هاجی ئابدۇلھەمىت مولالايوپ ئابلىز مولالايوپ

ئۇيغۇر ئۆيى - ئىمارەتلىرىنىڭ چېرتىيوژ ئۇزىنەكلىرى

ALBUM OF BUILDING CONSTRUCTION OF UYGHUR

شىنجاڭ پەن - تېخنىكا نەشرىياتى

هاجی ئابدۇلھېمىت موللايوپ ئابلىز موللايوپ

ئۇيغۇر ئۆي ـ ئىمارەتلىرىنىڭ چېرتيوژ ئۆرنەكلىرى

تەھرىرلىرى : ئابدۇرېشىت ئابدۇللا
جېلىل ئايوپ

شىنجاڭ پەن ـ تېخنىكا نەشرىياتى

图书在版编目（C I P）数据

维吾尔族住宅建筑图集/毛拉尤夫编—乌鲁木齐：
新疆科学技术出版社，2004.9
ISBN 7—80693—527—4

Ⅰ.维… Ⅱ.毛… Ⅲ.维吾尔族—住宅—建筑设
计—图集—维吾尔语(中国少数民族语言)
Ⅳ.TU253—64

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2004)第 013827 号

پلانلىغۇچى : مەتروزى مەتسىيت

مەسئۇل مۇھەررىرلىرى : مەتروزى مەسىيت
ھۆرىگۈل يۈسۈپ

مەسئۇل كوررېكتورلىرى : ژارىسجان مۇھەممەت
ھەببۇللا ئېلى

بېزەك لايىھىلىگۈچى : ئەكبەر پەيزۇللا

ئۇيغۇر ئۆي - ئىمارەتلىرىنىڭ چېرتيوژ ئۆرنەكلىرى

*　　*　　*

شىنجاڭ پەن - تېخنىكا نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۇرۇمچى شەھىرى يەنئەن يولى №21 ، پوچتا نومۇرى : 830001)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى تارقاتتى
شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى : 889mm×1194mm ، 1/32 باسما تاۋىقى : 12.25
2004 - يىل 9 - ئاي 1 - نەشرى
2004 - يىل 9 - ئاي 1 - بېسىلىشى
تىراژى : 1～3 000
ISBN 7—80693—527—4
باھاسى : 36.00 يۈەن

ئاپتورنىڭ قىسقىچە تەرجىمىھالى

ئاپتور ھاجى ئابدۇلھېمىت موللايوپ 1923 ـ يىلى كۆچا ناھىيە بازىرىدا قول ھۈنەرۋەن ئائىلىسىدە تۇغۇلغان . 1941 ـ يىلى ئۆلكىلىك 1 ـ گىمنازىيىنى پۈتتۈرگەن. ئازادلىقتىن ئىلگىرى ئوقۇتقۇچى، ئۆلكىلىك مەركىزىي ئۇيغۇر ئاقارتىش ئۇيۇشمىسىدا مۇدىر كاتىپ، مالىيە نازارىتىدە كاتىپ، خوتەن ۋىلايەتلىك باج ئىدارىسىدە ئىدارە باشلىقى، خوتەندە چىقىدىغان «تەكلىماكان گۈلى» گېزىتىدە باش مۇھەررىر بولۇپ ئىشلىگەن. ئازادلىق ھارپىسىدا ئۇچ ۋىلايەت ئىنقىلابىنى ھىمايە قىلىش، شىنجاڭنىڭ تىنچلىق بىلەن ئازاد بولغانلىقىنى تەشۋىق قىلىش پائالىيەتلىرىدە ئاكتىپ رول ئوينىپ، خوتەن ياشلىرى ئىچىدە تونۇلغان.

ئازادلىقتىن كېيىن، سولچىل لۇشيەننىڭ تەسىرى ۋە «تۆت كىشىلىك گۇرۇھ»نىڭ زىيانكەشلىكىگە ئۇچراپ، 10 نەچچە يىل چەتكە قېقىلغان. 1983 ـ يىلى سياسىي جەھەتتىن ئاقلىنىپ، نامى ۋە خىزمىتى ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن.

ھاجى ئابدۇلھېمىت موللايوپ ئۆزلۈكىدىن تىرىشىپ ئۆگىنىش، جاپالىق ئەجىر قىلىش ئارقىلىق يېتىشىپ چىققان ئالاھىدە ئىقتىدار ئىگىلىرىدىن بىرى بولۇپ، ئۇ چەتكە قېقىلغان مەزگىلدىمۇ بىناكارلىق قۇرۇلۇشىدا ئىشلەشنى تەلەپ قىلىپ، خىش قۇيۇش، سۇۋاقچىلىق، تامچىلىق، سىرچىلىق، ئەينەكچىلىك ھۈنەرلىرىنى جاپاغا چىداپ ئۆگەنگەن. خىزمىتى ئەسلىگە كەلگەندىن كېيىن ، بىناكارلىق قۇرۇلۇش ئورنىدا ئىشلەپ، بىناكارلىققا ئائىت نەزەرىيە ۋە تېخنىكا بىلىملىرىنى قېتىرقىنىپ ئۆگىنىپ، قۇرۇلۇش لايىھىلەش، خەرىتە، چېرتيوژلارنى سىزىش ئىقتىدارىغا ئىگە بولۇپ، نەزەرىيە بىلەن ئەمەلىيەتنى زىچ بىرلەشتۈرگەن تېخنىك خادىم بولۇپ يېتىشكەن. شۇنىڭدىن كېيىن، خوتەن ناھىيىلىك ۋە خوتەن ۋىلايەتلىك بىناكارلىق قۇرۇلۇش تارماقلىرىدا قۇرۇلۇش تېخنىكى، مۇئاۋىن دىرېكتور، قۇرۇلۇش ئىدارىسىدە تېخنىك بولۇپ ئىشلىگەن. قوشۇمچە خوتەن ناھىيىلىك قۇرۇلۇش ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ مۇدىرى ، ۋىلايەتلىك قۇرۇلۇش ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى، ۋىلايەتلىك ئۇنۋان باھالاش كومىتېتىنىڭ ھەيئەت ئەزاسى بولغان.

1983 ـ يىلى بىناكارلىق لايىھىلەش بويىچە ئىنژېنېرلىق ئۇنۋانىغا ئېرىشكەن ھەمدە جۇڭگو بىناكارلىق ئىلمىي

جەمئىيىتىگە ئەزا بولغان. ئۇ 1953 يىلىدىن باشلاپ بىناكارلىق قۇرۇلۇش ئىشلىرىغا قاتنىشىپ، 1993 ـ يىلى 2 ـ ئايدا دەم ئېلىشقا چىققان.

ئۇ 40 يىل مابەينىدە يۇكنىڭ ئېغىرىنى ئۈستىگە ئېلىپ، جاپاغا چىداپ ئىشلەپ، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش، ئىزدىنىشنى قولدىن بەرمەي، ئاددىي ـ سادا، پاك ياشاشتەك ئەخلاق ـ پەزىلىتى بىلەن كۆپ قېتىم مۇكاپاتلانغان.

1983 ـ يىلى 7 ـ ئايدا دۆلەت مىللىي ئىشلار كومىتېتى، ئەمگەك مىنىستىرلىقى، جۇڭگو پەن ـ تېخنىكا ئىلمىي جەمئىيىتى تەرىپىدىن «مىللىي رايوندا ئۇزۇن مۇددەت پەن ـ تېخنىكا خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغان» دېگەن شەرەپ گۈ-ۋاھنامىسىگە ئېرىشكەن.

ئۇ خوتەن ناھىيىلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ خىزمەت بىناسى، 1000 كىشىلىك يىغىن زالى، پولات زاۋۇتىنىڭ بېتون-لۇق سېخ قۇرۇلۇشى قاتارلىق چوڭ تىپتىكى 10 نەچچە بىنانىڭ قۇرۇلۇشىغا مەسئۇل بولغان ۋە بىر قىسىم بىنالارنى لا-يىھىلىگەن، 100 دىن ئارتۇق شاگىرت يېتىشتۈرگەن.

ئۇ ئۇيغۇر بىناكارلىقىدىكى مىللىي شەكىل، مىللىي ئۈسلۇب بىلەن زامانىۋى شەكىلنى بىرلەشتۈرۈش جەھەتتە يېڭىلىق ياراتتى. ئۇيغۇر بىناكارلىقىدىكى ئەنئەنىۋى شەكىل ۋە نۇسخىلارنى توپلاپ تەتقىق قىلدى. بۇ جەھەتتە توپلىغان نەزەرىيە ۋە تەجرىبىلەر ئاساسىدا «بىناكارلىق خەرىتىلىرى ۋە ماتېرىياللىرى ھەققىدە ئاددىي ساۋات»، «قىش پەسلىدە قۇ-رۇلۇش قىلىش ئۇسۇللىرى توغرىسىدا» قاتارلىق ئىلمىي ماقالىلەرنى يېزىپ، «بىلىم — كۈچ» ژۇرنىلى ۋە گېزىتلەردە ئېلان قىلدى. دەم ئېلىشقا چىققاندىن كېيىنمۇ خەلققە تۆھپە قالدۇرۇشنى شەرەپ دەپ بىلىپ، ئۇيغۇر بىناكارلىق سەنئە-تىنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى تەرەققىياتىدا مۇھىم ئىلمىي قىممەتكە ئىگە بولغان ۋە بىناكارلىق ساھەسىدىكى ياشلارنىڭ ئۆگىنىشىگە بەلگىلىك تەسىر كۆرسىتىدىغان بۇ كىتابنى تۈزۈپ چىقتى.

ئابلىز مولىلايوپ 1964 ـ يىلى خوتەن شەھرىدە تۇغۇلغان . ئۇ 1982 ـ يىلى خوتەن ۋىلايەتلىك 1 ـ ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرۈپ ، خو-تەن ئالىي پېداگوگىكا تېخنىكومىنىڭ خەنزۇتىلى تەرجىمانلىق كەسپىگە قوبۇل قىلىنغان . 1985 ـ يىلىدىن باشلاپ مۇشۇ مەكتەپنىڭ قۇرۇلۇش بۆلۈمىدە ئىشلەپ كەلمەكتە .

ئابلىز مولىلايوپ ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ئوقۇۋاتقان مەزگىللىرىدىن باشلاپ ، ئاتا كەسپىگە قىزغىن ئىشتىياق باغلاپ ، ئاتىسى مولىلايوپ ھاجىمدىن بىناكارلىق ـ قۇرۇلۇش ئاساسلىرىنى ئۆگەنگەن . ئالىي مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان ۋاقىتلىرىدا ئاتىسىنىڭ ئۆگىتىشىدە ۋە ئۆزىنىڭ تىرىشچانلىق بىلەن خەرىتە سىزىش ، خامچوت ئىشلەش قاتارلىق كەسپىي ئىش ھالقىلىرىدا پىشىپ يېتىلگەن .

ئابلىز مولىلايوپ 1989 ـ يىلى شىنجاڭ سانائەت ئىنىستىتۇتىدا ئىككى يىل ئوقۇپ ، كەسپىي جەھەتتە تېخىمۇ مۇكەممەللەشكەن . ئۇنىڭ بىر قانچە قۇرۇلۇش خەرىتە لايىھىسى ئەمەلىي قوللىنىلىپ ، يۇقىرى باھاغا ئېرىشكەن . خوتەن شەھىرى ۋە ھەر قايسى ناھىيىلەردىكى شەخسىي قورو ـ جايلار ، سەيلىگاھلار ، خاتىرە ـ سايا ھەت ئورۇنلىرىنىڭ ئىمارەت خەرىتىلىرى ئۇنىڭ قولىدىن چىققان .

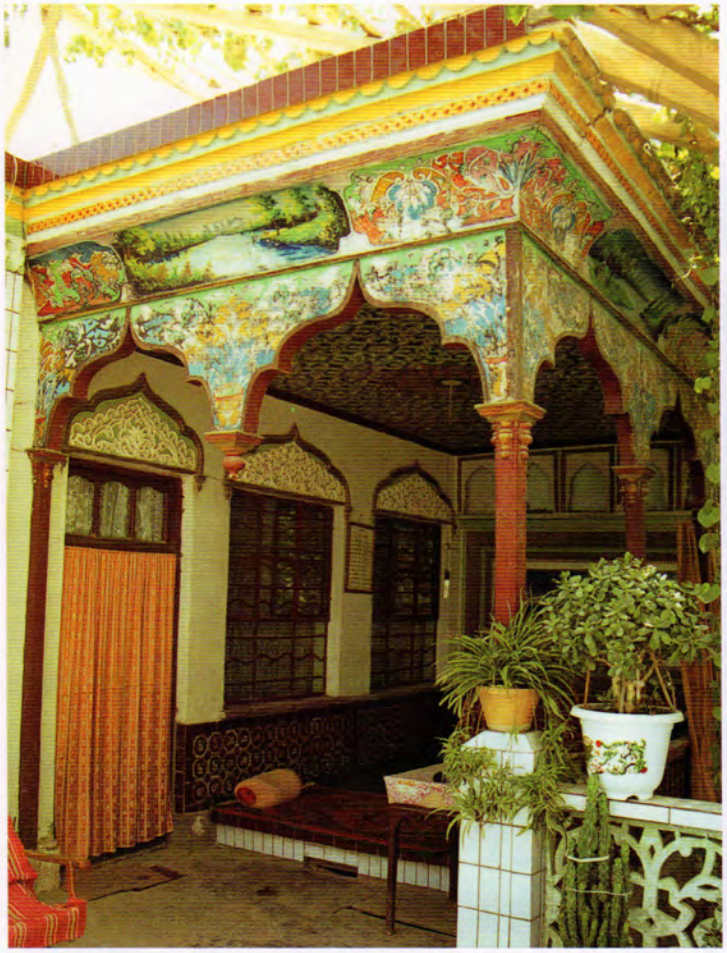

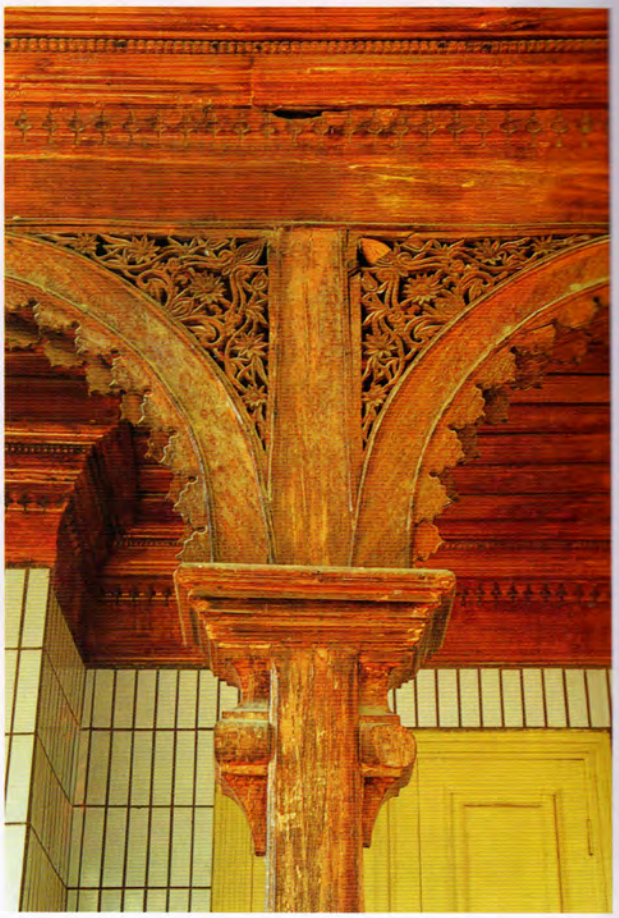

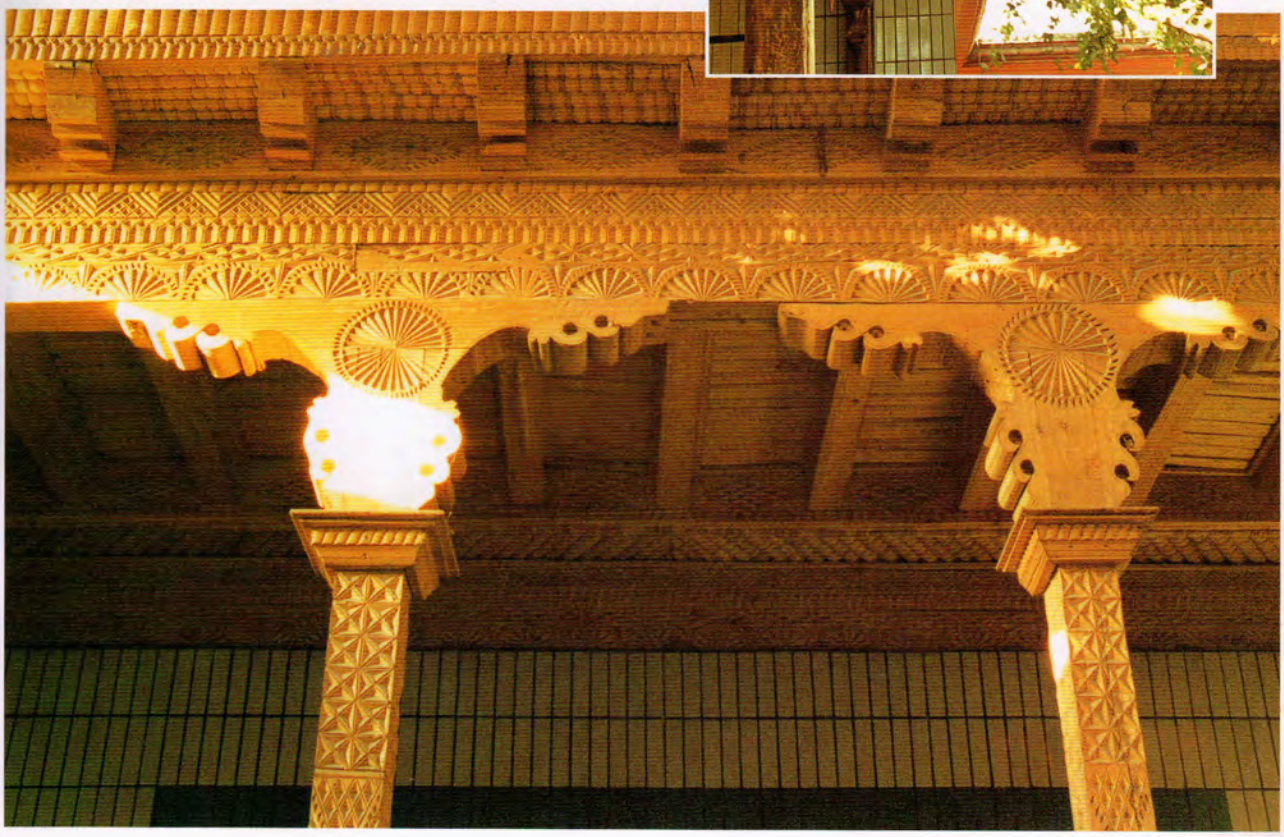

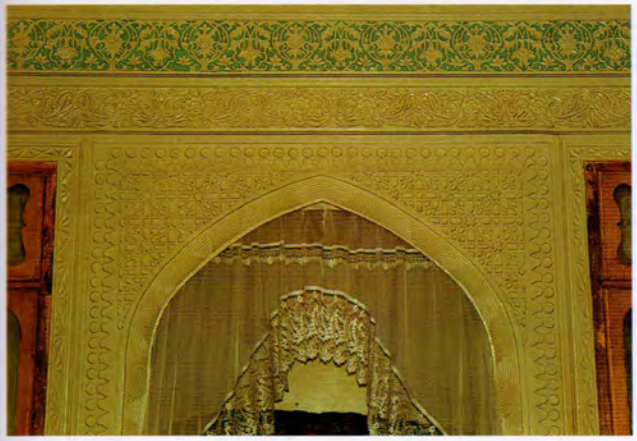

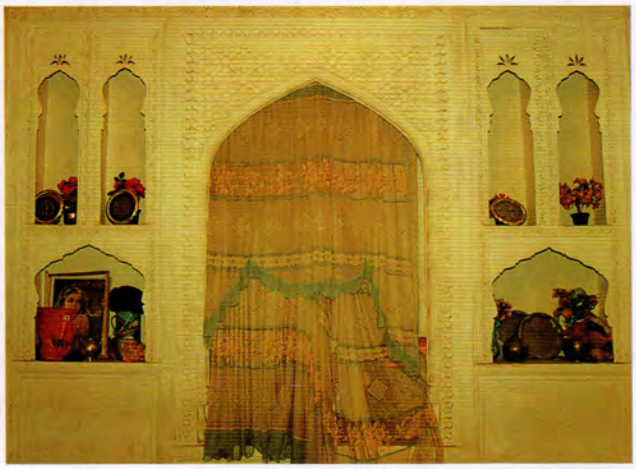

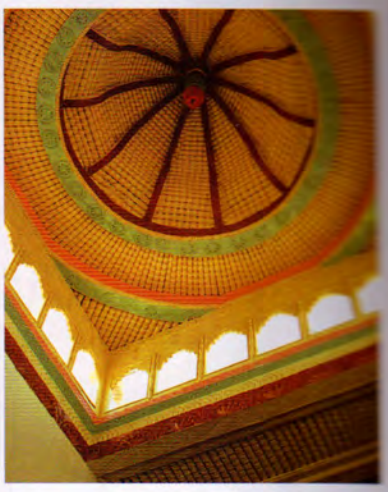

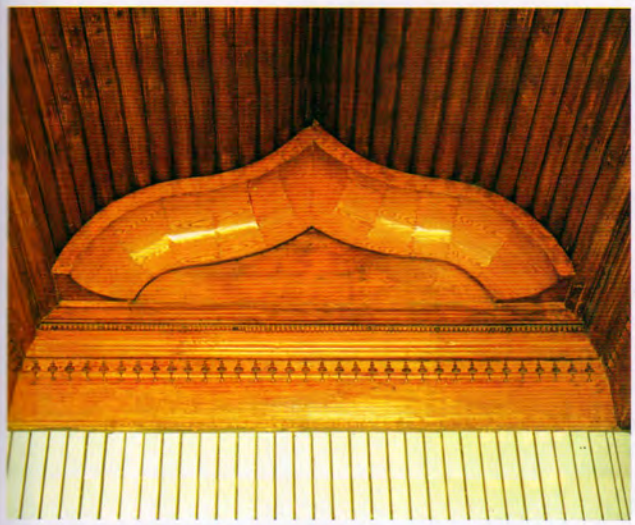

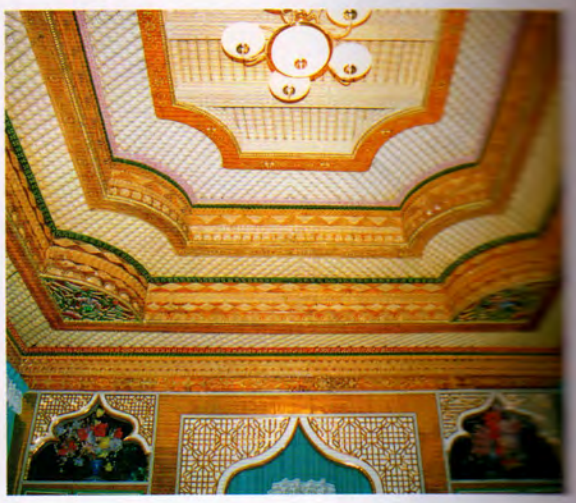

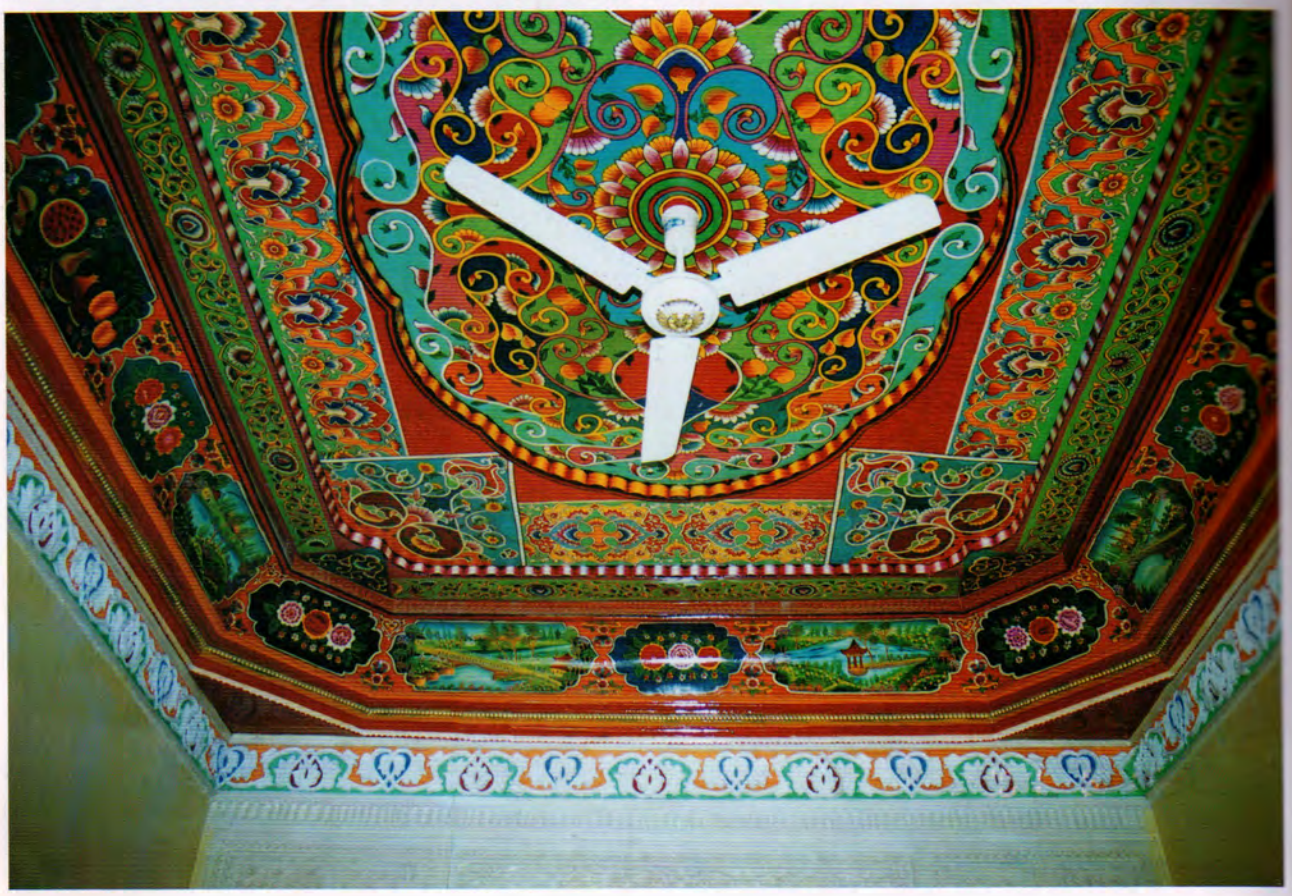

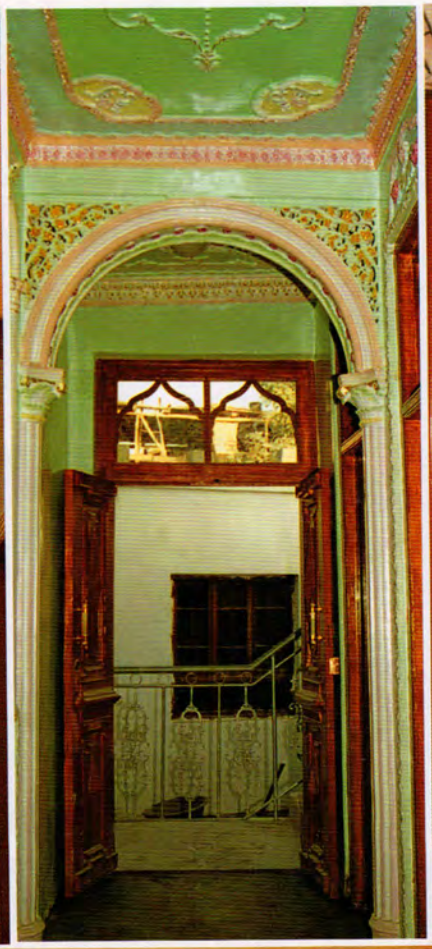

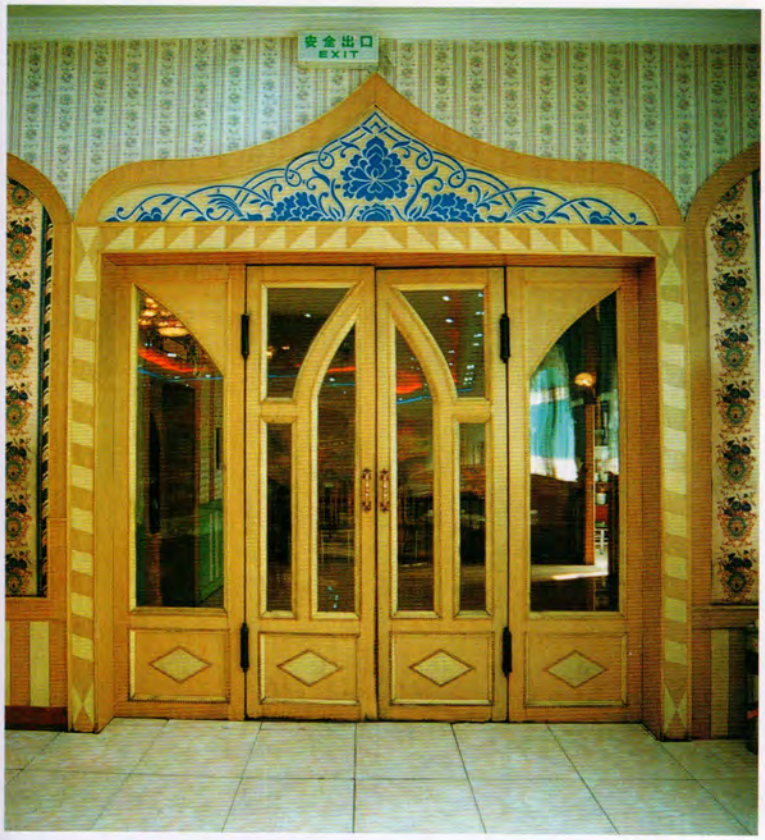
安全出口
EXIT

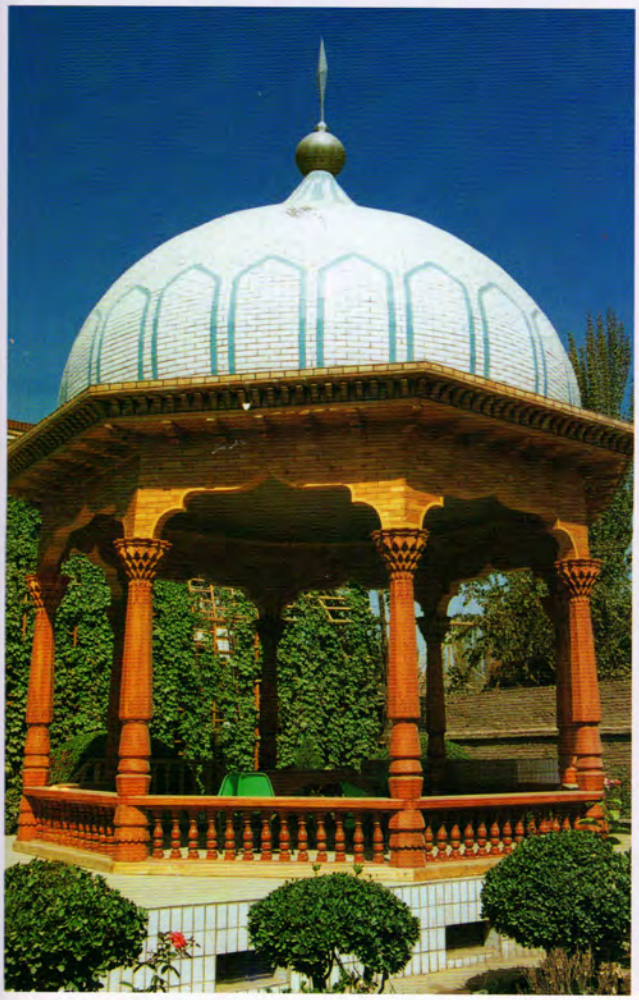

كىرىش سۆز

پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان ، بولۇپمۇ سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ ئۇچقاندەك تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ ، ئاپتونوم رايونىمىزدا شەھەر - يېزا ئاھالىلىرىنىڭ كۈندىن - كۈنگە ئېشىۋاتقان تۇرمۇش ئېھتىياجىنىڭ بىرى — تۇرالغۇ ئۆيلەرگە بولغان تەلەپ كۈچىيىپ ، ئاددىيلىقتىن سۈرەككەپلىككە قاراپ تەرەققىي قىلماقتا . ئېھتىياجغا ئاساسەن تۇرالغۇ ئۆيلەر قۇرۇلما تۈزۈلۈشى ۋە شەكلى جەھەتتىن بىر - بىرىدىن پەرقلەنمەكتە ، كەڭ ئاممىا تۇرالغۇ ئۆيلەرنى سېلىشتا پايدىلىنىش ئۈچۈن ئۆلچەملىك لايىھە ، شەكىللەرگە موھتاج بولماقتا . شۇڭا ، بىز شەھەر - يېزا ئاھالىلىرىنىڭ ، بولۇپمۇ يېزا ئاھالىلىرىنىڭ ئولتۇراق ئۆي سېلىشتا ئۆي شەكىللىرىنى تاللىشىغا ئوڭايلىق يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن ، ئۇزۇندىن بېرى ئويلاپ كەلگەن ئارزۇلىرىمىزنىڭ تۈرتكىسىدە جەنۇبىي شىنجاڭ رايونلىرىدا شەھەر - يېزا ئاھالىلىرى ياقتۇرۇپ كەلگەن ۋە ئەمەلىيلەشكەن ئاھالە ئولتۇراق ئۆيلىرى ۋە دەرۋازىلارنىڭ ۋەكىللىك خاراكتېرگە ئىگە چېرتيوژلىرىنى سىزىپ چىقتۇق ھەمدە مۇشۇ چېرتيوژلار ئاساسىدا بۇ كىتابنى تۈزۈپ چىقتۇق . بىزنىڭ بىناكارلىق ساھەسىدىكى كەسپىي سەۋىيىمىز چەكلىك بولغانلىقى ، تەكشۈرۈش ، تەتقىق قىلىشىمىزنىڭ يېتەرسىز بولغانلىقى سەۋەبىدىن كىتابنىڭ قۇرۇلمىسى ، مەزمۇنى جەھەتلەردە يېتەرسىزلىك بولۇشى مۇمكىن . بىناكارلىق ساھەسىدىكى تېخنىك خادىملارنىڭ ھەمدە كەڭ ئوقۇرمەنلەرنىڭ تەكلىپ پىكىرلىرىنى بېرىشىنى سەمىمىي ئۈمىد قىلىمىز .

بۇ كىتابتىكى چېرتيوژ ۋە نەقىشلەرنى كومپيۇتېردا سىزىش خىزمىتىنى شىنجاڭ «جىڭدا» كومپيۇتېر شىركىتىنىڭ تېخنىكى ، يارىدەمچى ئىنژېنېر زورىگۈل بەكرى بىلەن شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق سانائەت لايىھىلەش تەتقىقات ئورنى قۇرۇلۇش ئارخىتېكتورى رابىگۈل ئەمەت ۋە رەسسام مۇرادىل ئابىد ئۇستىگە ئالدى ، فوتو سۈرەتلەرنى راخمان ئوبۇل ، ئىلشات تۇرسۇن تارتتى . بۇ يولداشلارغا چىن كۆڭلىمىزدىن رەھمەت ئېيتىمىز .

تۈزگۈچىلەردىن

مۇندەرىجە

تولتۇراق ئۆي چېرتيوژى هەققىدە 1

1 . ئومۇمىي چۈشەنچە 1

2 . ئۆيلەرنىڭ چېرتيوژدا ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى 3

3 . چېرتيوژلارنىڭ شەكلى ۋە ئىشلىتىلىشى جەھەتتىن تۈرلەرگە بۆلۈنۈشى ... 3

4 . ئىش باشلىغاندا ئەھمىيەت بېرىشكە تېگىشلىك مۇھىم نۇقتىلار 4

تولتۇراق ئۆي چېرتيوژلىرى 7

مەرۋازا ۋە راۋاق چېرتيوژلىرى 127

مەرخىل نەقىشلەر 143

بېتون ۋە سېمونت - قۇم لاي نىسبىتى 175

1 . پولات چىۋىقلىق بېتون نىسبىتى 175

2 . سېمونت - قۇم لاي نىسبىتى 179

3 . قوشۇمچە جەدۋەللەر 181

پايدىلانغان ماتېرىياللار 188

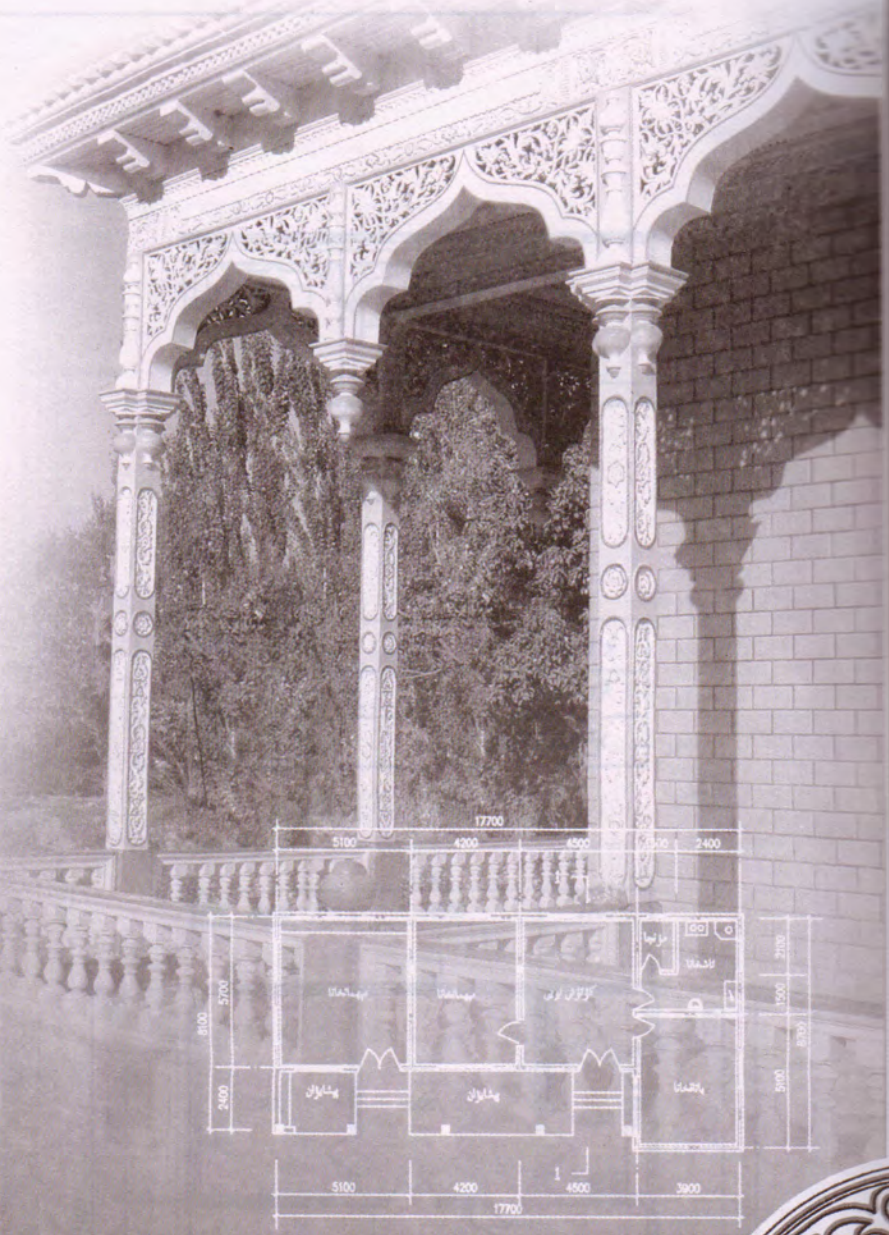

ئولتۇراق ئۆي چېرتيوژلىرى

ئولتۇراق ئۆي چېرتيوژى هەققىدە

1. ئومۇمىي چۈشەنچە

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ زېمىنى كەڭ، تەبىئىي بايلىقى مول، تۆپرىقى مۇنبەت، هاۋا كلىماتى ئۆزگىرىشچان بولۇپ، تۆت پەسىلنى شەكىللەندۈرۈپ، بىزگە ئاجايىپ مەنزىرىلەرنى بېغىشلىغان.

نەچچە مىڭ يىلدىن بېرى باتۇر، ئەمگەكچان، ئەقىل - پاراسەتلىك هەر مىللەت خەلقى، جۈملىدىن ئۇزاق تارىخقا ئىگە، مەدەنىيەتلىك ئۇيغۇر خەلقى بۇ مۇنبەت زېمىندا جاپالىق ئەمگەك قىلىپ، يېڭىلىققا ئىنتىلىپ، مول ماددىي ۋە مەنىۋى بايلىق يارىتتى هەمدە ئەنئەنىۋى، ئېسىل پارلاق مەدەنىيەت - سەنئەت خەزىنىلىرىنى بارلىققا كەلتۈردى. شۇ ئارقىلىق ئىنسانىيەت مەدەنىيىتىگە ئۆچمەس تۆهپىلەرنى قوشتى. بىناكارلىق سەنئىتى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى باشقا مەدەنىيەت، هۈنەر - سەنئەت قاتارىدا ئۇزاق تارىخقا ئىگە بولۇپ، ئۆچمەس ئىزلارنى قالدۇرغان مىللىي ئالاهىدىلىككە ۋە شەكىلگە ئىگە مىراسلارنىڭ بىرى بولۇش سۈپىتى بىلەن ساقلىنىپ كەلگەن گۆهەرلەردىن بولۇپ قالدى.

1949 - يىلىدىن كېيىن، بولۇپمۇ پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى هەر مىللەت خەلقى بۇ گۆهەرگە قايتا ئېرىشتى. 1985 - يىلىدىن ئېتىبارەن، پارتىيىنىڭ توغرا مىللىي سىياسىتىنىڭ پارلاق نۇرى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بىناكارلىق تەرەققىياتىغا ئالاهىدە تەسىر كۆرسىتىپ، «سەرەڭگە قېپى» شەكلىدىكى ئىمارەتلەرگە خاتىمە بېرىلىپ، يەرلىك ئالاهىدىلىككە ئىگە، مىللىي شەكىلدىكى ئىمارەتلەرنىڭ كۆپلەپ مەيدانغا كېلىشىگە تۈرتكە بولدى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مەركىزى ئۇرۇمچىدىن باشلانغان مىللىي شەكىل ۋە يەرلىك ئالاهىدىلىككە ئىگە هەرخىل شەكىلدىكى ئەگمىلىك ئىمارەتلەر شەهەر قىياپىتىگە يېڭى مەنزىرىلەرنى ئاتا قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى هەممە ۋىلايەت، شەهەر، ناهىيە ۋە يېزىلارغىچە كېڭىيىپ، شەهەر - يېزا ئاهالىلىرىنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى.

ئىنسانلار هايات كەچۈرۈش ئۈچۈن، بىرىنچىدىن، يېمەك - ئىچمەككە، ئىككىنچىدىن، كىيىم - كېچەككە، ئۈچىنچىدىن، ئولتۇراق ئۆيگە موهتاج بولىدۇ. دېمەك، ئىنسانلار ياشاش ئۈچۈن بۇ ئۈچ شەرتنى هازىرلىشى كېرەك.

بىز بۇ كىتابتا ئۈچ شەرتنىڭ بىرى بولغان ئولتۇراق ئۆي توغرىسىدا توختىلىمىز.

ئىنسانلار پەيدا بولغاندىن باشلاپ، تا هازىرغىچە ئولتۇراق ئۆيگە كۆڭۈل بۆلۈپ كەلمەكتە. ئىنسانلار قەدىمكى زامانىدا دەل - دەرەخ شاخلىرى ۋە ئۆڭكۈر قاتارلىقلاردىن پايدىلىنىپ، ئولتۇراق ئۆي ياساپ ئولتۇرغان بولسا، هازىر زامانىۋى، چىرايلىق بېزەلگەن ئۆي - ئىمارەتلەردە ئولتۇرماقتا. دېمەك، كىشىلەرنىڭ ئولتۇراق ئۆيگە بولغان ئېهتىياجى

ئاددىيلىقتىن مۇرەككەپلىككە ، ئازلىقتىن ـ كۆپلۈككە قاراپ تەرەققىي قىلىۋاتىدۇ .

ئولتۇراق ئۆينى لايىھىلەشتە ، يەر شارائىتى ، مەبلەغ ، نوپۇس سانى قاتارلىقلار كۆزدە تۇتۇلىدۇ . ئوقۇرمەنلەر ئۆي سېلىشنى پىلانلىغاندا ، ئۆزىنىڭ ئەمەلىي ئېھتىياجىغا ئاساسەن ، بۇ كىتابتىكى لايىھە چېرتيوژ ئۆرنەكلىرىدىن پايدىلىنىپ ، مۇكەممەل چېرتيوژنى سىزدۇرۇشى كېرەك .

شەھەر ـ يېزا ئاھالىلىرىنىڭ ئولتۇراق ئۆي لايىھىسى قۇرۇلما جەھەتتىن ئوخشاش بولسىمۇ ، ئىشلىتىلىش جەھەتتىن پەرقلىنىدۇ . مەسىلەن ، شەھەر ئاھالىسى ئۆيلىرىنىڭ كۆلىمى كىچىكرەك ، ئېھتىياجلىق ئۆيلىرى كۆپرەك ، ئىچكى ـ تاشقى زىننەتلىرى كۆركەم ، ئېھتىياجلىق ئەسلىھەلىرى تولۇقراق بولۇش تەلەپ قىلىنىدۇ .

يېزا ئاھالىلىرىنىڭ يەر شارائىتى يېتەرلىك بولغانلىقى ئۈچۈن ، ئولتۇراق ئۆيلىرىنىڭ چوڭراق ، ھويلا ـ ئاراملىرىنىڭ كەڭرەك بولۇشىنى ، ئۆيلىرىنىڭ ئىمكانقەدەر قىش ـ ياز كۈنلىرىمۇ تولۇق پايدىلانغۇدەك بولۇشىنى تەلەپ قىلىدۇ . چۈنكى ، يېزا ئاھالىلىرى كەسپىي جەھەتتىن دېھقانچىلىقنى ئاساس ، چارۋىچىلىقنى قوشۇمچە قىلىدۇ ، بۇنىڭ ئۈچۈن ئېغىل (قوتان) ، يەم ـ خەشەك ساقلاش ئۆيلىرىنى سېلىشقا توغرا كېلىدۇ . دېمەك ، شەھەر ـ يېزا ئاھالىلىرىنىڭ ئولتۇراق ئۆيلىرىنى يۇقىرىقى ئامىللارغا ئاساسەن لايىھىلەش لازىم .

پارتىيە 11 ـ نۆۋەتلىك مەركىزي كومىتېتى 3 ـ ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان ، ئىسلاھات ـ ئېچىۋېتىشنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا ، خەلق ئاممىسىنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ ئۈزلۈكسىز ئۆسۈشىگە ئەگىشىپ ، شەھەر ـ يېزا ئاھالىلىرىنىڭ ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشىدىمۇ غايەت زور ئۆزگىرىشلەر بارلىققا كەلدى .

ياغاچ قۇرۇلمىلىق ئۆيلەر : ياغاچ قۇرۇلمىلىق ، تۇز تورۇسلۇق ، ۋاسا جۇپ ئۆيلەر ئۇيغۇر بىناكارلىقىدىكى تارىخىي مىراسلاردىن بولۇپ ، يەكەن سەئىدىيە خانلىقى دەۋرىدىن باشلاپ ئۈزلۈكسىز تەرەققىي قىلىپ ، قۇرۇلمىسى ، شەكلى ، ياساش تېخنىكىسى ، قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى ۋە نەقىش ـ بېزەكلىرى جەھەتتە داۋاملىق يۇقىرى كۆتۈرۈلۈپ كەلمەكتە .

يېقىنقى زامانلاردىن بېرى ، تۇز تورۇسلۇق ئۆيلەر تەرەققىي قىلغان بولۇپ ، ئۈستى يۈزى چاسا ياغاچ تۇۋرۇكلەرنىڭ ئۈستىگە توغرا قويۇلغان لىم ، جەگە ، سىنجى ، ھارابلار ئۆزئارا چېتىشتۇرۇلۇپ قۇرۇلغان ، لىم بىلەن لىم ئارىلىقى پەرمان بىلەن مۇقىملاشتۇرۇلۇپ ، لىم ئاستىغا ، جەگە ، سىنجىلەر يۈزىگە ھەر خىل مىللىي شەكىلدىكى ياغاچ ئويما نەقشلەر ئويۇلىدۇ ، جەگە ئۈستىگە بورا سېلىنغاندىن كېيىن ، ئىسسىق ساقلاش قەۋىتى ئىشلىنىپ ، سامانلىق سېغىز لاي بىلەن 5～7 سانتىمېتىر قېلىنلىقتا سۈۋىلىدۇ . بۇنىڭدىن باشقا ، قەپەس ئايۋانلارنى ئىشلەشمۇ تەرەققىي قىلغان بولۇپ ، تۆت قىرلىق ، ئالتە قىرلىق ياغاچ تۇۋرۇكلەر ئۈستىگە شارپا چىقىرىلىپ ، گۈزەللىكى ئالاھىدە ئىپادىلىنىدۇ . لىم ، پەرمان ، پەتنۇس شەكىللىك ياغاچلار سىلىقلانغان ۋاسا بىلەن يېپىلىپ ، تۆت ئەتراپىغا يورۇقلۇق چۈشۈش ئۈچۈن دېرىزىلەر قويۇلىدۇ .

بۇ كىتابقا ئولتۇراق ئۆي چېرتيوژ ئۆرنەكلىرىدىن باشقا ، يەنە كۆپ ئىشلىتىلىدىغان مىللىي ئەنئەنىۋى نەقىش نۇسخىلىرى ۋە مىللىيچە دەرۋازا نۇسخىلىرى ھەم زۇرۇر بولغان سانلىق مەلۇماتلار جەدۋىلى بېرىلدى .

2 . ئۆيلەرنىڭ چېرتيوژدا ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى

1 . ئۆيلەرنىڭ لايىھە چېرتيوژى — تەكشى يۈز چېرتيوژى ، ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى ، كەسمە يۈز چېرتيوژى ، يەر شەكلى چېرتيوژى ، ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى ، قۇرۇلۇش كۆلىمى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ .

2 . تەكشى يۈز چېرتيوژىدا كىشىلەرنىڭ ئۆيگە نىسبەتەن كۈندىن ـ كۈنگە ئېشىۋاتقان ئېھتىياجى نەزەرگە ئېلىنىپ ، ئەمەلىي يەر شارائىتىغا ئاساسەن ، مېھمانخانا ، ياتاقخانا ، قىرائەتخانا ، ئاشخانا ، مۇنچا ، كاربدور ، پېشايۋان ، مېھراب ، تام ئىشكاپ قاتارلىقلار ئورۇنلاشتۇرۇلدى . ئوقۇرمەنلەرنىڭ چېرتيوژلارنى ئوبدان چۈشىنىشى ئۈچۈن ، كىتابنىڭ ئاخىرىدا شەرتلىك بەلگىلەر چۈشەندۈرۈلدى .

3 . چېرتيوژلارنىڭ شەكلى ، ئىشلىتىلىشى جەھەتتىن تۈرلەرگە ئايرىلىشى ۋە ئالاھىدىلىكى

چېرتيوژ جەمئىي ئالتە تۈرگە بۆلۈندى . بۇلار لاتىن يېزىقىنىڭ باش ھەرپى بىلەن ئىپادىلەندى .

1 . A تۈردىكى ئۆيلەر : پېشايۋانلىق ئۆيلەرنى كۆرسىتىدۇ ، يەنى پېشايۋانلىق بىر ئائىلىلىك ، پېشايۋانلىق ئىككى ئائىلىلىك ئۆيلەرنى كۆرسىتىدۇ .

پېشايۋانلىق ئۆيلەر ئەنئەنىۋى ئۇسۇلدا ئىشلەنگەن بولۇپ ، ئۆزىگە خاس يەرلىك ئالاھىدىلىككە ئىگە ، ياز كۈنلىرى سالقىن بولىدۇ ، يارىشىملىق ، ئاددىي ئىشلىنىدۇ .

بۇ خىلدىكى ئۆيلەرنىڭ ئالدى ـ كەينىگە پېشايۋان ئىشلەپ ، بېزەپ تېخىمۇ گۈزەللەشتۈرۈۋەتكىلى بولىدۇ ، پېشايۋان ياز كۈنلىرى ئەتىگەن ، ئاخشاملىرى دەم ئېلىش ، يېتىپ ـ قوپۇش ۋە مېھمان كۈتۈش ئىشلىرىدا ئىشلىتىلىدۇ .

2 . B تۈردىكى ئۆيلەر : كاربدورلۇق ئۆيلەرنى كۆرسىتىدۇ . يەنى كاربدورلۇق بىر ئائىلىلىك ، كاربدورلۇق ئىككى ئائىلىلىك ئۆيلەرنى كۆرسىتىدۇ .

كاربدورلۇق ئۆيلەر ھازىرقى زامانغا ماسلاشتۇرۇلغان بولۇپ ، ئىسسىق ـ سوغۇق ۋە چاڭ ـ توزاندىن مۇداپىئە كۆرگىلى بولىدۇ . ئىشلىتىشكە قولايلىق ، يەرنى كۆپ ئىگىلىمەيدۇ ، ئالدى ـ كەينىگە باغ چېقىرىشقا بولىدۇ .

3 . C تۈردىكى ئۆيلەر : پېشايۋانلىق ۋە كاربدورلۇق بىرلەشمە ئۆيلەرنى كۆرسىتىدۇ ، بۇ خىل ئۆيلەر بىر ئائىلىلىك ۋە ئىككى ئائىلىلىك دەپ ئىككى تۈرگە بۆلۈنىدۇ .

بۇ خىلدىكى ئۆيلەر ھەم ئەنئەنىۋى تۈسكە ، ھەم زامانىۋى تۈسكە ئىگە ، كۆپىنچە ئىككى ئائىلىلىك بولىدۇ .

4 . D تۈردىكى ئۆيلەر : قەپەس ئايۋانلىق ئۆيلەرنى كۆرسىتىدۇ ، بۇ خىل ئۆيلەر ئاساسەن ئىككى ئائىلىلىك بولىدۇ .

بۇ خىلدىكى ئۆيلەر ئەسلىدىكى قەپەس ئايۋانلىق ئۆي شەكلى ئاساسىدا يېڭىچە ئۇسلۇب بىلەن لايىھىلىنىپ ، ھازىرقى زامان قەپەس ئايۋان شەكلى ھاسىل قىلىنغان ، بۇ خىل ئۆيلەر ئىخچام ، ئىشلىتىشكە ئەپلىك ، ياز كۈنلىرى سالقىن كېلىدۇ ، ئوتتۇرىسىغا ئايۋان ، ئەتراپىغا زۆرۈر بولغان ئۆيلەر پىلانلىنىدۇ .

E . 5 تۈردىكى ئۆيلەر : ئىككى قەۋەتلىك ئۆيلەرنى كۆرسىتىدۇ ، بۇ خىل ئۆيلەر يەرنى ئاز ئىگىلەيدۇ ، ئىشلىتىشكە قۇلايلىق ، ئىسسىق ، سوغۇق ۋە چاڭ ـ توزاندىن خالىي ، تىنچ كېلىدۇ .

F . 6 تۈردىكى دەرۋازا ۋە راۋاقلار : بۇ ئاساسەن مىللىيچە ئۇسلۇبتا ئىشلەنگەن بولۇپ ، خىلمۇخىل ماتېرىياللار بىلەن نەپىس بېزەلسە ، كۆركەم ھەم چىرايلىق بولىدۇ .

يۇقىرىدىكى تۈرالغۇ ئۆيلەرنىڭ لايىھە چېرتىيوژلىرىنى كۆرۈپ ، يەر ئىشلىتىش شارائىتى ، ئائىلىدىكى نوپۇس سانى ، ئىقتىسادىي ئەھۋالى ، تۈرمۇش ئادىتى قاتارلىق ئامىللارغا قاراپ تاللاپ پايدىلانسا بولىدۇ .

4 . ئىش باشلىغاندا ئەھمىيەت بېرىشكە تېگىشلىك مۇھىم نۇقتىلار

1 . ئۆينىڭ سىرتقى تېمىنى بىر يېرىم خىش (370 mm) قىلىپ ئىشلەش كېرەك . بۇنداق قىلغاندا ، ئۆي قىشتا ئىسسىق ، يازدا سالقىن بولىدۇ ، ئۆيلەرنى ئامال بار سېرىق خىشتا سالغان ياخشى ، بۇنىڭمۇ ئۆي تېمپېراتۇرىسىنى ساقلاشقا پايدىسى كۆپ ، چۈنكى سېرىق خىشنىڭ زىچلىقى تۆۋەن ، تېمپېراتۇرا ساقلاشچانلىقى يۇقىرى ھەم تەننەرخى تۆۋەن بولىدۇ .

2 . ئۆينىڭ دېرىزىلىرىنى قوش قەۋەت قىلىش لازىم . بۇنىڭ چاڭ ـ توزاندىن ۋە ئىسسىق ـ سوغۇقتىن ساقلىنىشچانلىقى كۈچلۈك بولىدۇ . بۇنىڭدىن باشقا ، ئۆگزىنىڭ ئىسسىق ساقلاش قەۋتىنىڭ قېلىنلىقىغا ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىش كېرەك . بۇنىڭمۇ ئۆينىڭ تېمپېراتۇرىسىنى ساقلاش رولى چوڭ .

3 . تام قوپۇرۇشتا ، تىك قۇلاق تاشلىماسلىق ، جەزمەن يانتۇ قۇلاق تاشلاش كېرەك . تام بۇلۇڭلىرىغا ۋە توغرا تام بىلەن بوي تام چېتىلغان جايغا ھەر 50 cm ئېگىزلىكتە ئىككى دانە چاتقۇچى پولات چىۋىق قويۇش كېرەك .

4 . پۇتكۈل تامغا بىرىنچى قەۋەت پول يۈزىدىن 5 cm ئاستىغا زەي توسۇش قەۋىتى ئىشلەش كېرەك . بۇنىڭ ئۈچۈن ، ماي قەغەز ياكى سۇ ئۆتكۈزمەس سېمونت ـ قۇم لاينى ماتېرىيال قىلىش لازىم . تامنىڭ توپىغا كۆمۈلگەن قىسمىنى C10 سېمونت لاي بىلەن سۇۋاش ۋە قارا ماي سۈركەپ چىرىشتىن ساقلاش كېرەك .

شەخسىي ئۆي سېلىشنى پىلانلىغان كىشىلەرنىڭ كۆرۈپ پايدىلىنىشىغا ئاسان بولسۇن ئۈچۈن ، كىتابتىكى مەزمۇنلارنى ۋە چېرتىيوژلارنى چۈشىنىشلىك قىلىشقا تىرىشتۇق . قۇرۇلۇشقا كېرەكلىك ئاساسىي ماتېرىياللارنى ھېسابلاشقا ئاسان بولسۇن ئۈچۈن ، ماتېرىيال مىقدارىنى ھېسابلايدىغان ئاددىي جەدۋەللەرنى كىرگۈزدۇق .

5 . چېرتىيوژدىكى تاملار : سىرتقى تام 370 mm ، ئارا تام 240 mm بويىچە سىزىلدى .

تۆۋەندىكى سىزىقلىرىنىڭ ئايرىلىشى مۇنداق : سىرتقى تام ئىچى 120 mm ، سىرتى 250 mm ؛ ئۇرا تام 120 mm دىن ئايرىلدى .

6 . يەر تەۋرىگەندە بۇزۇلۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن ، ئامال بار ئاستى ۋە ئۈستىگە ئارىلاپ قويۇش كېرەك . چارچاپ ئىشىك ، دېرىزە كامىرىغا كەلگەندە ، كامارنىڭ چوڭ ـ كىچىكلىكىگە قاراپ پولات ـ چىۋىقنىڭ سانىنى ۋە ئۆلچىمىنى مۇۋاپىق كۆپەيتىش كېرەك .

7 . بۇ ئاساسەن بىر قەۋەتلىك ئۆيلەر بولغاچقا ، خىش قويۇش لېيىغا ئاز مىقداردا سىغىز (ھاكنىڭ ئورنىغا) ئىشلەتسە بولىدۇ . ئەمما ، سۇۋاق لېيىغا قەتئىي سىغىز ئىشلەتمەسلىك كېرەك ، شۇنداقلا قۇم بىلەن سىغىزنى ئارىلاشتۇرۇپ تام قوپۇرۇشقا ئىشلىتىلىدۇ (جەدۋەلدىكى لاي نىسبەتلىرىدىن پايدىلىنىڭ) .

8 . ئەگەر توك يولىنى تام ئىچىگە ئېلىشقا توغرا كەلسە ، خەتەر يۈز بېرىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن ، سۇۋاق ئىچىگە ئەمەس ، بەلكى خىش تامنىڭ ئوتتۇرىسىغا پولات ياكى سۈلياۋ تورۇبا قويۇپ ، ئاندىن توك سىمىنى ئۆتكۈزۈش كېرەك .

9 . سېرىق خىش بىلەن تام قوپۇرۇشتا ، سېرىق خىشنى بىر كۈن ئىلگىرى سۇغا تولۇق قاندۇرۇش (سۇ خىش ئىچىگە 15 mm ئەتراپىدا سىڭىپ كىرىشى) لازىم .

مەيلى تام قوپۇرۇش ، تام سۇۋاش بولسۇن ياكى بېتون قۇيۇش بولسۇن ، سېمونت ئىشلەتكەندە سۇ چېچىپ نەملىكنى ساقلاپ ئاسراش لازىم . ئاسراش ۋاقتى ئىككىنچى كۈنىدىن باشلاپ ئۈچ كۈندىن بەش كۈنگىچە بولسا بولىدۇ ، بۇنداق قىلغاندا سېمونتنىڭ كۈچىدىن تولۇق پايدىلانغىلى بولىدۇ .

10 . تازىلىق ئۆيى بىلەن ئاشخانا ئۆيگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىش كېرەك . بۇ ئىككى ئۆي دائىم ئولتۇرىدىغان ئۆيگە يېقىن بولۇشى كېرەك . چۈنكى ، بۇ ئىككى ئورۇن تۈرمۇشتا كۆپ پائالىيەت قىلىدىغان ئورۇن . ئەگەر مۇمكىن بولسا بىر ئائىلىدە ئىككى تازىلىق ئۆيى بولسا تېخىمۇ قۇلايلىق بولىدۇ .

11 . ئۆي سېلىش جەريانىدا : ① مورىنى ئۆزىنىڭ ئەمەلىي ئېھتىياجىغا قاراپ مۇۋاپىق جايغا ئورۇنلاشتۇرۇش كېرەك . ② ئۆگزە يۈزىنىڭ يانتۇلۇقىنى ئۆلچەم بويىچە ئىشلەپ ، ھەر 4 مېتىرغا بىردىن يامغۇر نورى قويۇش كېرەك .

يۇقىرىقىلاردىن باشقا مەسىلىلەرگە يولۇققاندا ، لايىھىلەش ئۇستىلىرىدىن مەسلىھەت سوراپ ، ئوبدان بىر تەرەپ قىلىش كېرەك . ئۆي سېلىش ئاسان ئەمەس ، مەسىلىلەرگە سەل قارىماسلىق لازىم .

A . تىپ

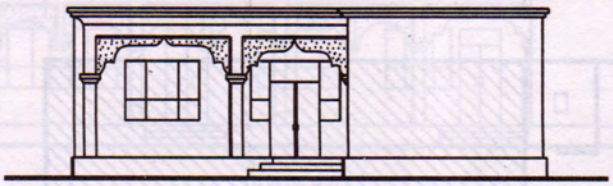

ئالدى ئۆرىلىك چېرتىيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.41 مو =270m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	95m²
پىشايۋان كۆلىمى	14m²

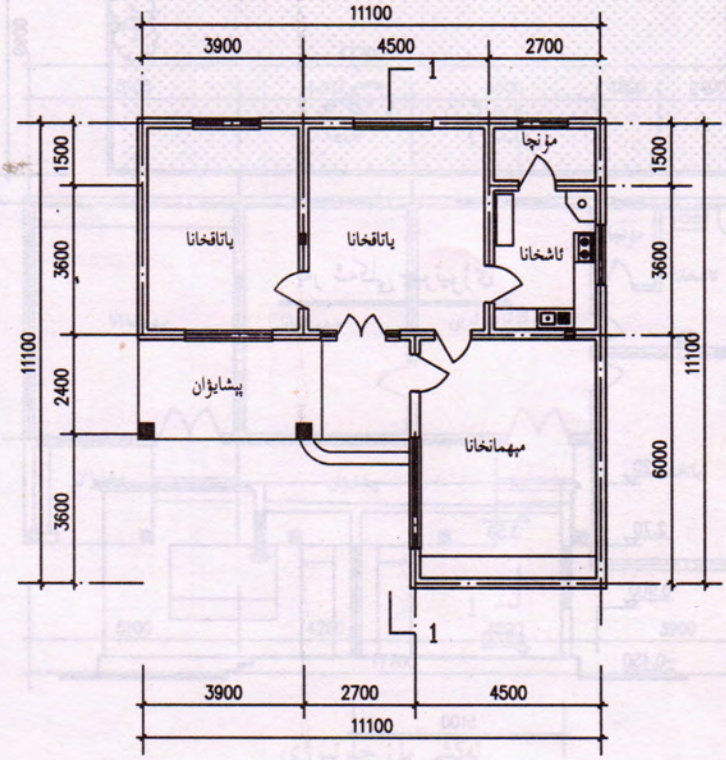

تەكشى يۈز چېرتىيوژى

بىر ئاللىلىك	1-A

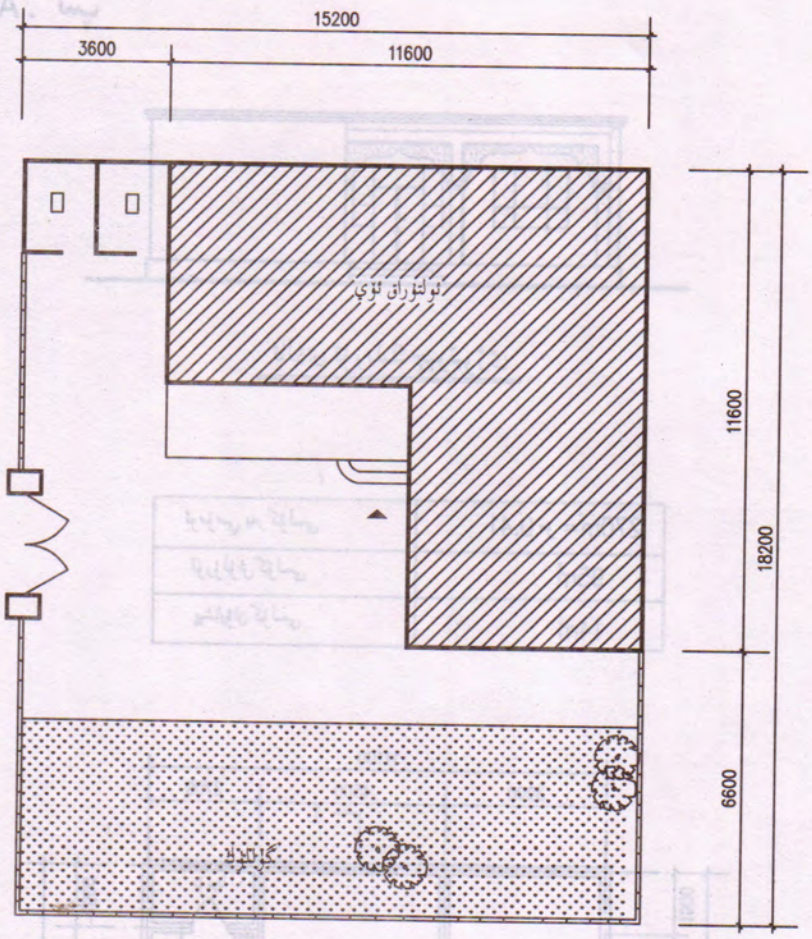

يەر شەكلى چىرتيوژى

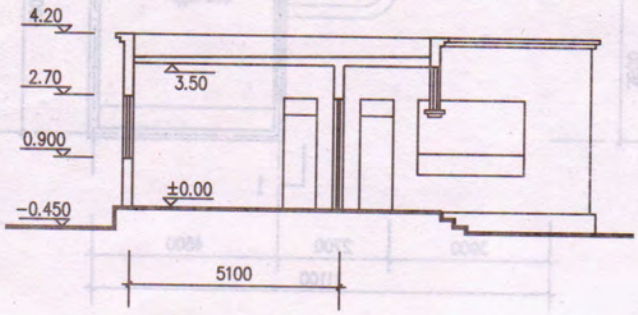

I-I كەسمە يۈز چىرتيوژى

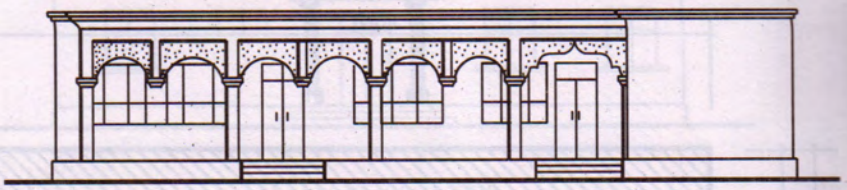

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.49مو=328m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	127 m²
پېشايۋان كۆلىمى	33m²

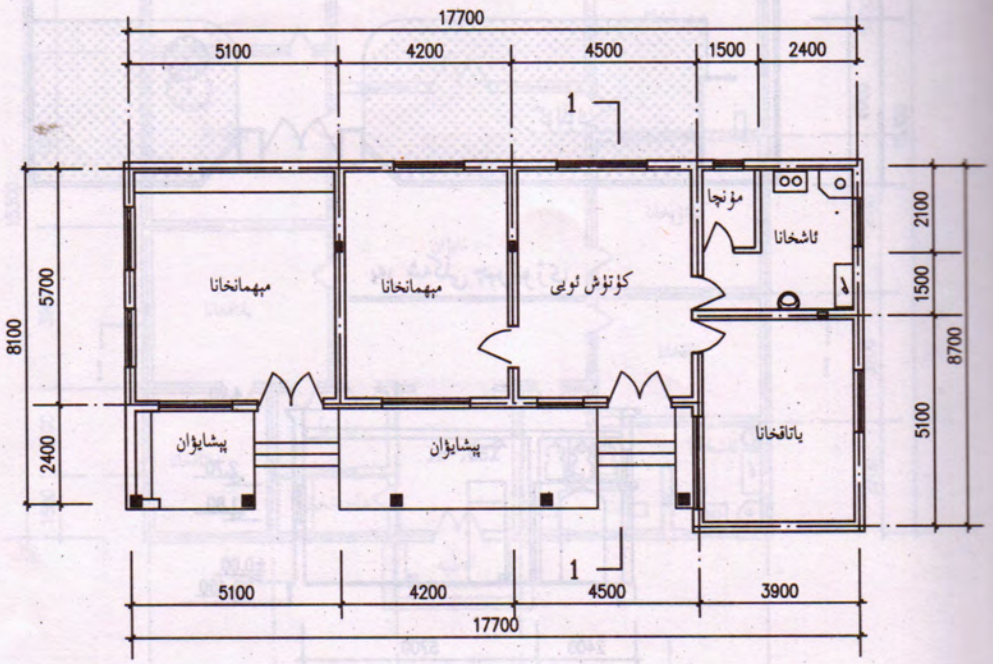

تەكشى يۈز چېرتيوژى

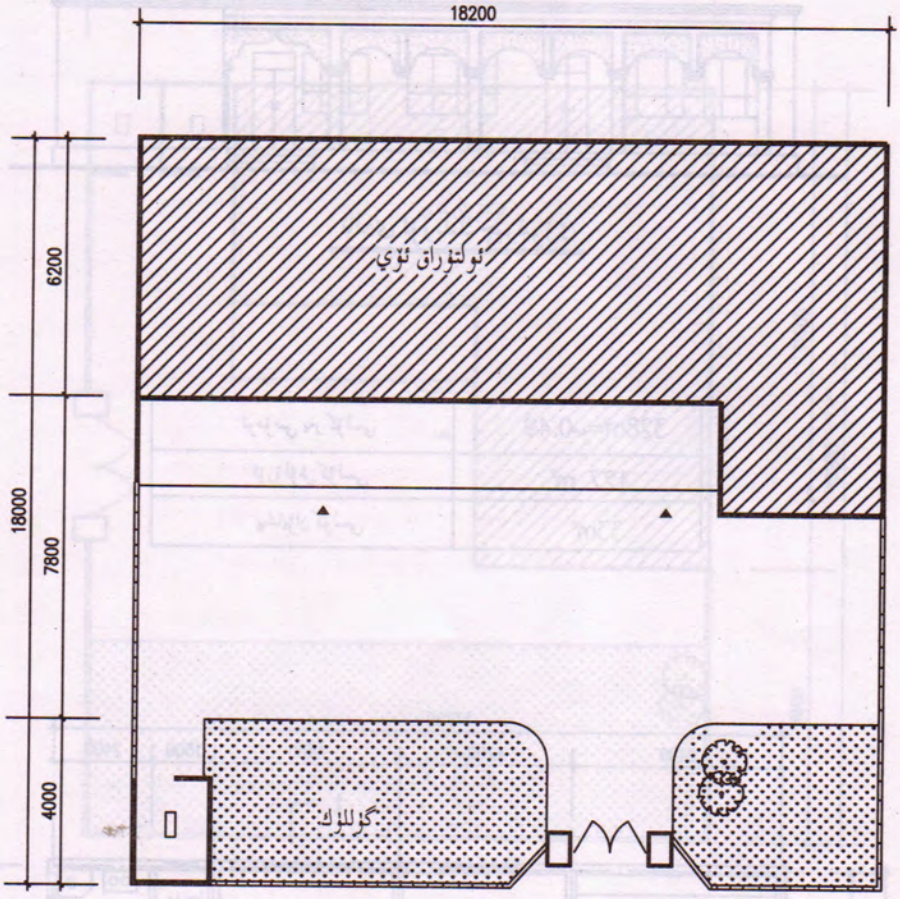

يەر شەكلى چېرتيوژى

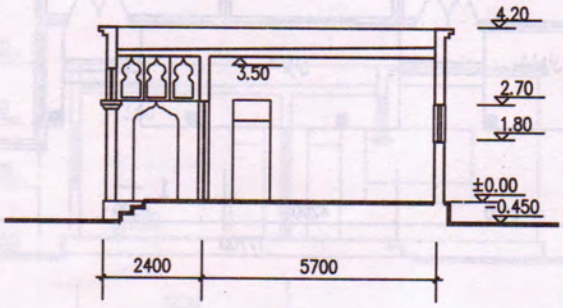

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

بىر ئائىلىلىك	3-A

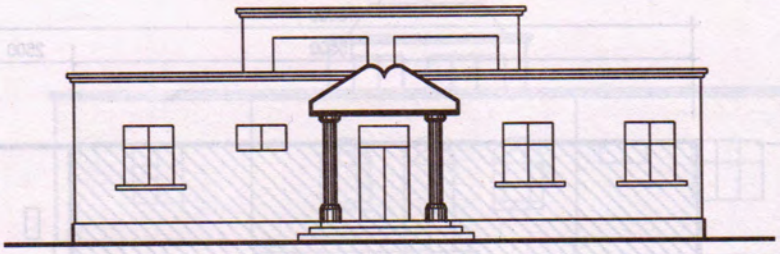

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.55 مو =368m²
فۇرۇلۇش كۆلىمى	245m²

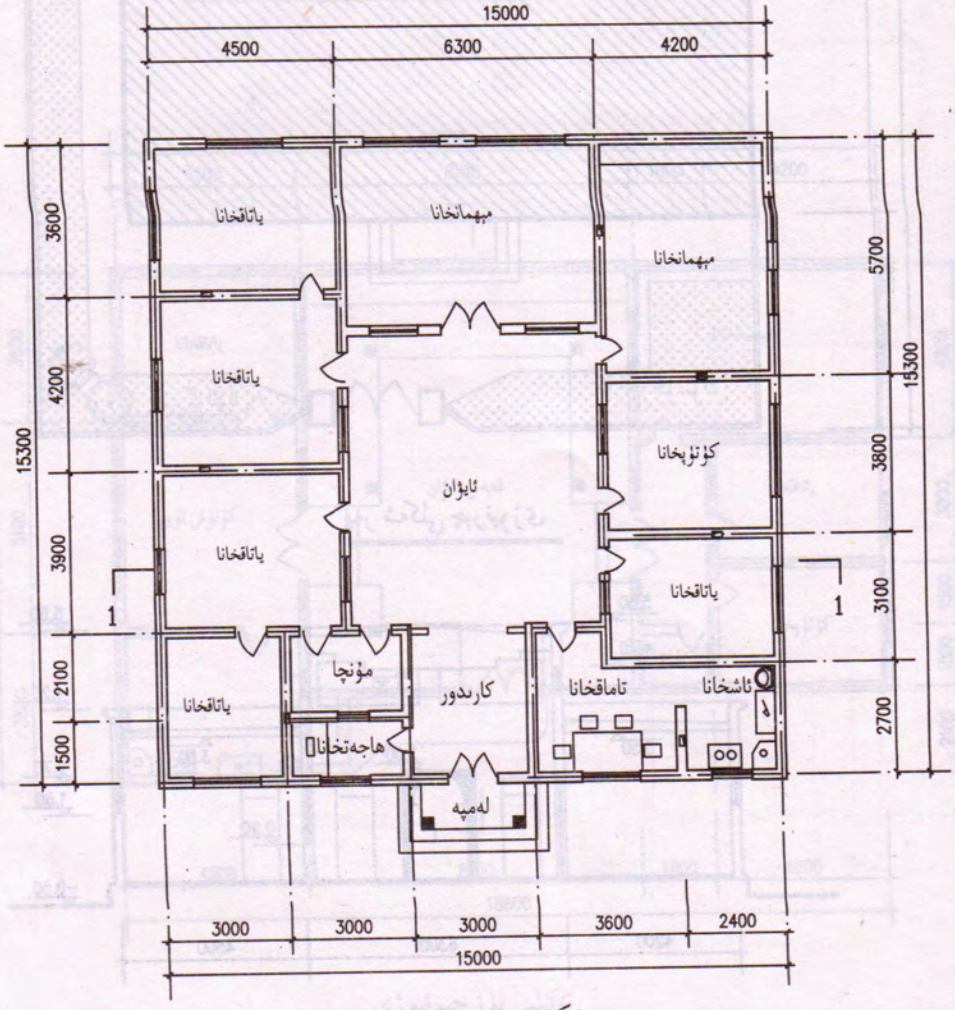

تەكشى يۈز چېرتيوژى

بىر ئالىلىك | 3-A

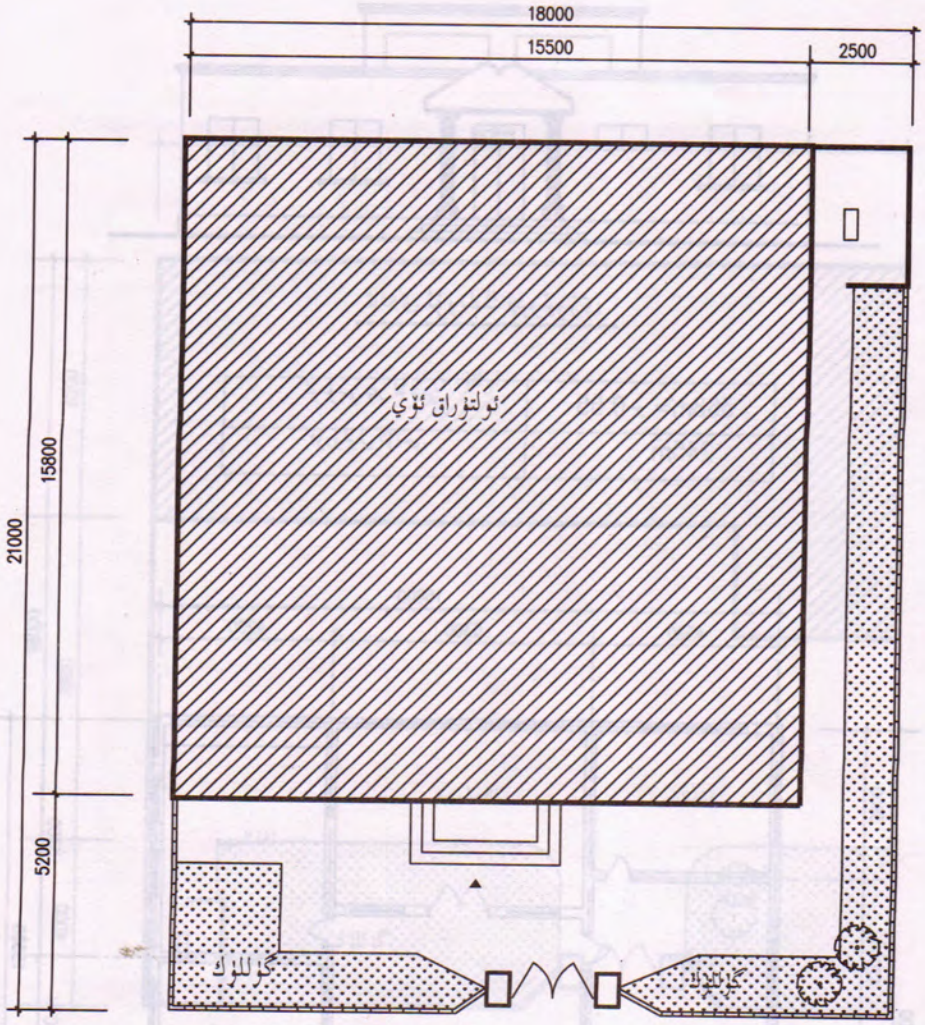

يەر شەكلى چېرتيوژى

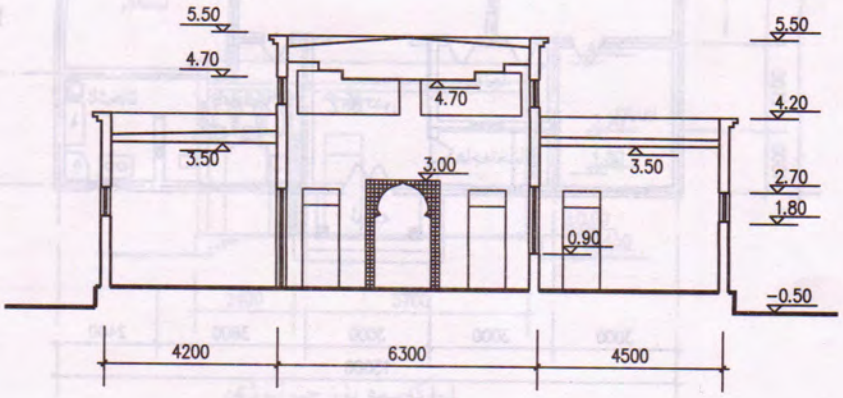

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

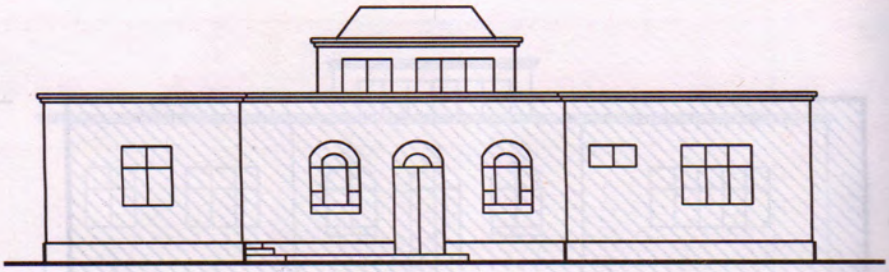

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.57مو=382m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	215m²

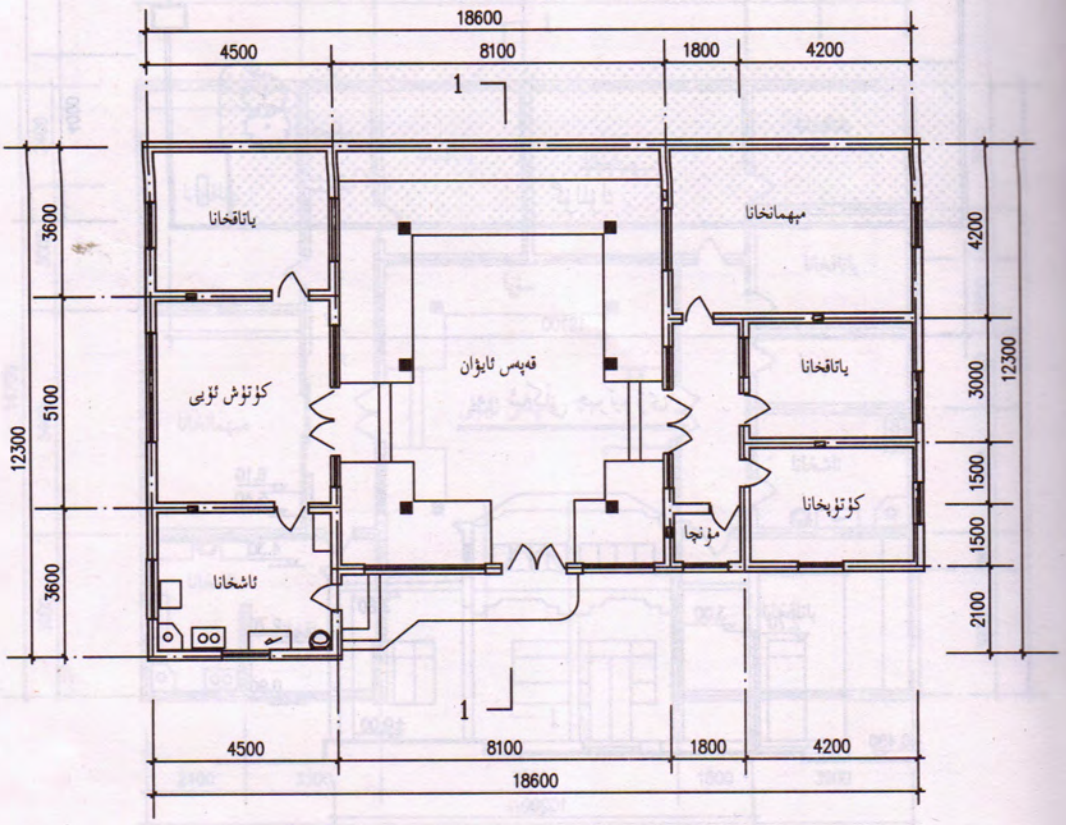

تەكشى يۈز چېرتيوژى

4-A	بىر ئائىلىلىك

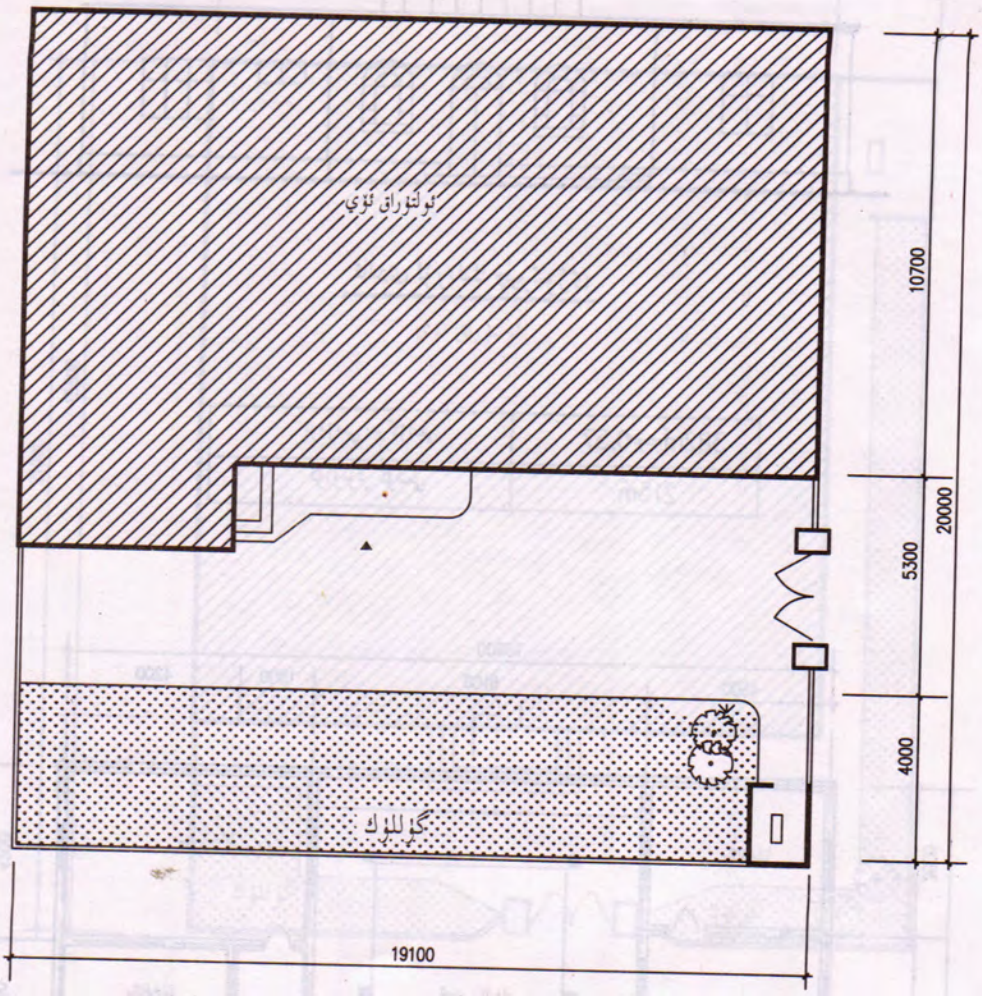

يەر شەكلى چېرتيوژى

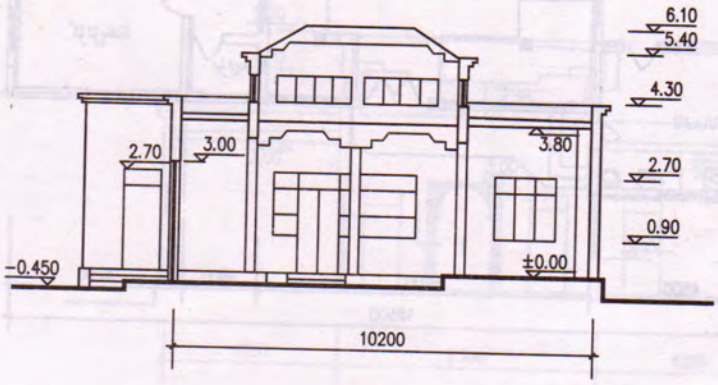

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

5-A	ئىككى ئاتلىلىك

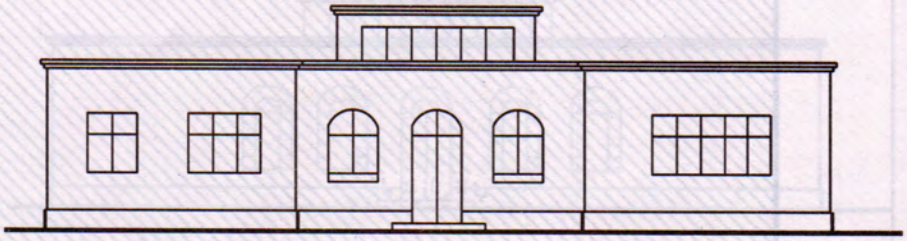

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.66مو= 439m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	270 m²

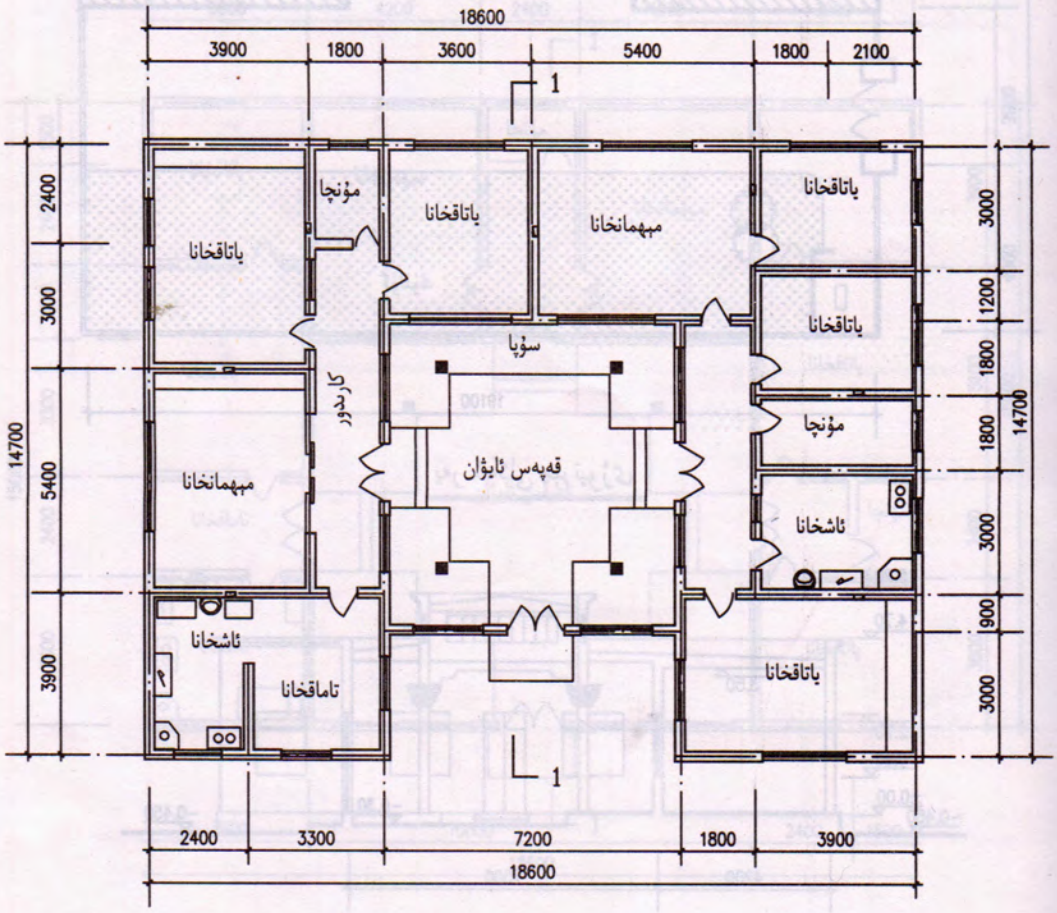

تەكشى يۈز چېرتيوژى

ئىككى ئائىلىلىك	5-A

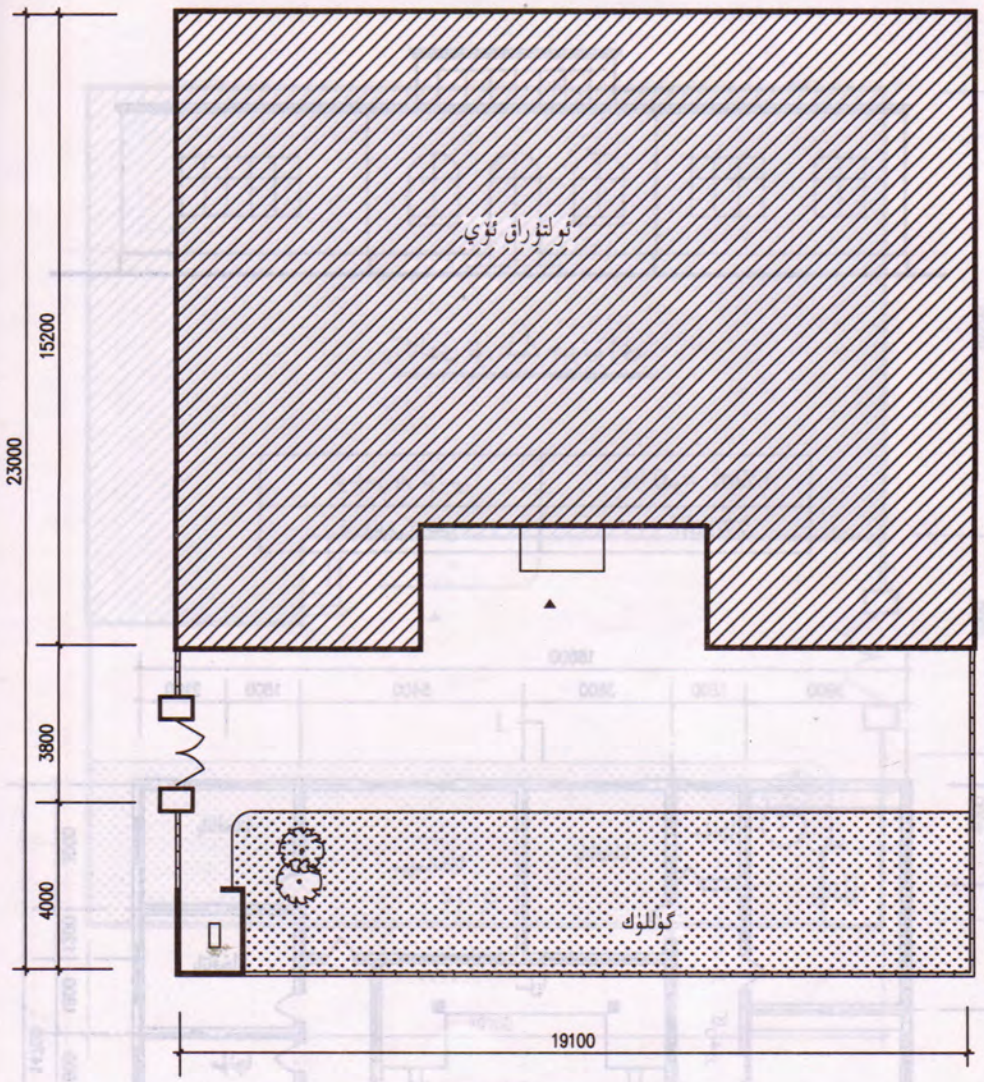

يەر شەكلى چېرتيوژى

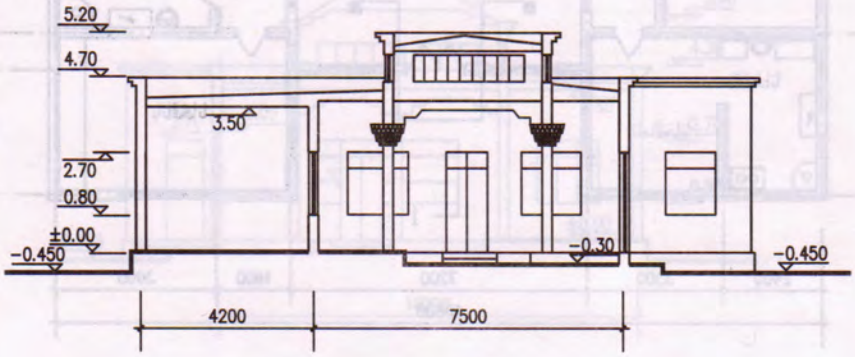

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

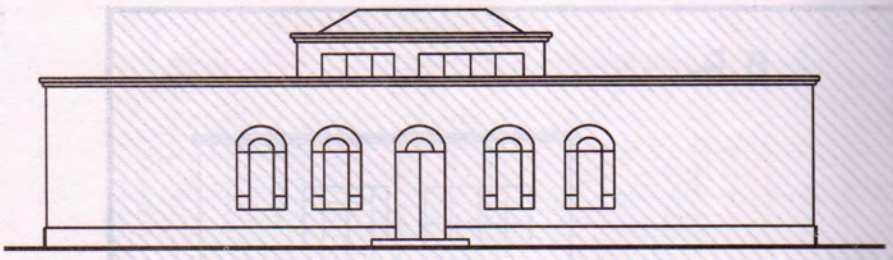

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	458m² =ىر0.69
قۇرۇلۇش كۆلىمى	296m²

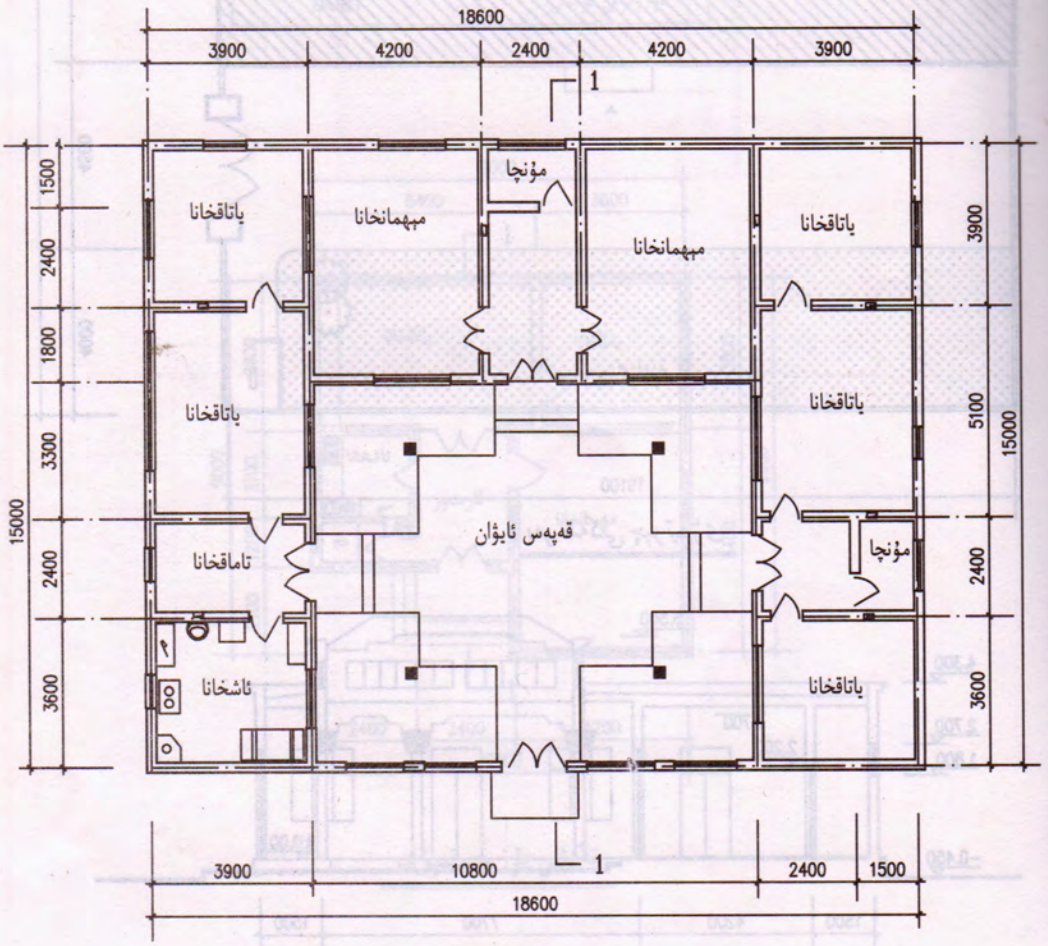

تەكشى يۈز چېرتيوژى

6-A	تىكى تاللىنىش

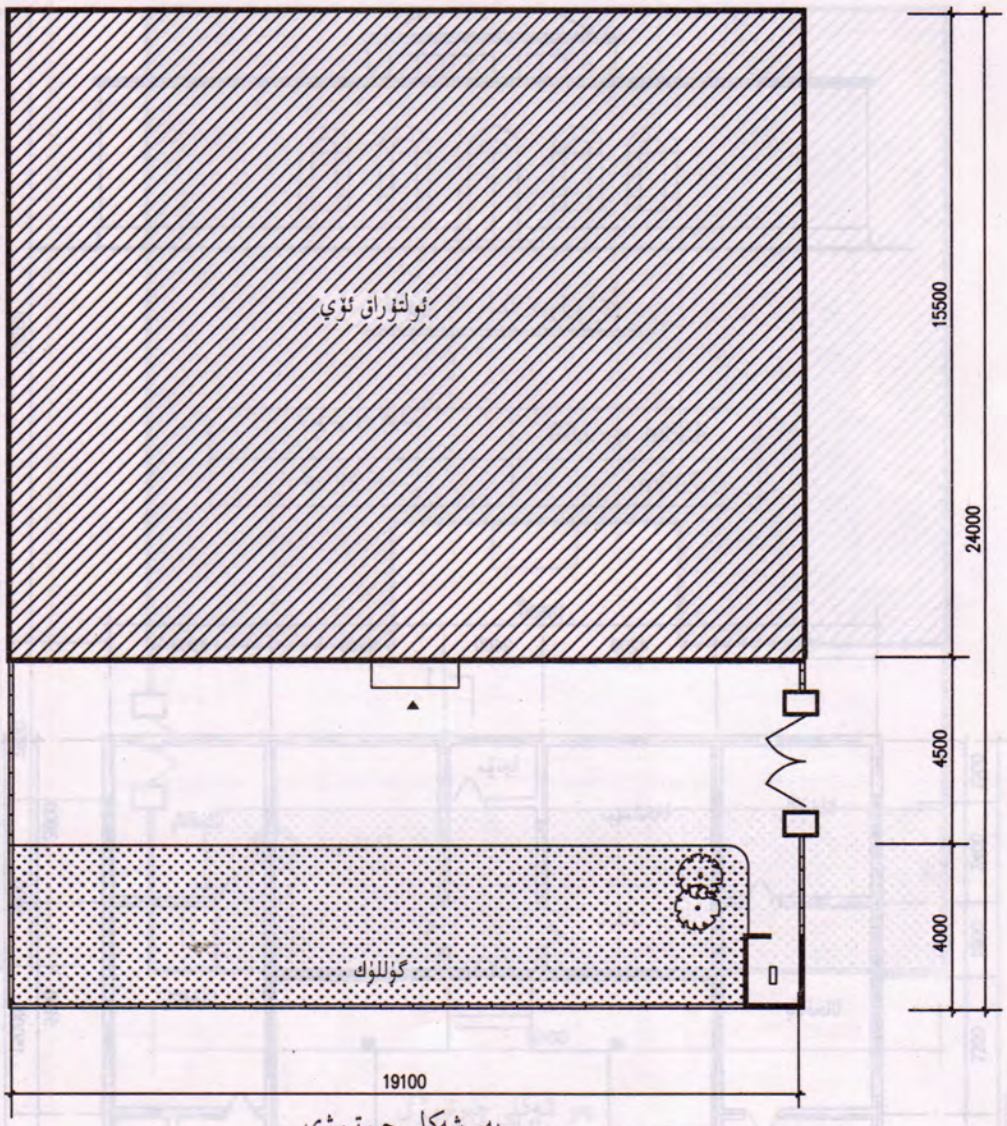

يەر شەكلى چېرتيوژى

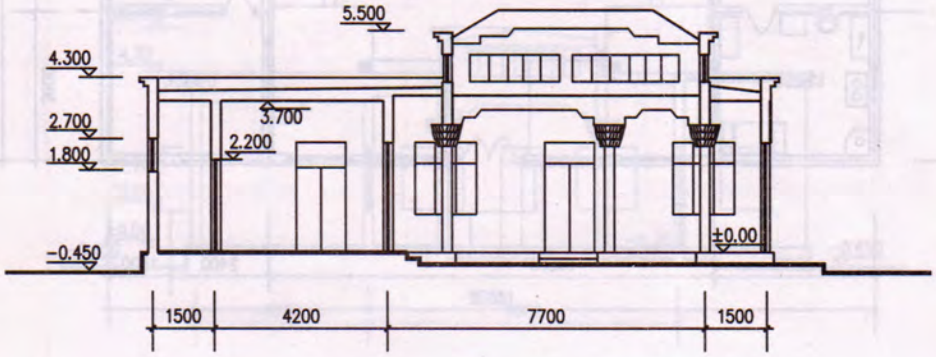

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

B .تىپ

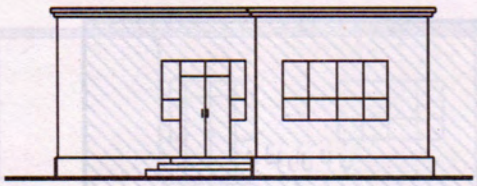

ئالدى ئۆرىلىك چېرتىيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.21مو=143m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	80m²

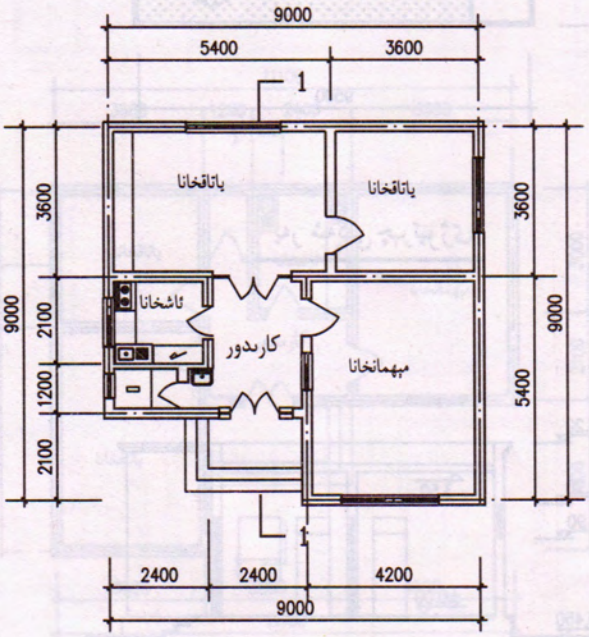

تەكشى يۈز چېرتىيوژى

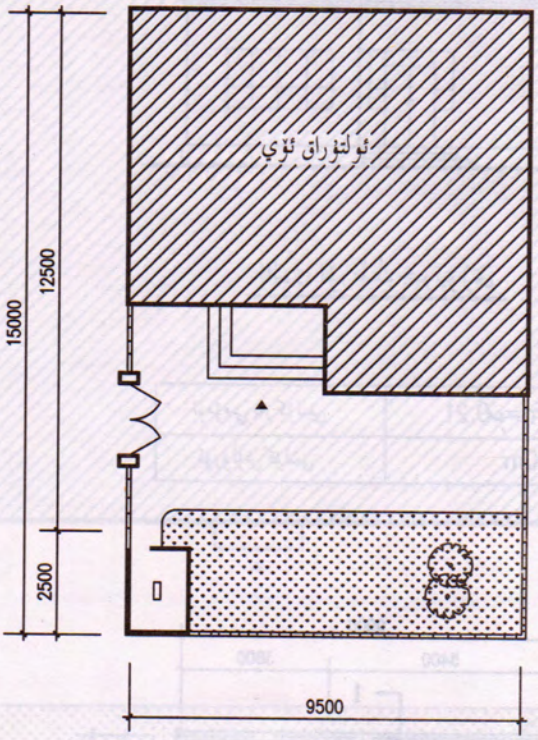

يەر شەكلى چېرتيوژى

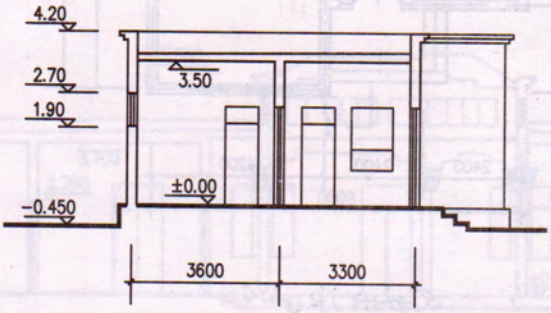

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

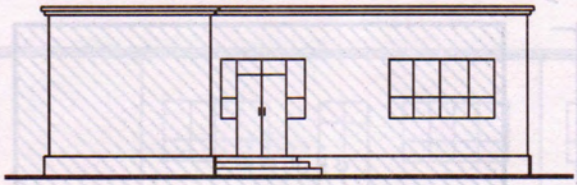

ئالدى ئۇرىلىك چىرتىيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.26مو=174m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	80m²

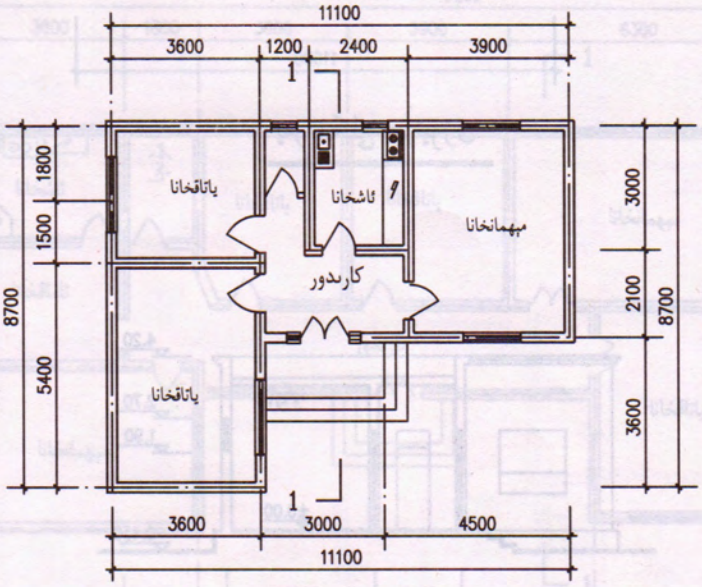

تەكشى يۈز چىرتىيوژى

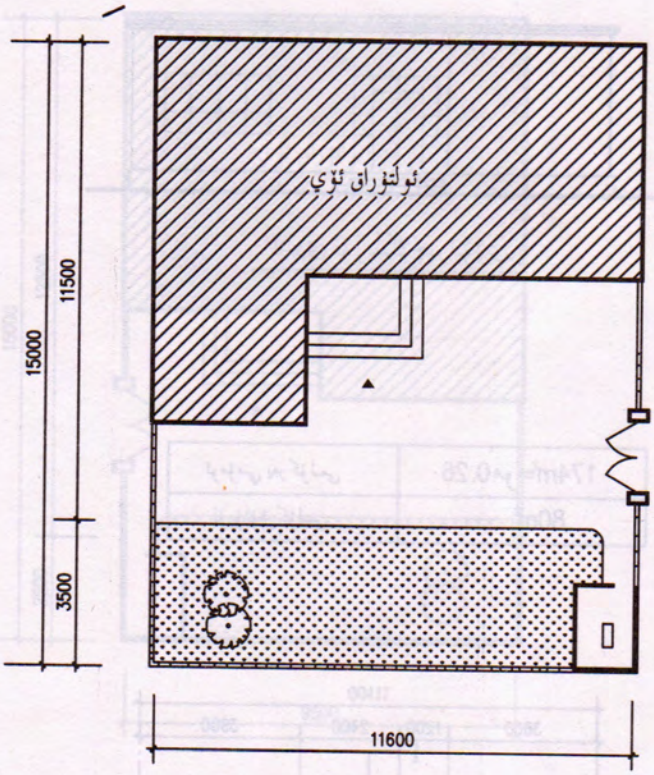

يەر شەكلى چېرتيوژى

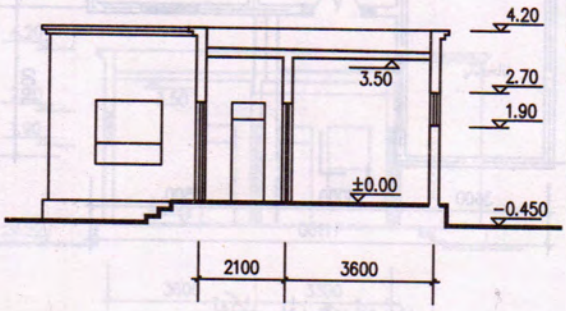

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

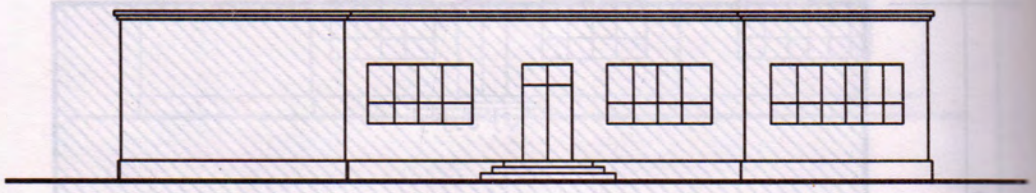

ئالدى ئۆرىلىك چېرتىۋۇزى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.56 مو=374m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	168m²

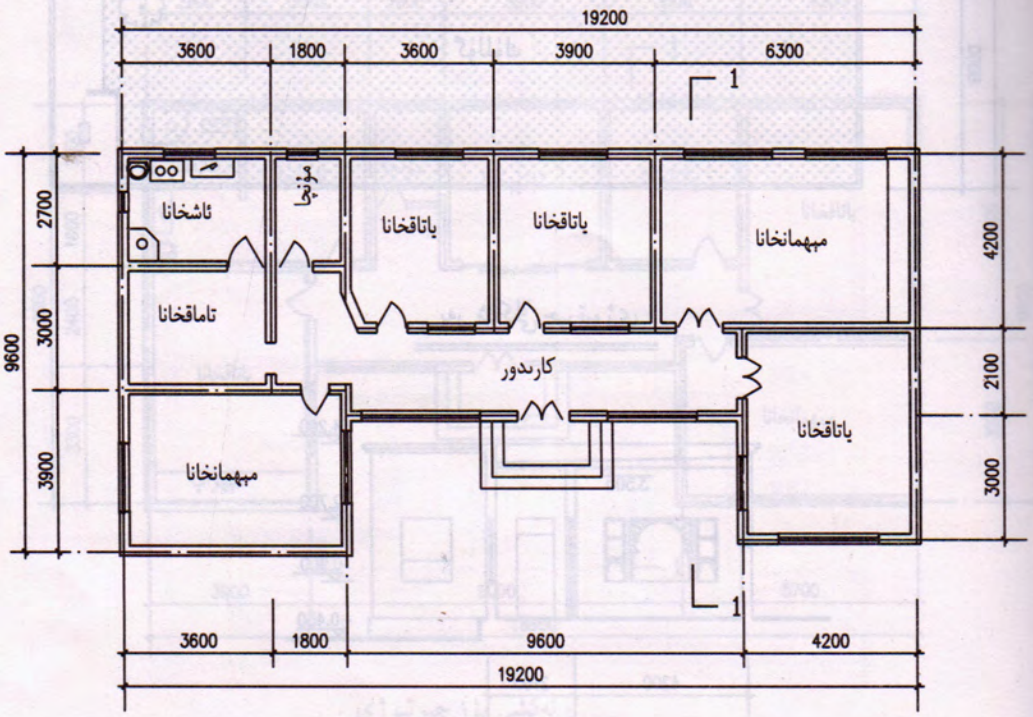

تەكشى يۈز چېرتىۋۇزى

بىر ئائىلىلىك	3-B

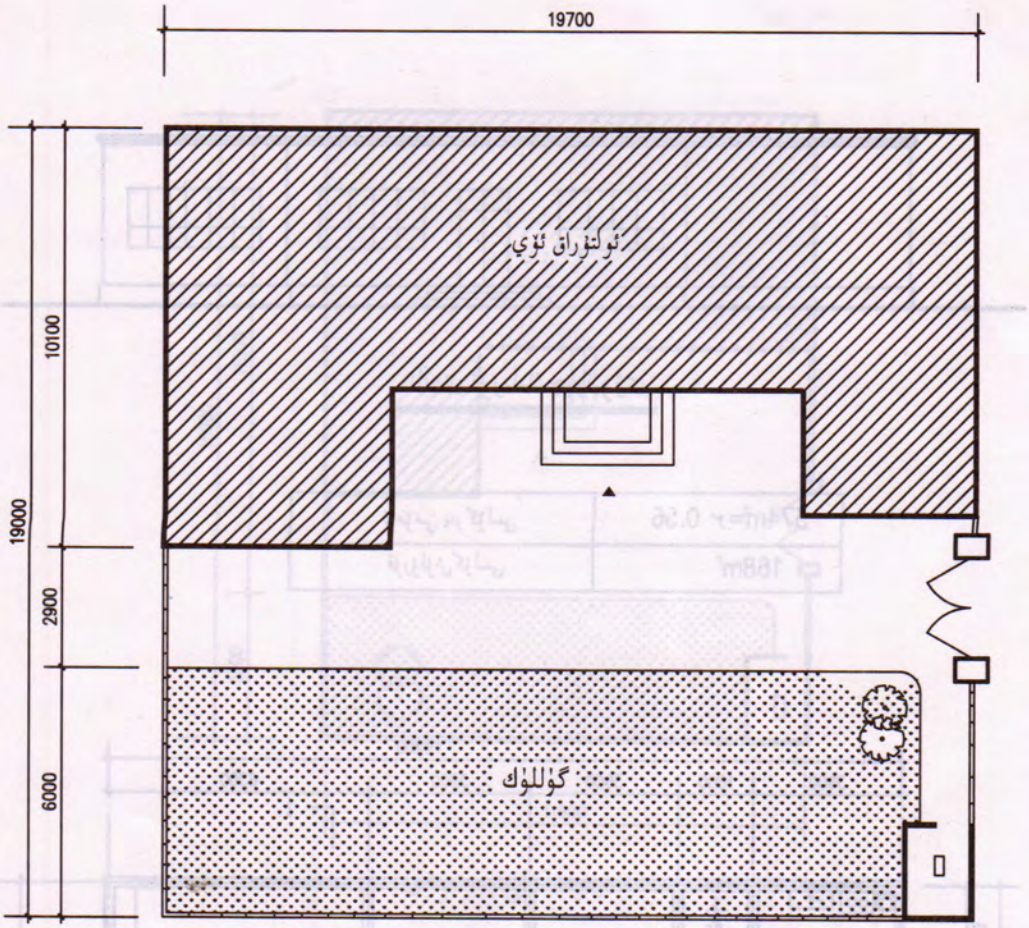

يەر شەكلى چېرتيوژى

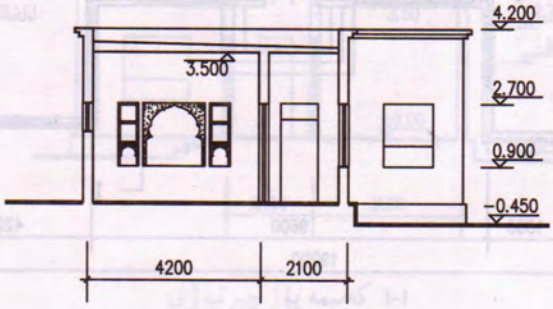

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

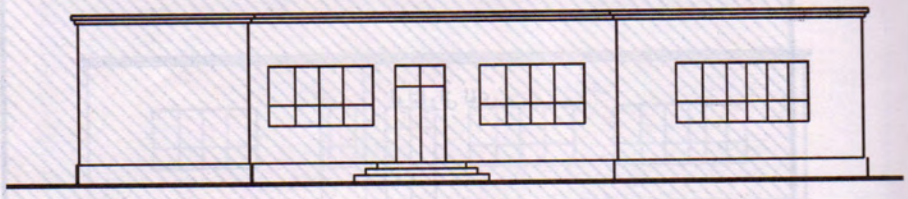

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.54مو=363m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	165m²

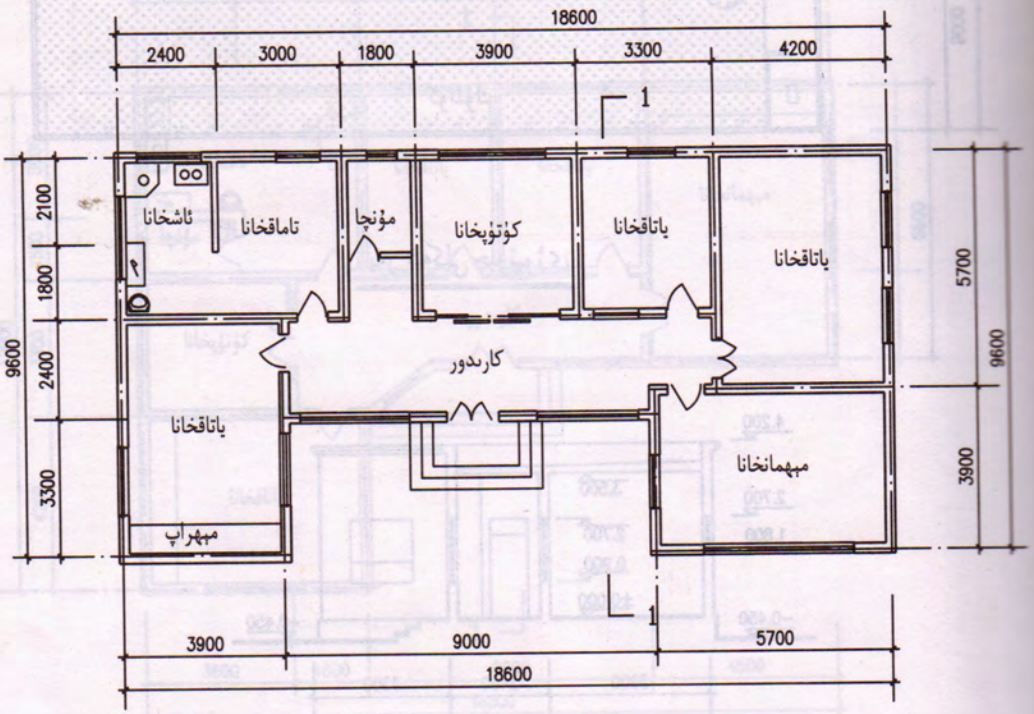

تەكشى يۈز چېرتيوژى

بىر ئائىلىلىك	4-B

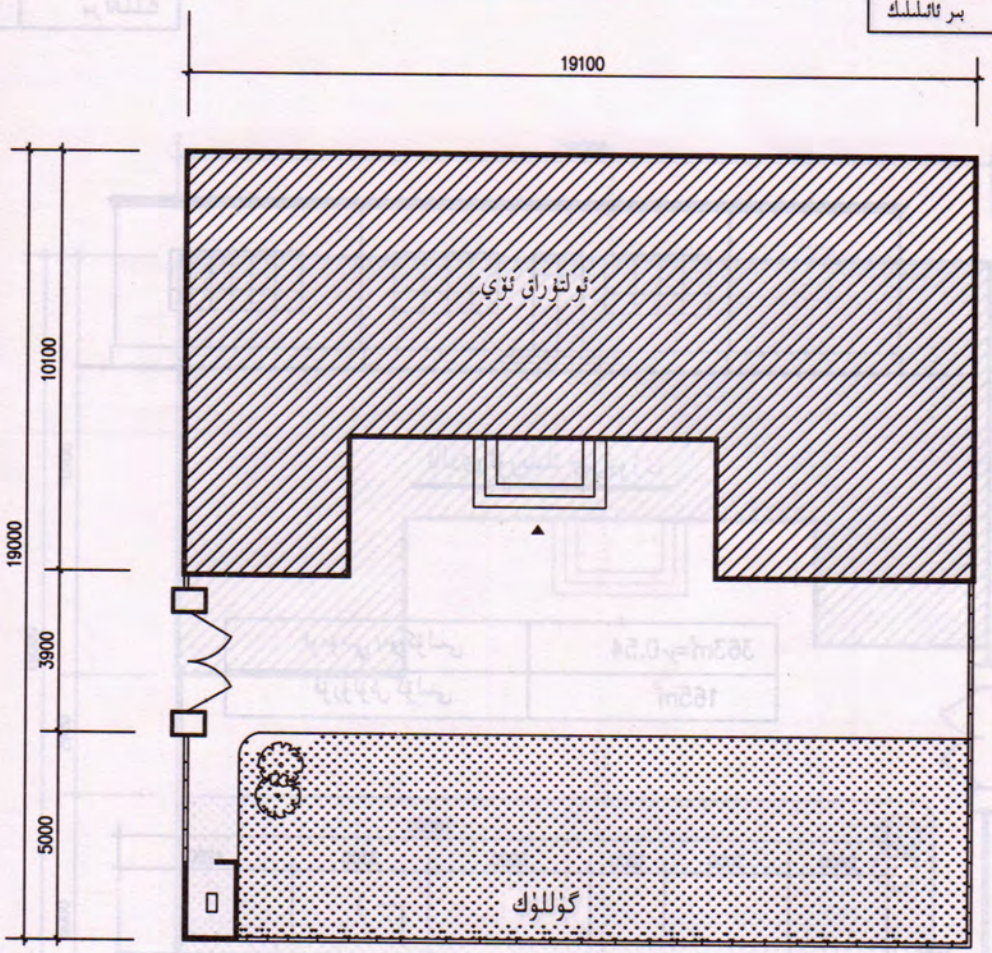

يەر شەكلى چىرتىۋژى

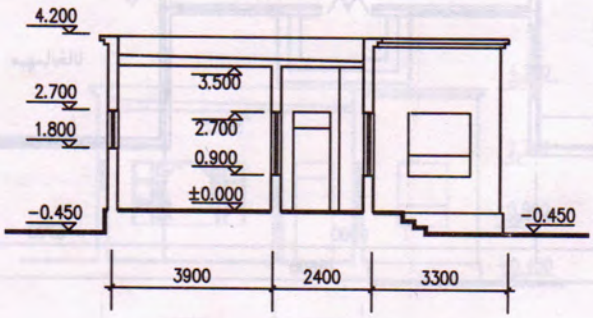

I-I كەسمە يۈز چىرتىۋژى

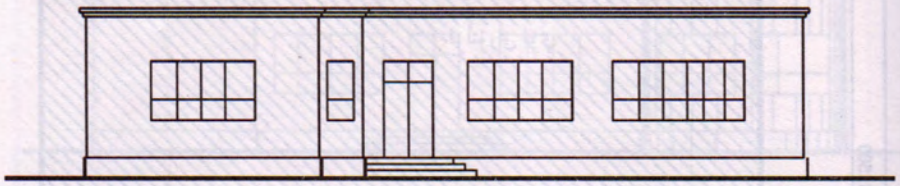

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.49مو=329m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	156m²

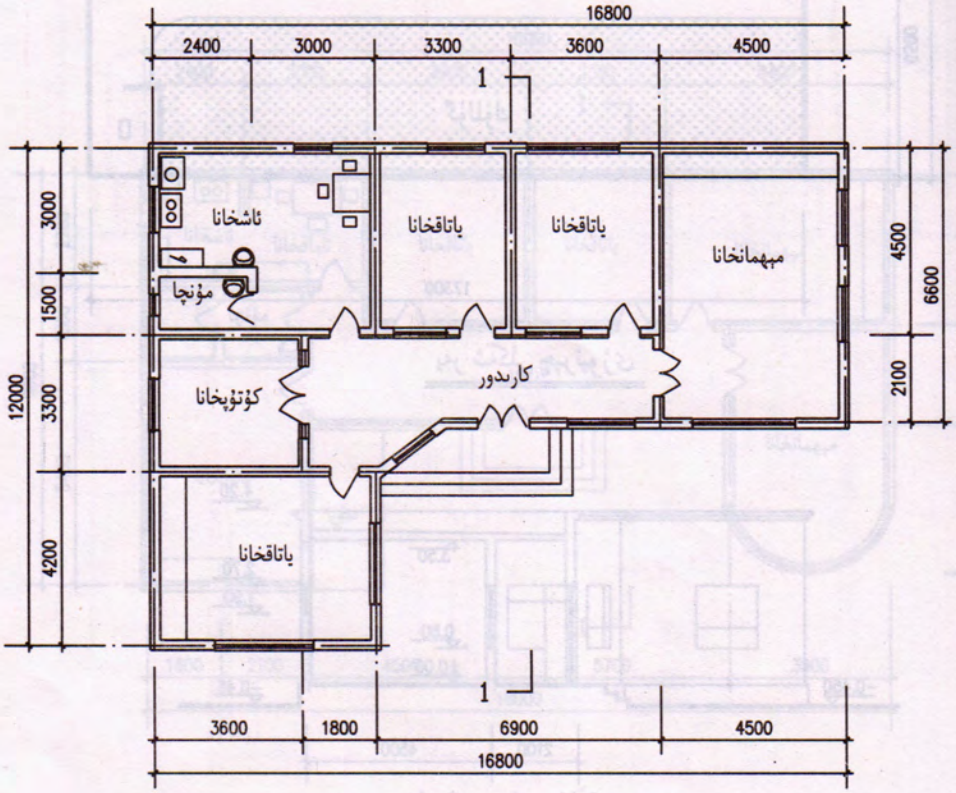

تەكشى يۈز چېرتيوژى

بىر قاتلىلىق	5-B

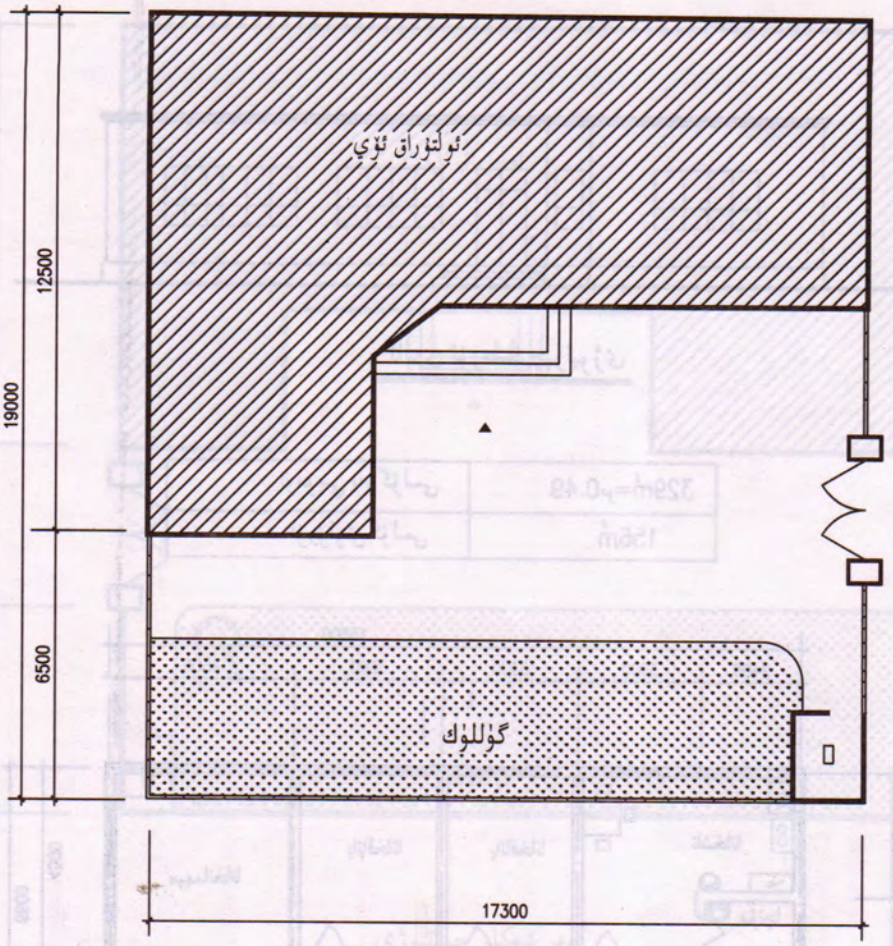

يەر شەكلى چېرتيوژى

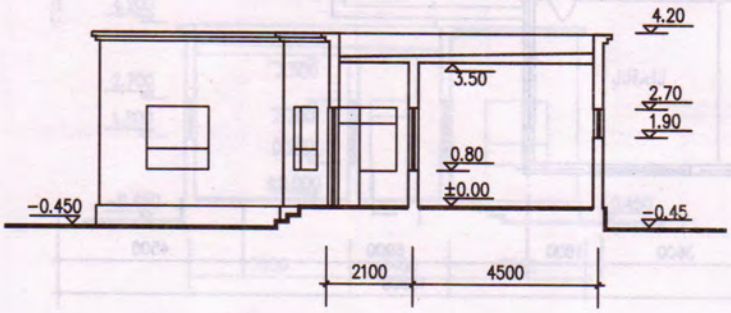

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

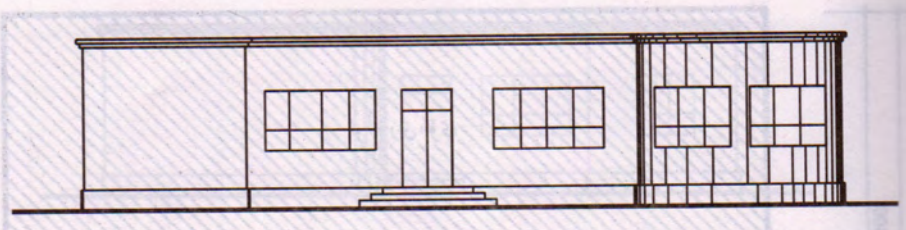

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.53مو=352m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	151m²

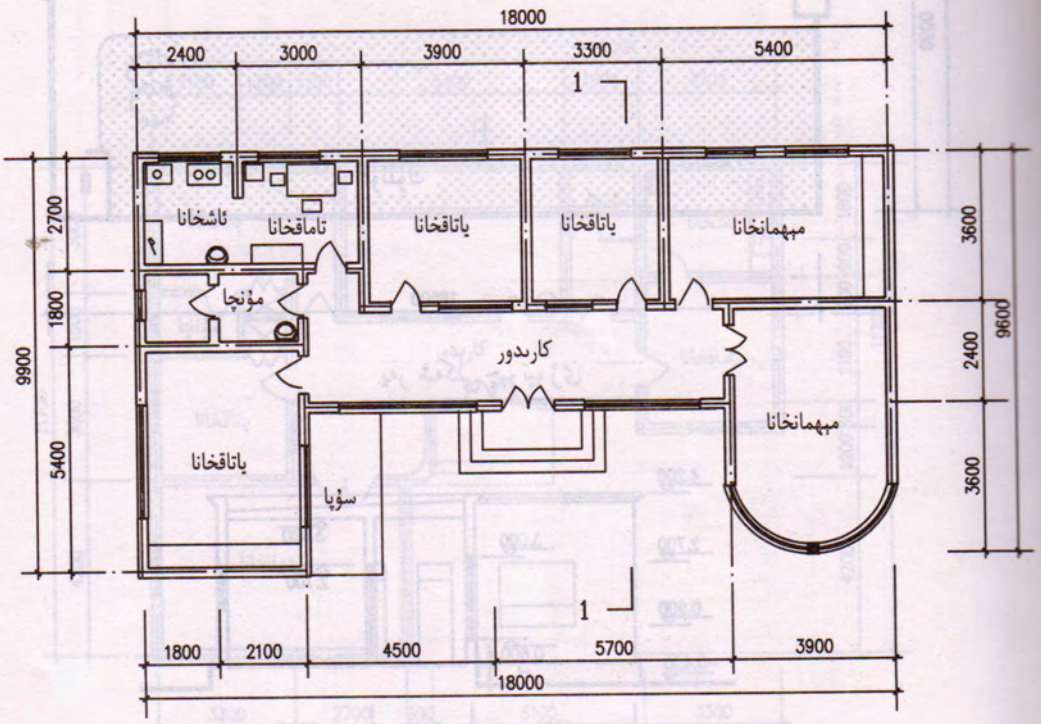

تەكشى يۈز چېرتيوژى

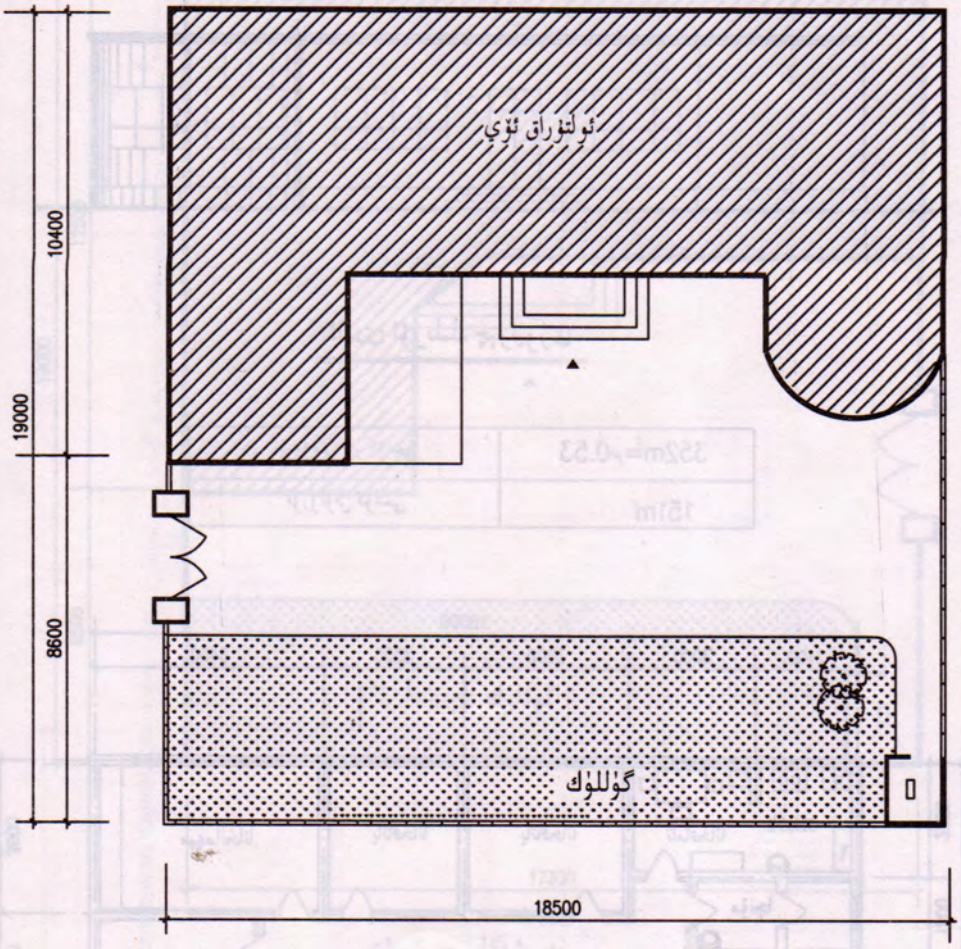

يەر شەكلى چېرتيوژى

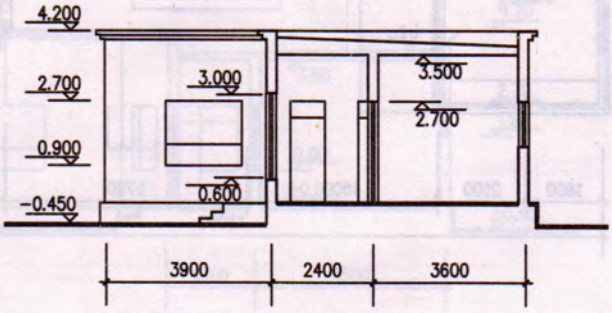

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

بىر ئائىلىلىك	7-B

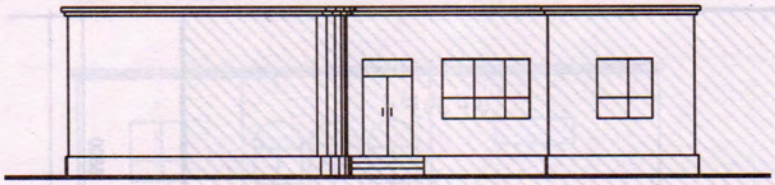

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.40 مو=264m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	138m²

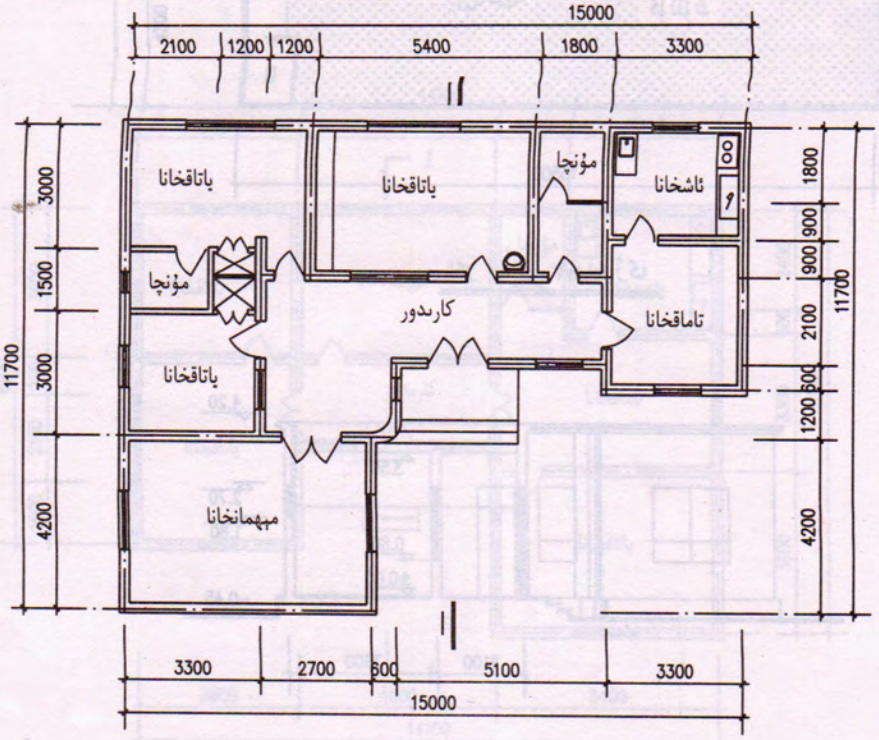

تەكشى يۈز چېرتيوژى

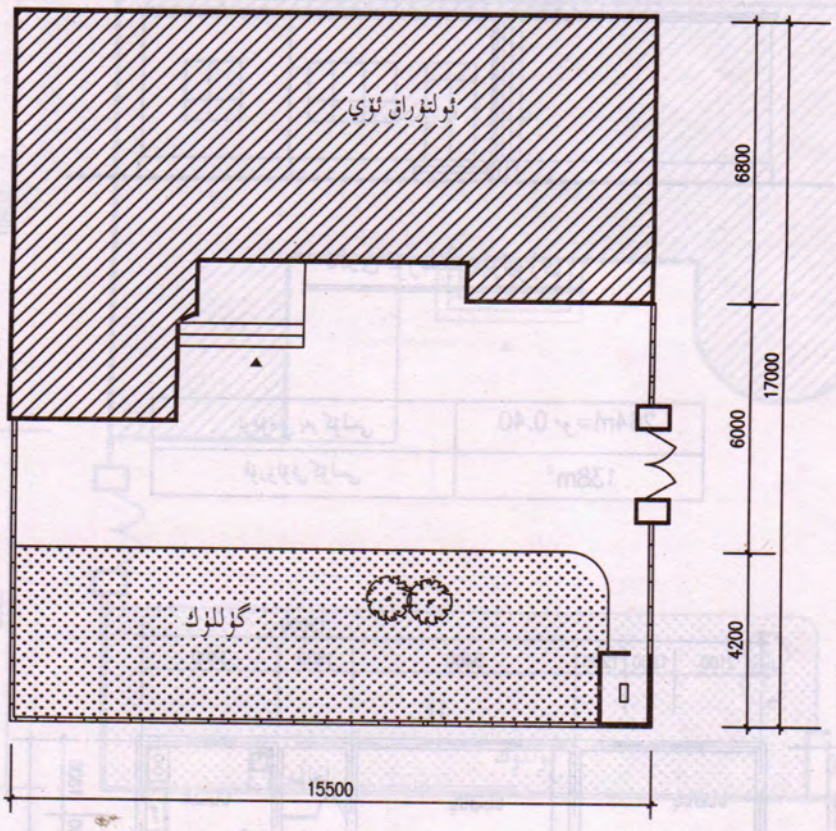

يەر شەكلى چېرتيوژى

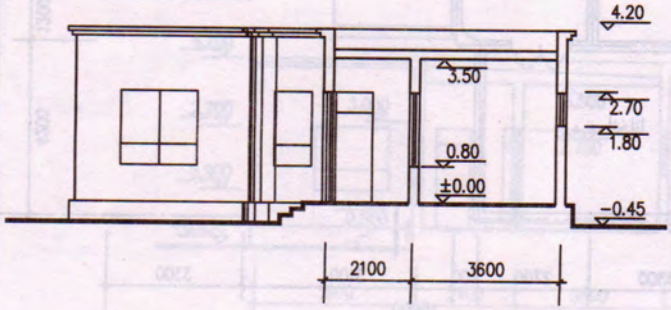

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

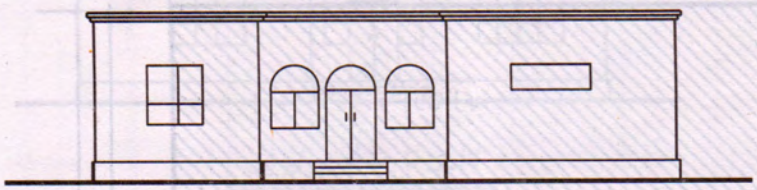

ئالدى ئۆرىلىك چىرتىۋژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.35 مو=233.6m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	133m²

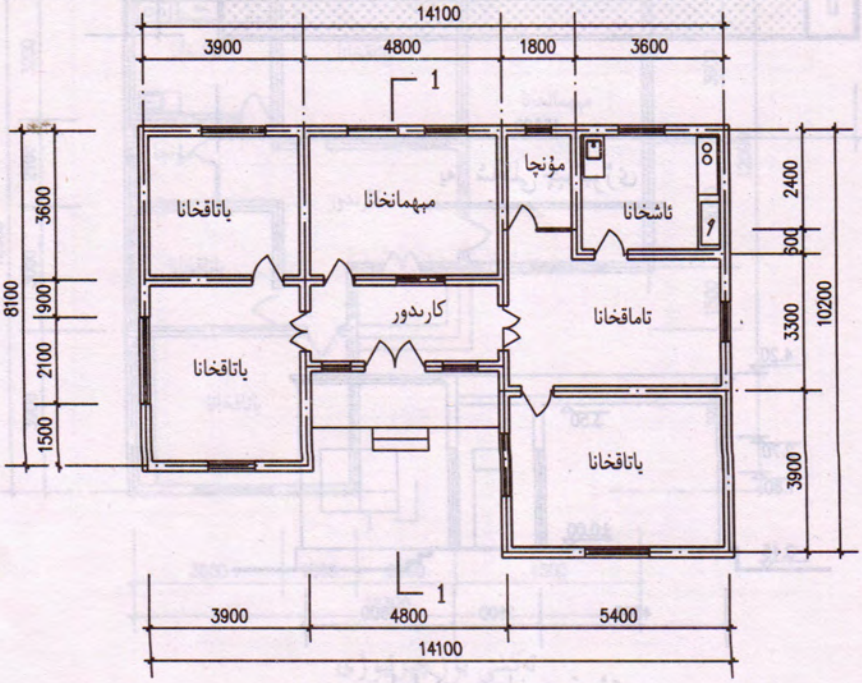

تەكشى يۈز چىرتىۋژى

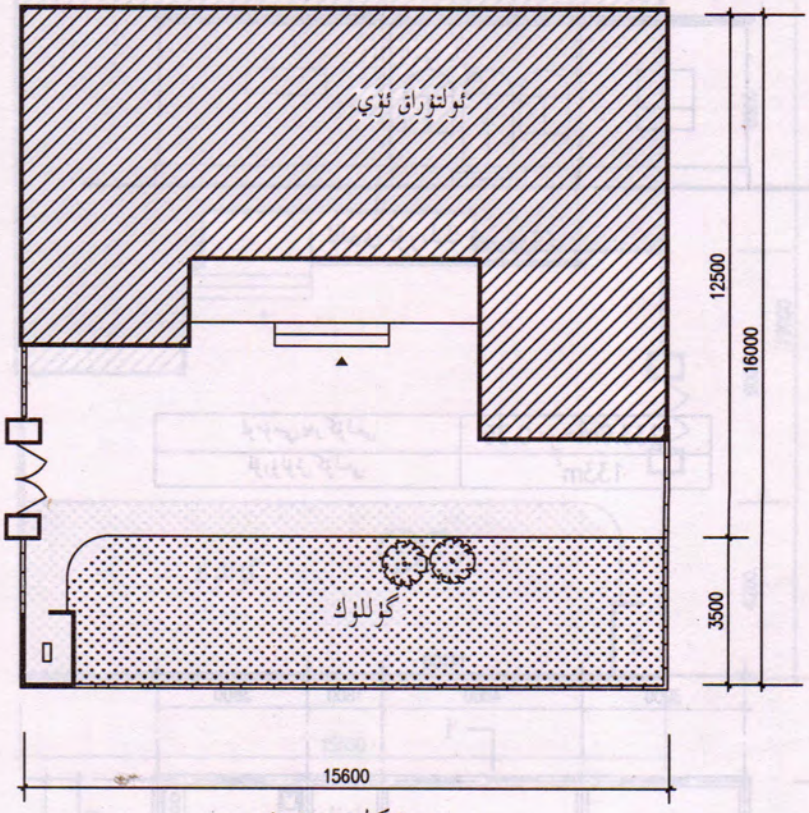

يەر شەكلى چېرتيوژى

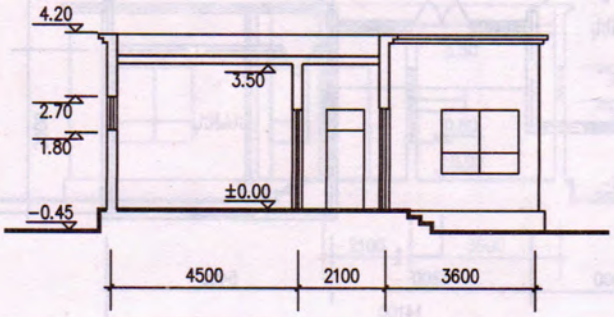

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

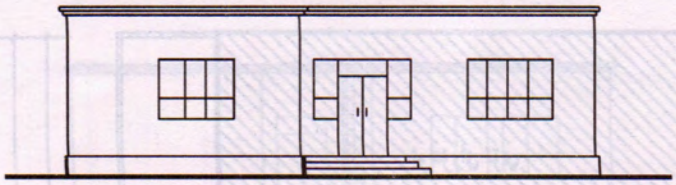

ئالدى ئۈرىلىك چىرتىيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.40 مو=270m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	122.8m²

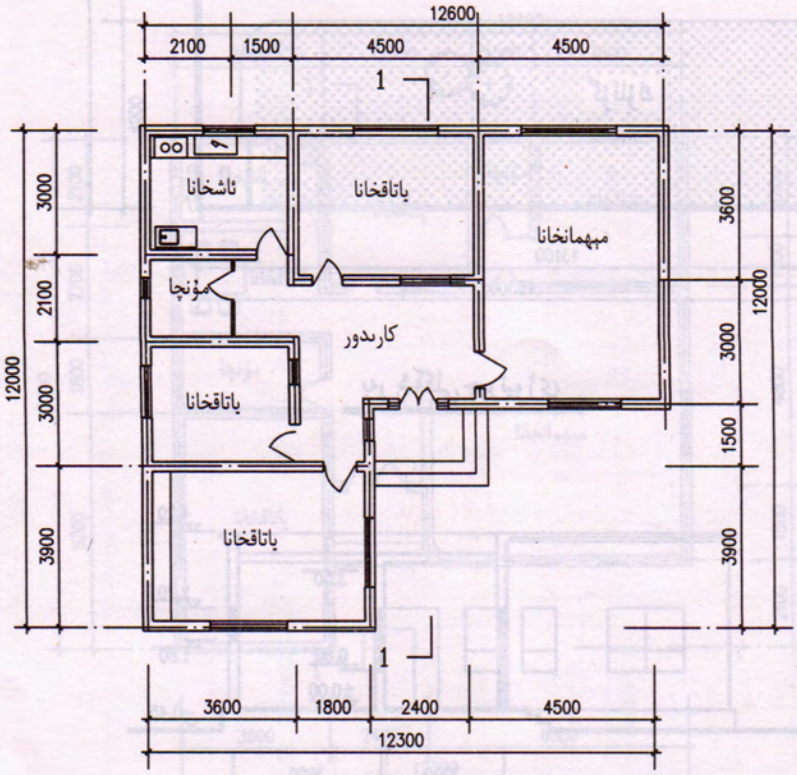

تەكشى يۈز چىرتىيوژى

بىر ئالدىنقى	9-B

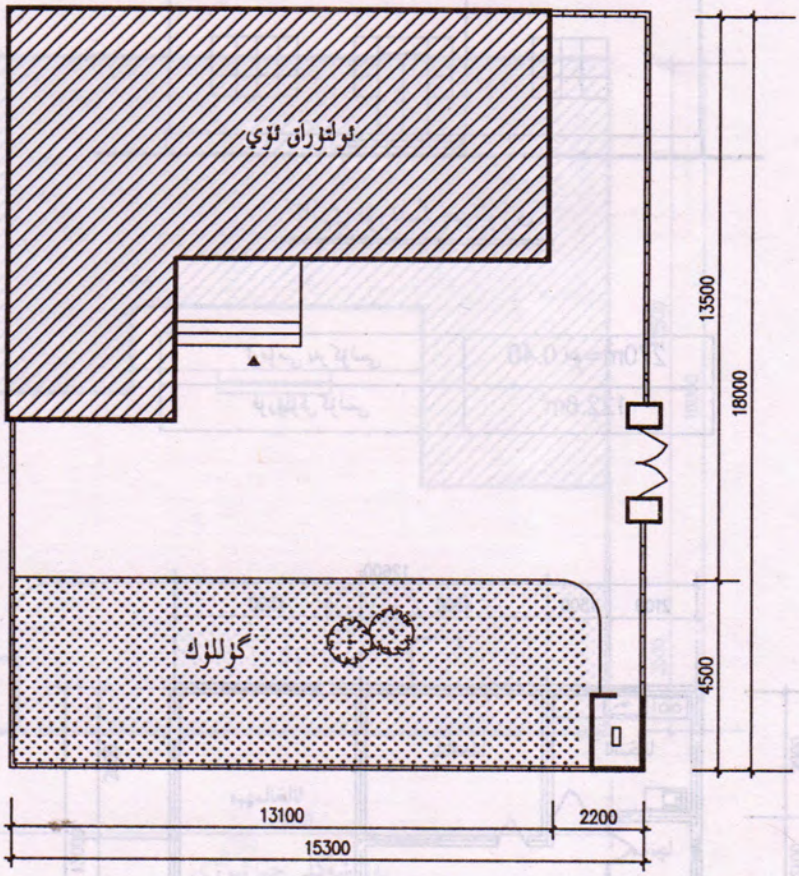

يەر شەكلى چېرتيوژى

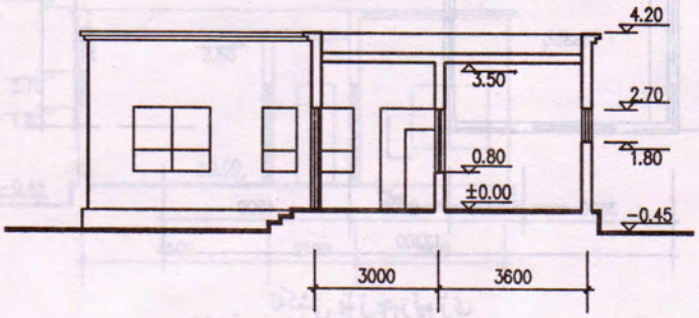

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

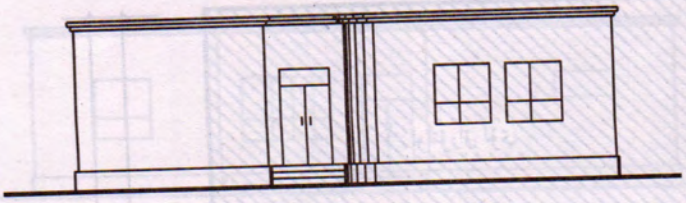

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.37 مو=243.2m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	142m²

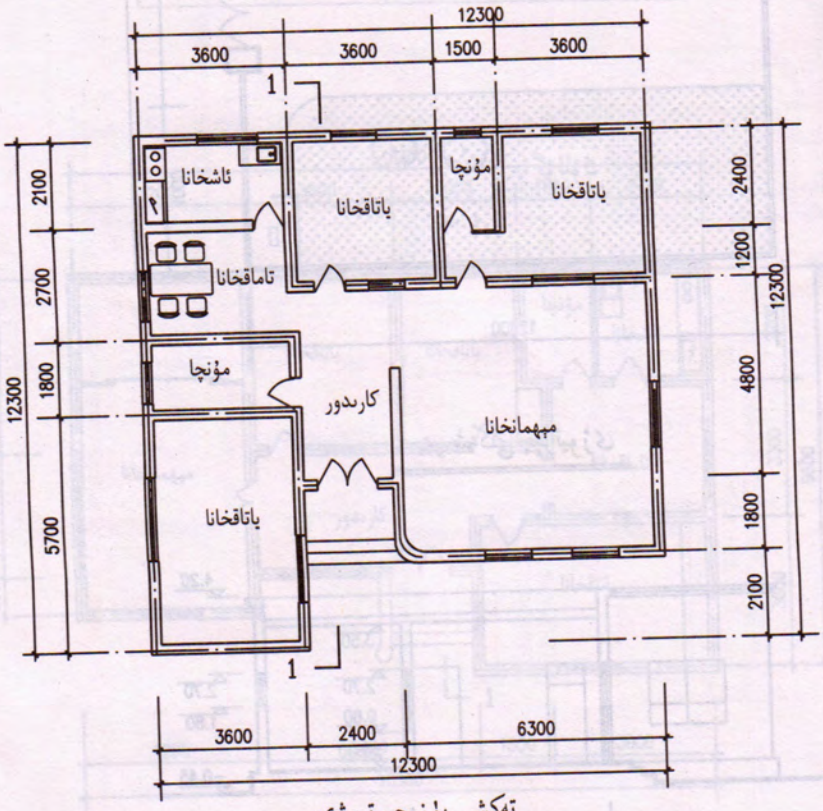

تەكشى يۈز چېرتيوژى

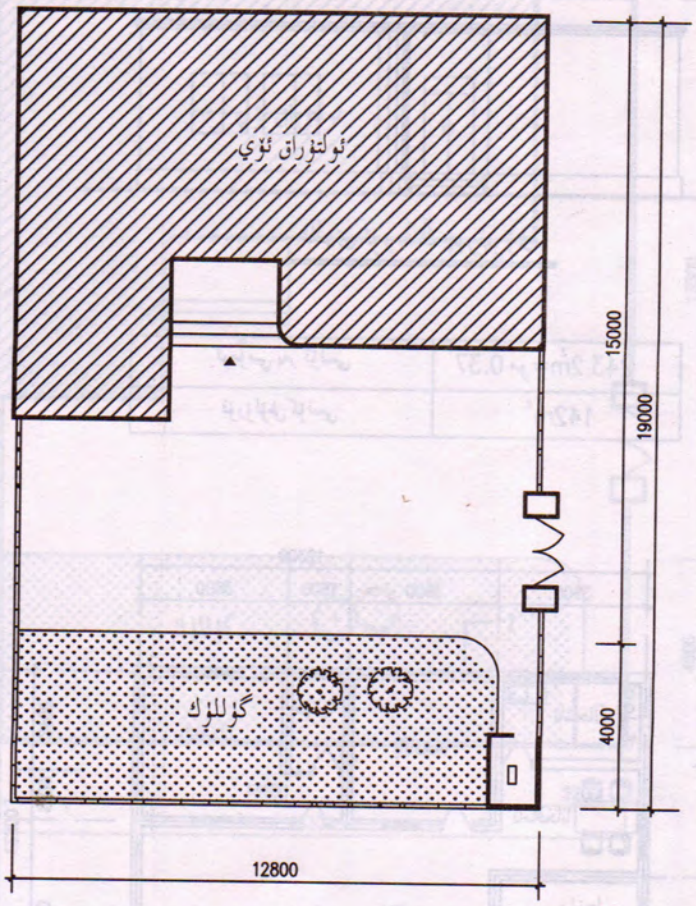

يەر شەكلى چېرتيوژى

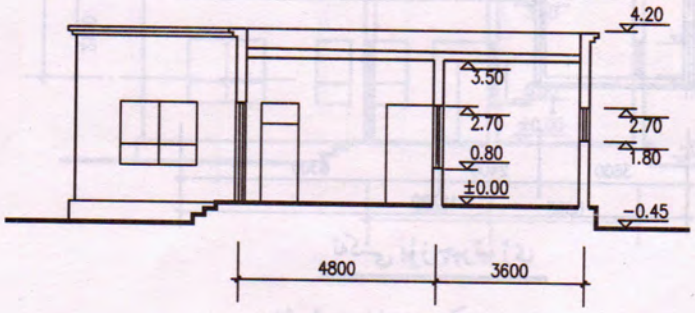

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

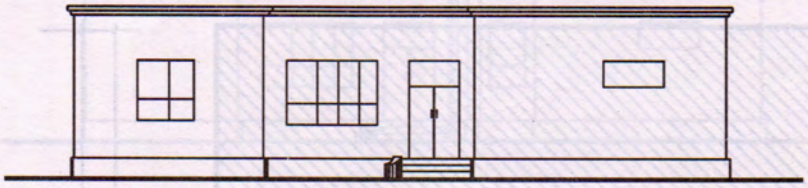

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.4 مو=269m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	141m²

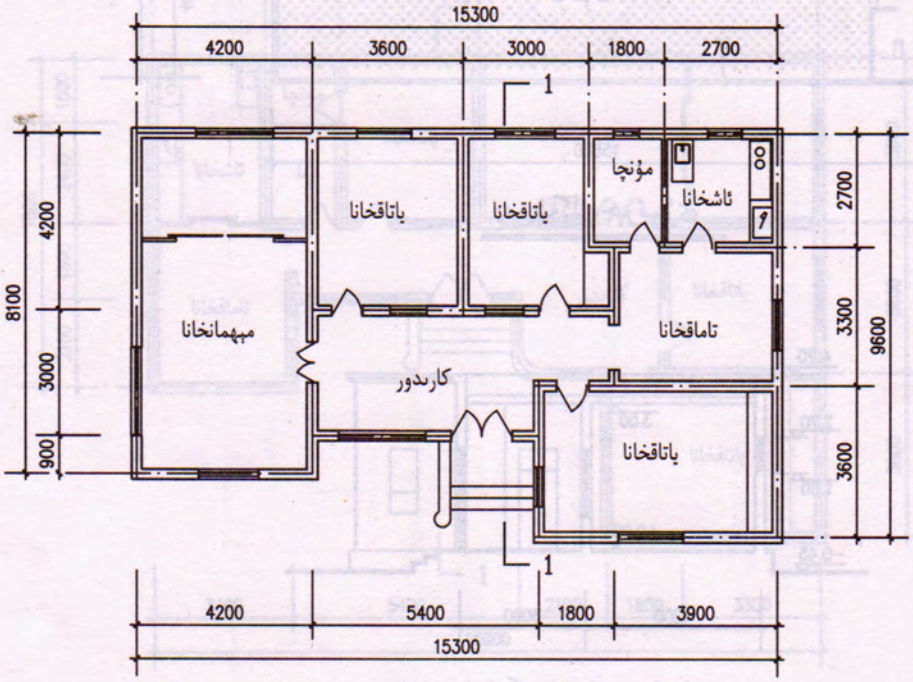

تەكشى يۈز چېرتيوژى

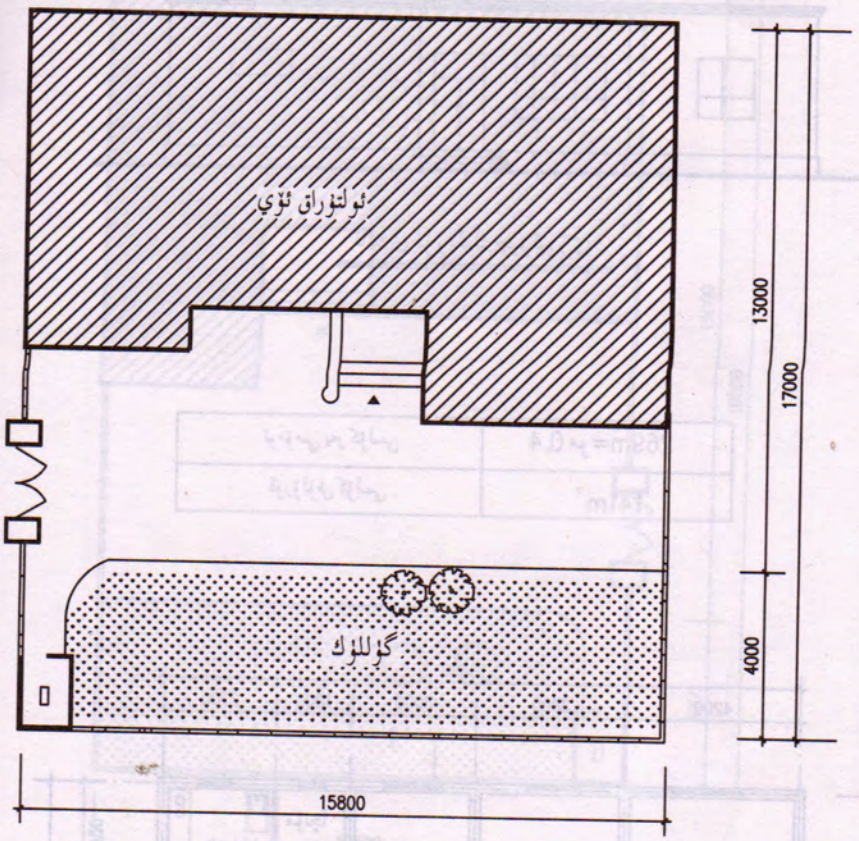

يەر شەكلى چېرتيوژى

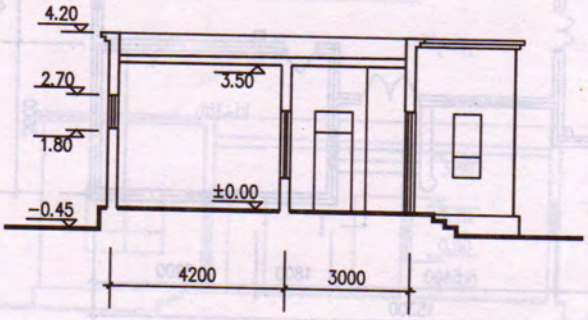

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

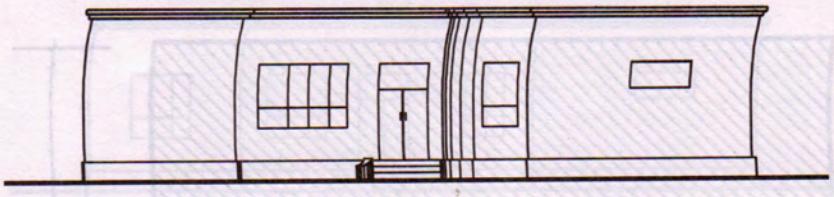

ئالدى ئۆرىلىك چىرتىيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.42 مو =279m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	145m²

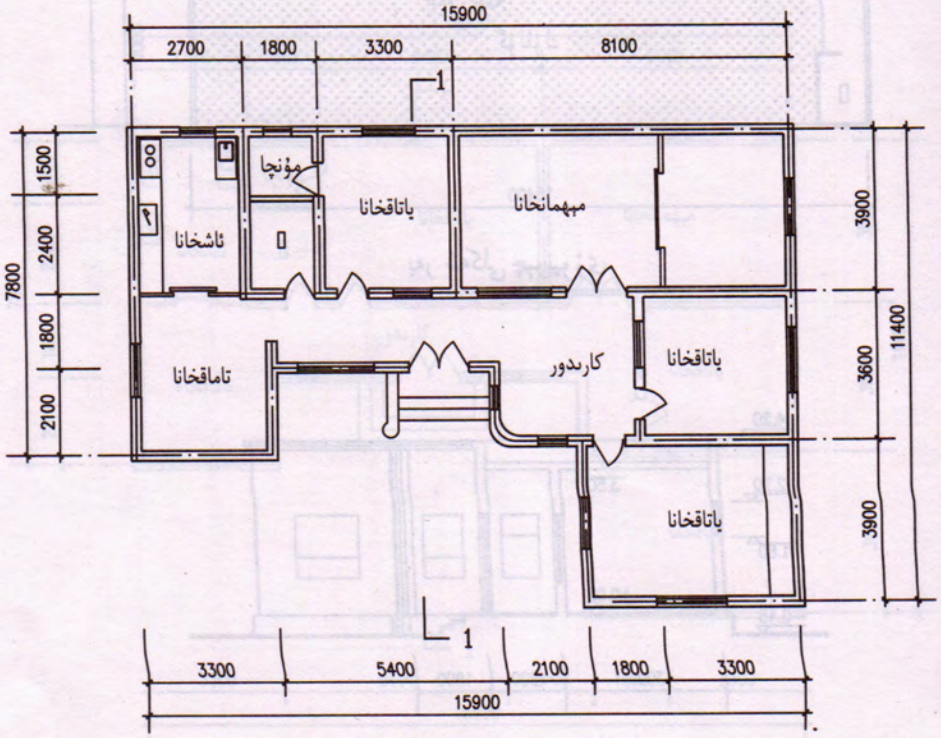

تەكشى يۈز چىرتىيوژى

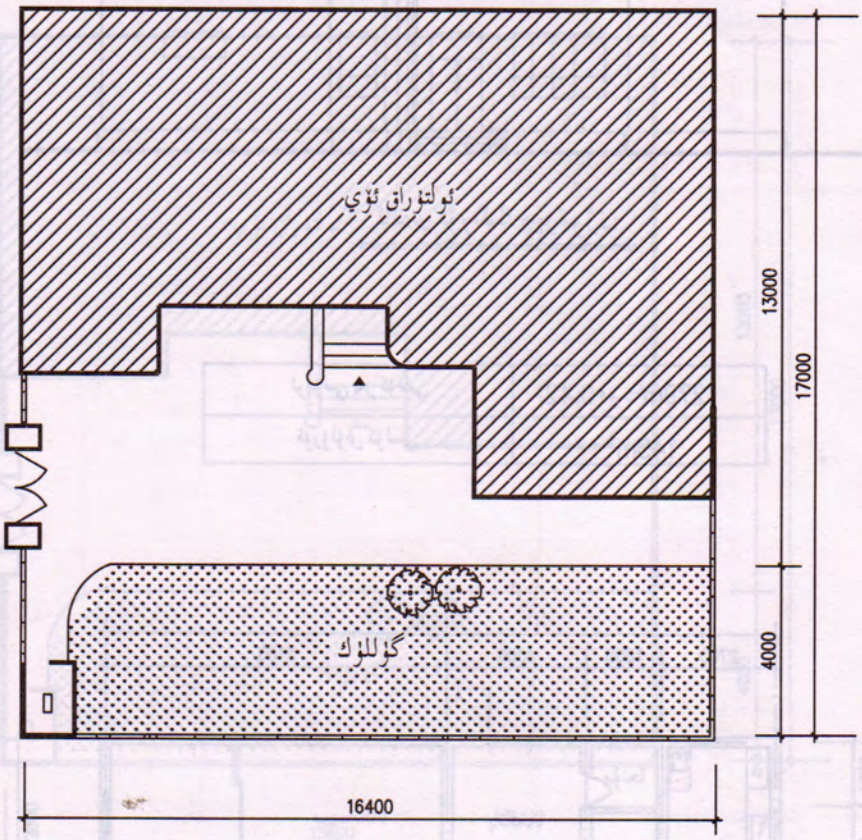

يەر شەكلى چېرتيوژى

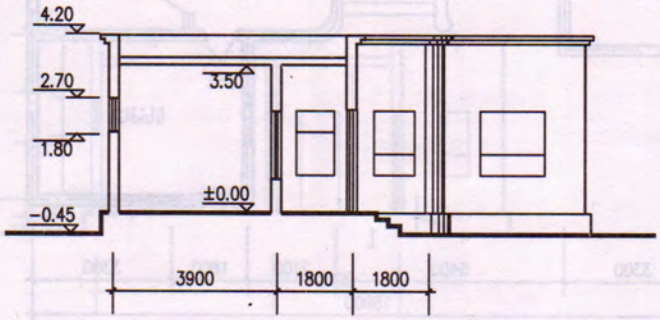

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

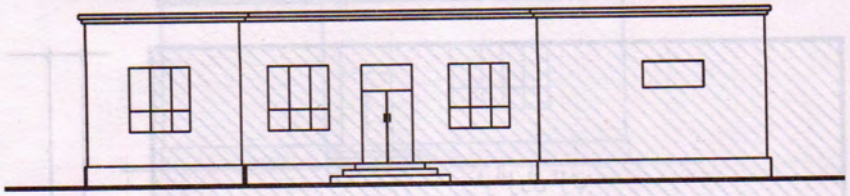

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.40مو=274m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	140m²

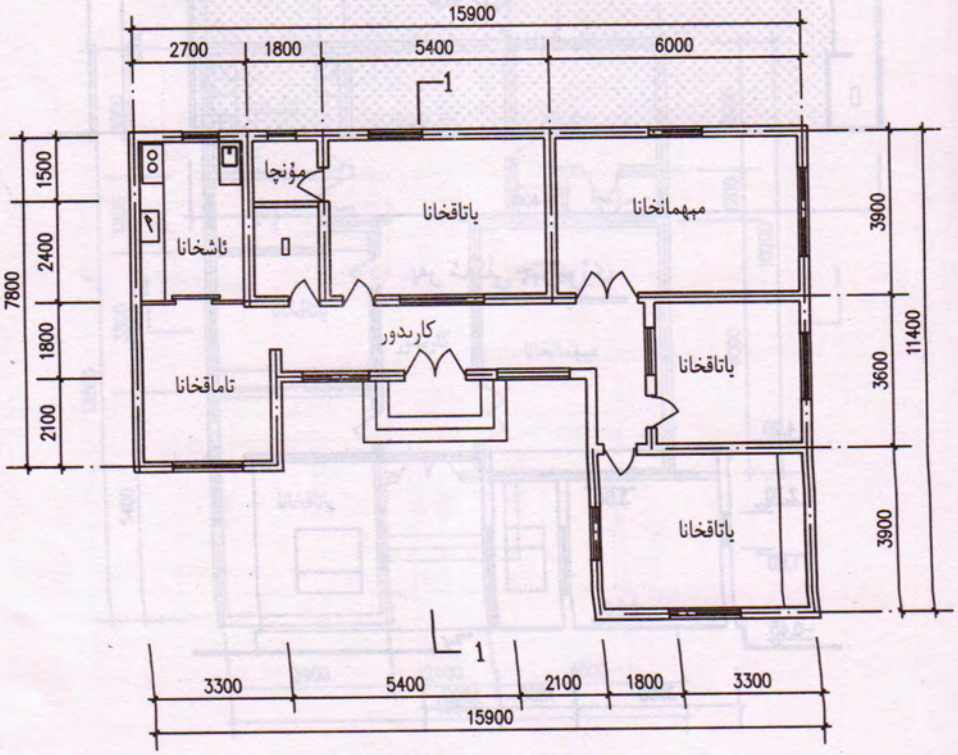

تەكشى يۈز چېرتيوژى

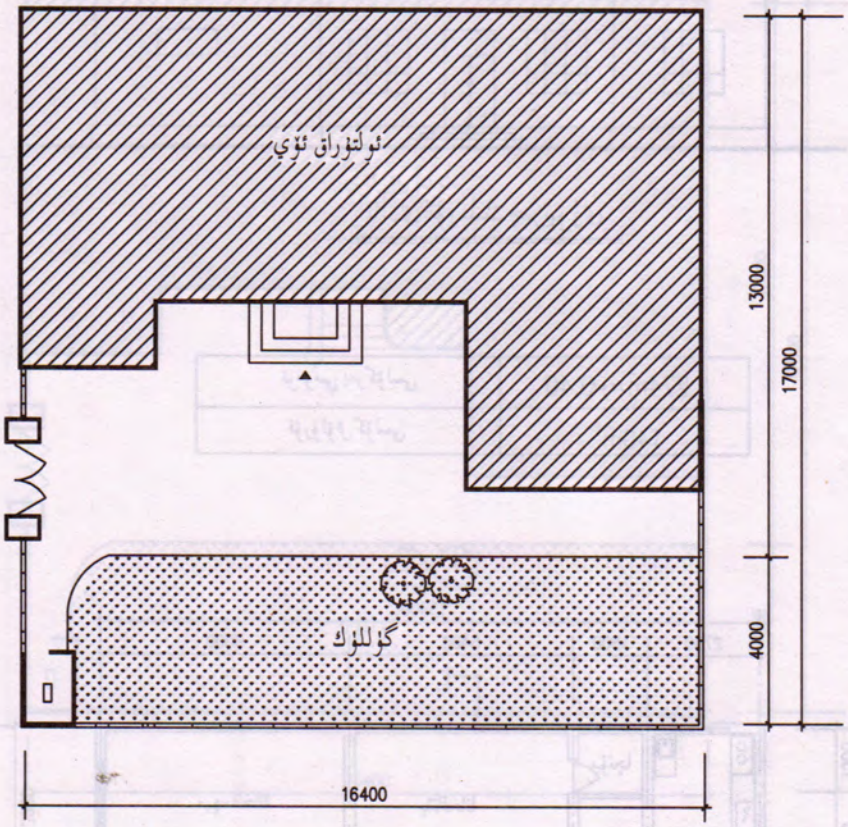

يەر شەكلى چېرتيوژى

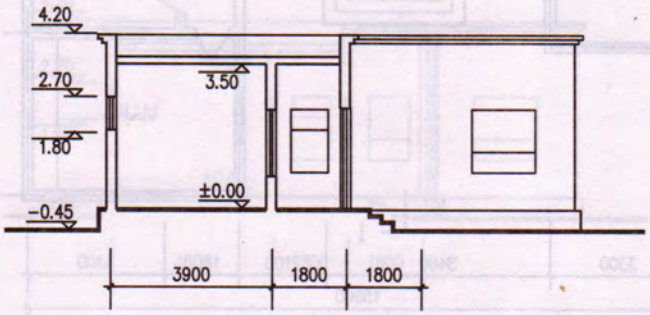

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

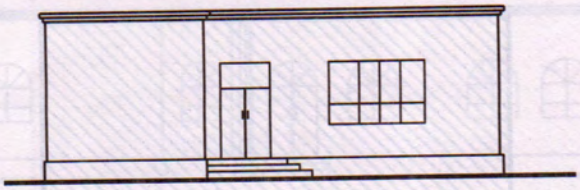

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.32مو=215㎡
قۇرۇلۇش كۆلىمى	135.42㎡

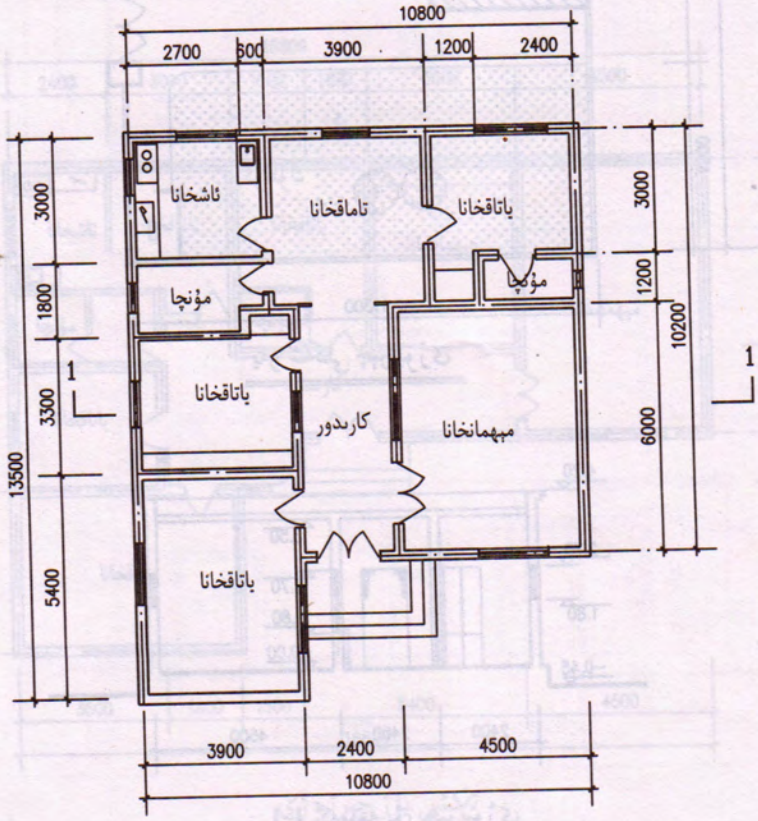

تەكشى يۈز چېرتيوژى

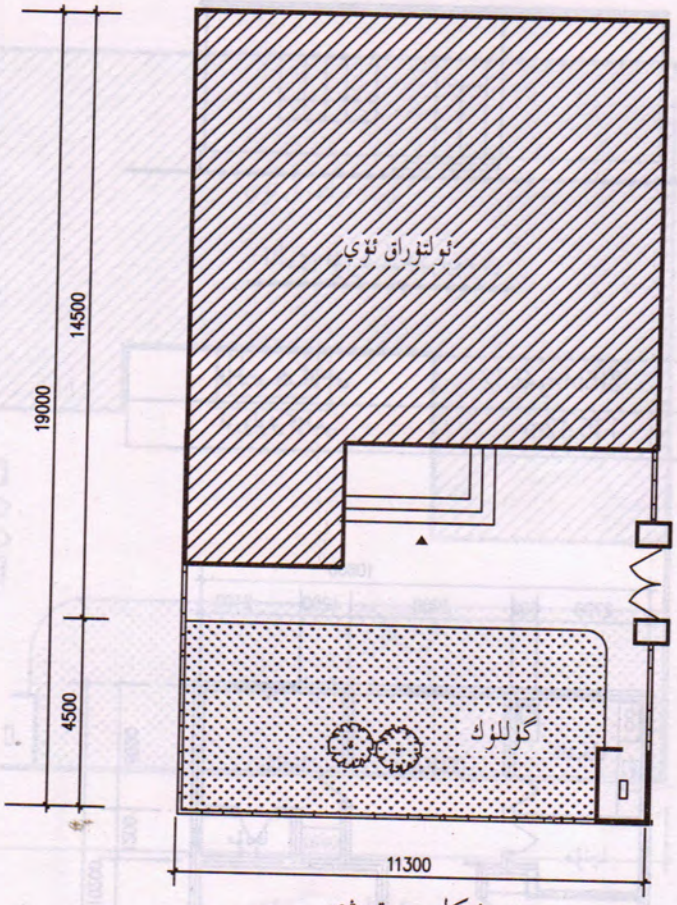

يەر شەكلى چېرتيوژى

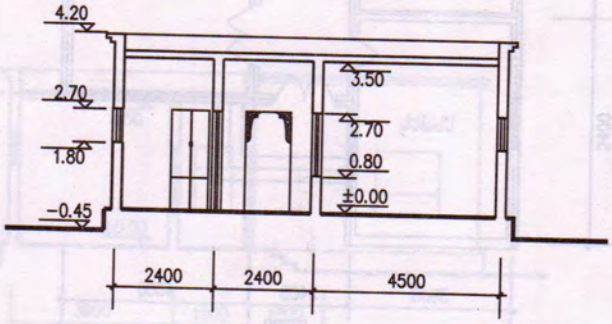

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

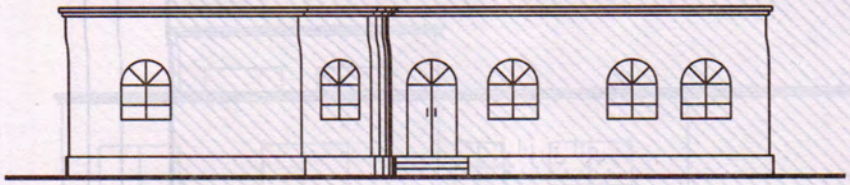

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.47 مو =311m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	156m²

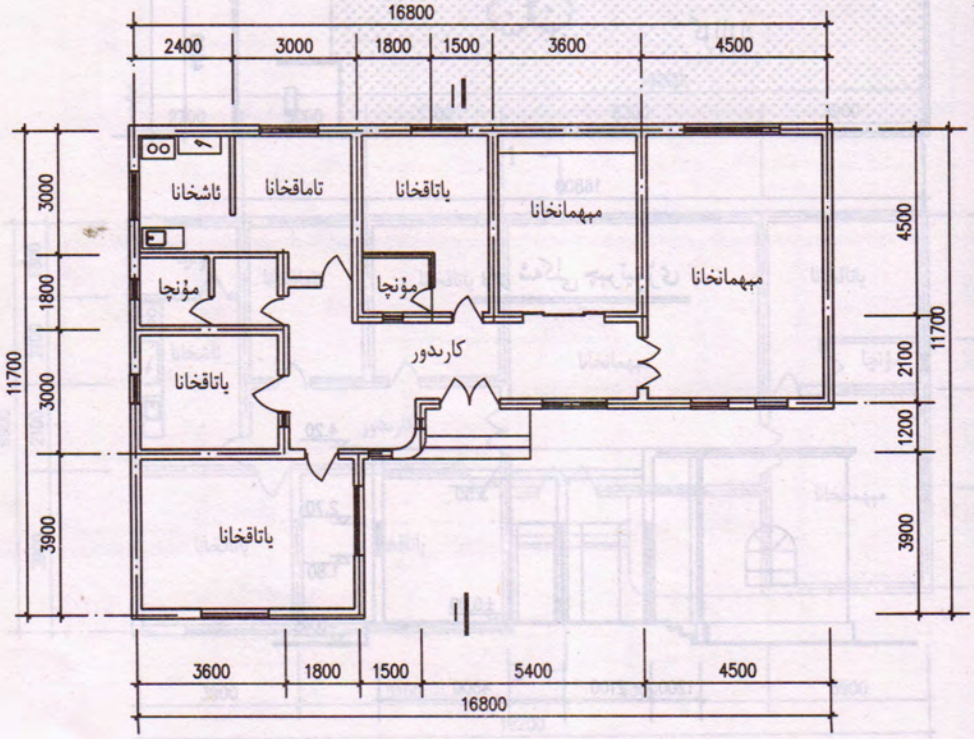

تەكشى يۈز چېرتيوژى

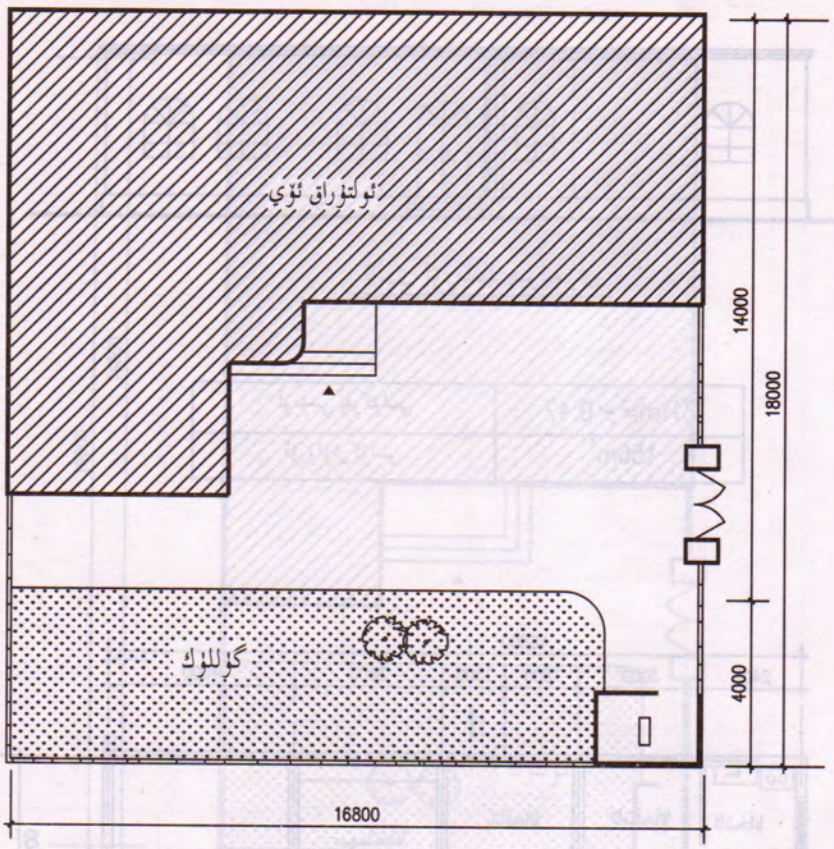

يەر شەكلى چىرتيوژى

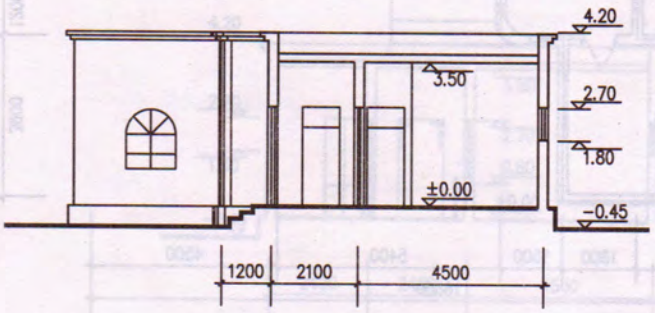

I-I كەسمە يۈز چىرتيوژى

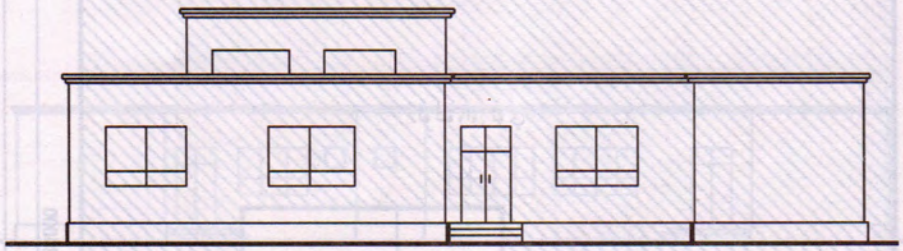

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.53مو=355m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	182m²

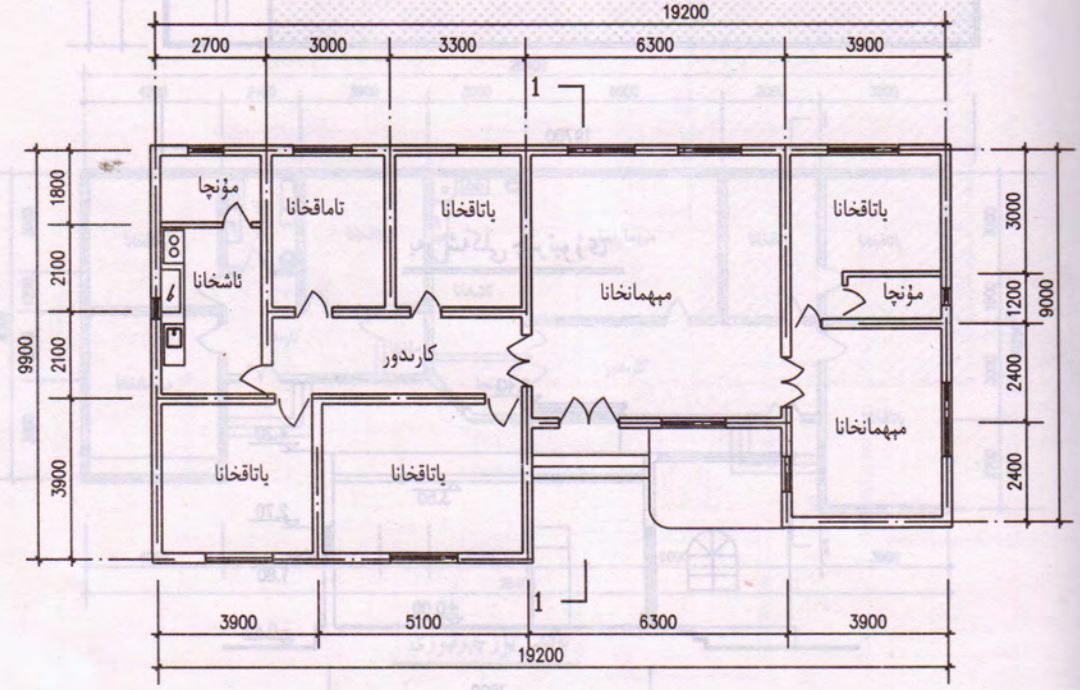

تەكشى يۈز چېرتيوژى

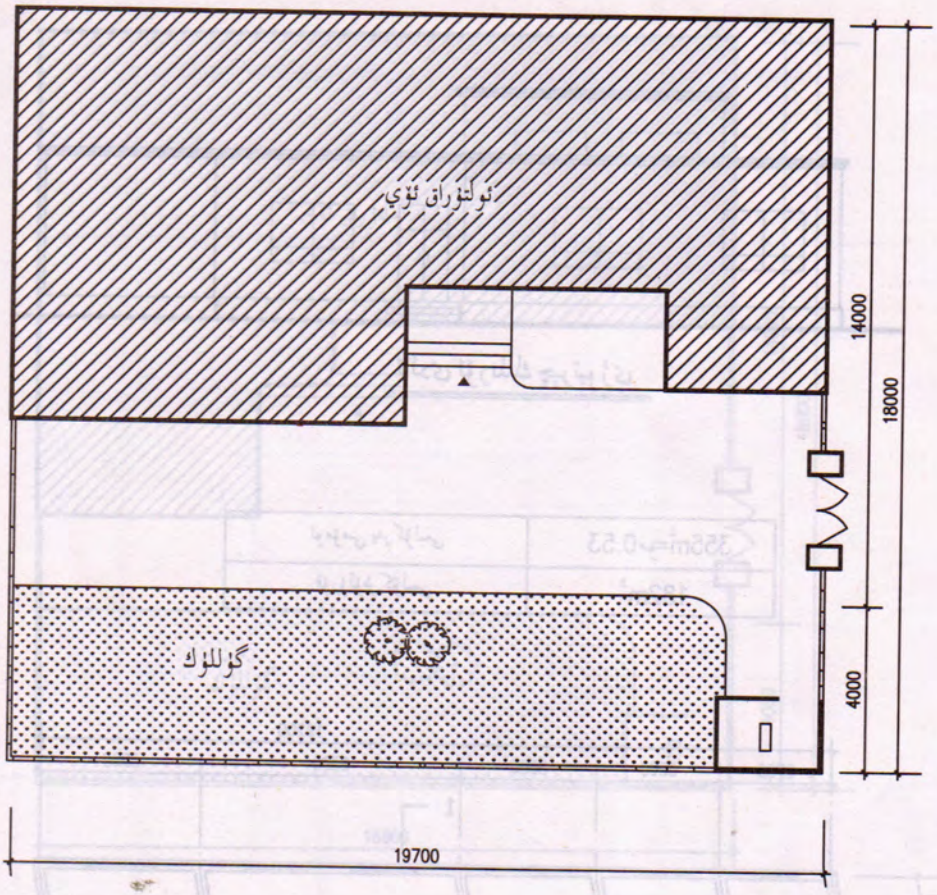

يەر شەكلى چىرتيوژى

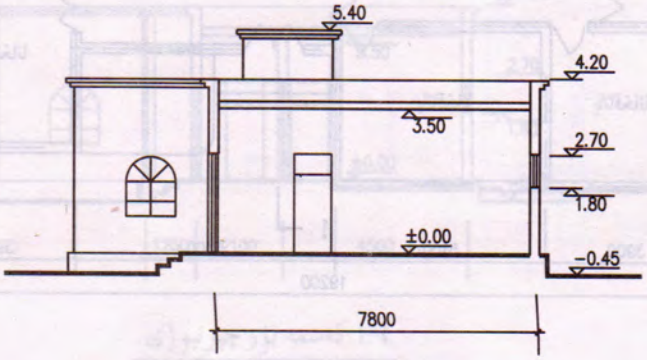

I-I كەسمە يۈز چىرتيوژى

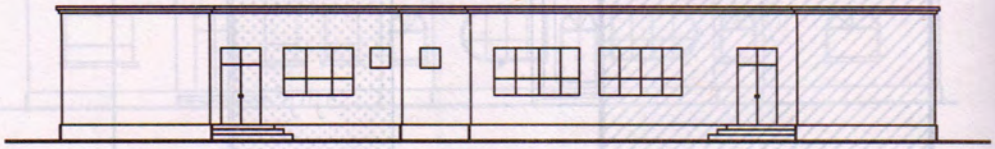

ئالدى ئۆرىلىك چىرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.69مو=457m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	227m²

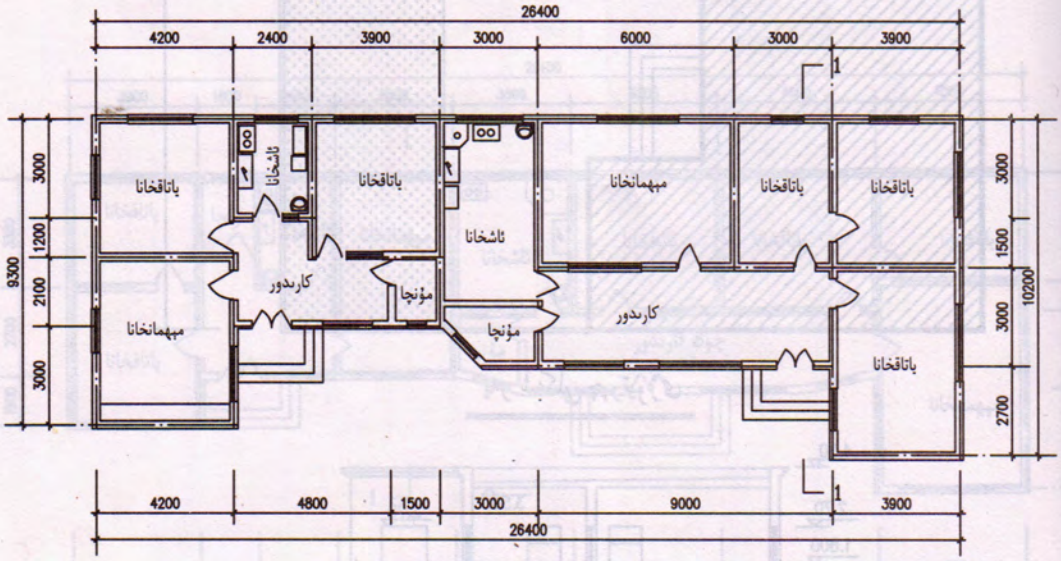

تەكشى يۈز چىرتيوژى

ئىككى ئائىلىلىك	17-B

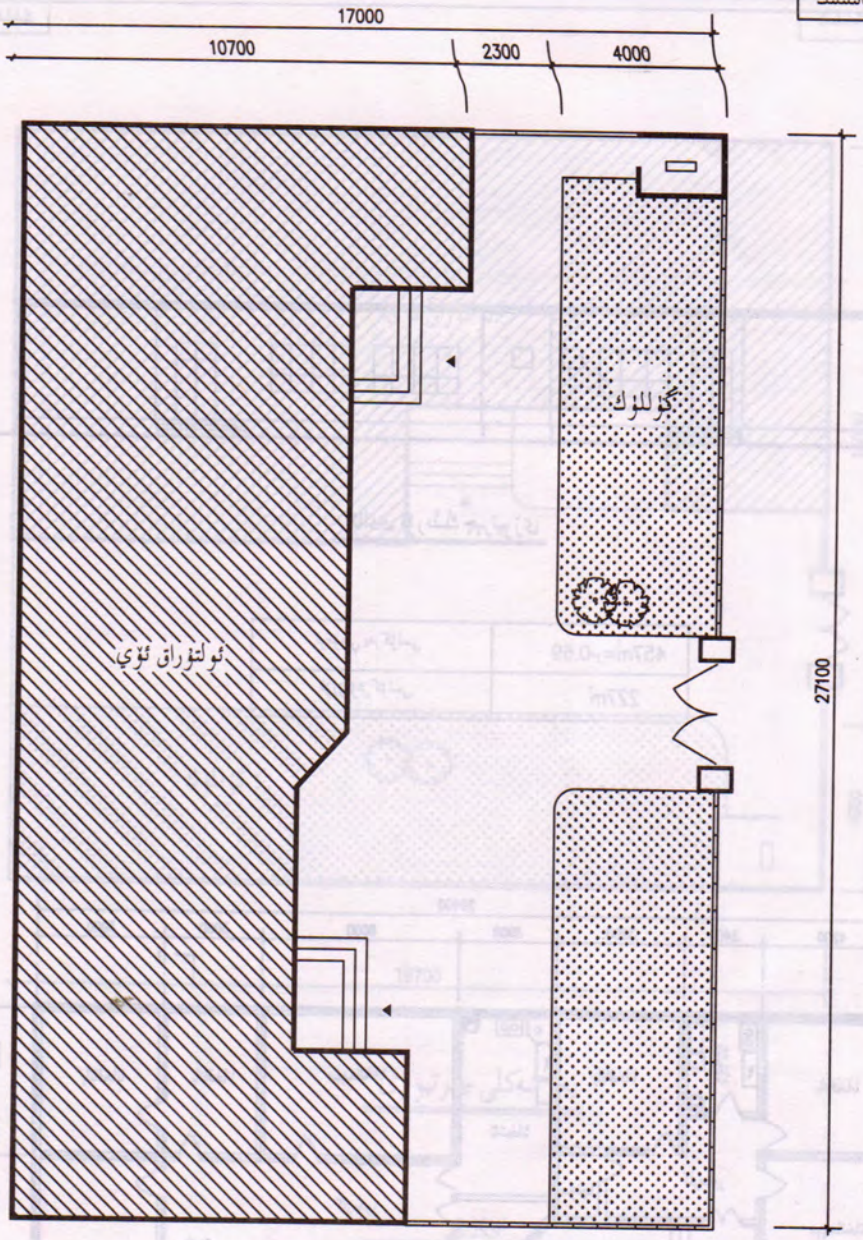

يەر شەكلى چېرتيوژى

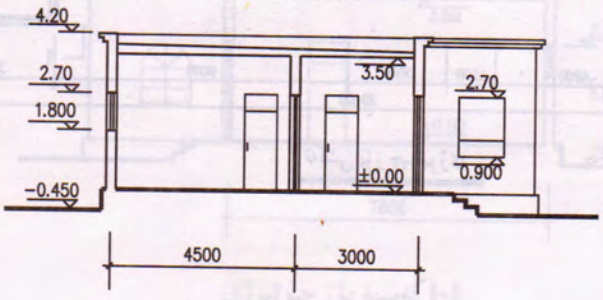

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

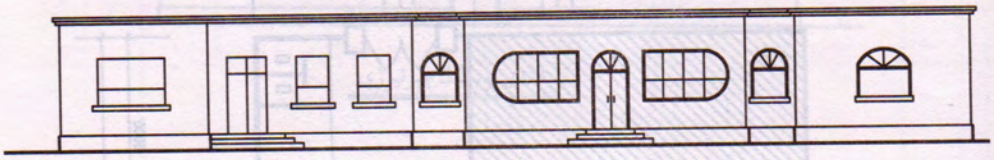

ئالدى ئۆرىلىك چىرتىۋۇزى

474m²=مو 0.71	ئومۇمىي يەر كۆلىمى
223m²	ئۆرۈلۈش كۆلىمى

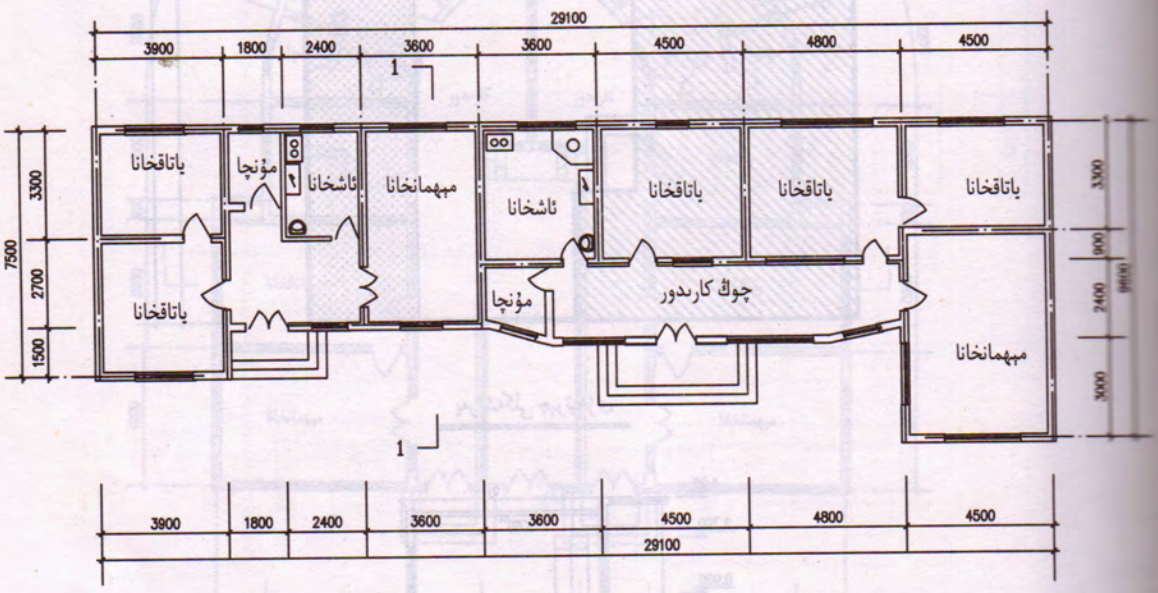

تەكشى يۈز چىرتىۋۇزى

18-B	ئەكسى ئالماك

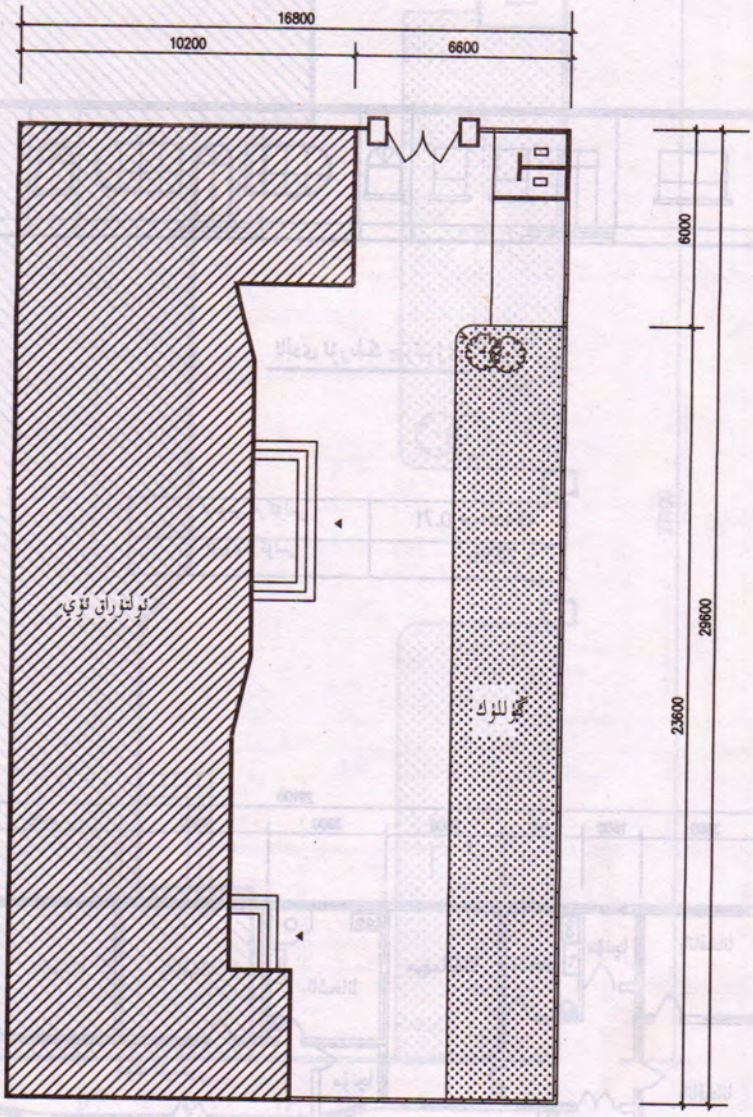

يەر شەكلى چېرتيوژى

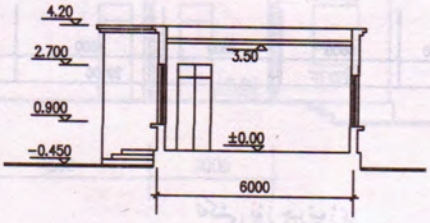

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

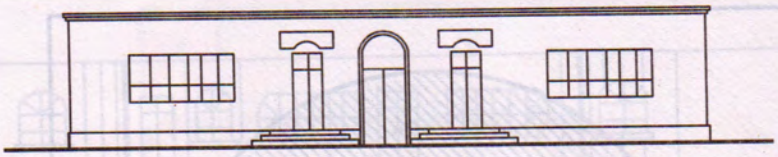

ئالدى ئۆرىلىك چىرتىيوژى

690m²= 1.04مو	ئومۇمىي يەر كۆلىمى
311m²	قۇرۇلۇش كۆلىمى

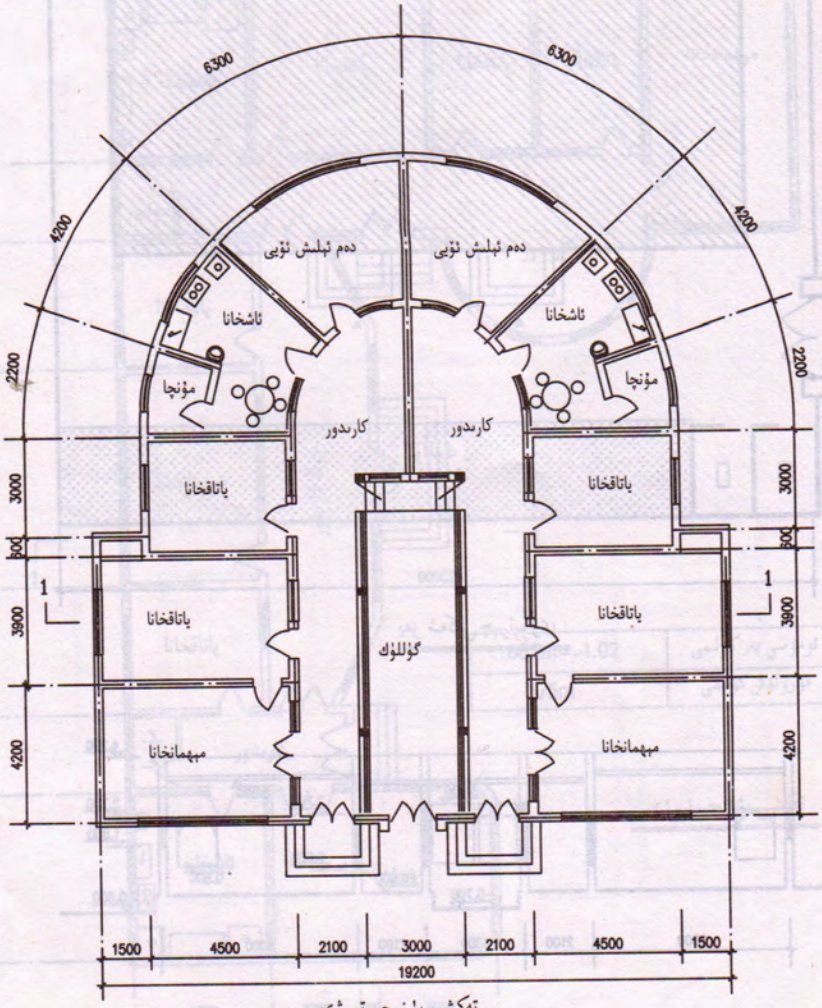

تەكشى يۈز چىرتىيوژى

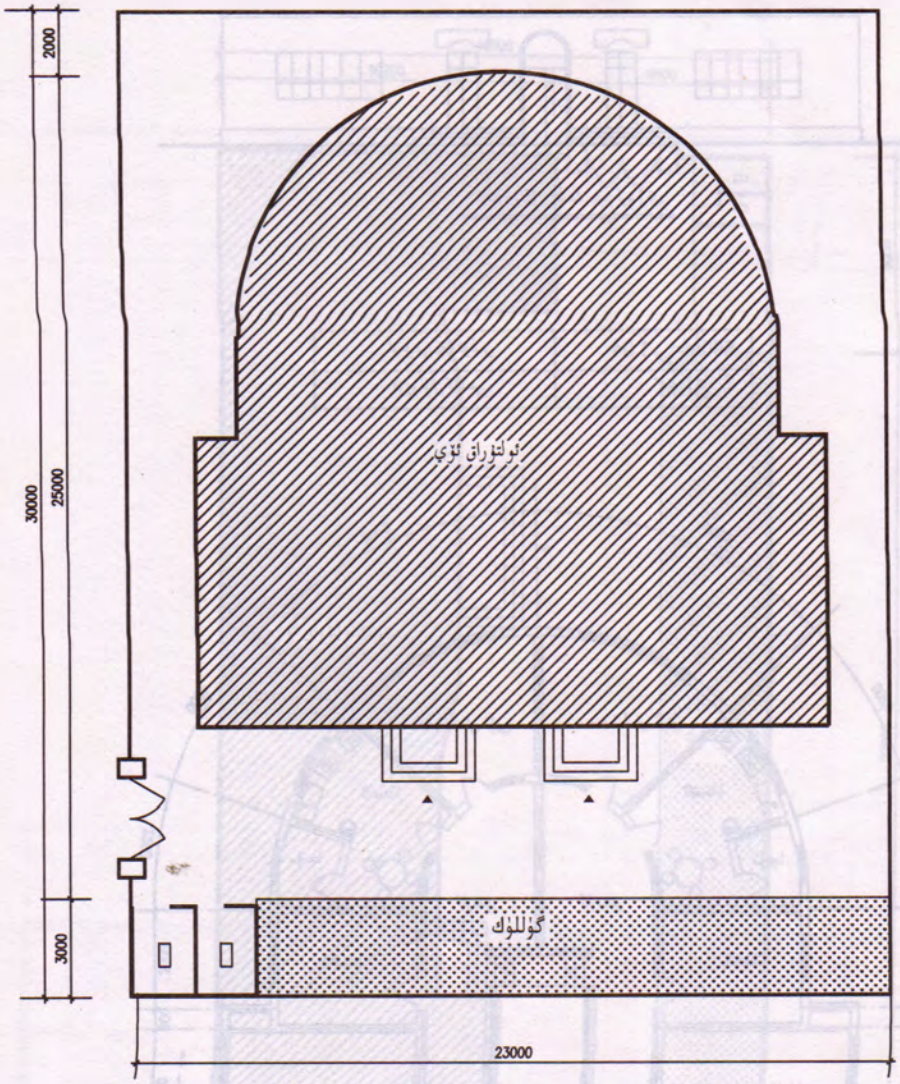

يەر شەكلى چېرتىۋژى

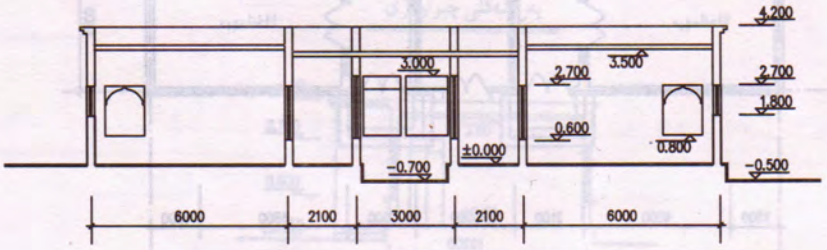

I-I كەسمە يۈز چېرتىۋژى

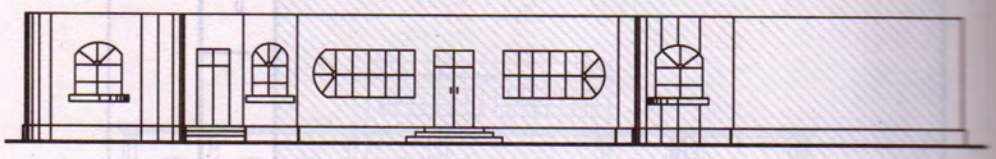

ئالدى ئۆرىلىك چىرتىۋژى

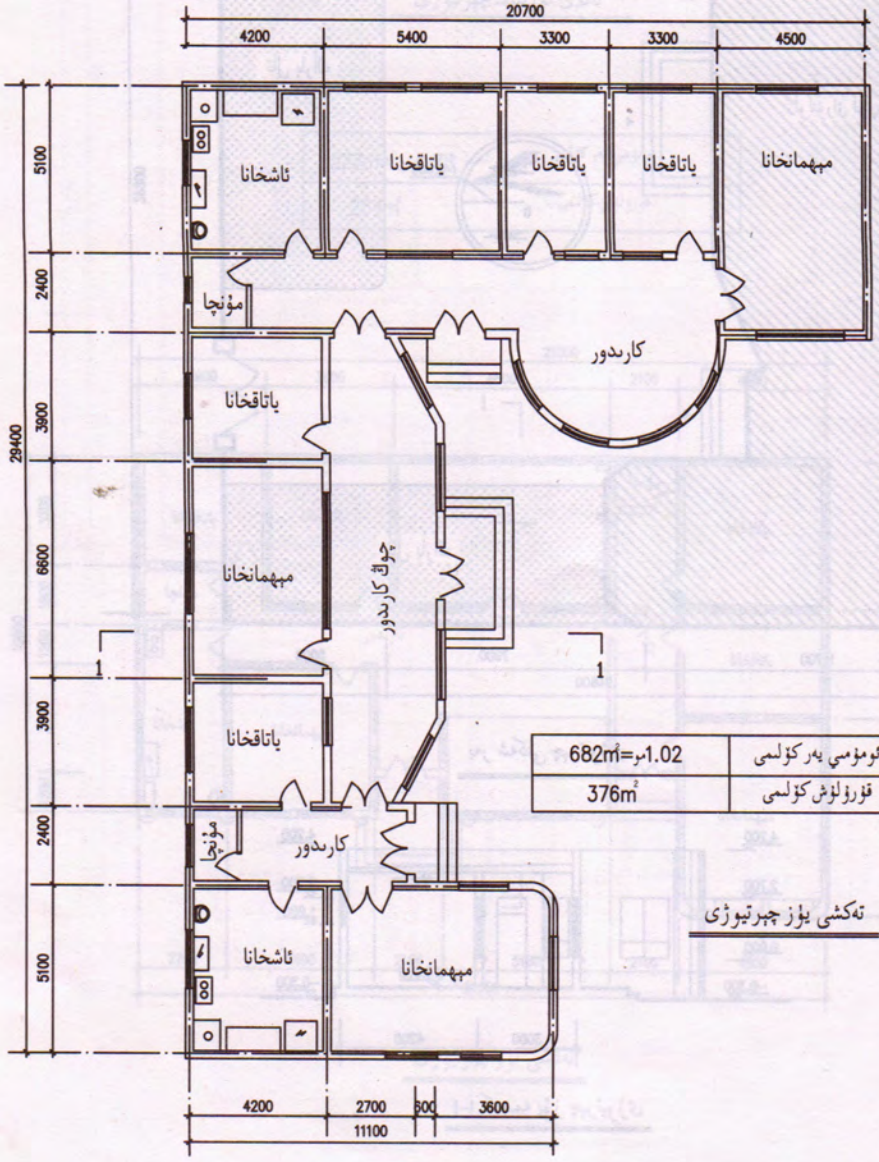

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	682m²=1.02مو
قۇرۇلۇش كۆلىمى	376m²

تەكشى يۈز چىرتىۋژى

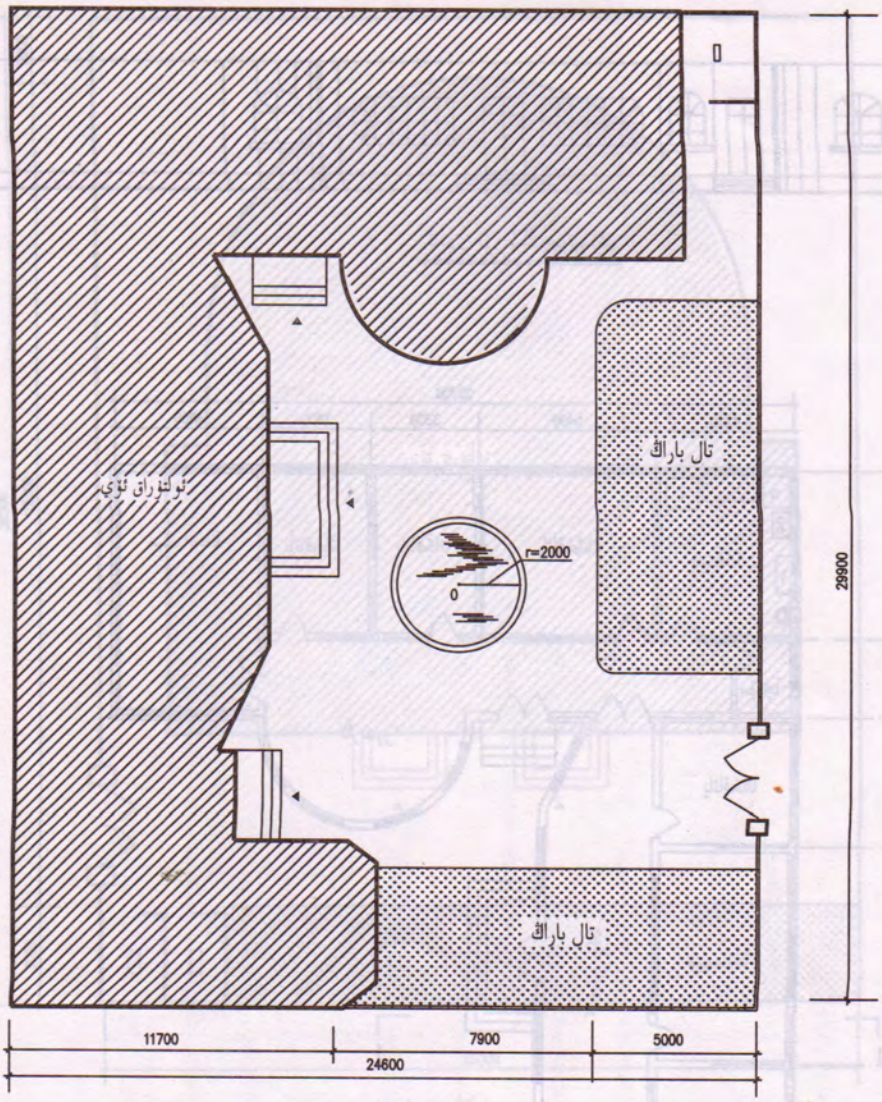

يەر شەكلى چىرتيوژى

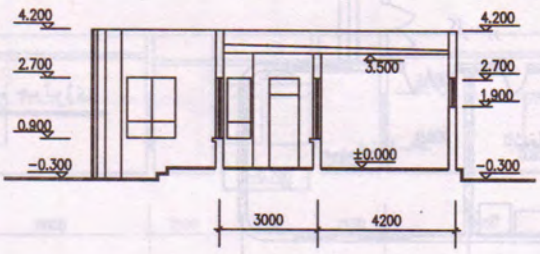

I-I كەسمە يۆز چىرتيوژى

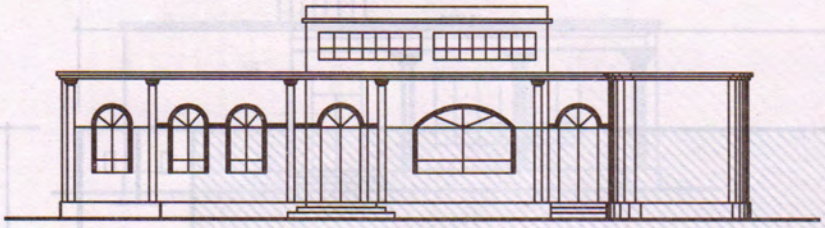

ئالدى ئۇرىلىك چىرتىۋۇزى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.78 مو =522m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	254m²

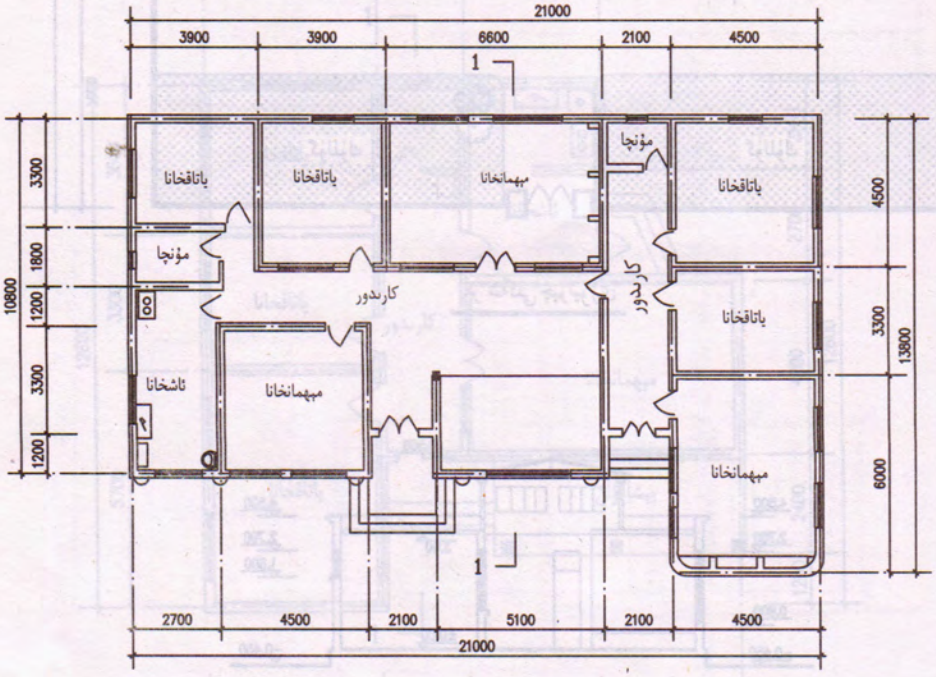

تەكشى يۈز چىرتىۋۇزى

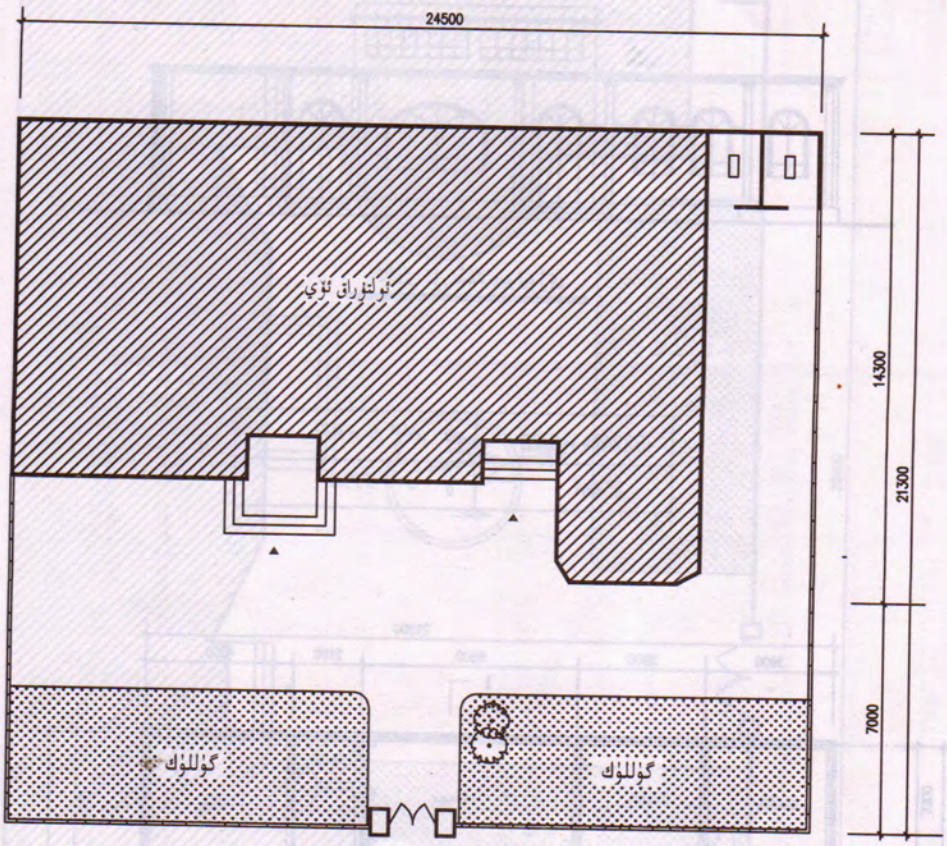

يەر شەكلى چىرتيوژى

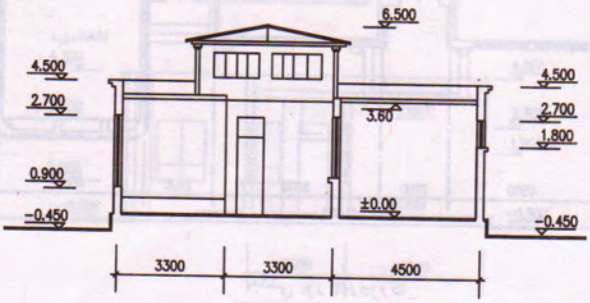

I-I كەسمە يۈز چىرتيوژى

C . تىپ

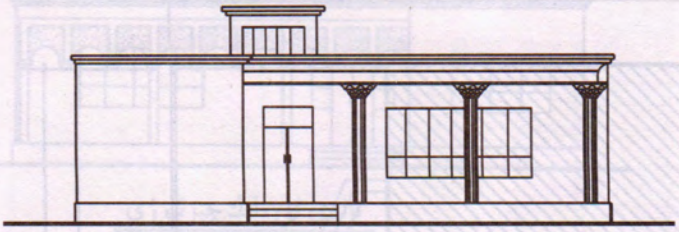

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.41مو= 270m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	128m²
پىشايۋان كۆلىمى	19m²

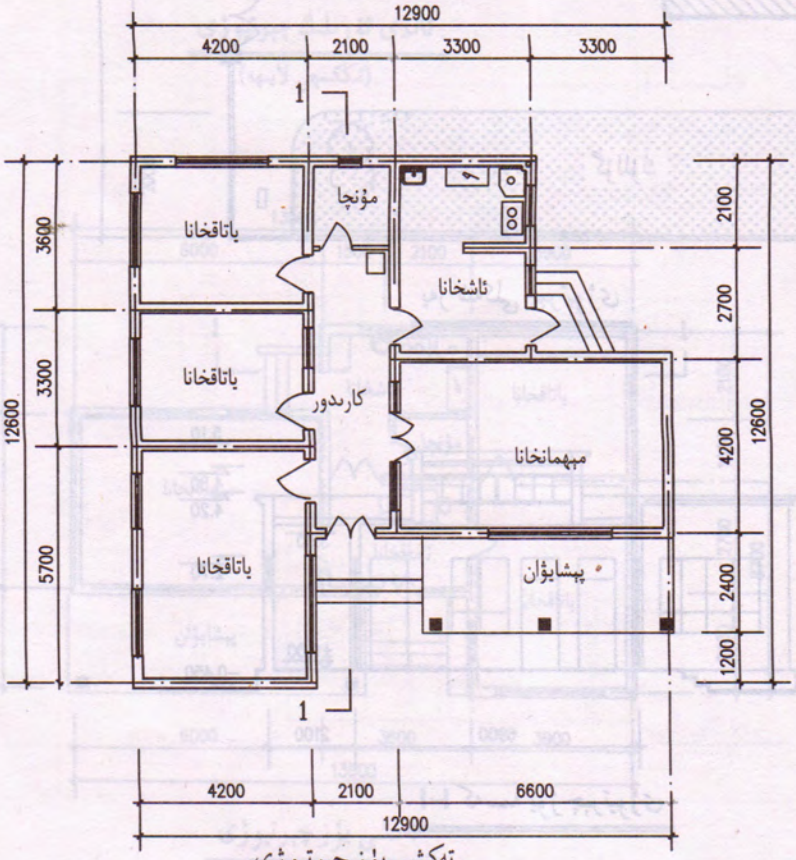

تەكشى يۈز چېرتيوژى

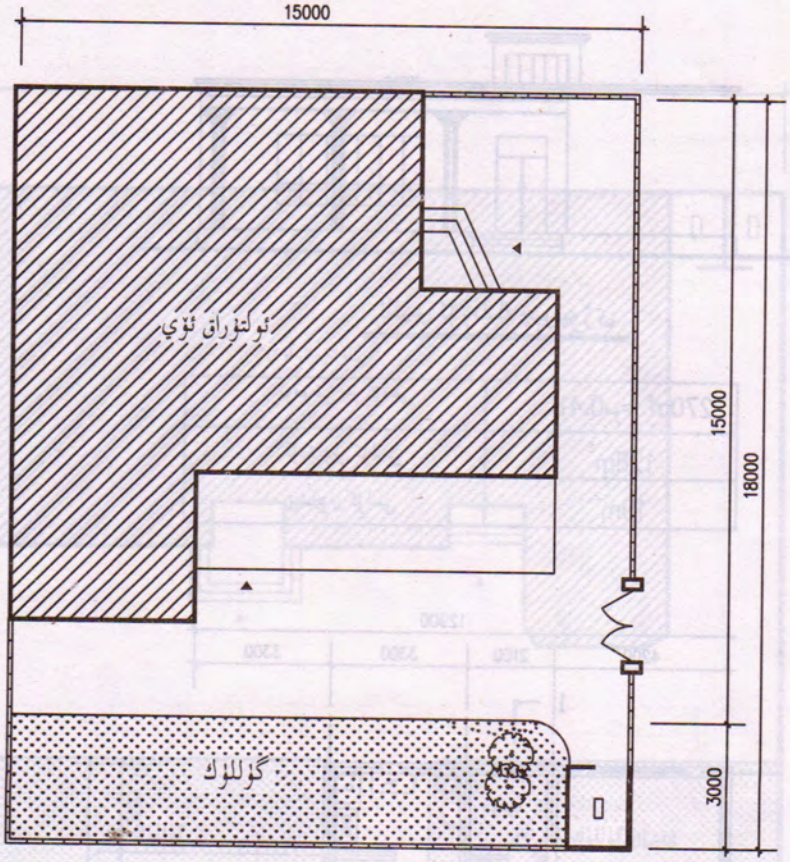

يەر شەكلى چېرتيوژى

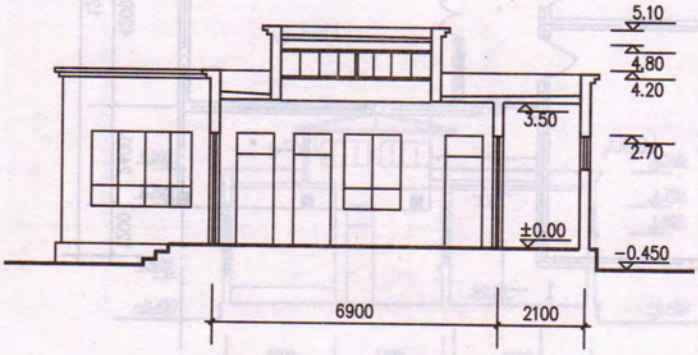

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

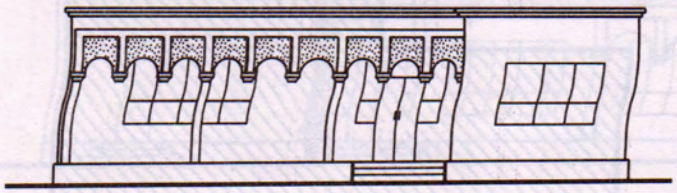

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

(برىنچى لايىھە)

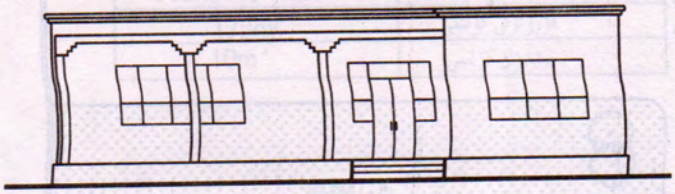

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

(ئىككىنچى لايىھە)

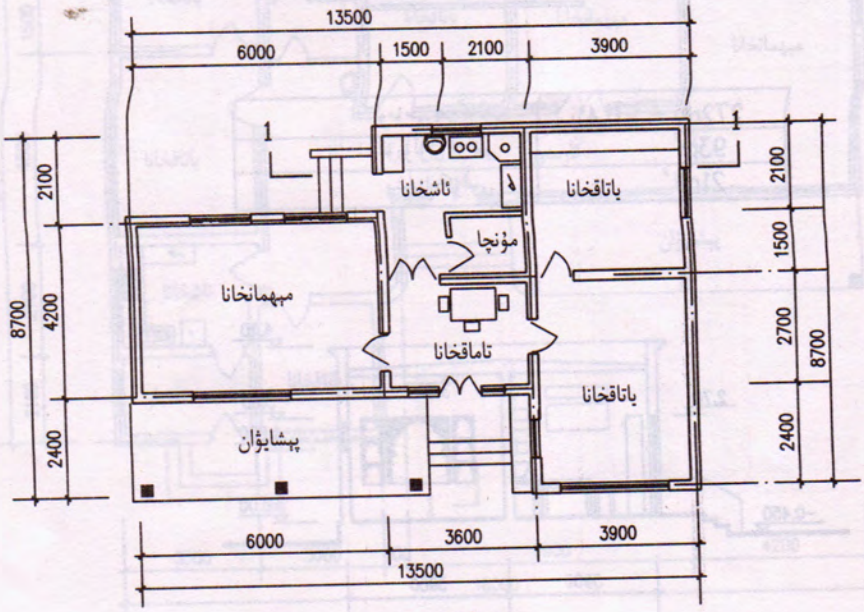

تەكشى يۈز چېرتيوژى

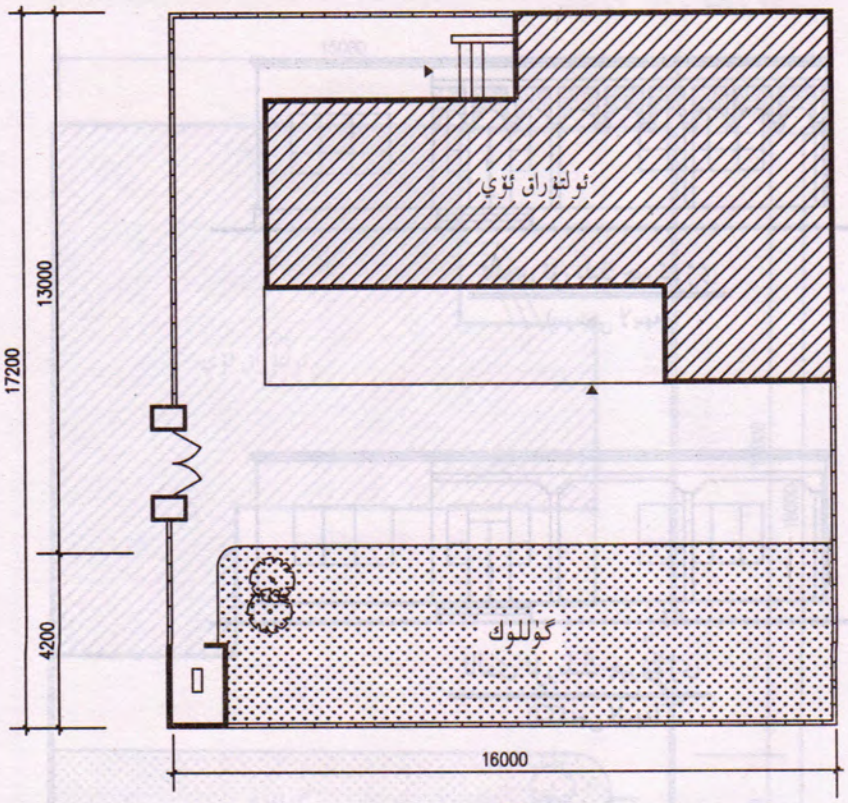

يەر شەكلى چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.41 مو = 272m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	93m²
پىشايۋان كۆلىمى	21m²

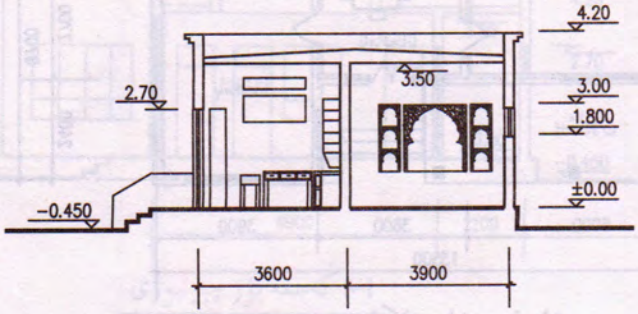

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

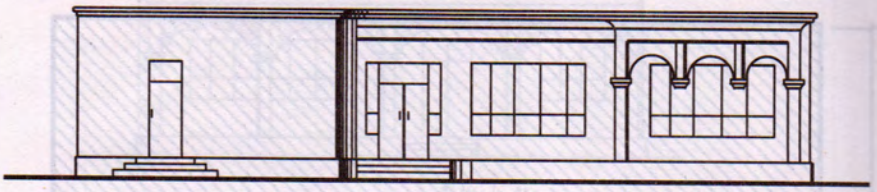

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.53 مو = 352m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	172m²
پىشايۋان كۆلىمى	10m²

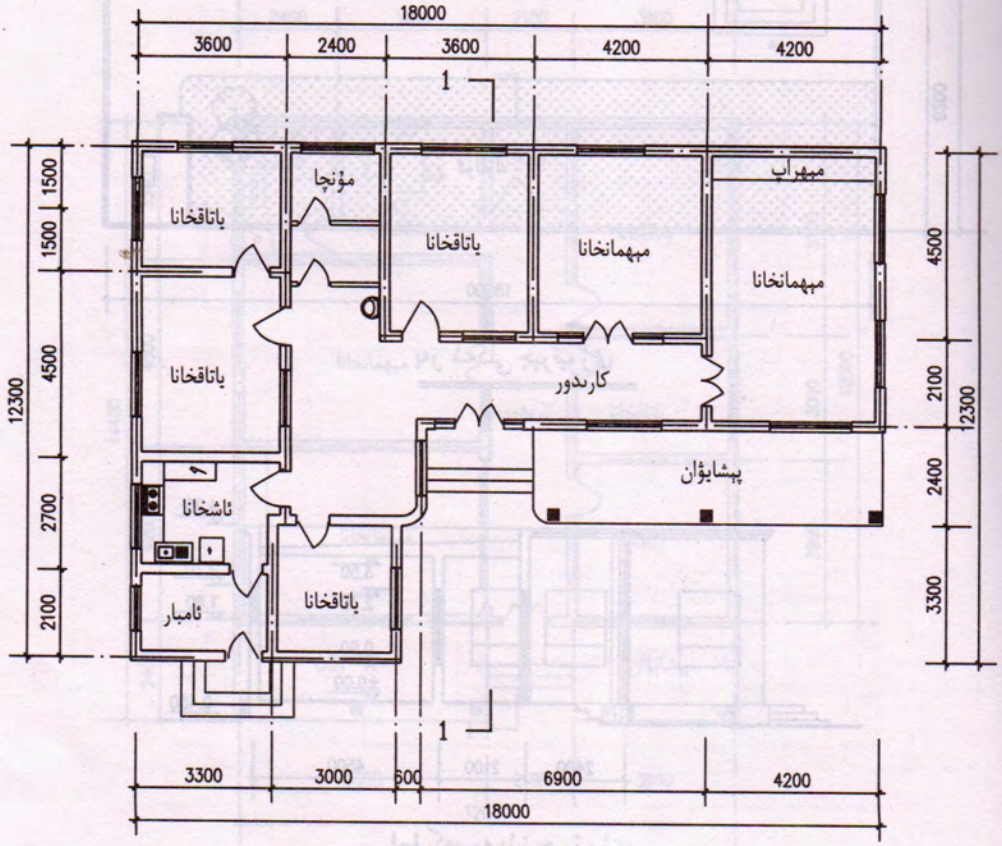

تەكشى يۈز چېرتيوژى

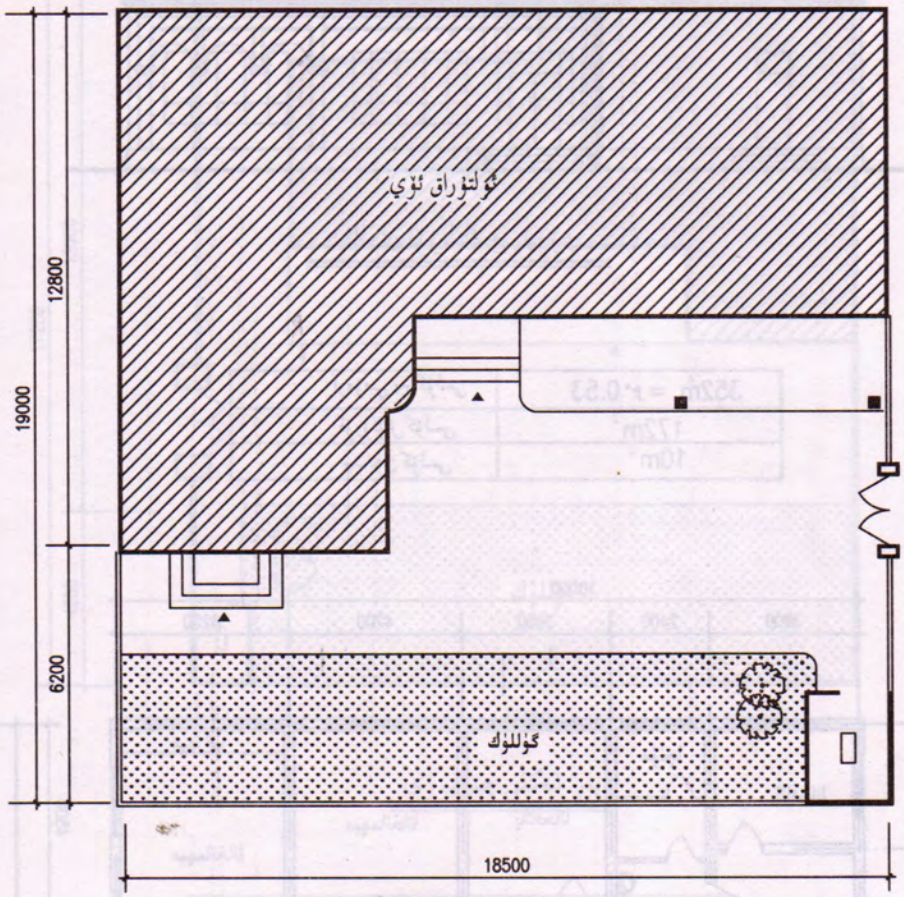

يەر شەكلى چېرتيوژى

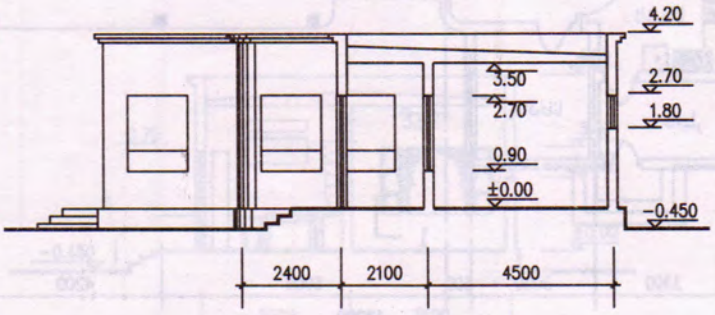

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

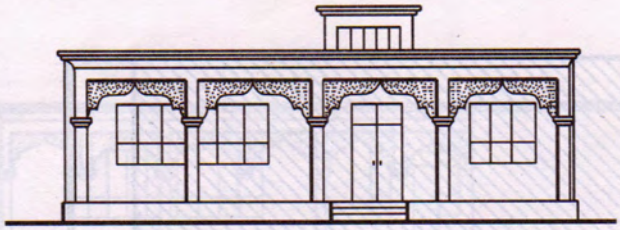

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.48مو=322m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	156m²
پېشايۋان كۆلىمى	27m²

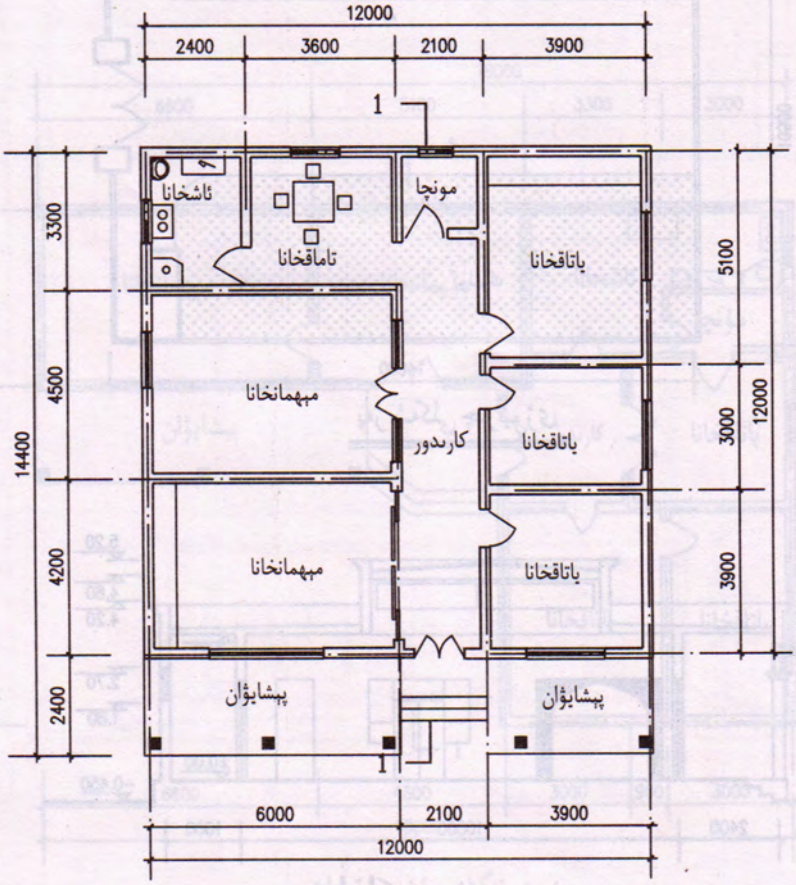

تەكشى يۈز چېرتيوژى

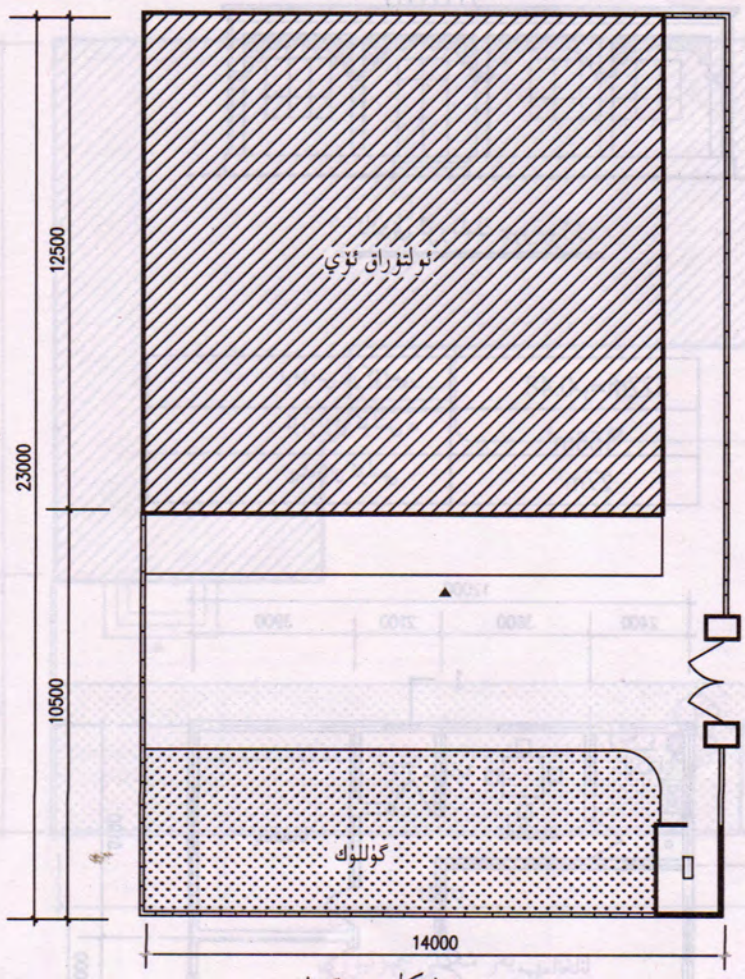

يەر شەكلى چېرتيوژى

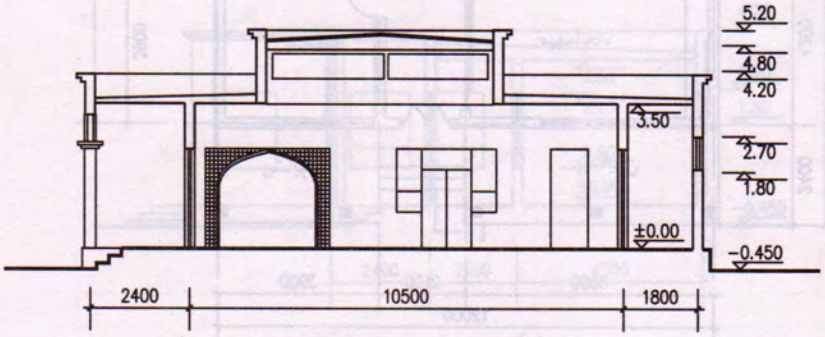

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

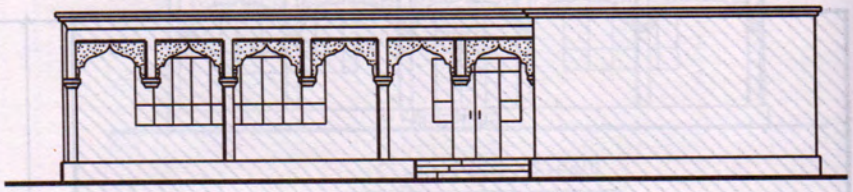

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.44مو = 296m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	147m²
پېشايۋان كۆلىمى	24m²

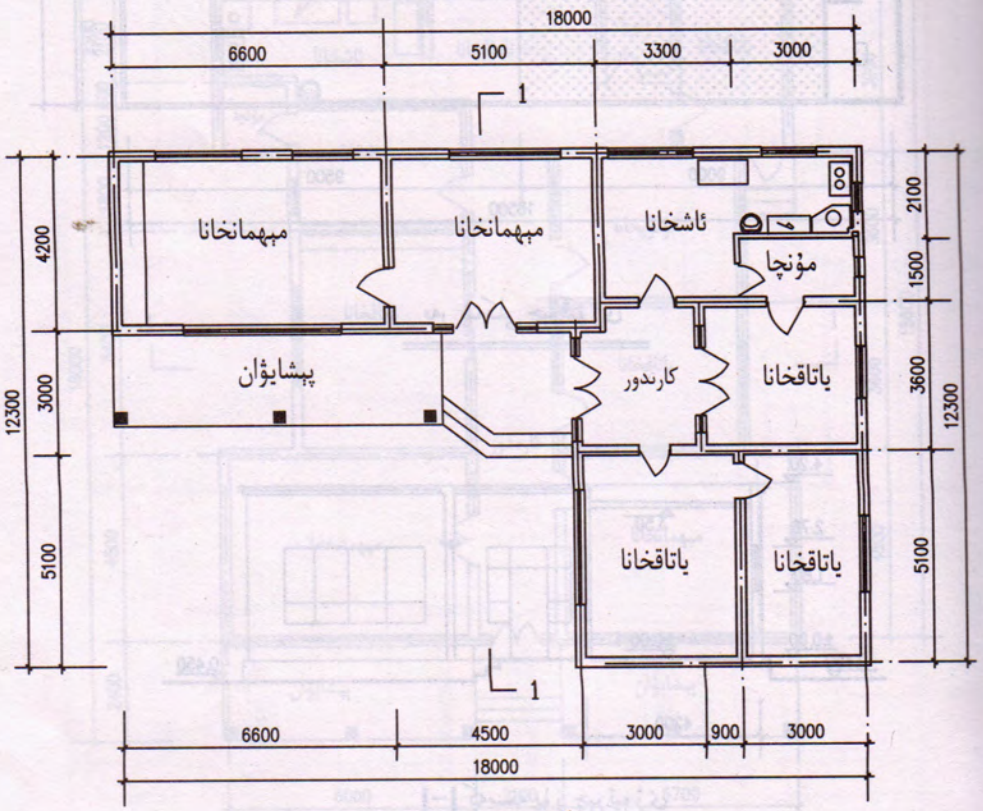

تەكشى يۈز چېرتيوژى

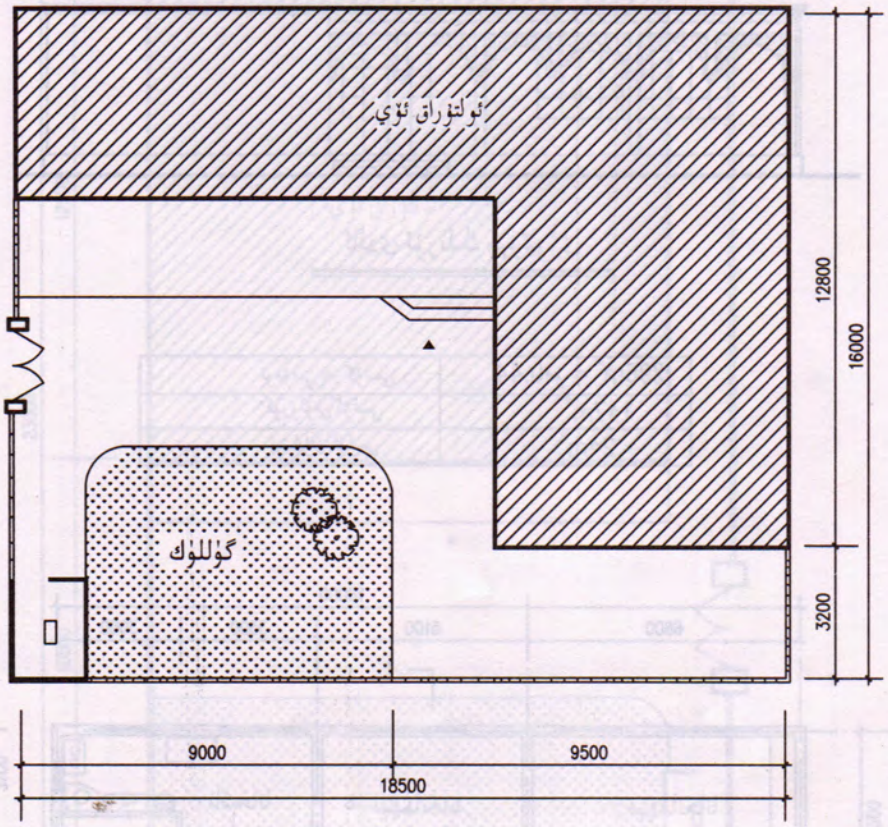

يەر شەكلى چېرتيوژى

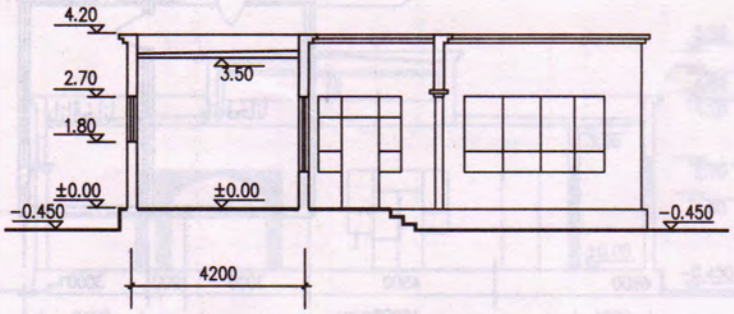

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

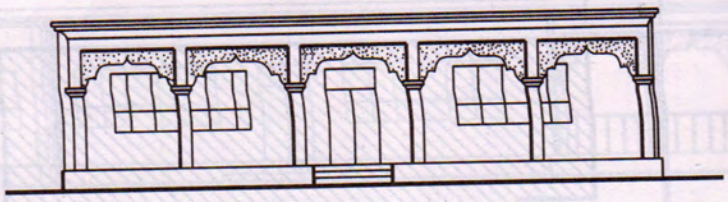

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.62 مو = 416m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	210m²
پىشايۋان كۆلىمى	3m²

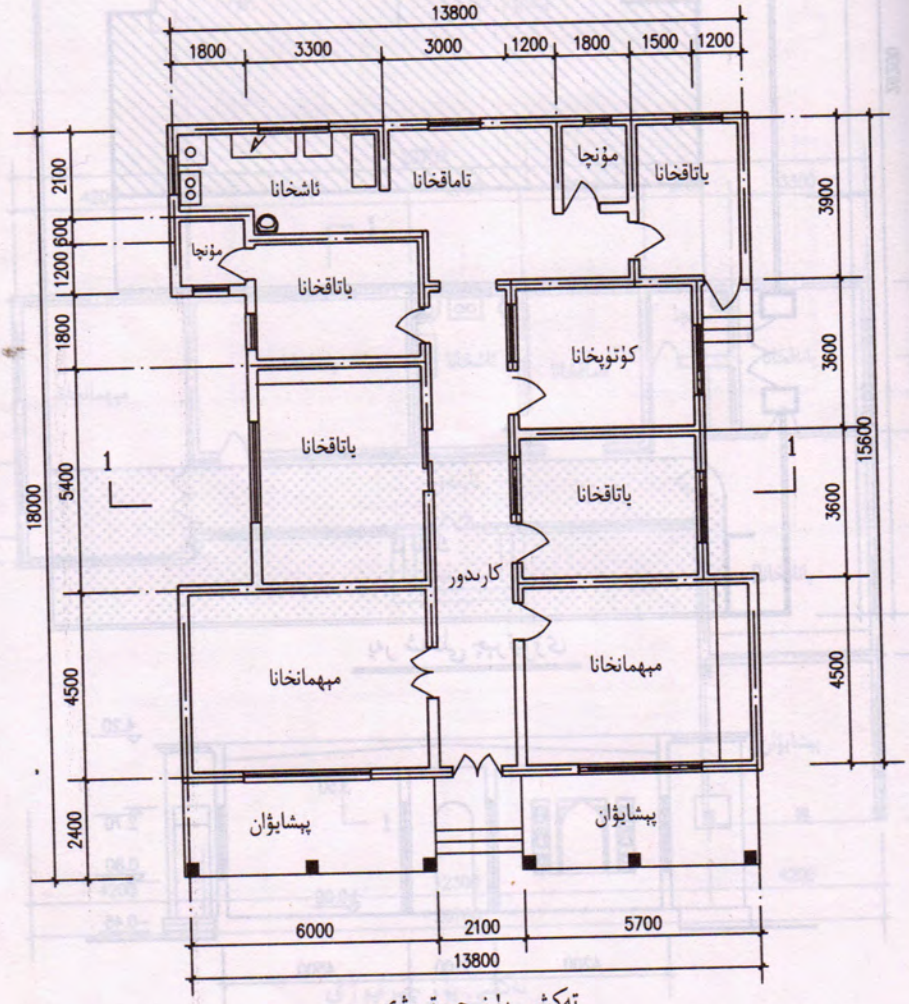

تەكشى يۈز چېرتيوژى

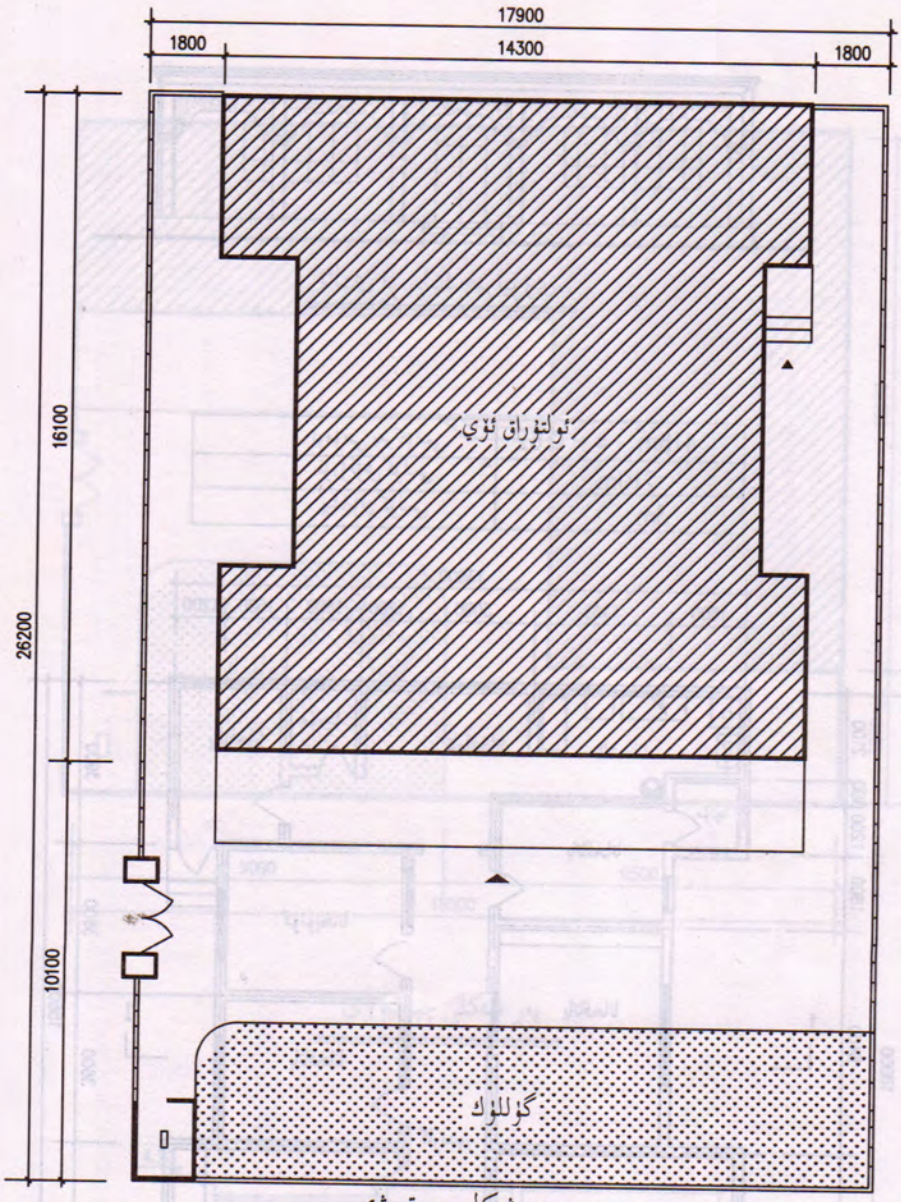

يەر شەكلى چېرتيوژى

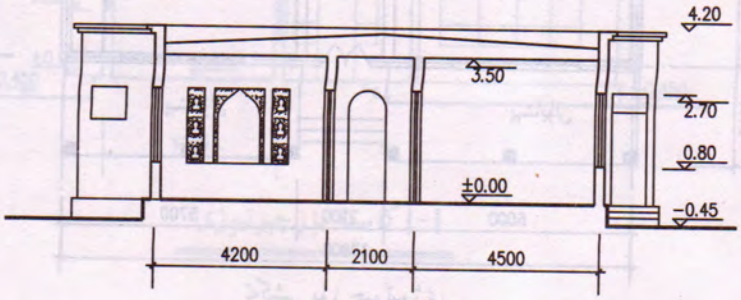

I-اكەسمە يۈز چېرتيوژى

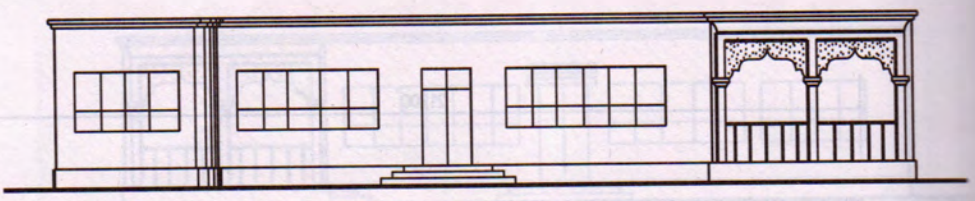

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.54مو = 360m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	150m²
پېشايۋان كۆلىمى	17m²

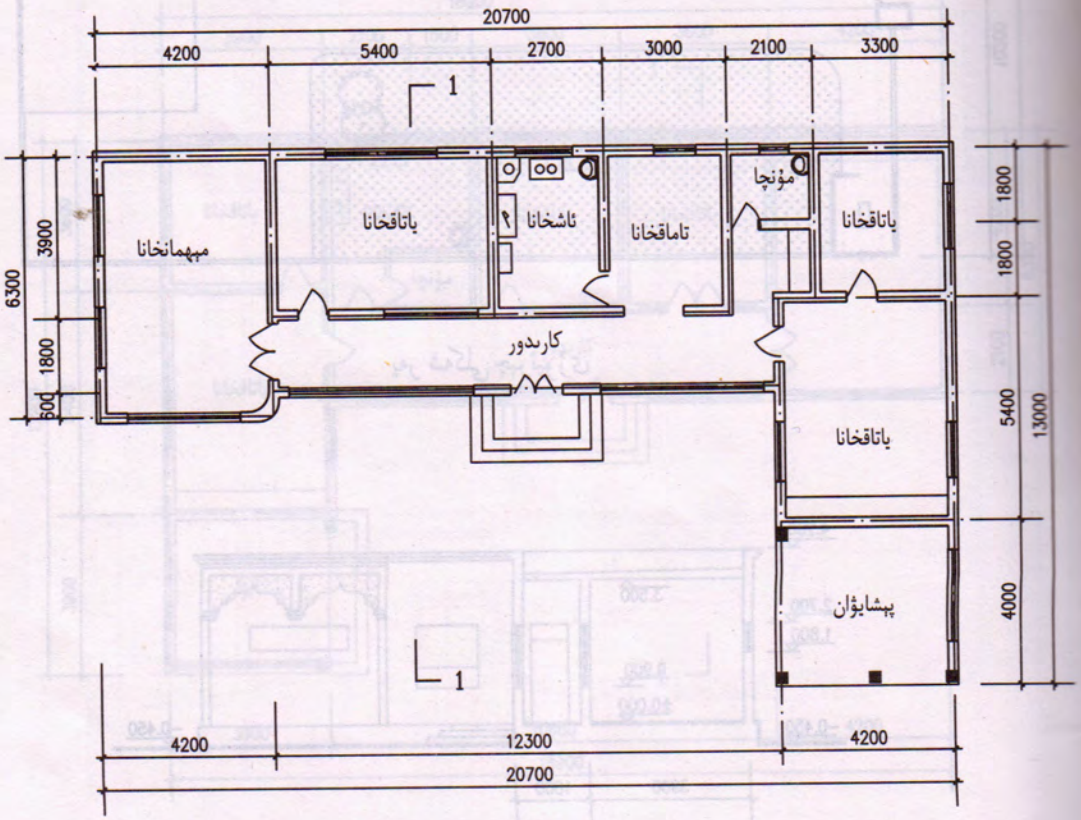

تەكشى يۈز چېرتيوژى

بىر ئائىلىلىك	7-C

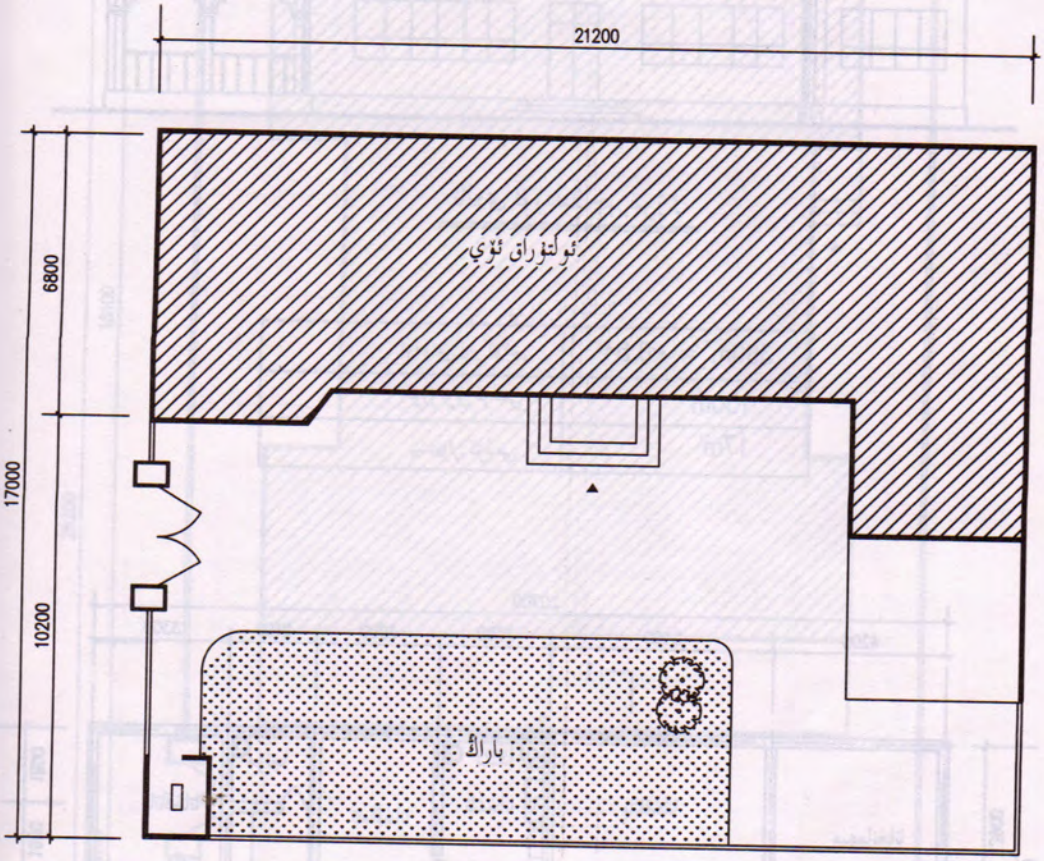

يەر شەكلى چىرتيوژى

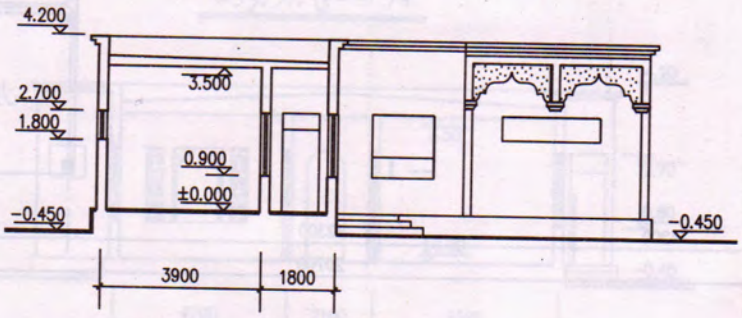

I-I كەسمە يۈز چىرتيوژى

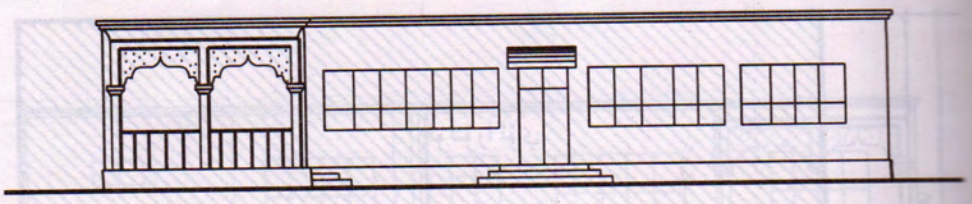

ئالدى ئۆرىلىك چىرتىوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	369m² =0.55مو
قۇرۇلۇش كۆلىمى	144m²
پىشايۋان كۆلىمى	16m²

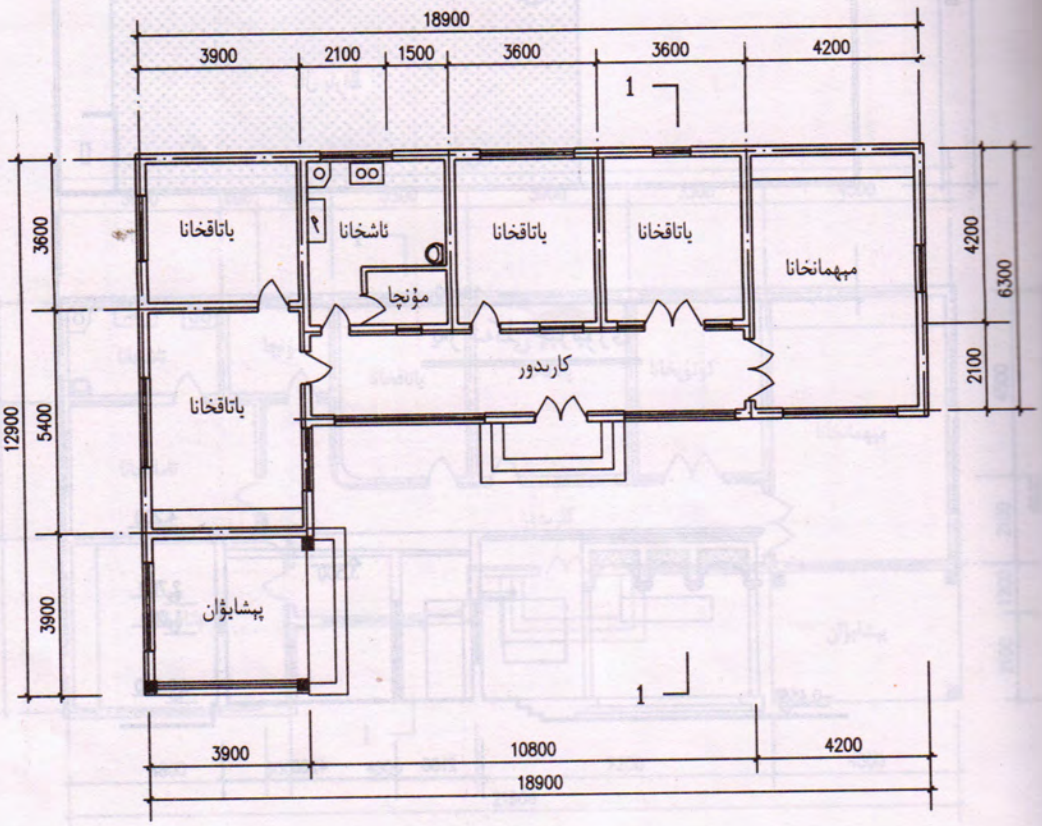

تەكشى يۈز چىرتىوژى

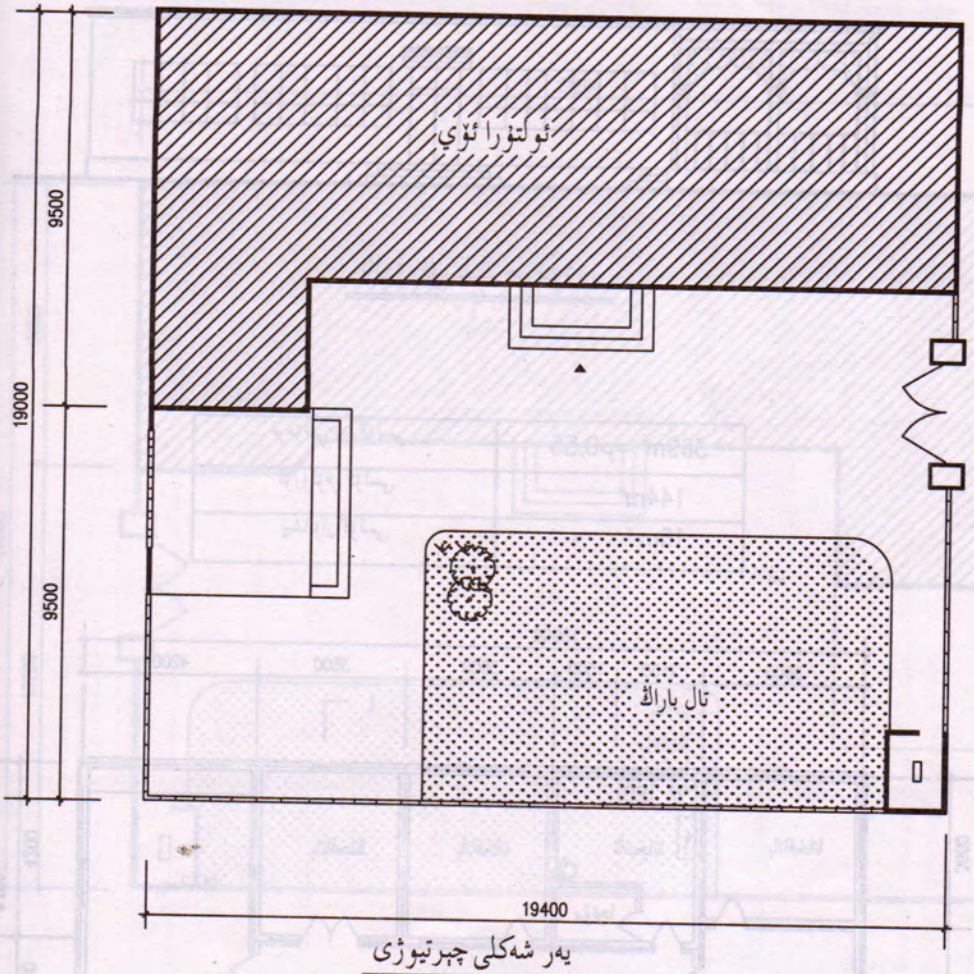

يەر شەكلى چېرتيوژى

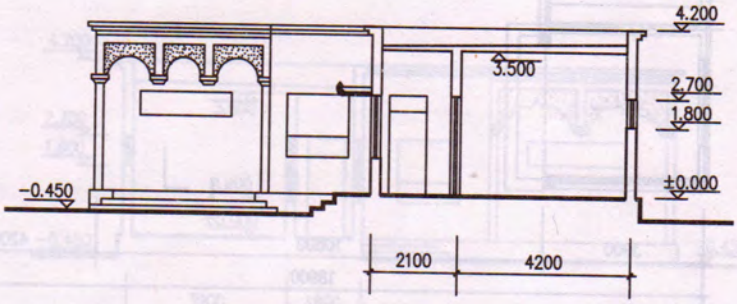

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

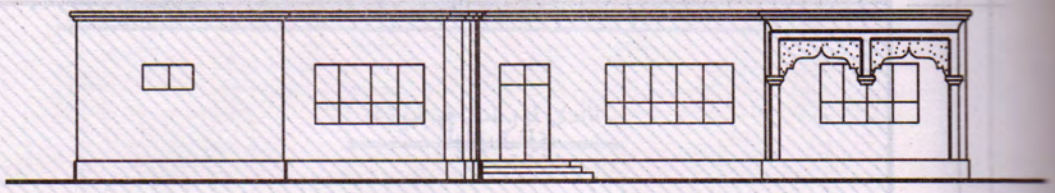

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.55مو = 365m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	182m²
پېشايۋان كۆلىمى	15m²

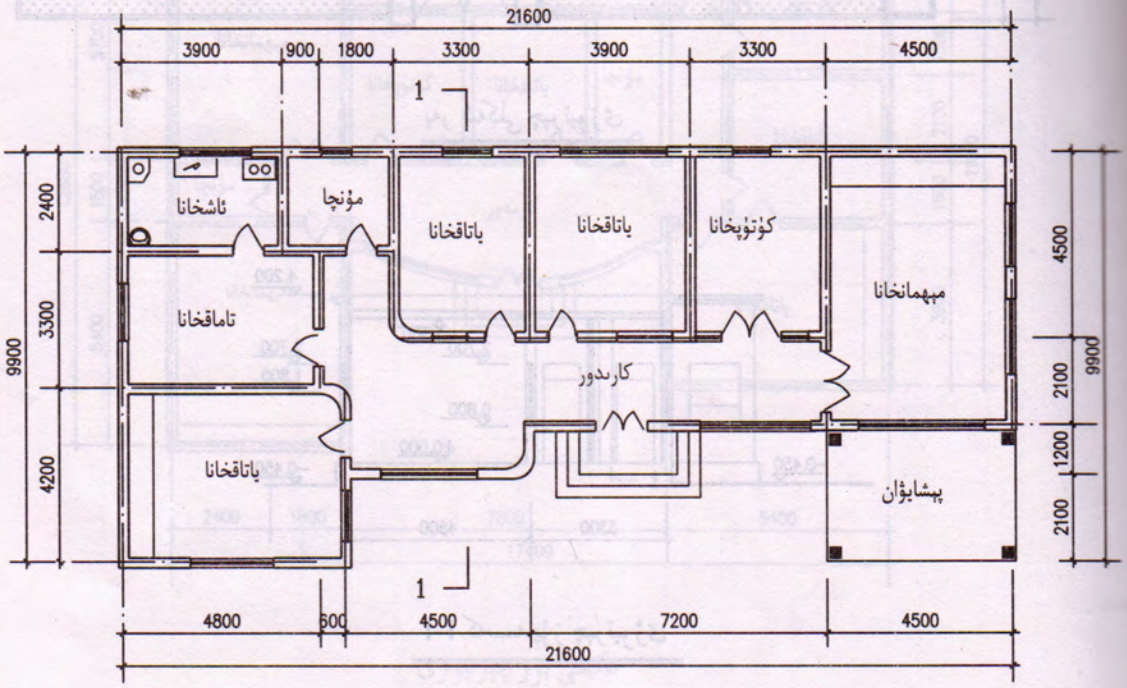

تەكشى يۈز چېرتيوژى

بىر ئائىلىلىك	9-C

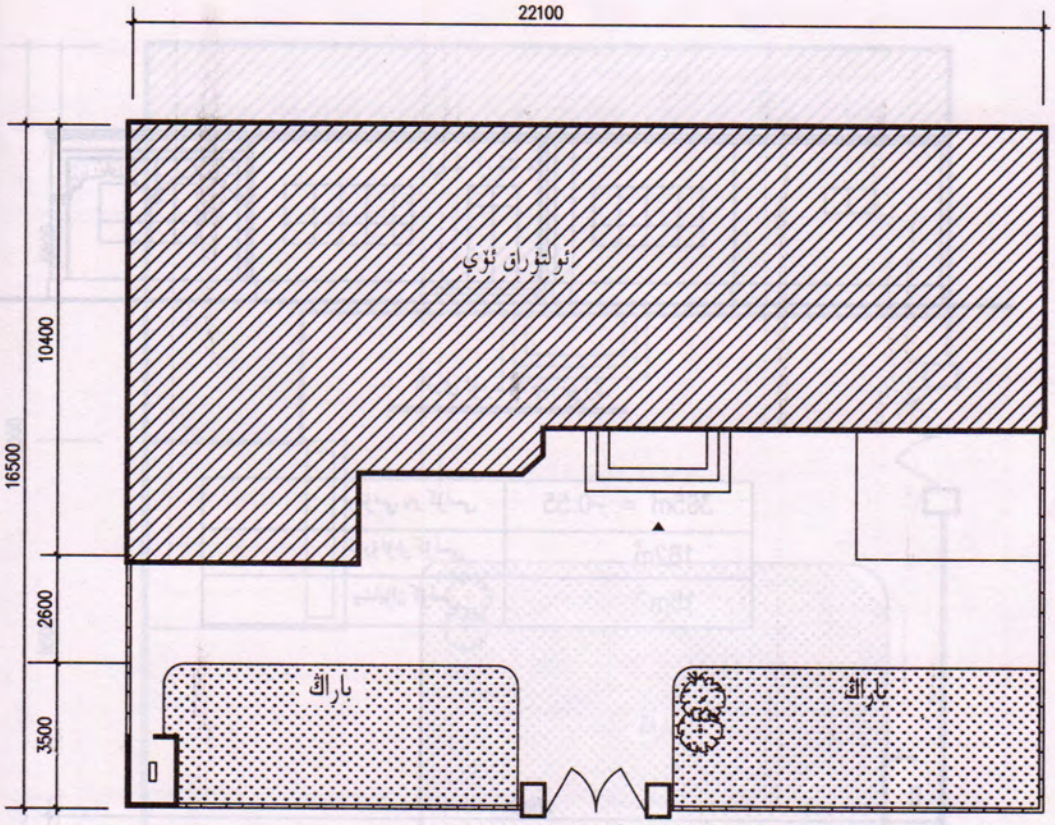

يەر شەكلى چېرتيوژى

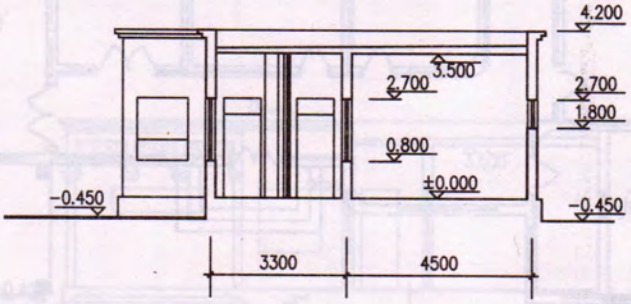

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

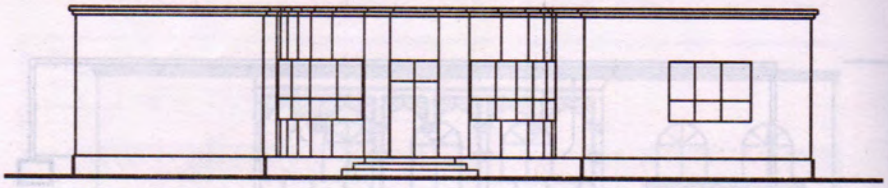

ئالدى ئۆرىلىك چىرتىيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.63 مو = 421m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	168m²
پىشايۋان كۆلىمى	19m²

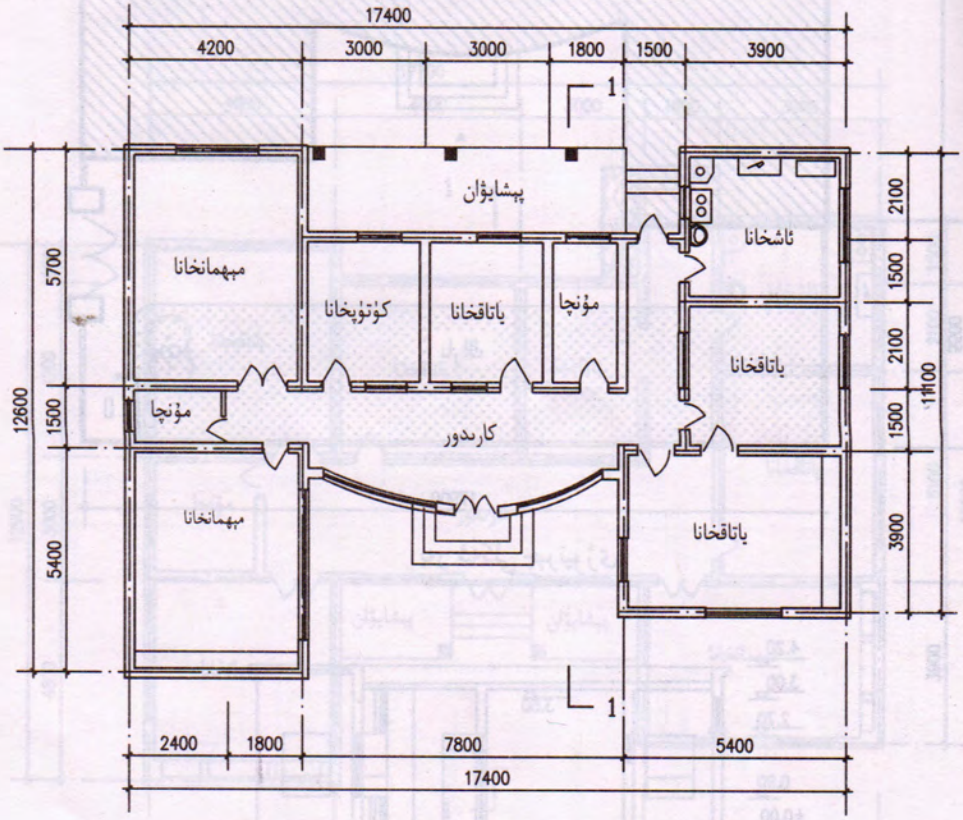

تەكشى يۈز چىرتىيوژى

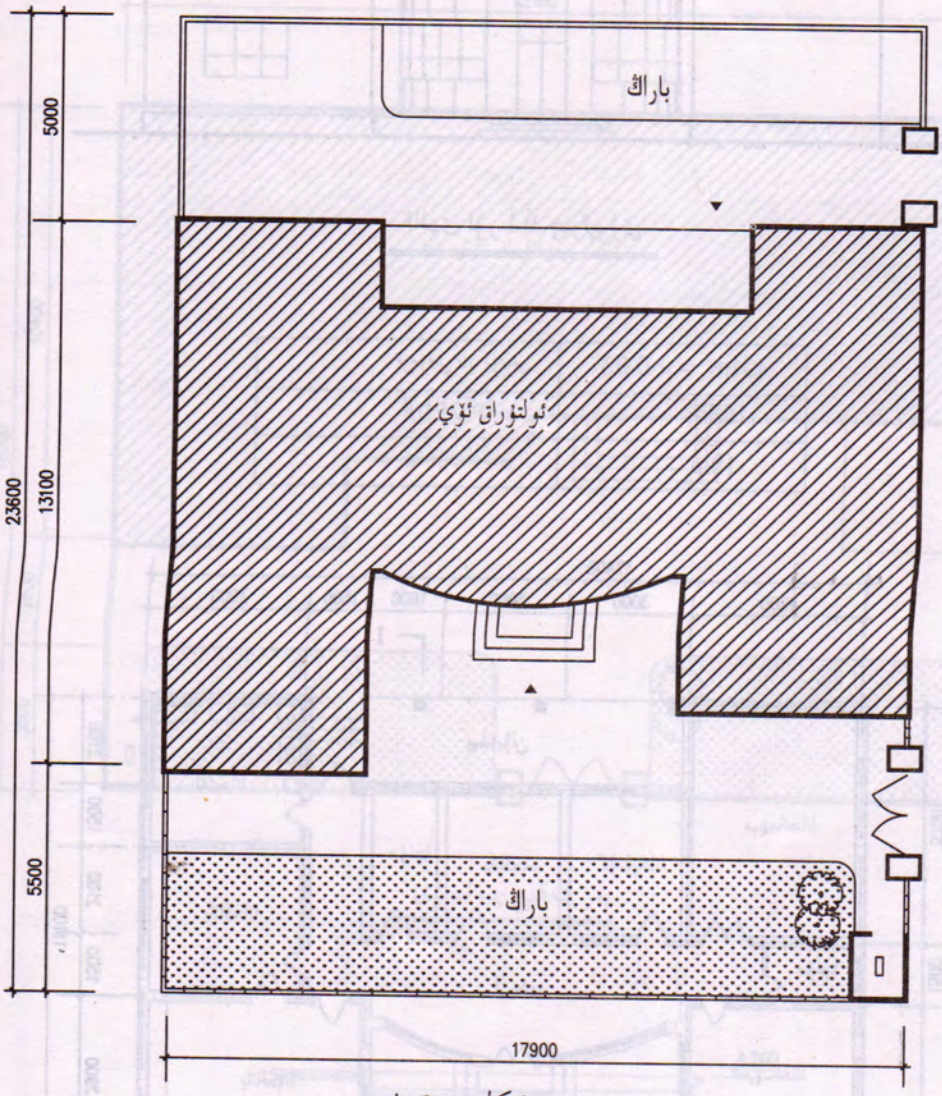

يەر شەكلى چىرتيوژى

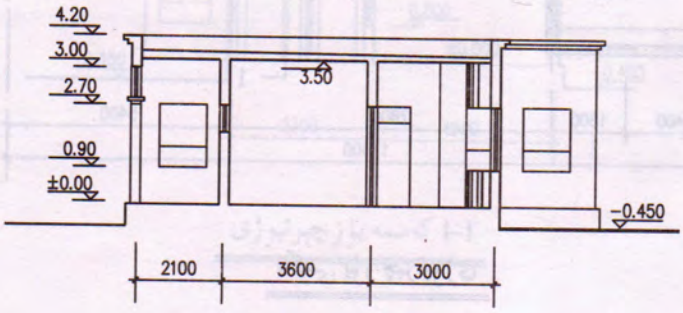

I-I كەسمە يۈز چىرتيوژى

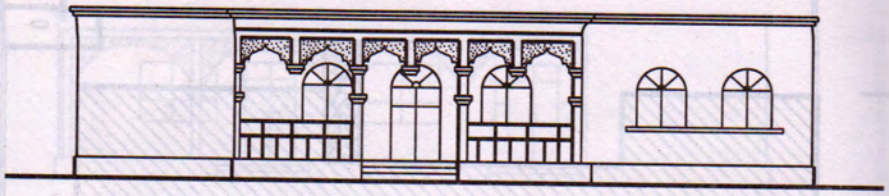

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.70مو = 460m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	202m²
پېشايۋان كۆلىمى	15m²

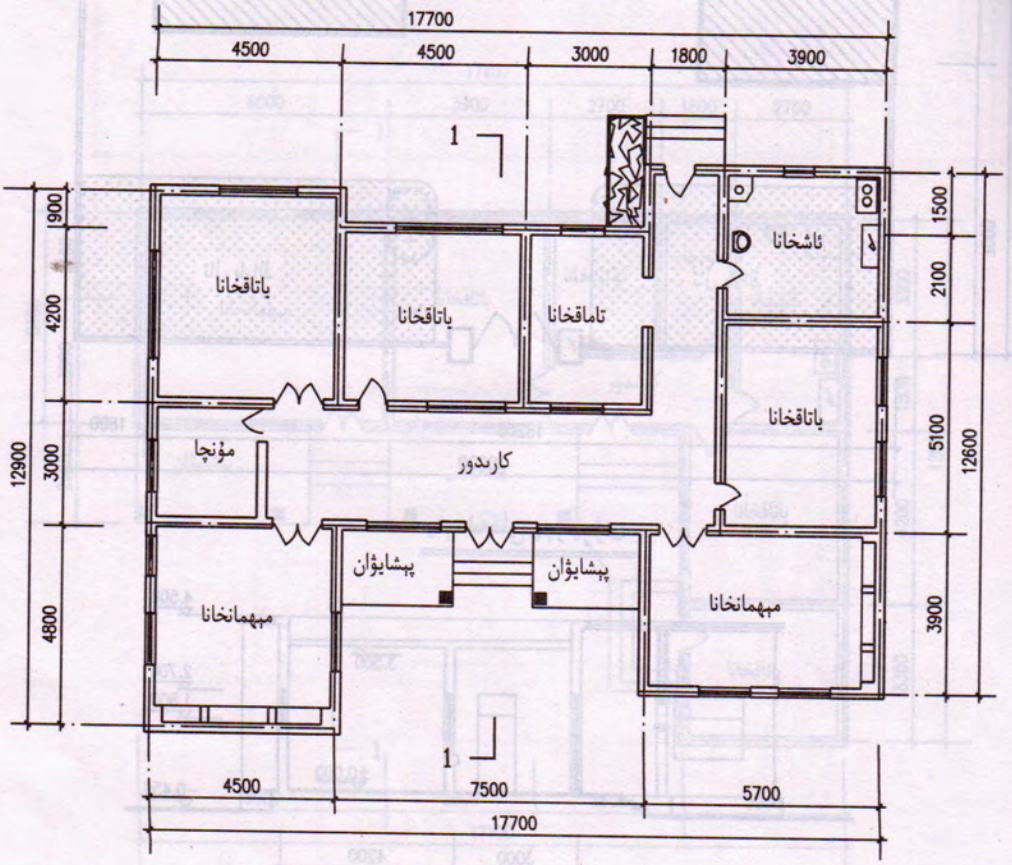

تەكشى يۈز چېرتيوژى

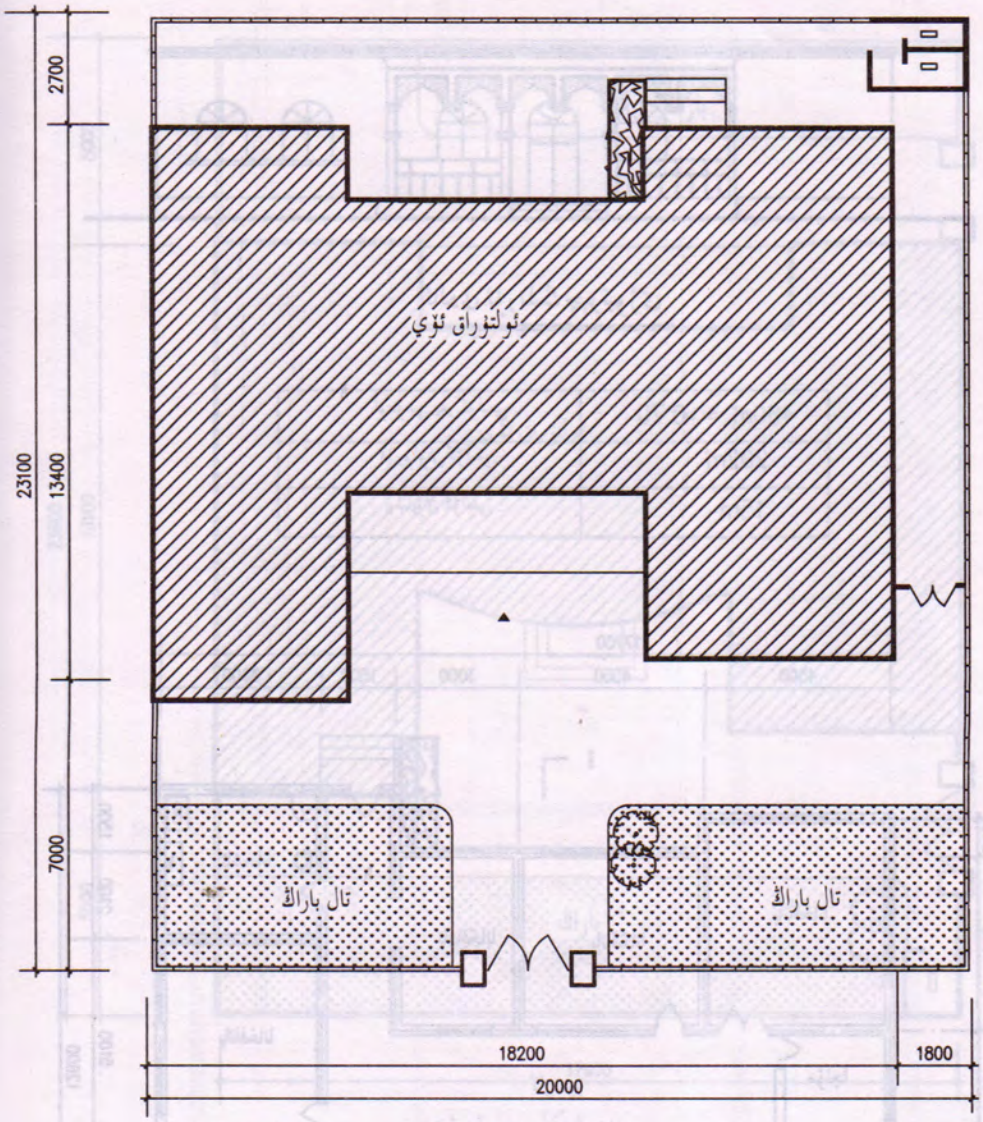

يەر شەكلى چېرتيوژى

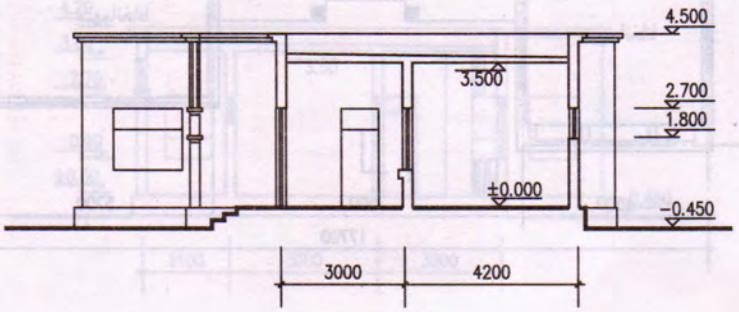

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

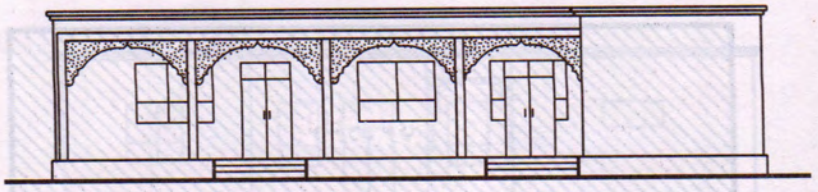

ئالدى ئۆرىلىك چېرتىيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.46مو = 308m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	132m²
پىشايۋان كۆلىمى	28m²

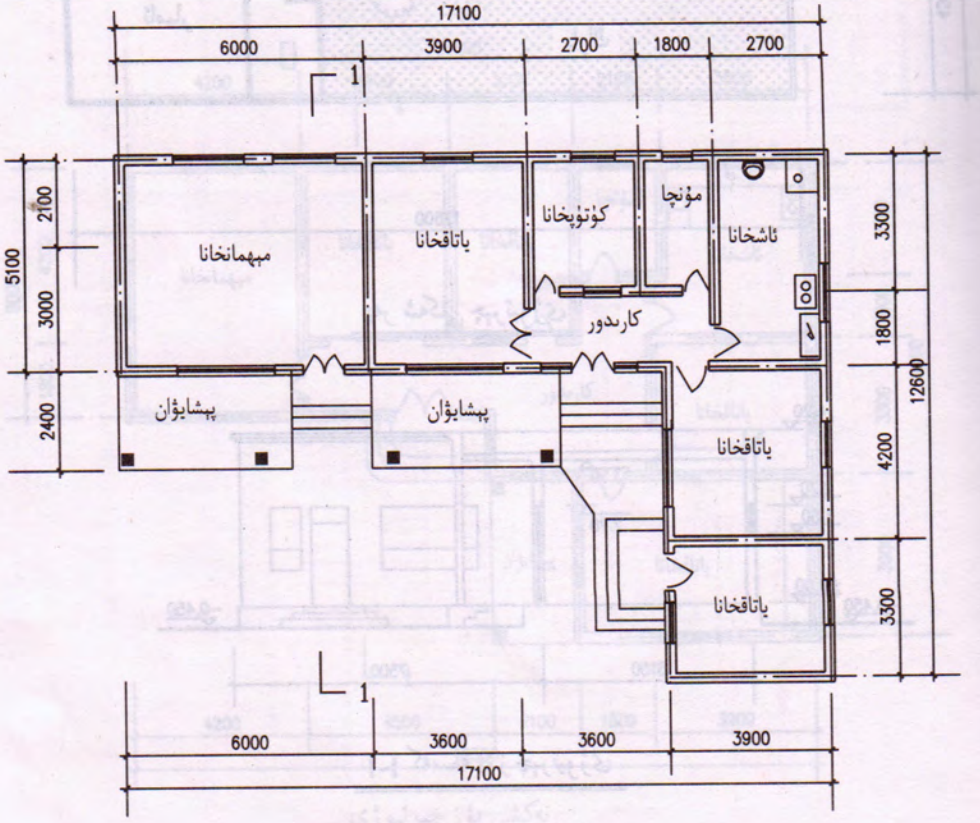

تەكشى يۈز چېرتىيوژى

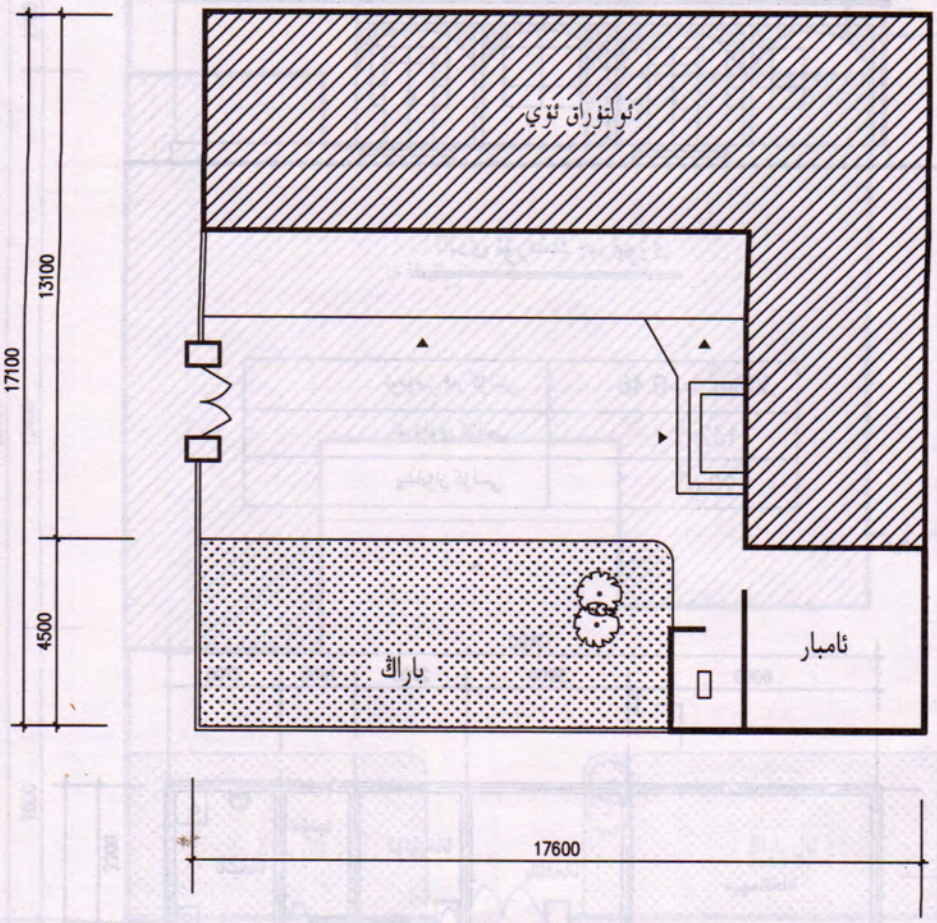

يەر شەكلى چېرتيوژى

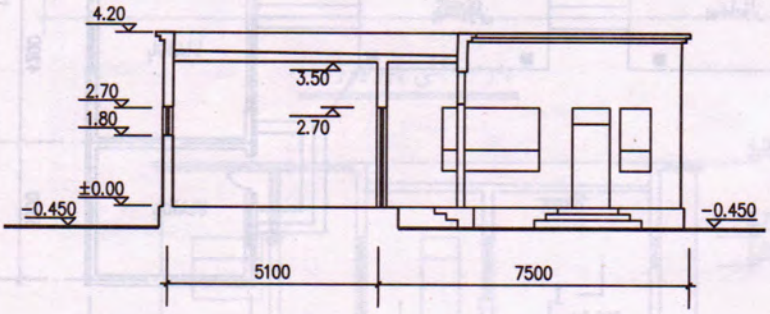

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

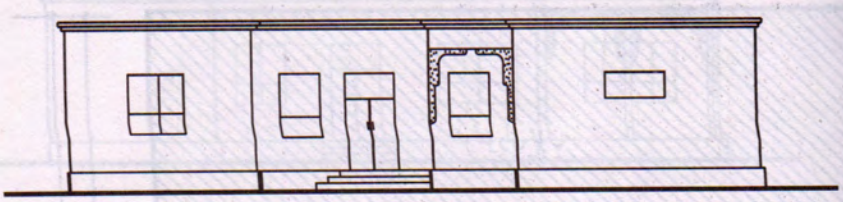

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.43مو= 287m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	147.1m²
پىشايۋان كۆلىمى	8.17m²

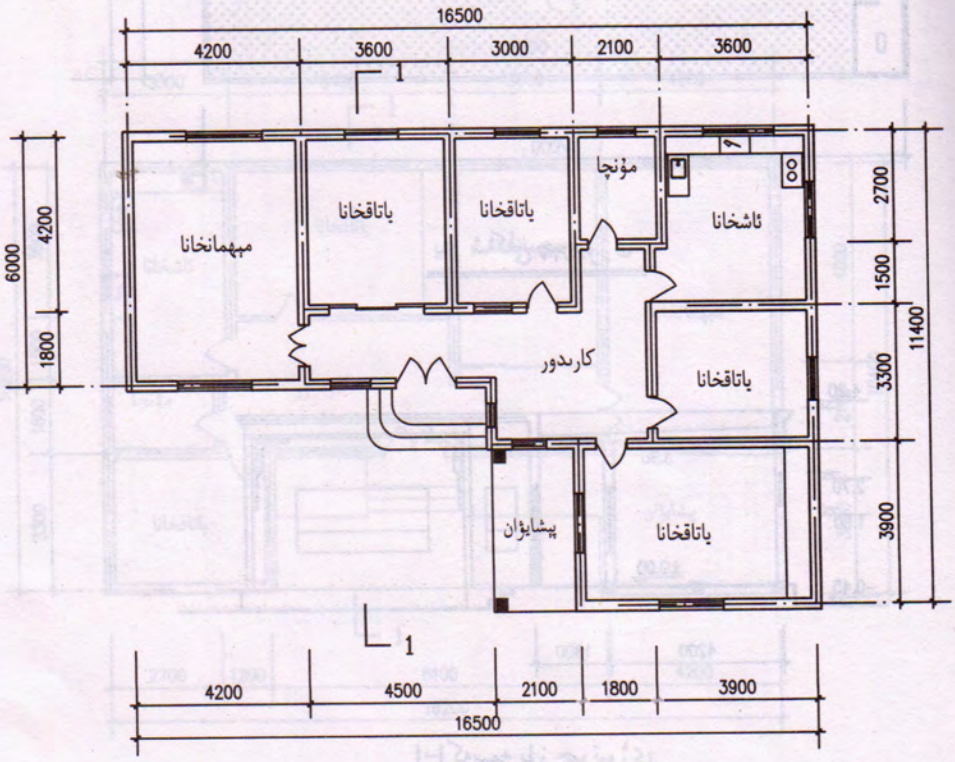

تەكشى يۈز چېرتيوژى

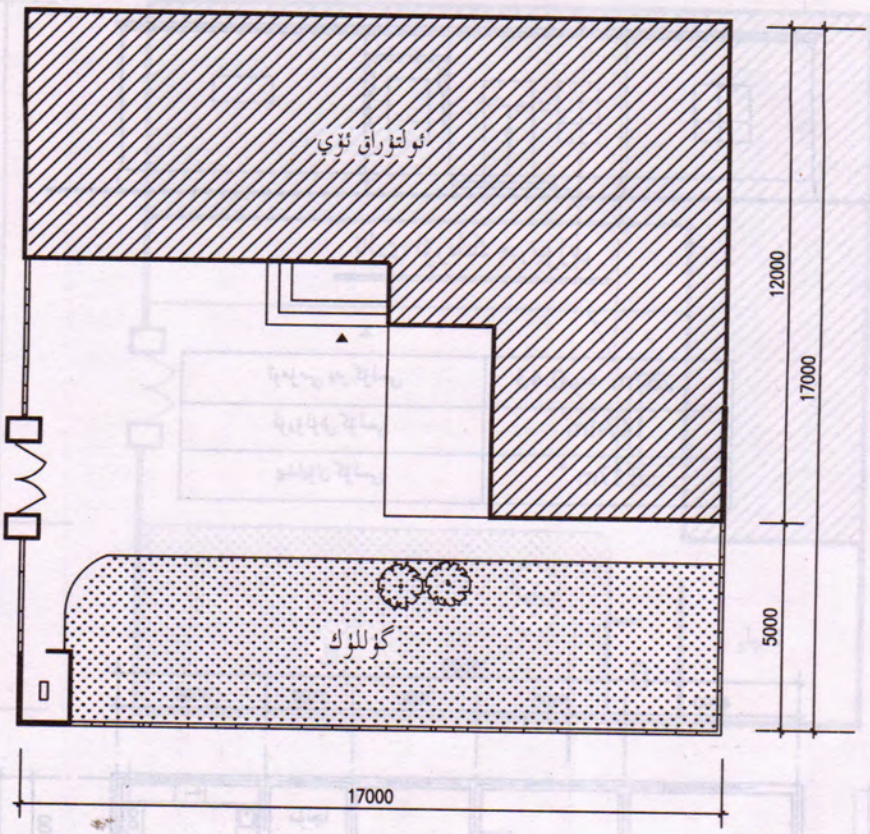

يەر شەكلى چېرتيوژى

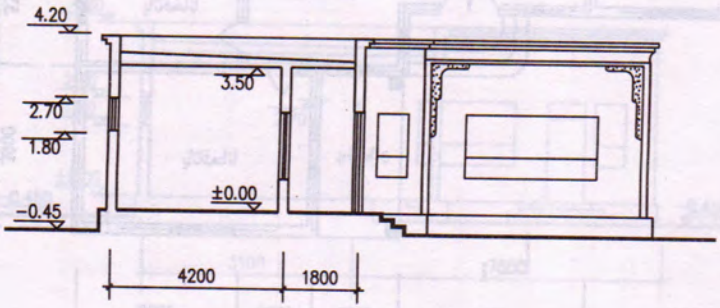

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

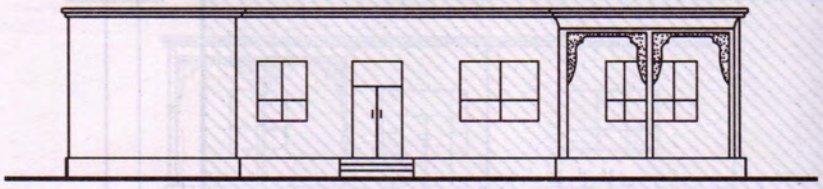

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.45مو = 300m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	138m²
پىشايۋان كۆلىمى	15m²

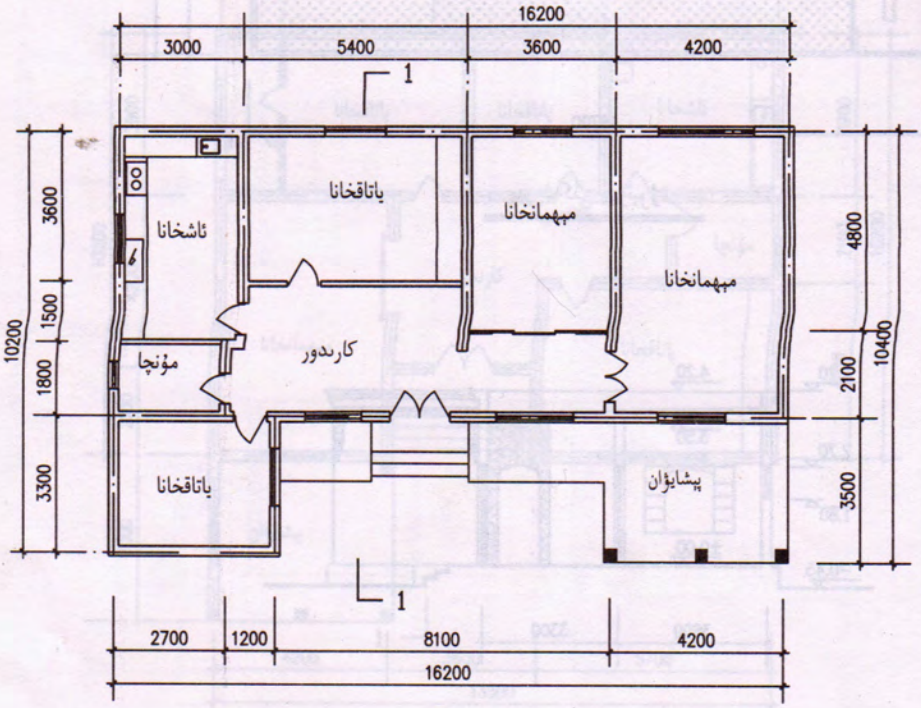

تەكشى يۈز چېرتيوژى

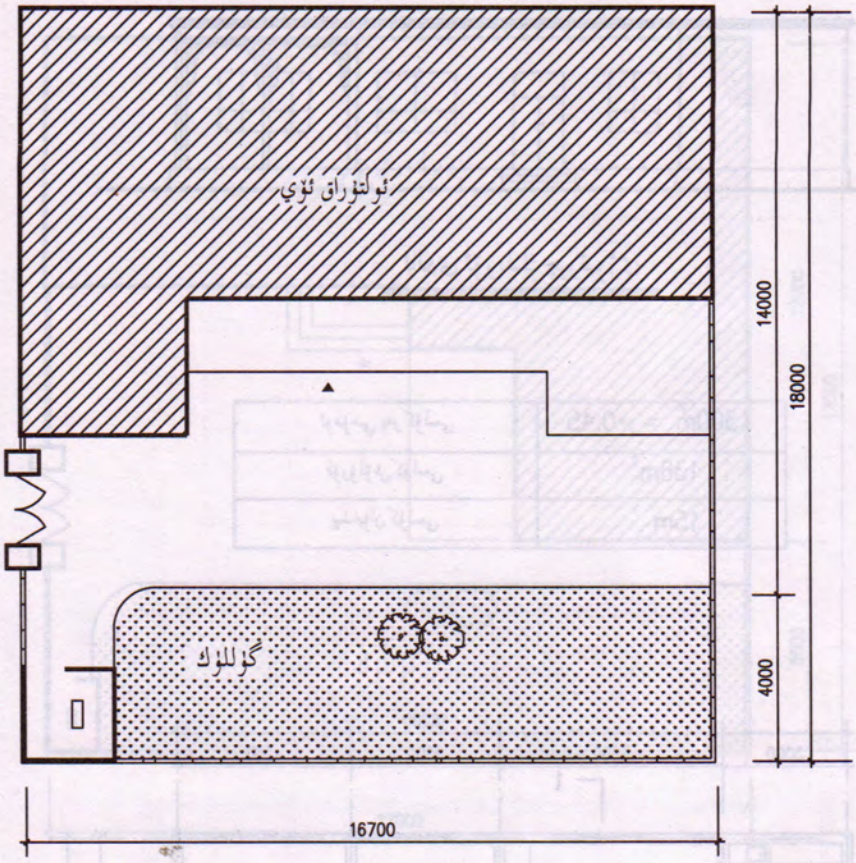

يەر شەكلى چىرتىۋژى

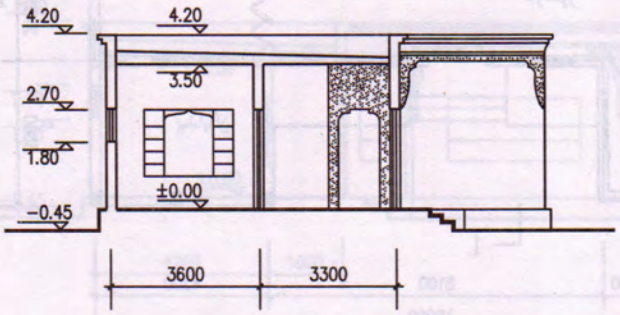

I-I كەسمە يۈز چىرتىۋژى

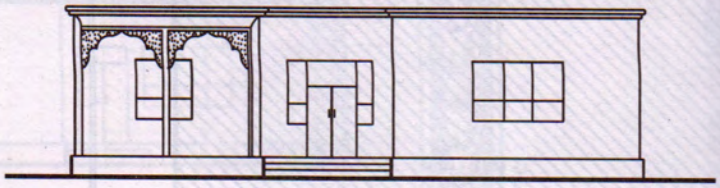

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.46مو = 304m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	143m²
پېشايۋان كۆلىمى	19m²

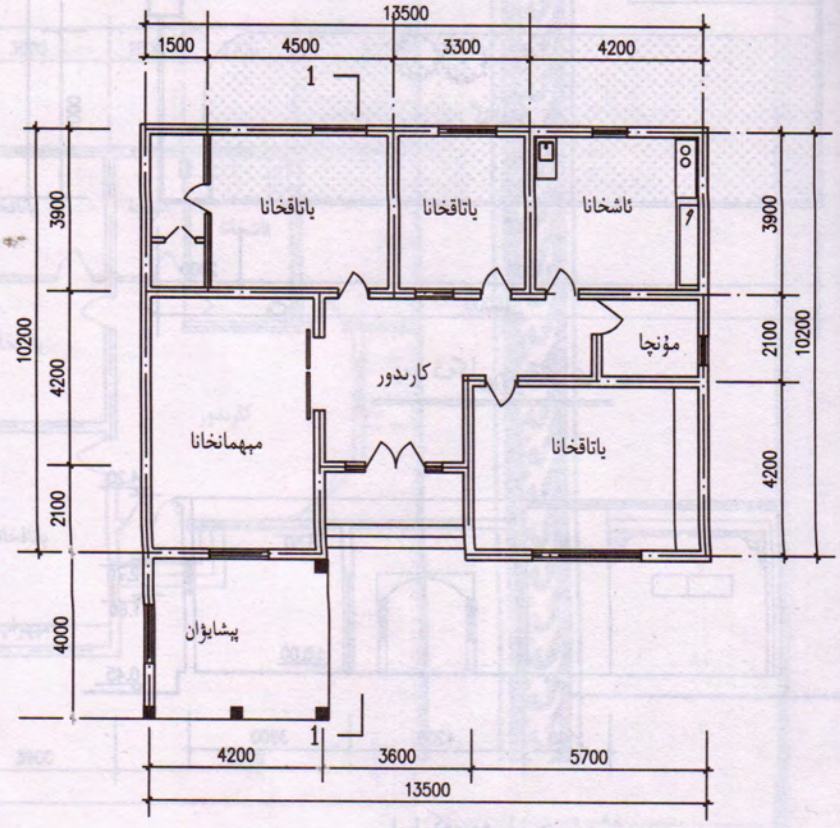

تەكشى يۈز چېرتيوژى

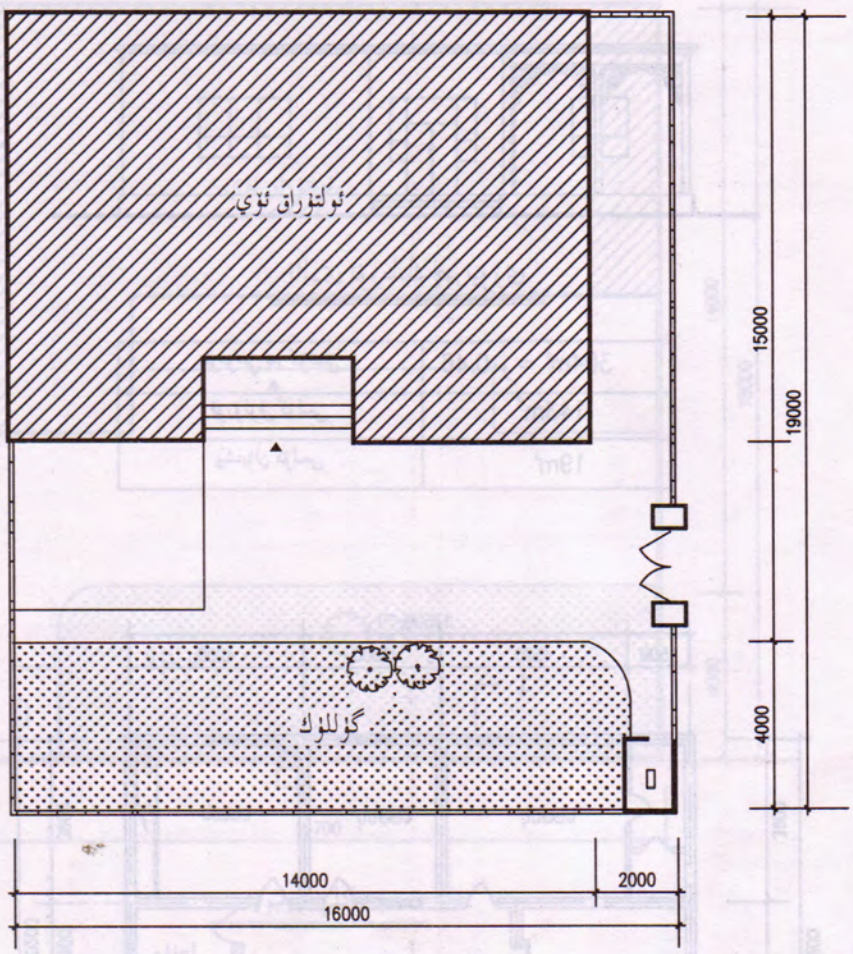

يەر شەكلى چىرتيوژى

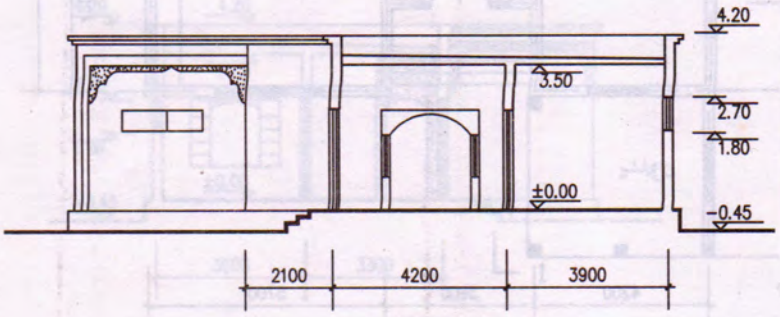

I-I كەسمە يۈز چىرتيوژى

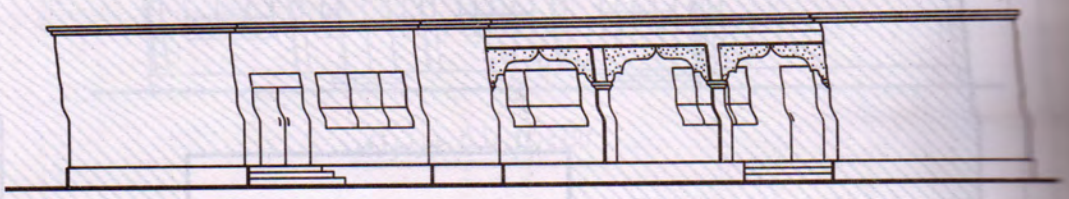

ئالدى ئۆرىلىك چىرتىيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.71مو = 472m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	206m²
پىشايۋان كۆلىمى	18m²

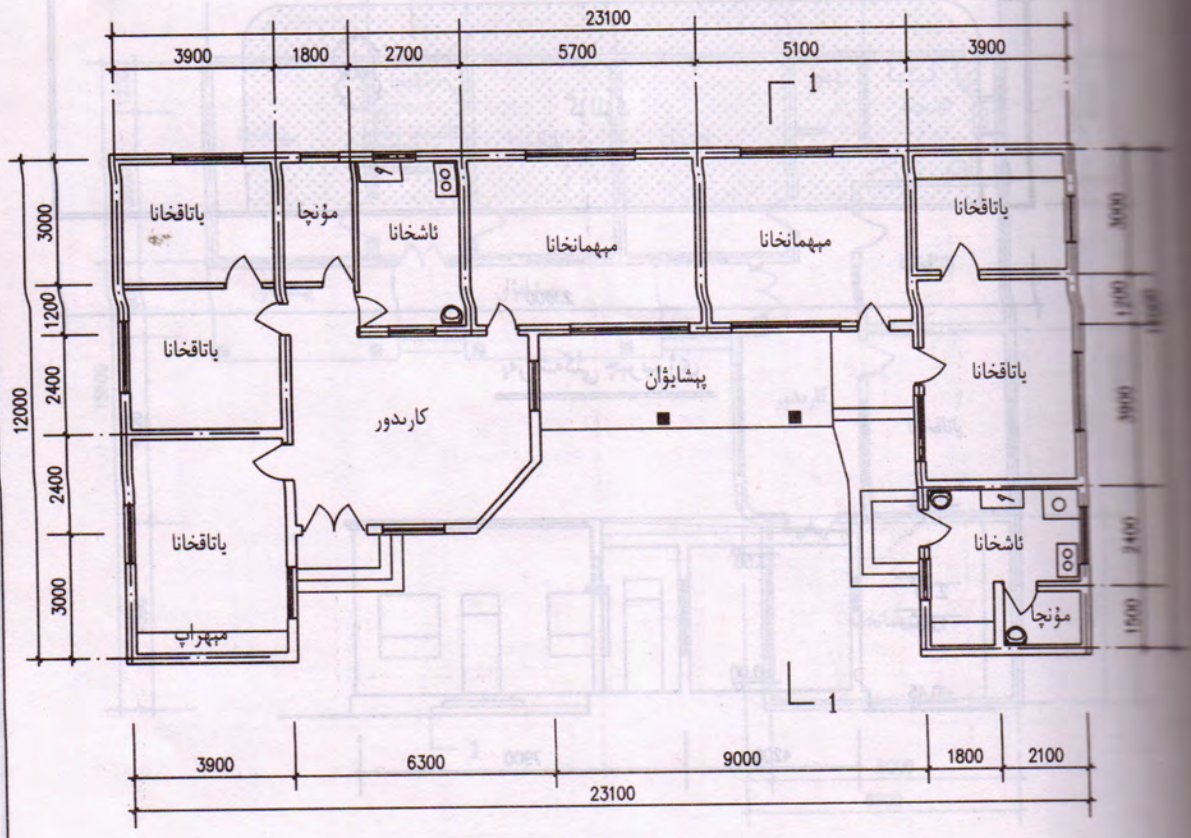

تەكشى يۈز چىرتىيوژى

ئىككى ئائىلىلىك	16-C

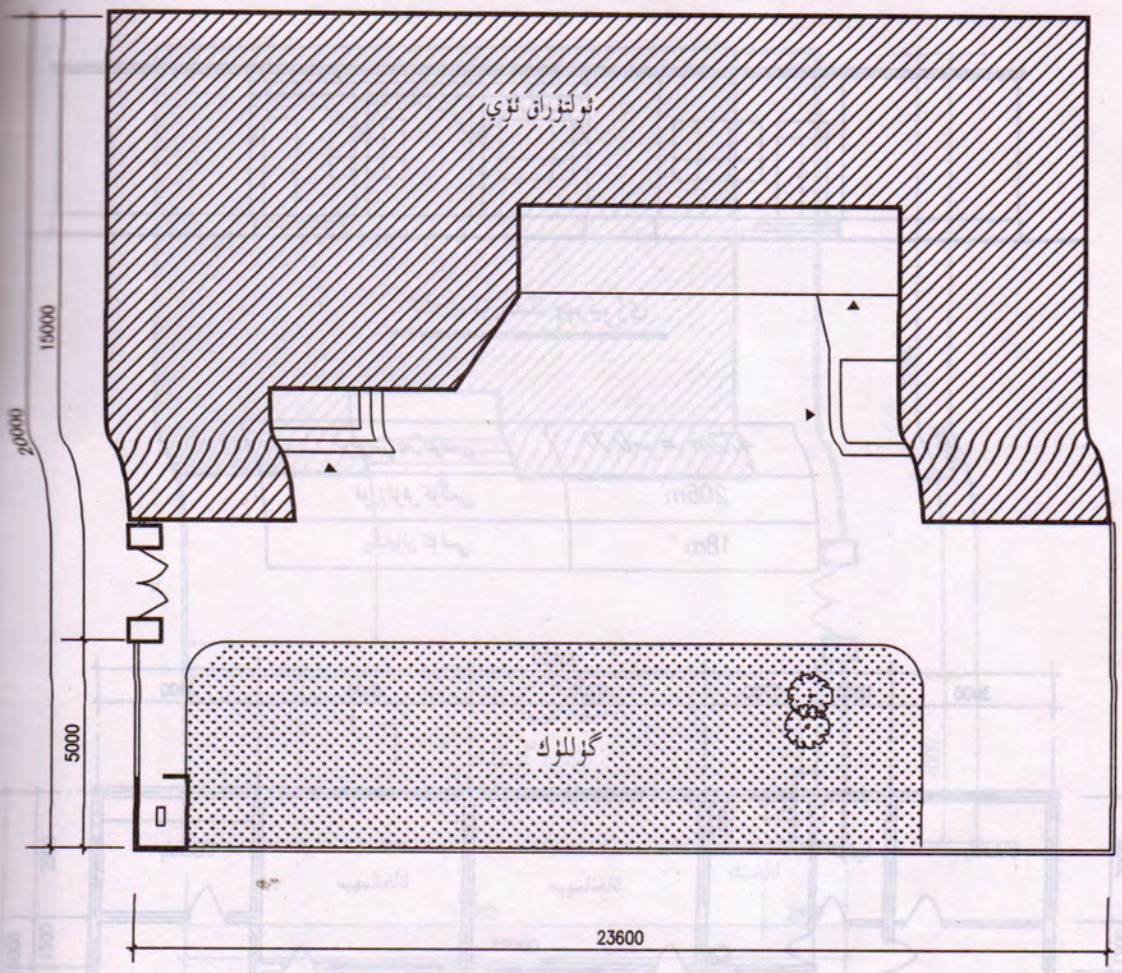

يەر شەكلى چېرتيوژى

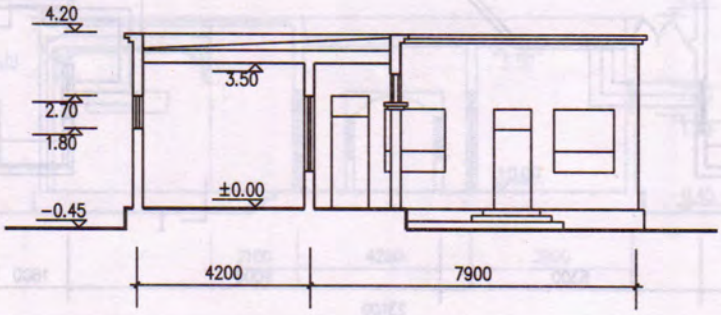

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

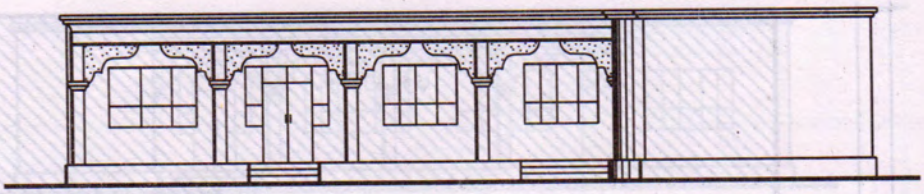

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.62مو =414m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	178m²
پىشايۋان كۆلىمى	27m²

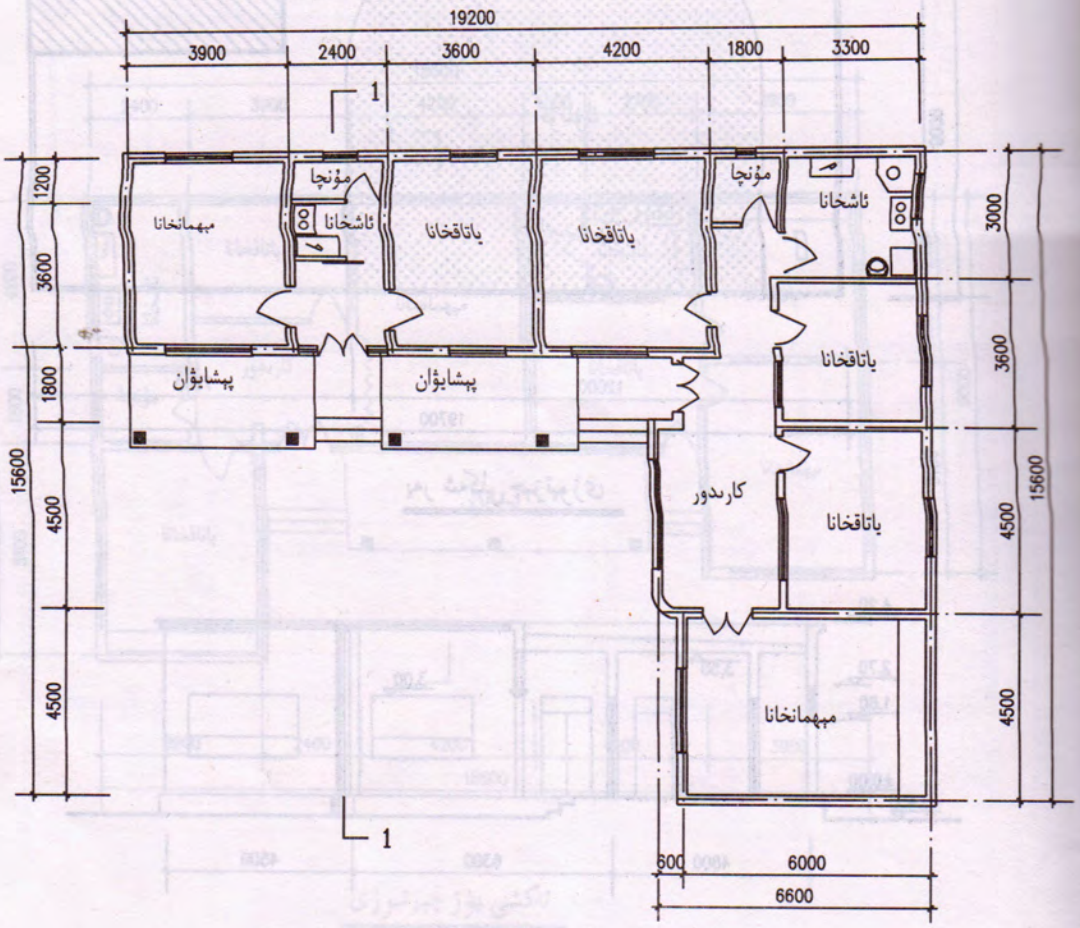

تەكشى يۈز چېرتيوژى

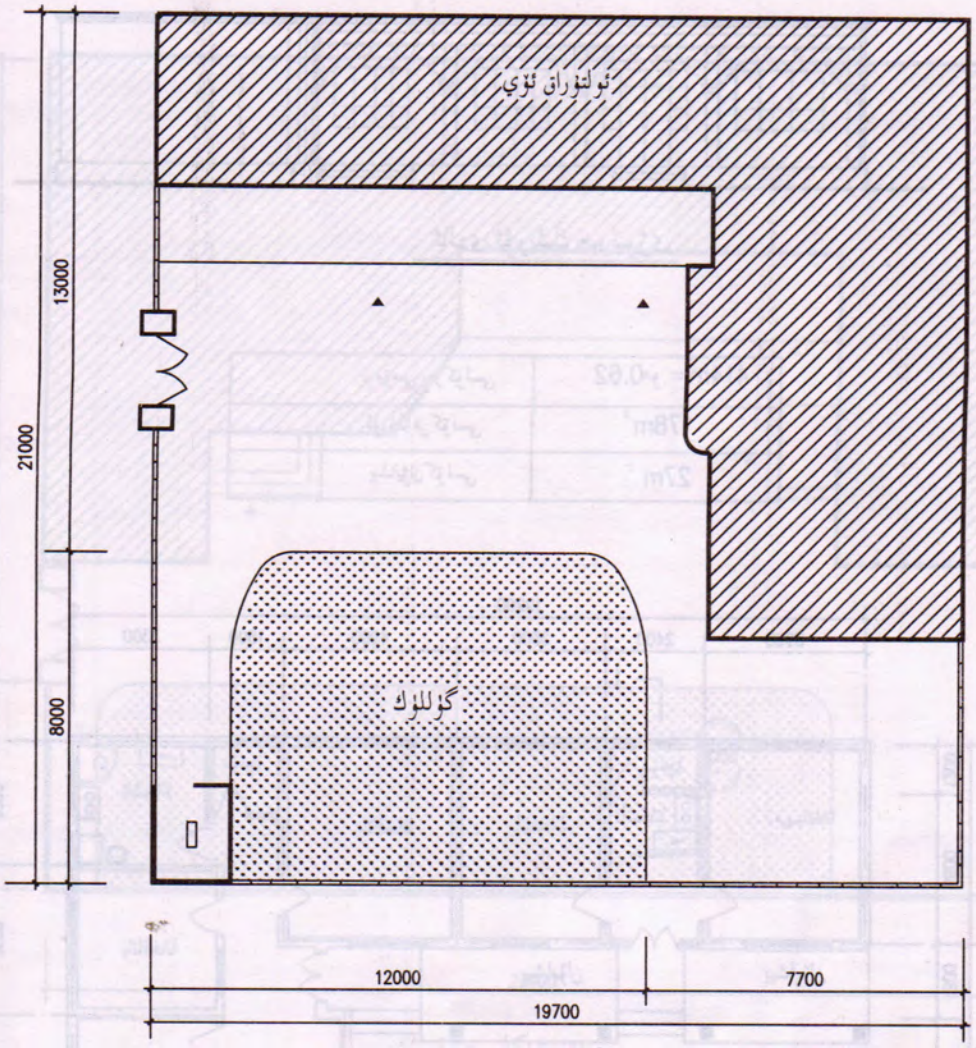

يەر شەكلى چېرتيوژى

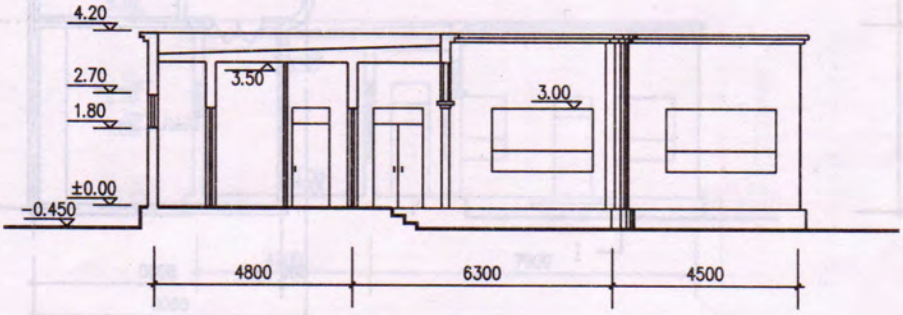

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

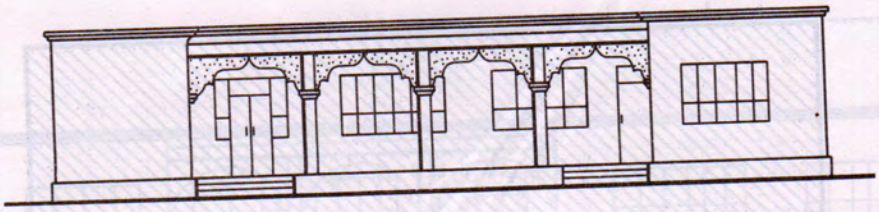

ئالدى ئۇرىلىك چىرتىۋژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.52 مو = 344m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	160m²
پىشايۋان كۆلىمى	22m²

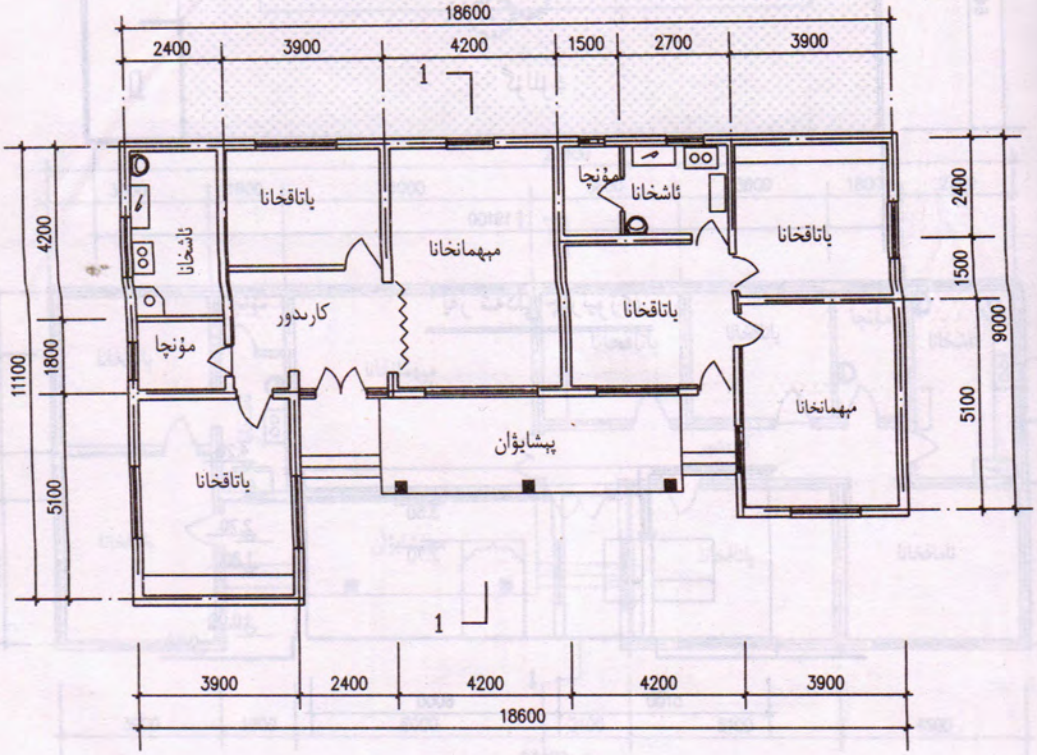

تەكشى يۈز چىرتىۋژى

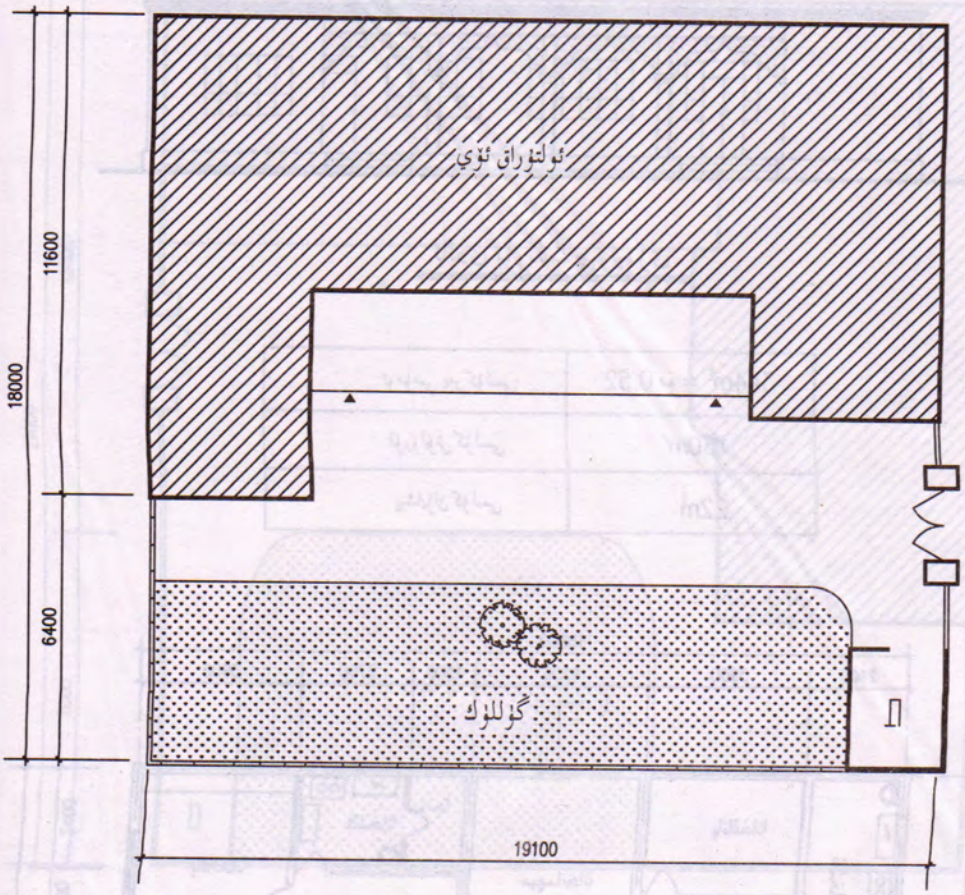

يەر شەكلى چېرتيوژى

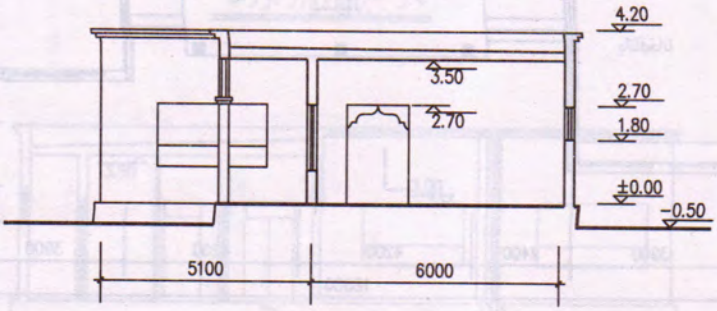

I–I كەسمە يۈز چېرتيوژى

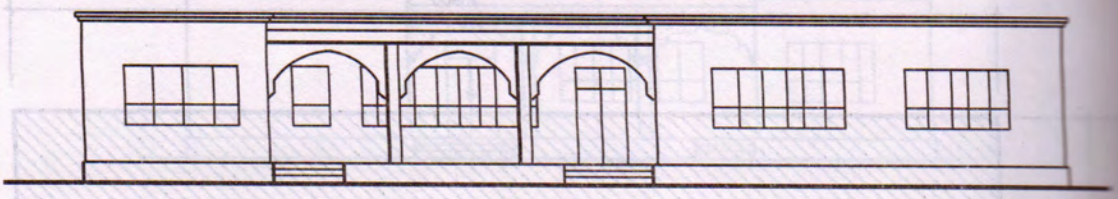

ئالدى ئۆرىلىك چىرتىيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.57مو=382m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	186m²
پىشايۋان كۆلىمى	20m²

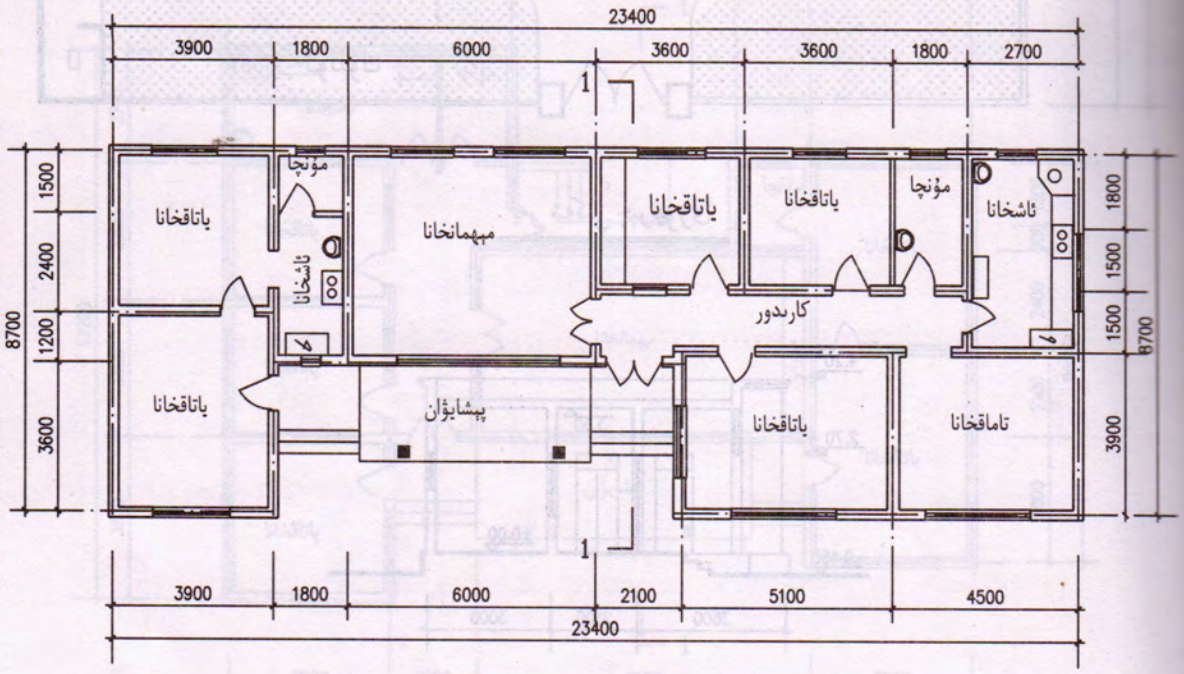

تەكشى يۈز چىرتىيوژى

ئىككى ئائىلىلىك	19-C

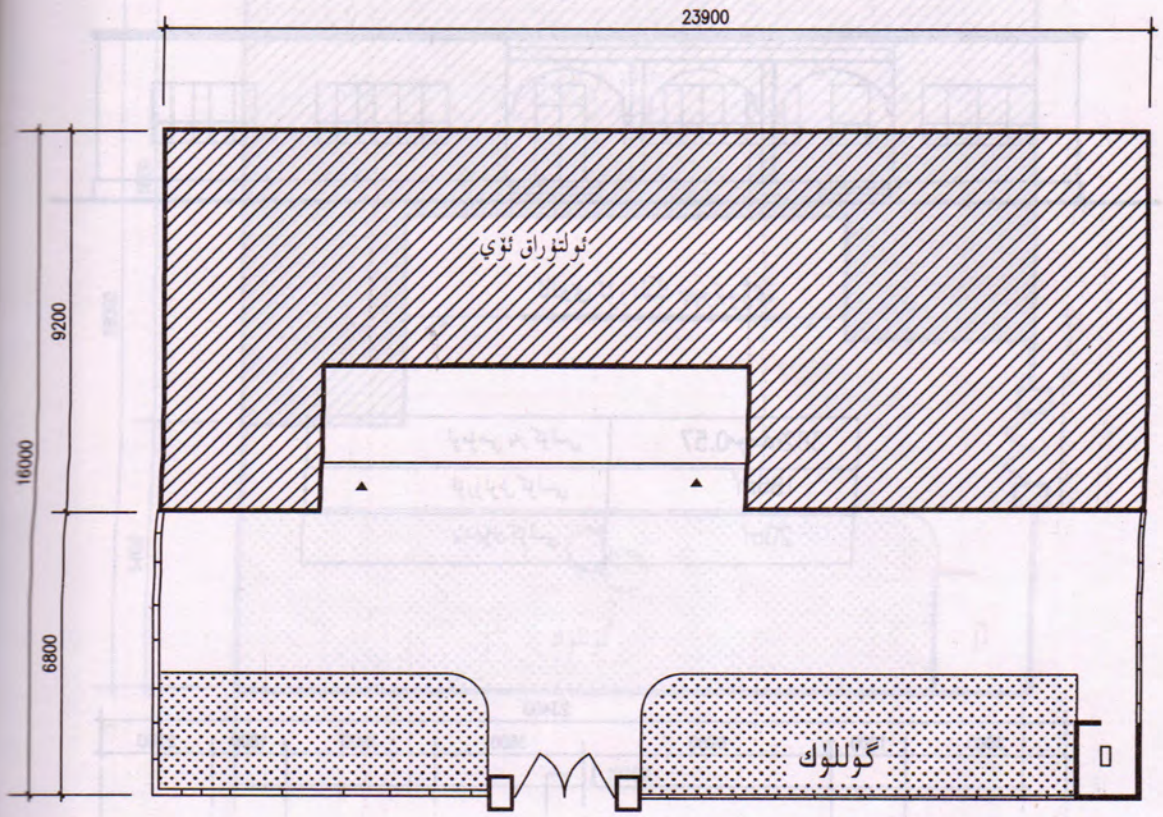

يەر شەكلى چېرتيوژى

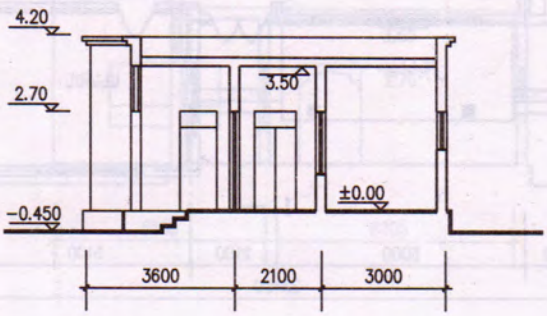

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

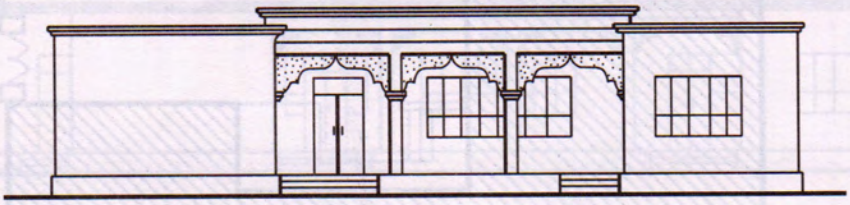

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.56مو= 370m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	171m²
پېشايۋان كۆلىمى	21m²

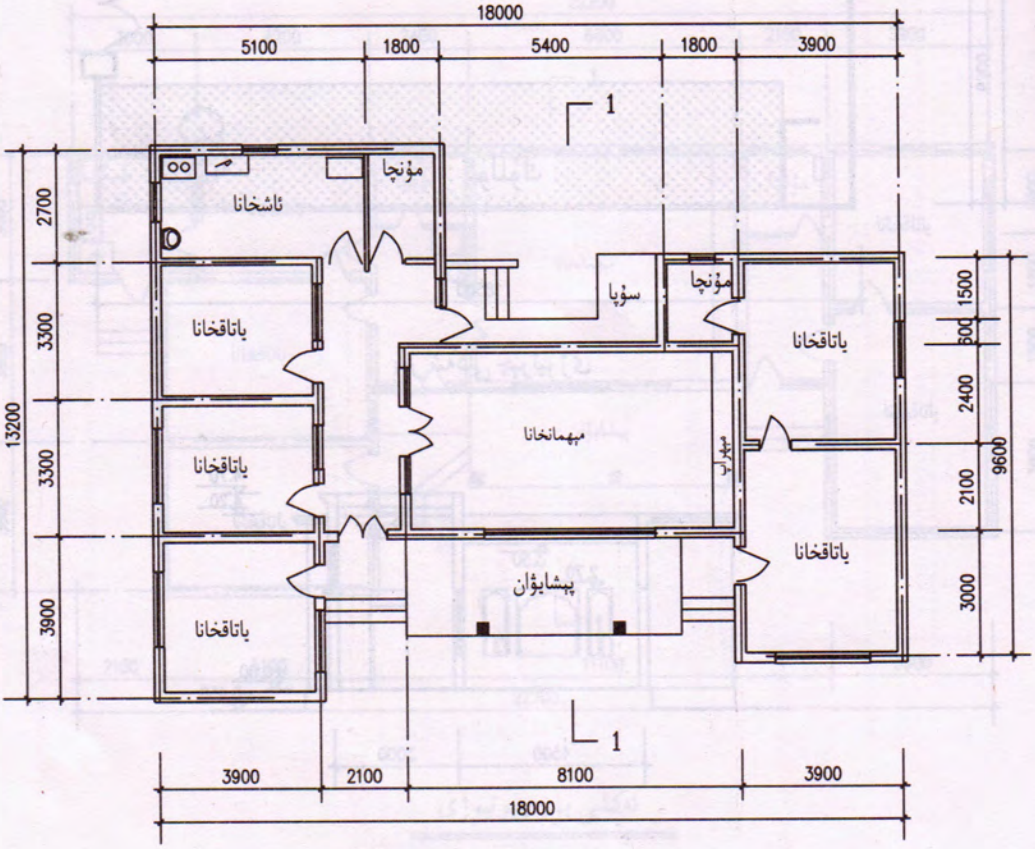

تەكشى يۈز چېرتيوژى

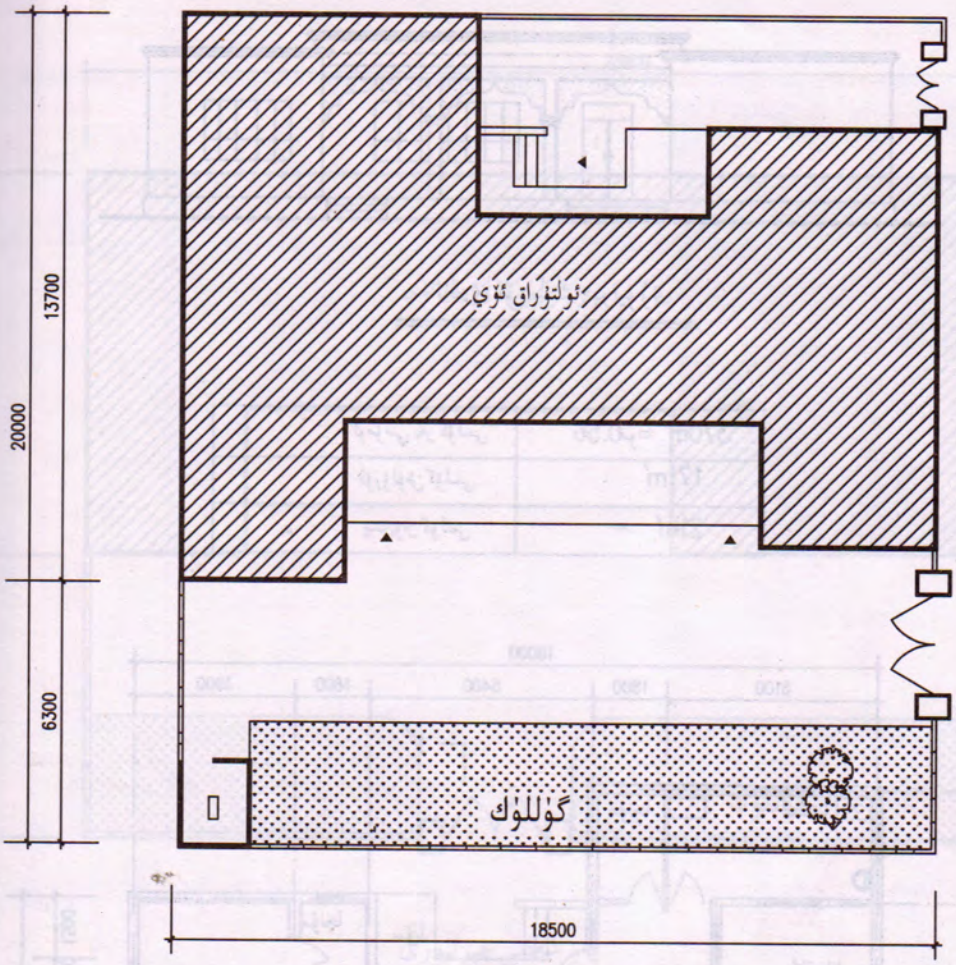

يەر شەكلى چېرتيوژى

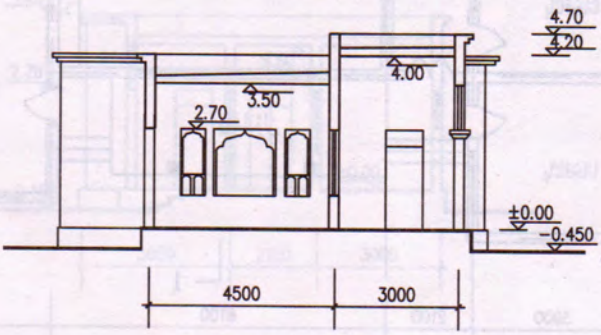

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

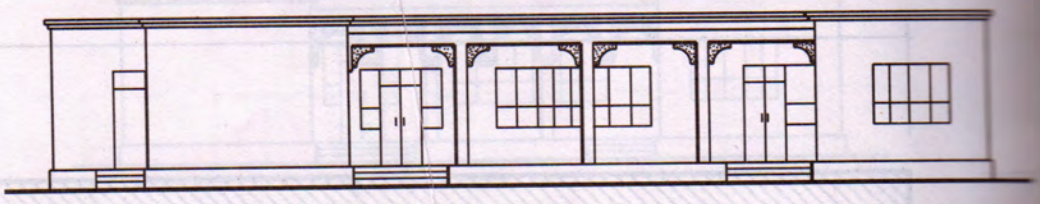

ئالدى ئۇرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.58مو=386m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	176m²
پېشايۋان كۆلىمى	23m²

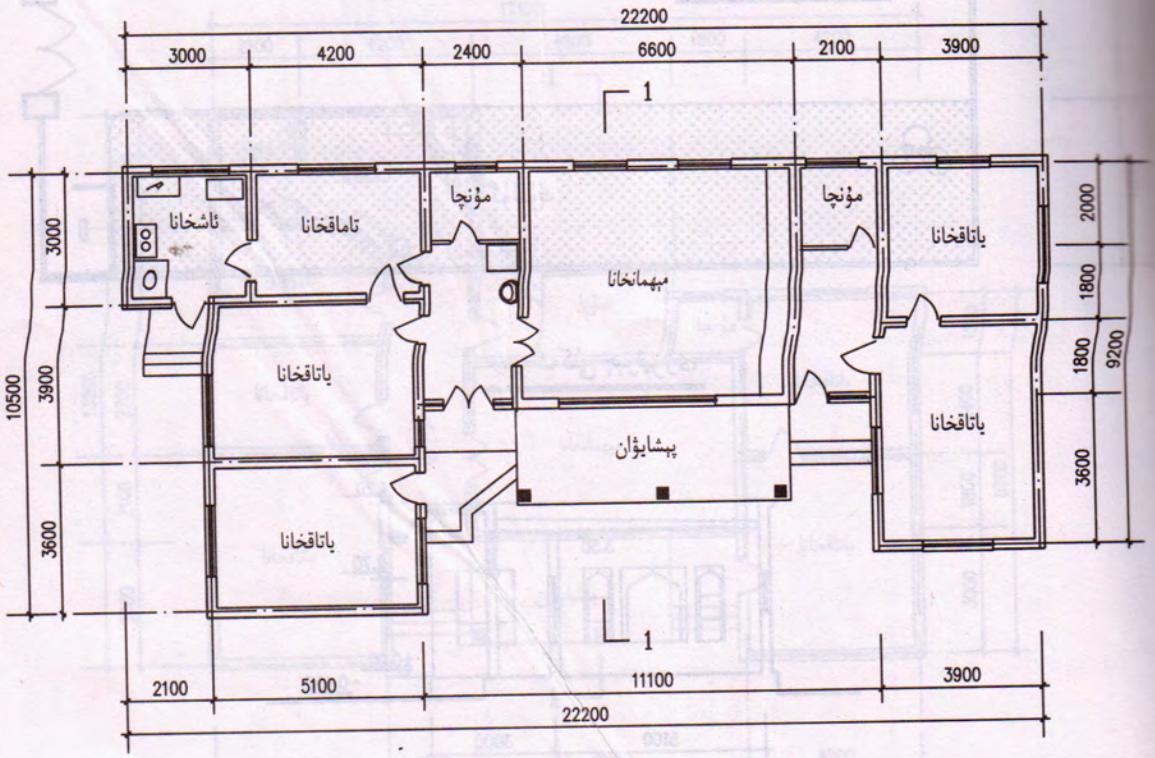

تەكشى يۈز چېرتيوژى

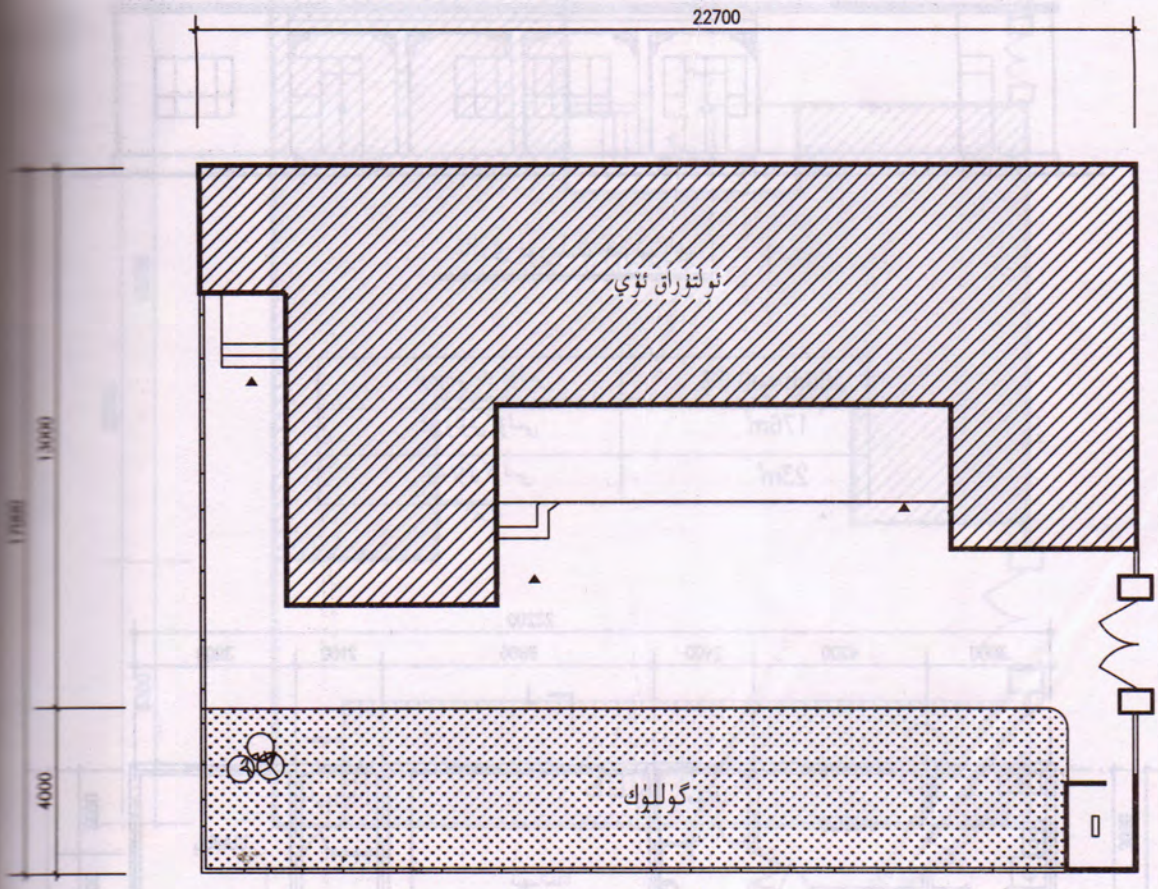

يەر شەكلى چېرتيوژى

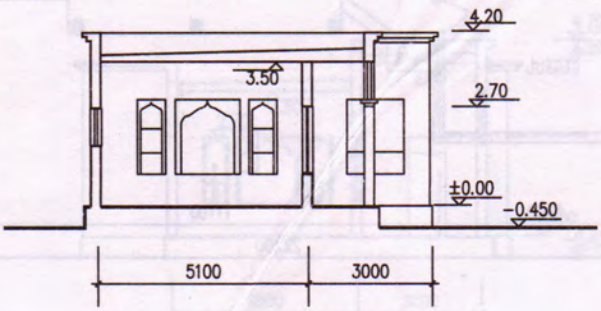

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

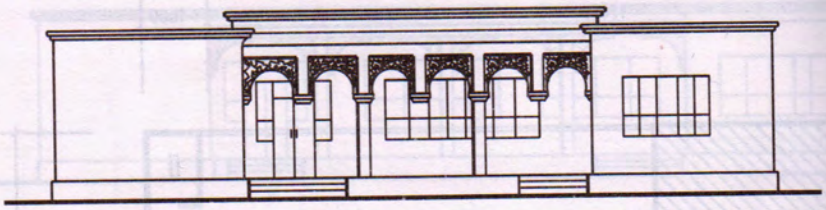

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.6مو=399m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	162m²
پېشايۋان كۆلىمى	18m²

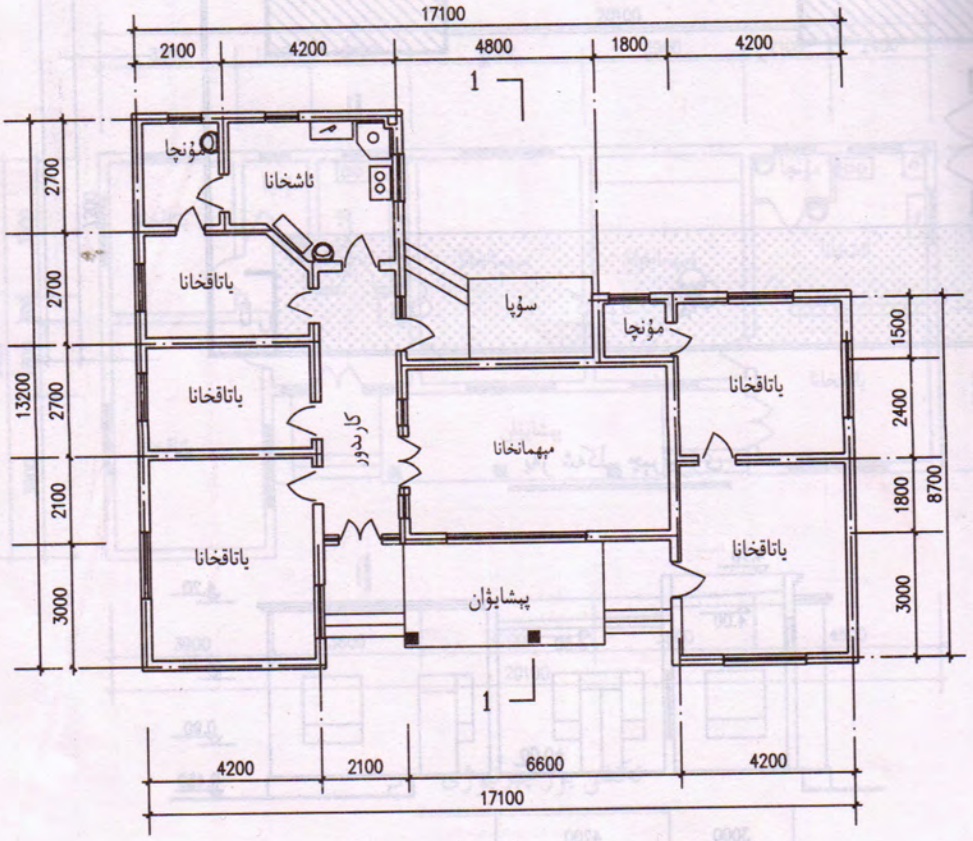

تەكشى يۈز چېرتيوژى

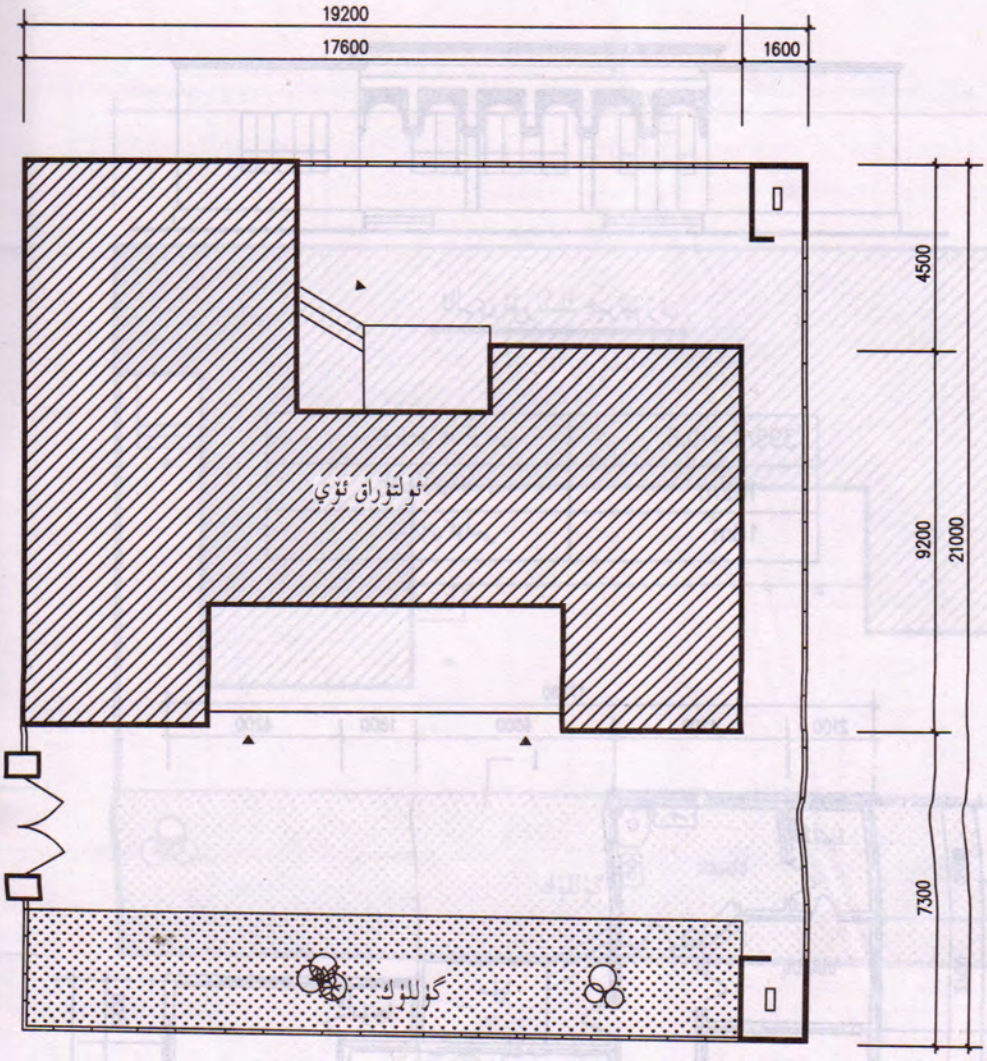

يەر شەكلى چېرتيوژى

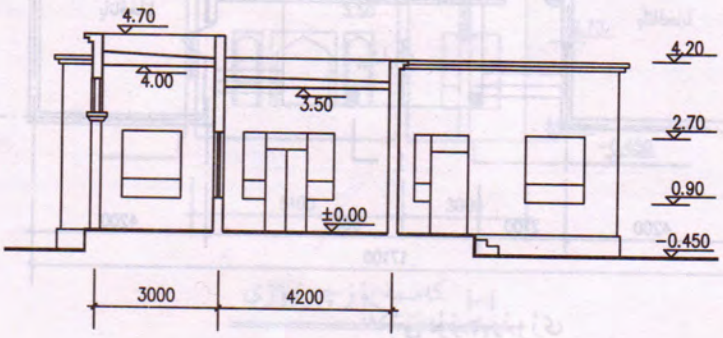

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

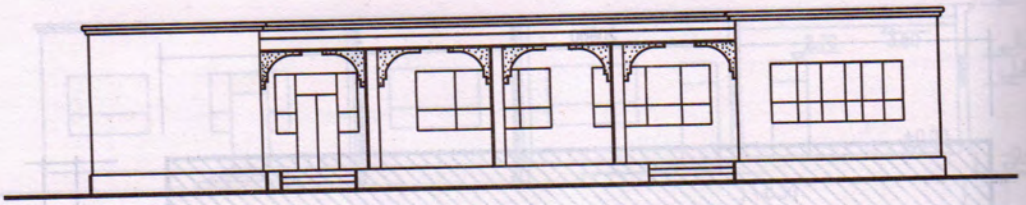

ئالدى ئۆرىلىك چىرتىۋژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.49مو=330m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	157m²
پىشايۋان كۆلىمى	24m²

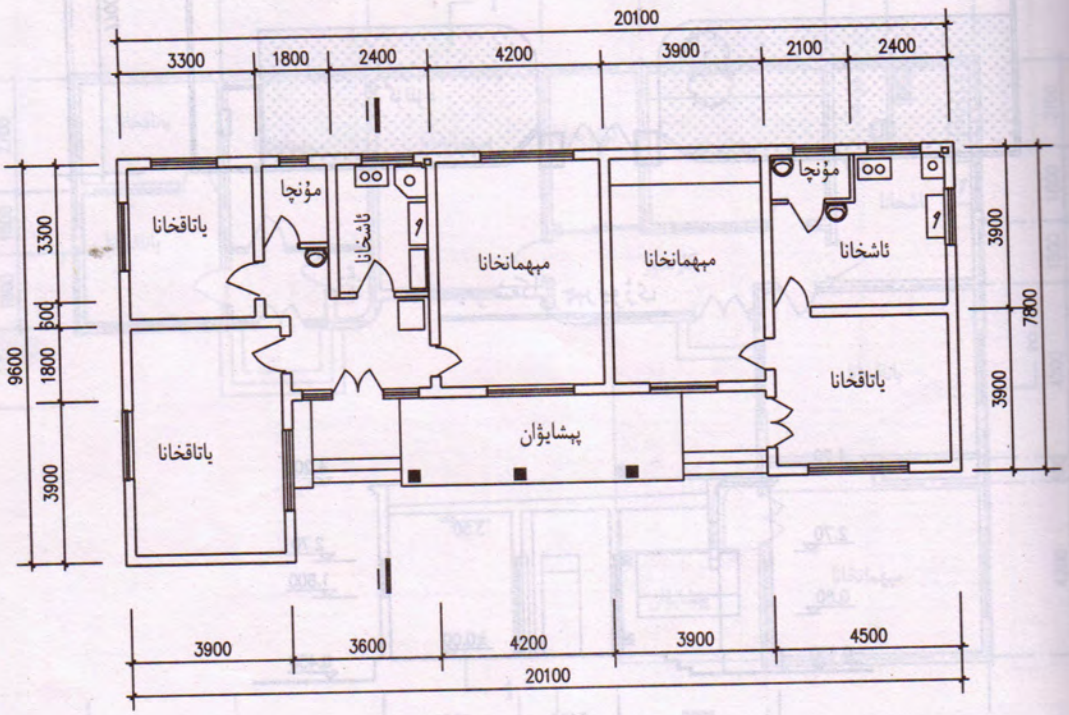

تەكشى يۈز چىرتىۋژى

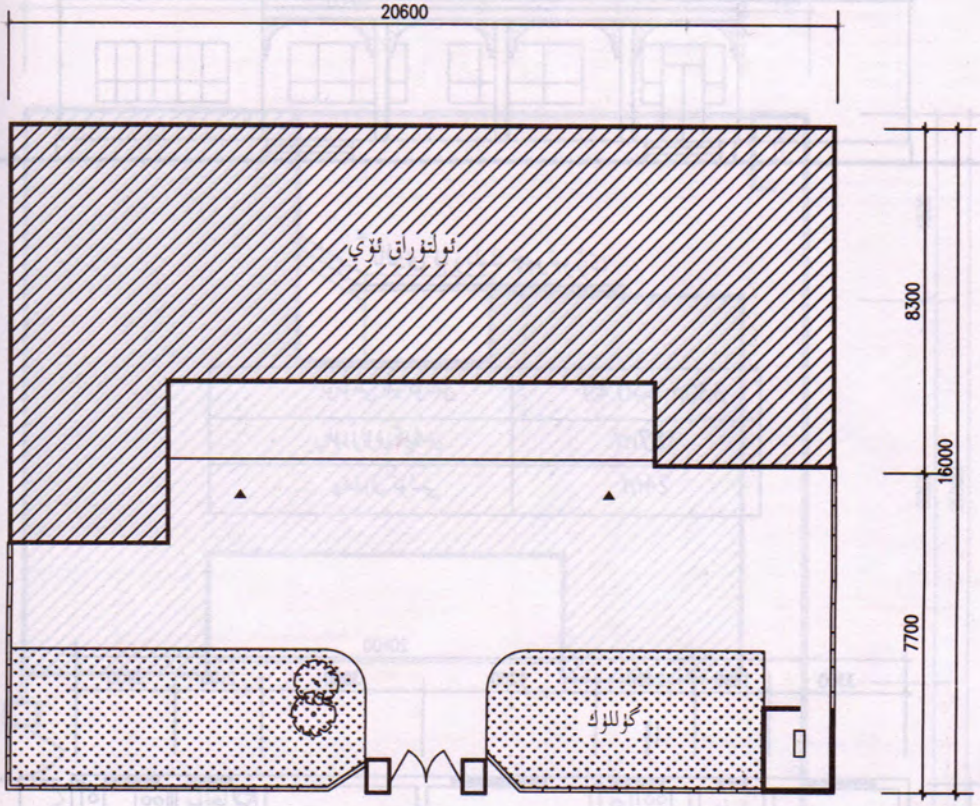

يەر شەكلى چېرتيوژى

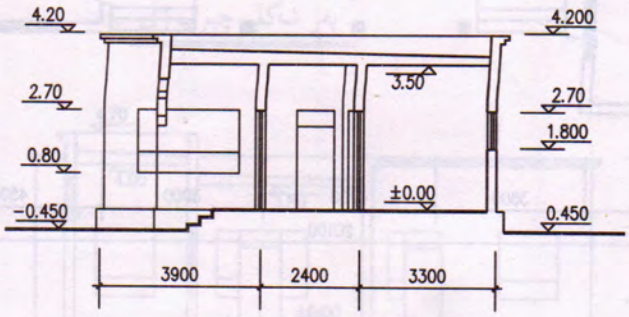

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

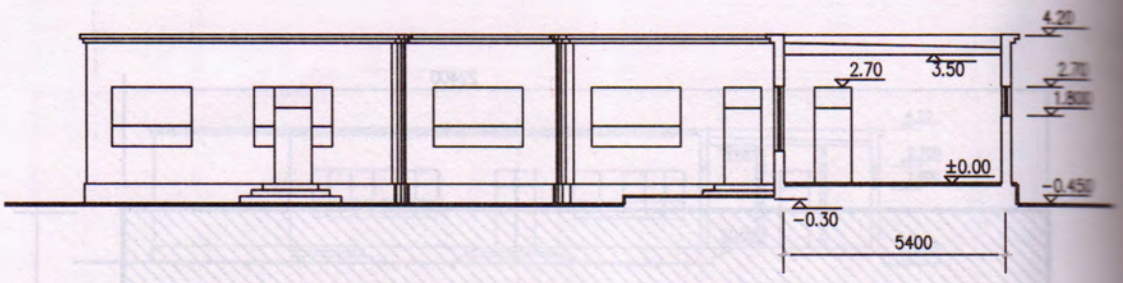

2-2 كەسمە يۈز چىرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	334㎡=مو0.50
قۇرۇلۇش كۆلىمى	193㎡
پىشايۋان كۆلىمى	16m²

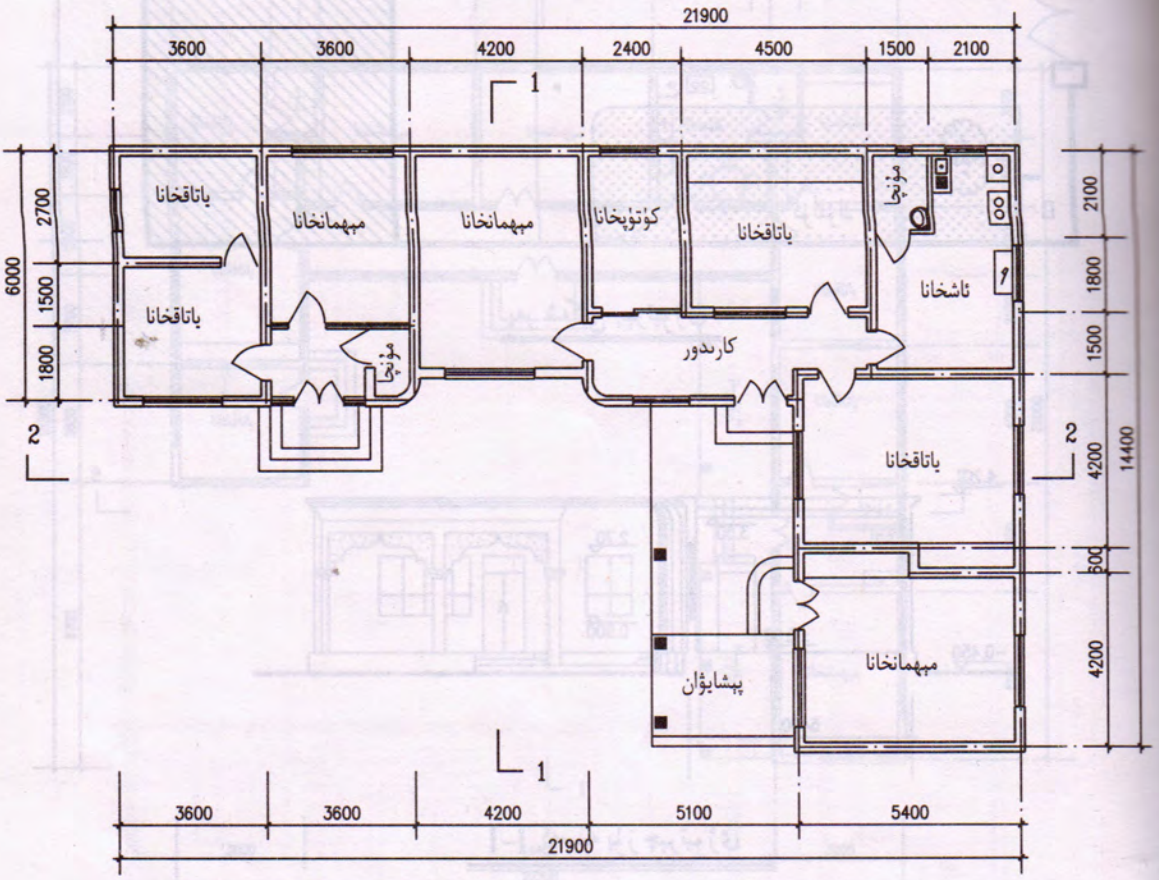

تەكشى يۈز چىرتيوژى

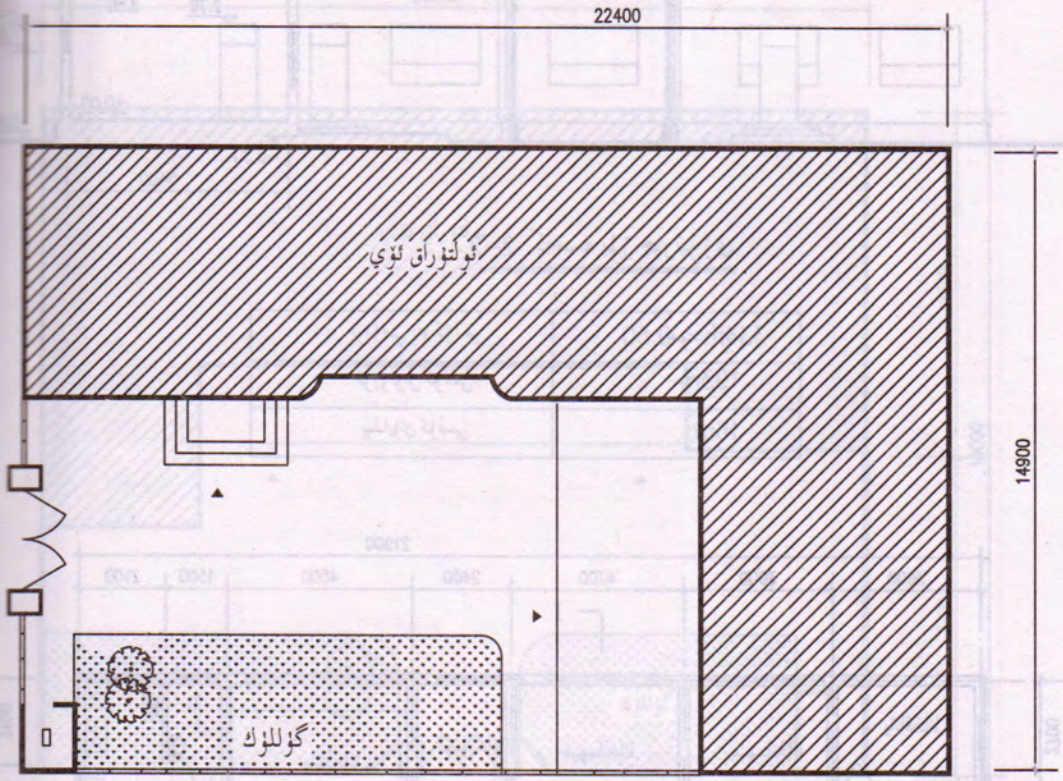

يەر شەكلى چېرتيوژى

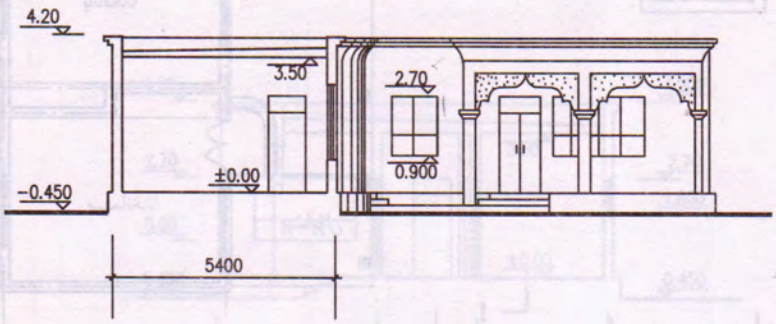

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

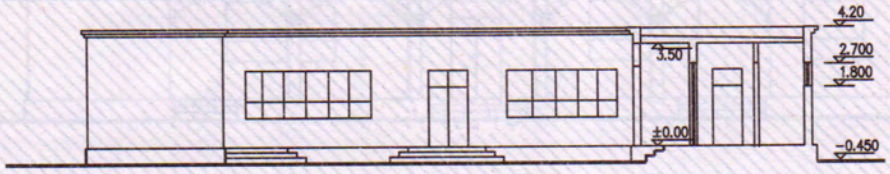

2-2 كەسمە يۈز چىرتىۋژى

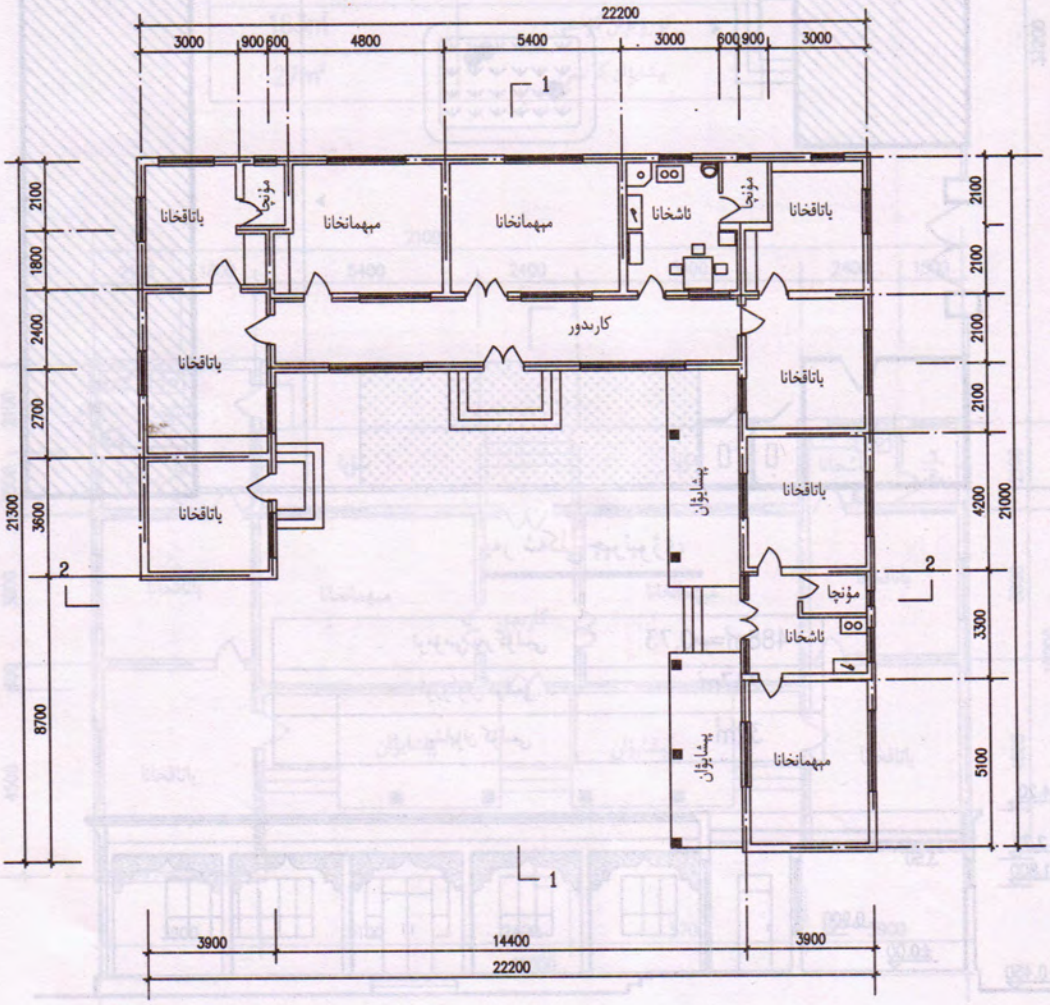

تەكشى يۈز چىرتىۋژى

25-C	ئىككى ئائىلىلىك

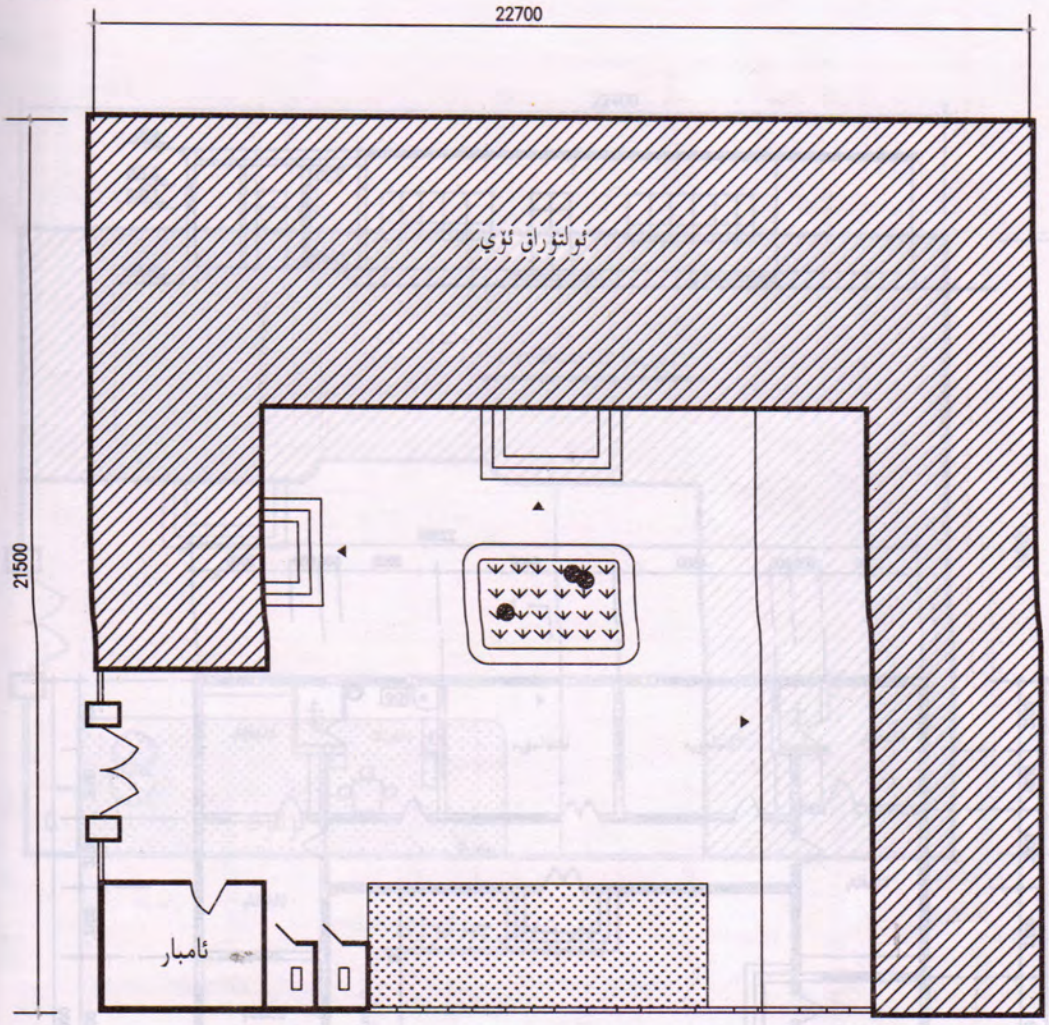

يەر شەكلى چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.73مو=488m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	247m²
پېشايۋان كۆلىمى	32m²

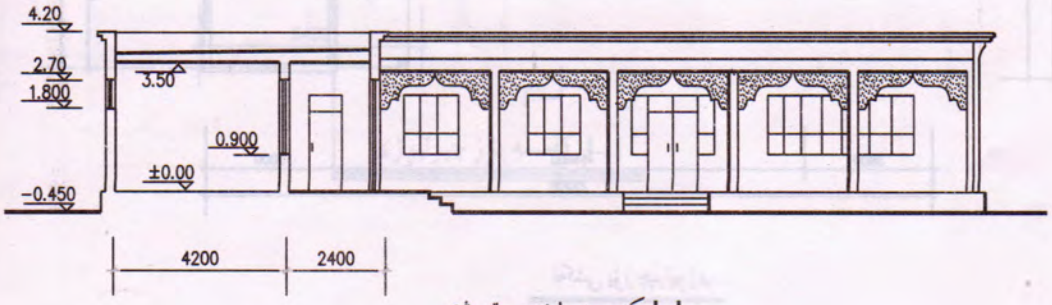

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

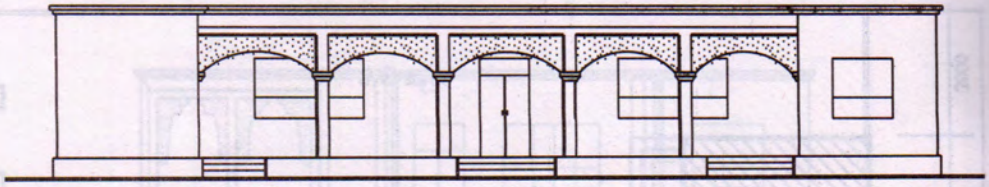

ئالدى ئۆرىلىك چىرتىيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.75مو=495m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	163m²
پىشايۋان كۆلىمى	27m²

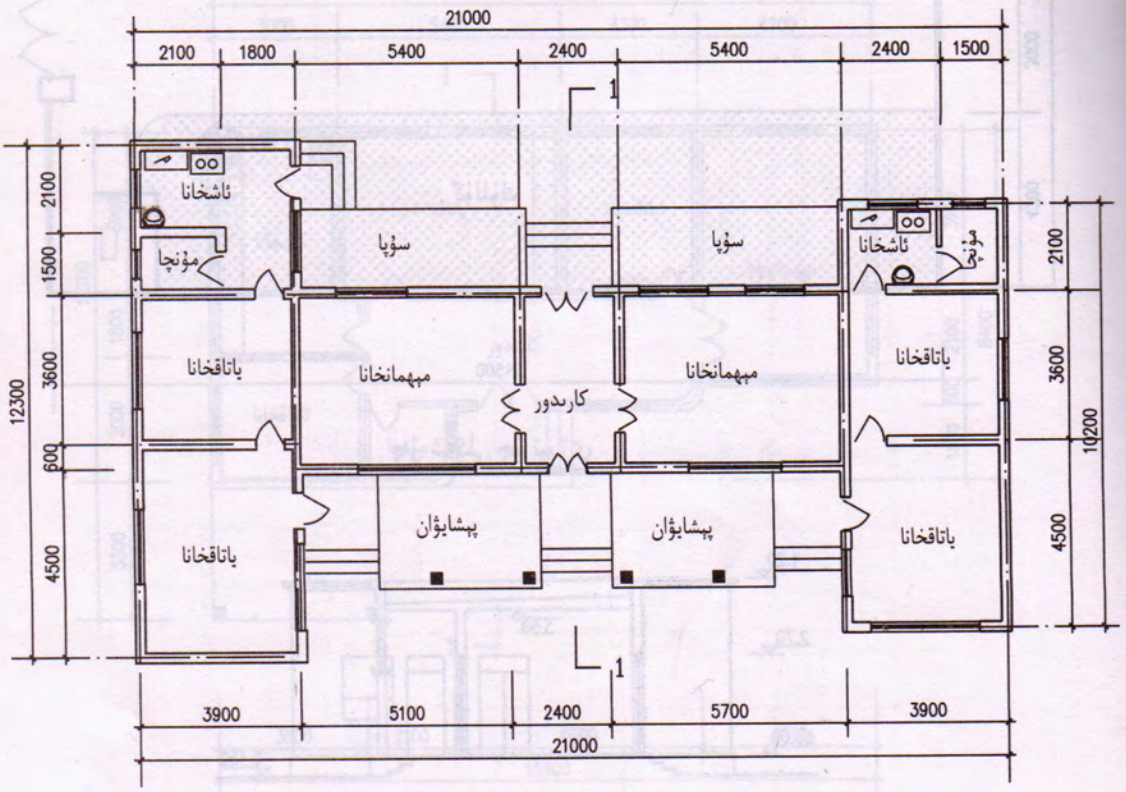

تەكشى يۈز چىرتىيوژى

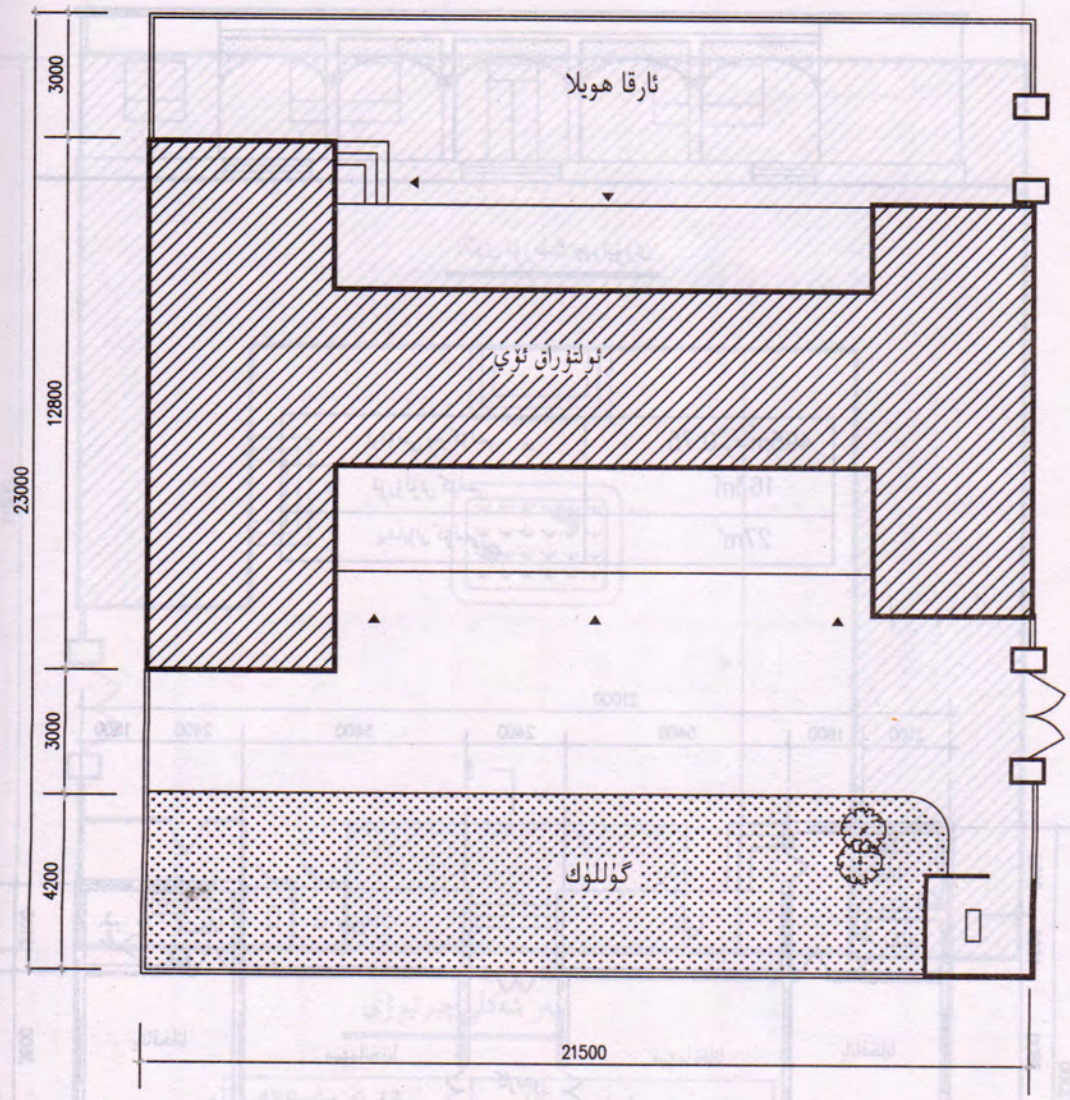

يەر شەكلى چېرتيوژى

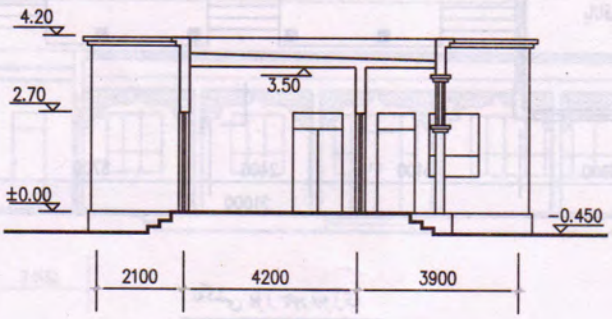

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

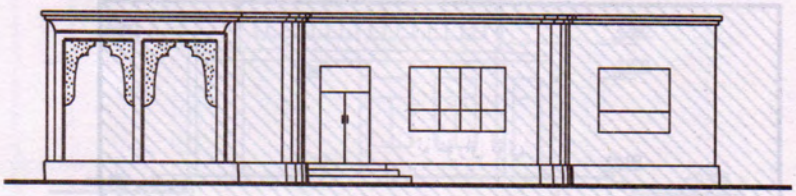

ئالدى ئۆرىلىك چىرتىيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.39مو=262.4㎡
قۇرۇلۇش كۆلىمى	125m²
پىشايۋان كۆلىمى	15m²

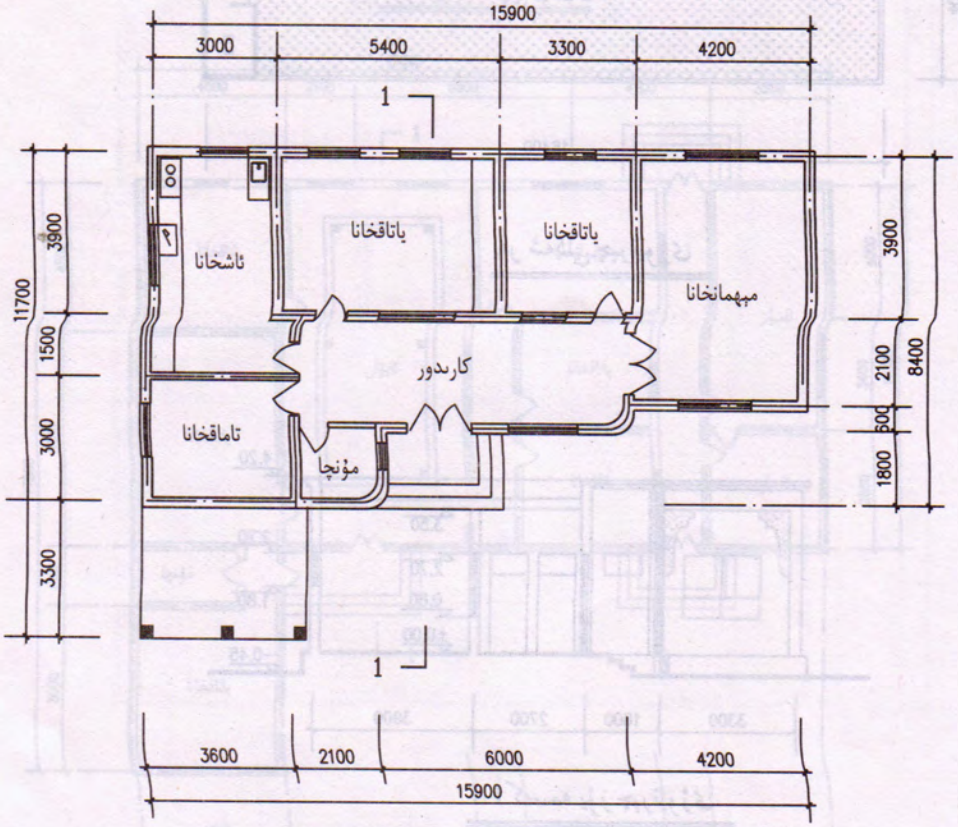

تەكشى يۈز چىرتىيوژى

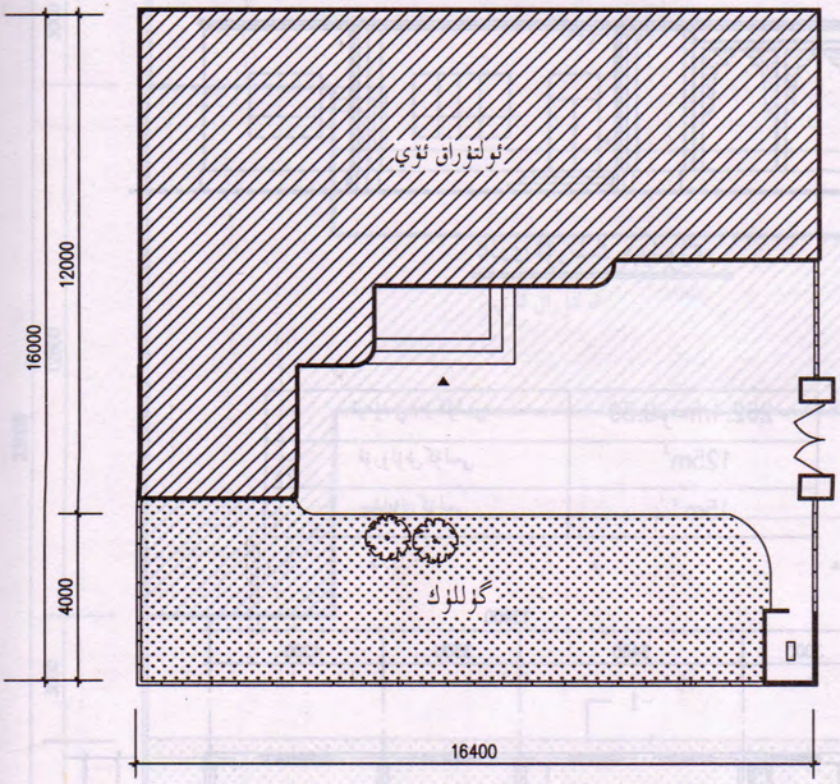

يەر شەكلى چىرتيوژى

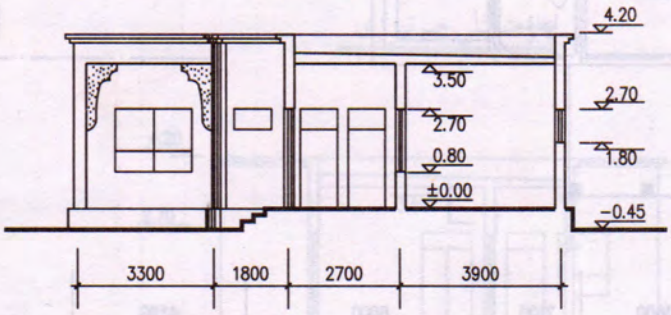

I-I كەسمە يۈز چىرتيوژى

D . تىپ

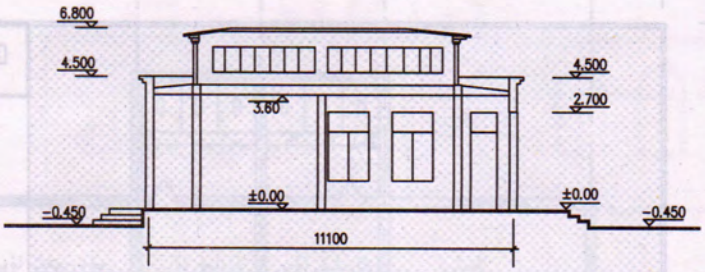

I–I كەسمە يۈز چىرتىۋژى

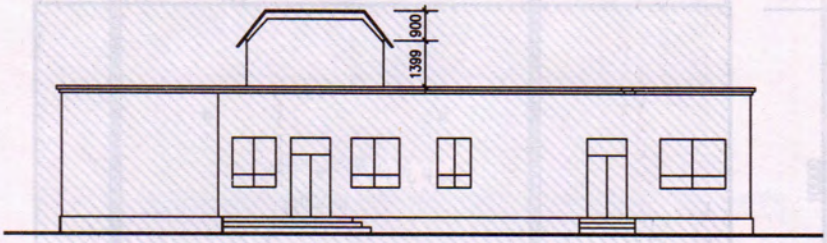

ئالدى ئۆرىلىك چىرتىۋژى

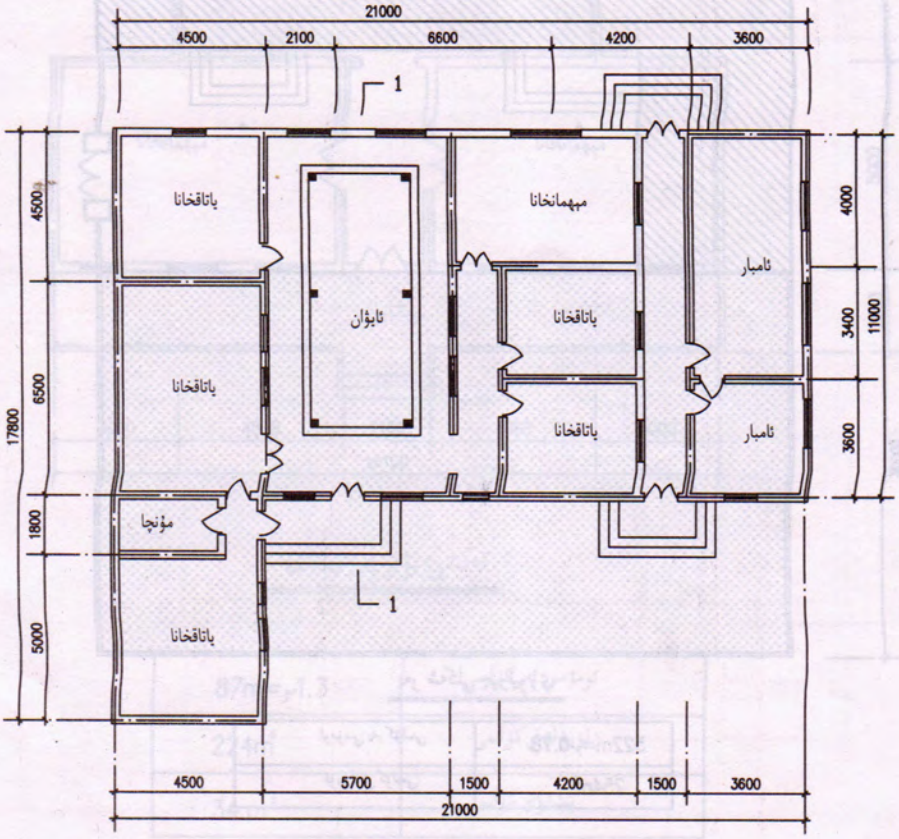

تەكشى يۈز چىرتىۋژى

1-D	تىكى تاللىمىك

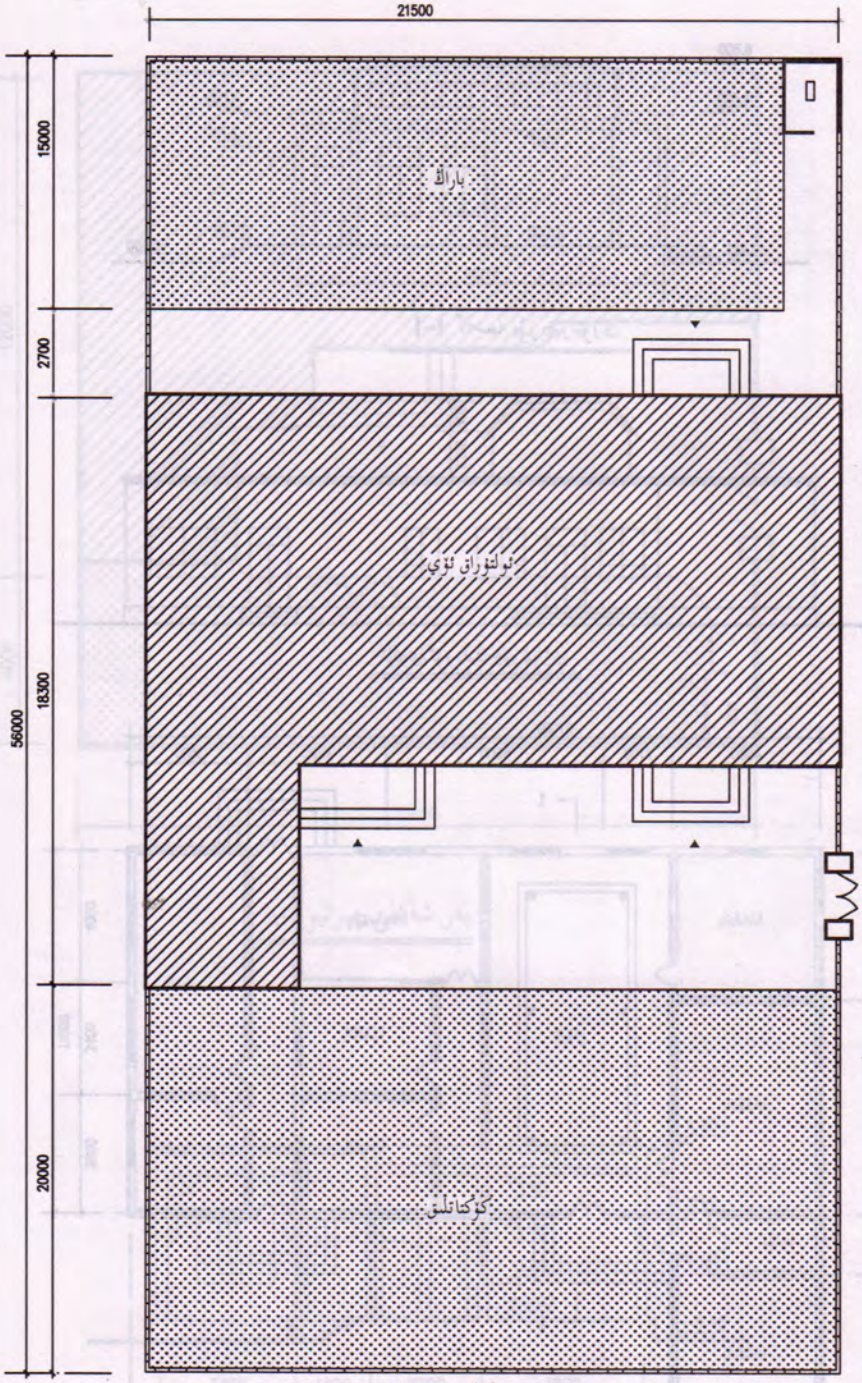

يەر شەكلى چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	522m²=0.78مو
قۇرۇلۇش كۆلىمى	254m²

ئىككى ئائىلىلىك	2-D

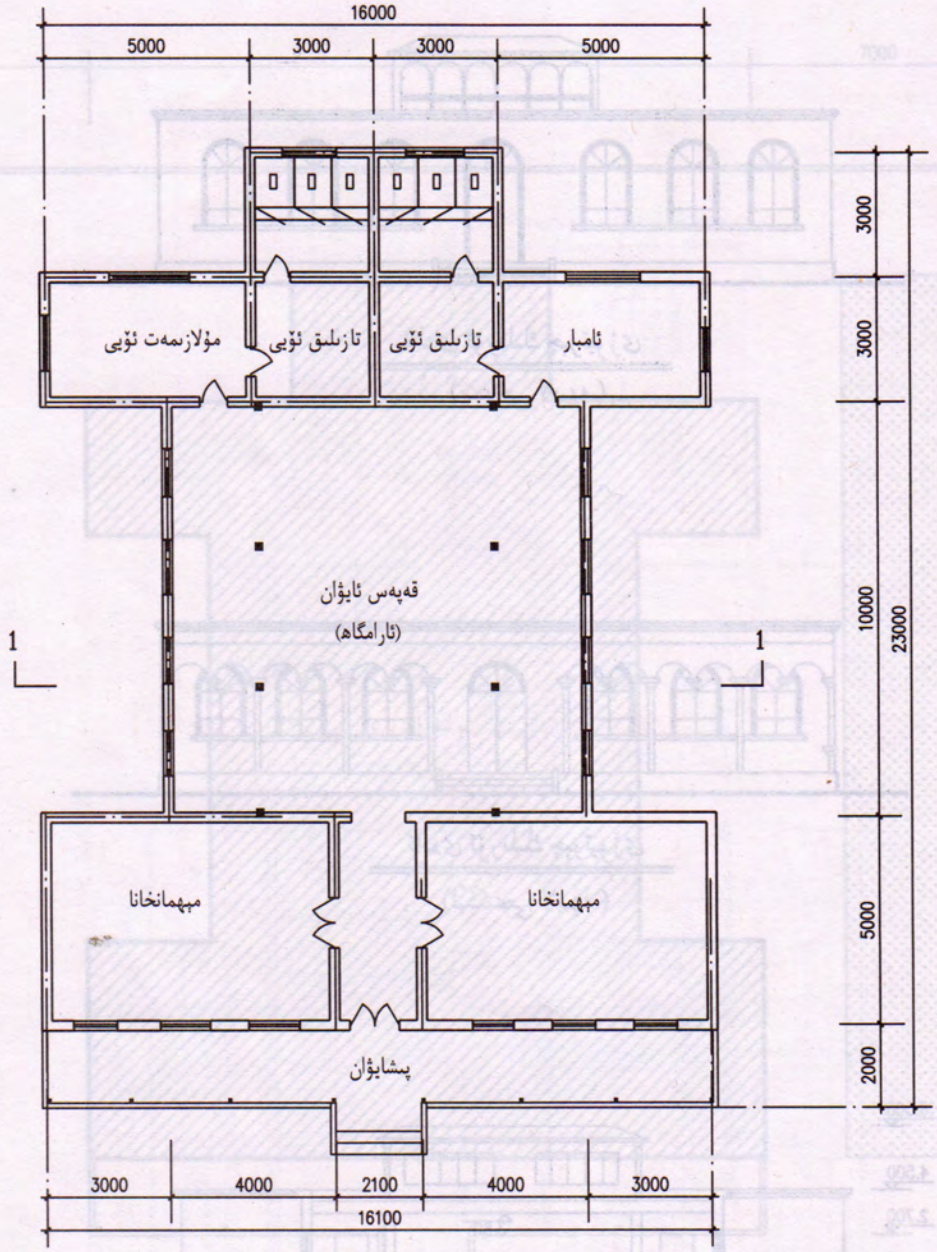

تەكشى يۈز چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	87m²=1.3مو
قۇرۇلۇش كۆلىمى	224m²
پىشايۋان كۆلىمى	34.m²

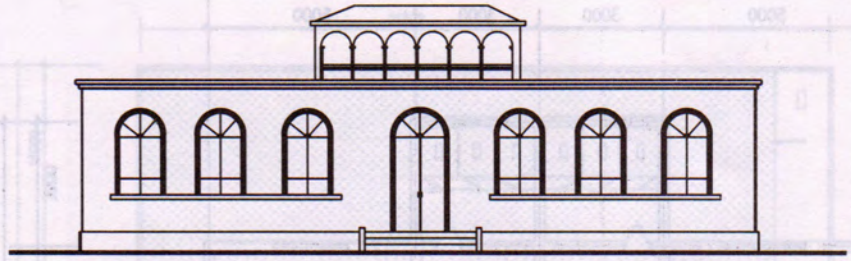

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

(بىرىنچى لايىھە)

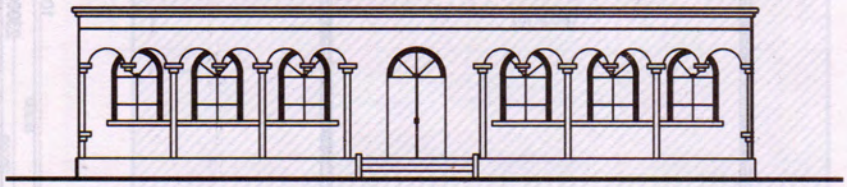

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

(ئىككىنچى لايىھە)

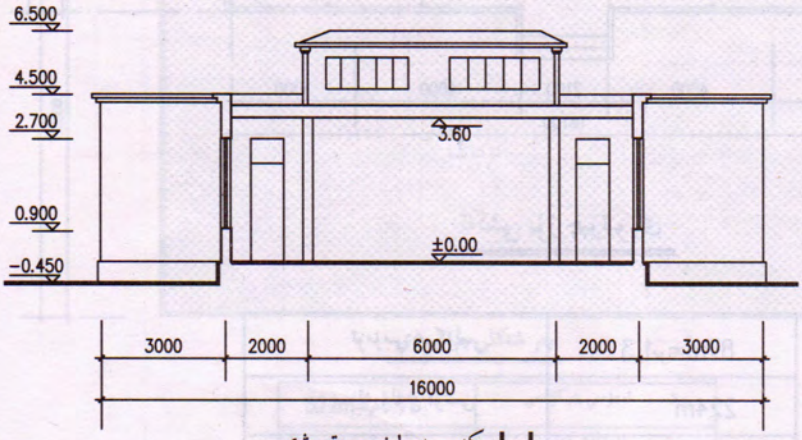

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

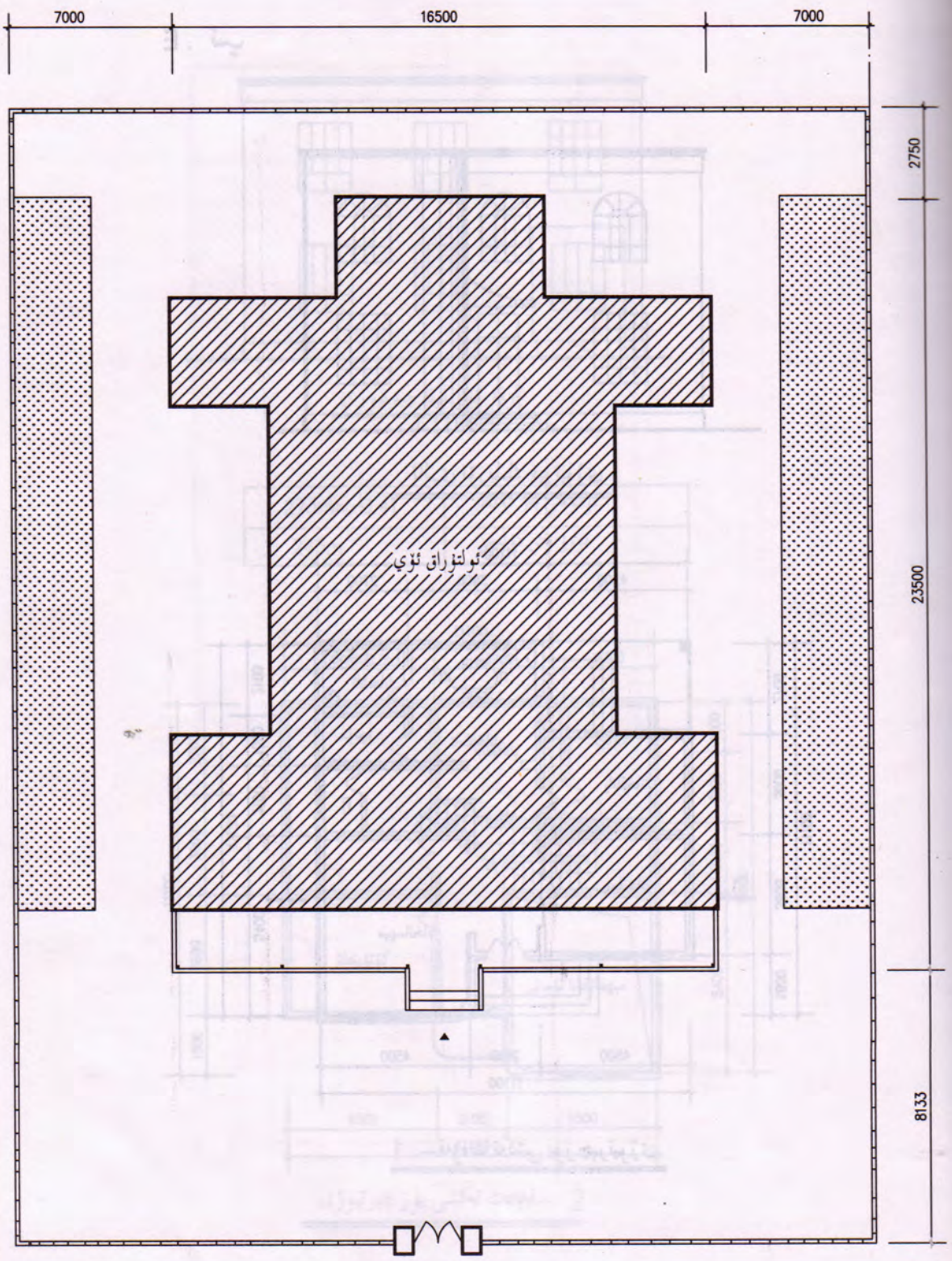

يەر شەكلى چىرتيوژى

E . تىپ

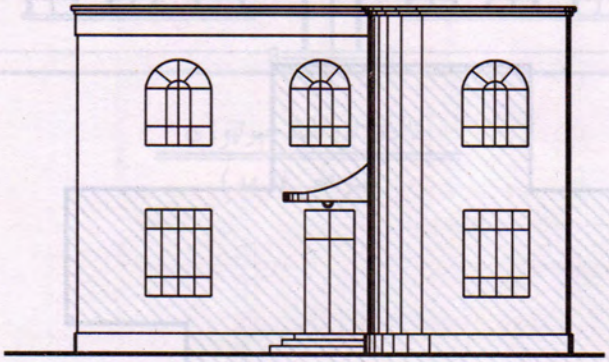

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

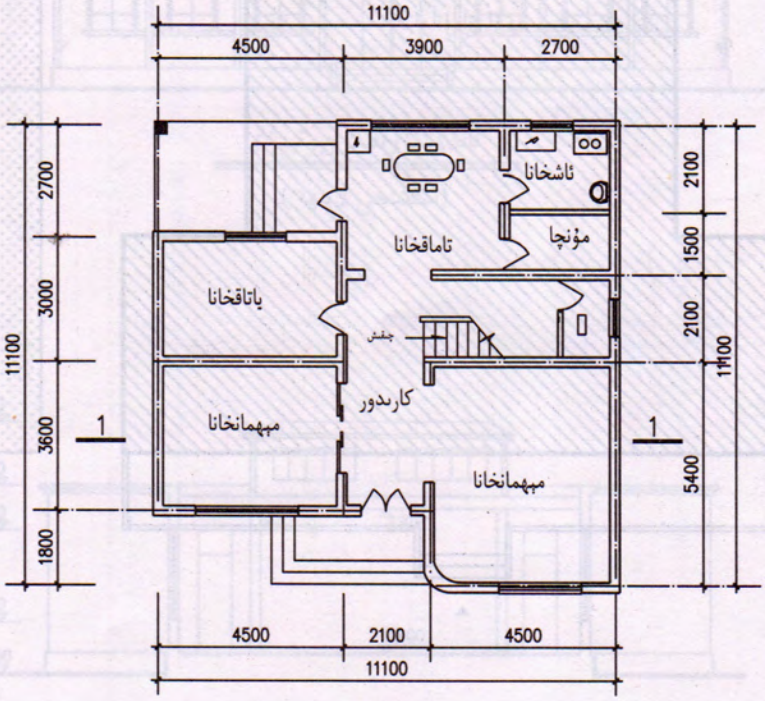

1 ــ قەۋەت تەكشى يۈز چېرتيوژى

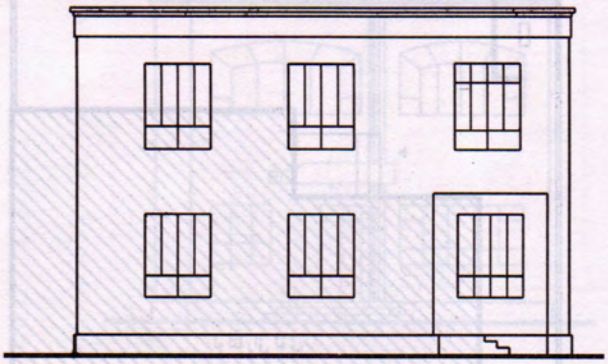

ئارقا ئۆرىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	273m²=0.41مو
قۇرۇلۇش كۆلىمى	245m²

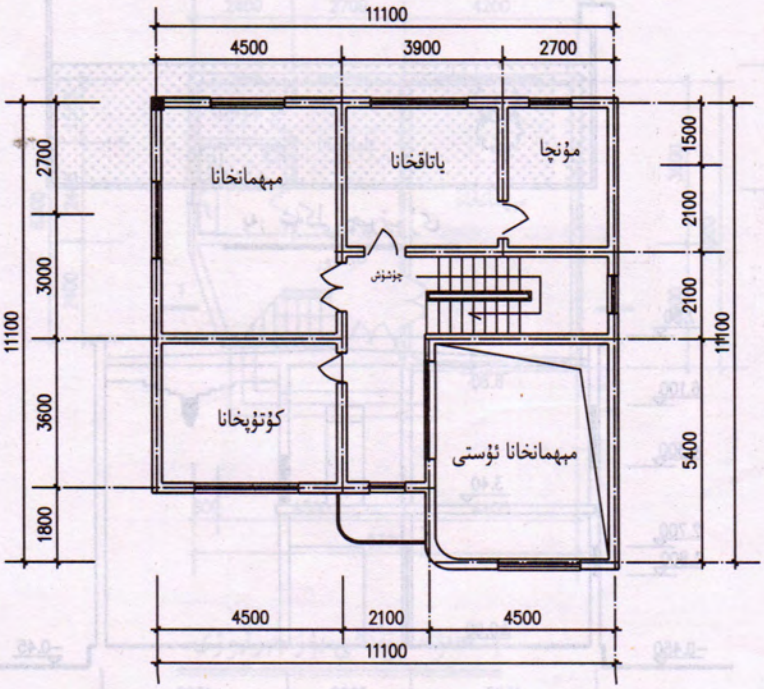

2 ـقەۋەت تەكشى يۈز چېرتيوژى

1-E	ئىككى قەۋەتلىك

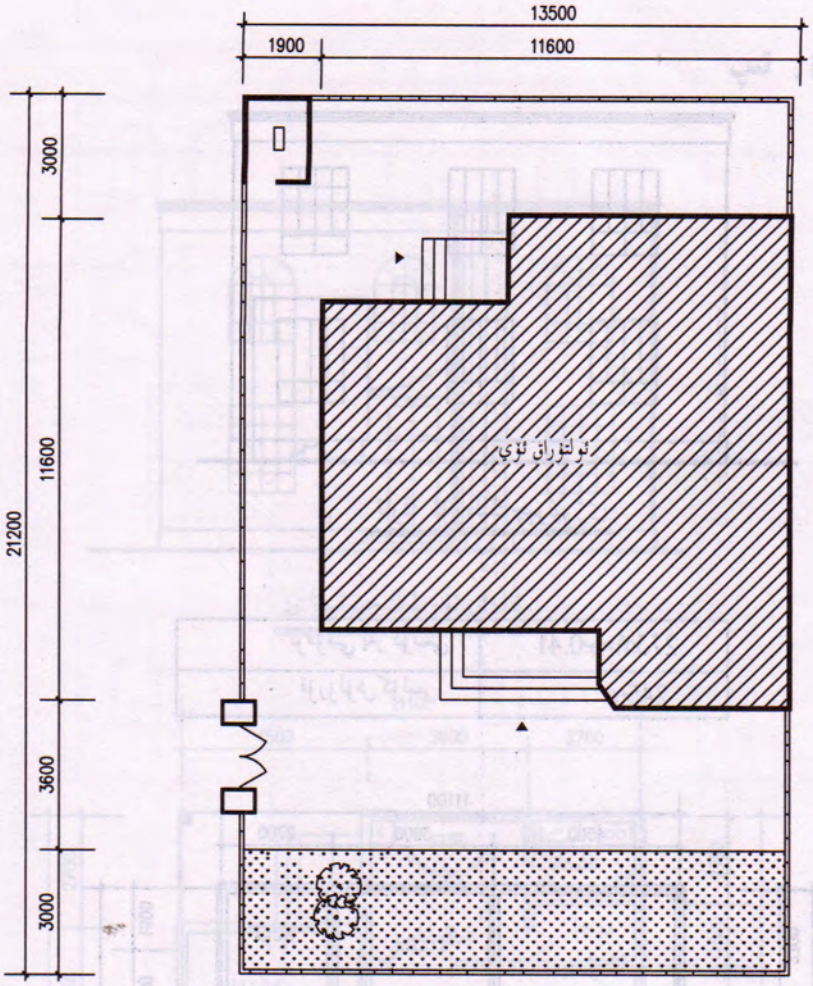

يەر شەكلى چېرتيوژى

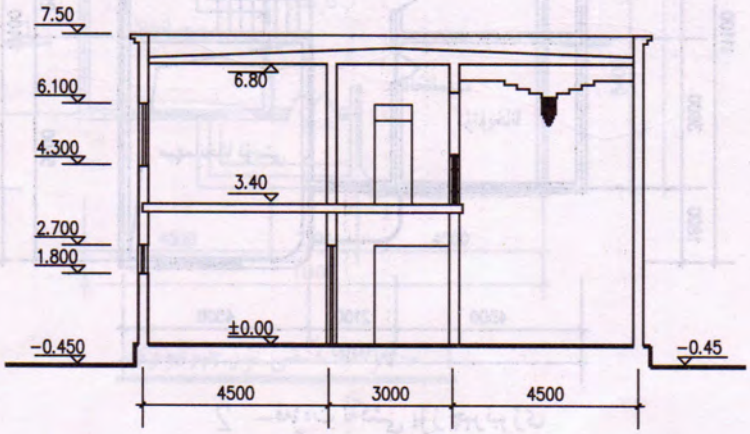

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

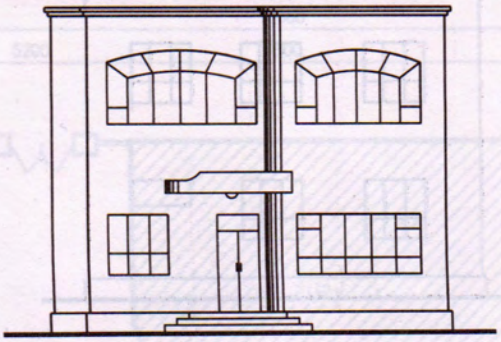

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

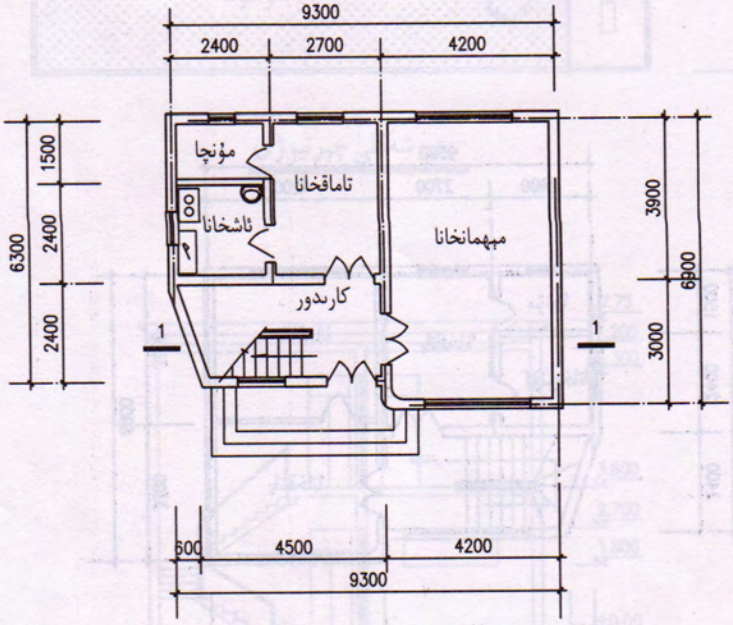

1– قەۋەت تەكشى يۈز چېرتيوژى

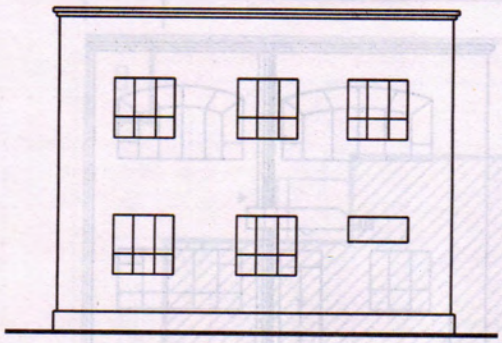

ئارقا ئۆرنىلىك چېرتيوژى

ئومۇمىي يەر كۆلىمى	0.32مو=210m²
قۇرۇلۇش كۆلىمى	138m²

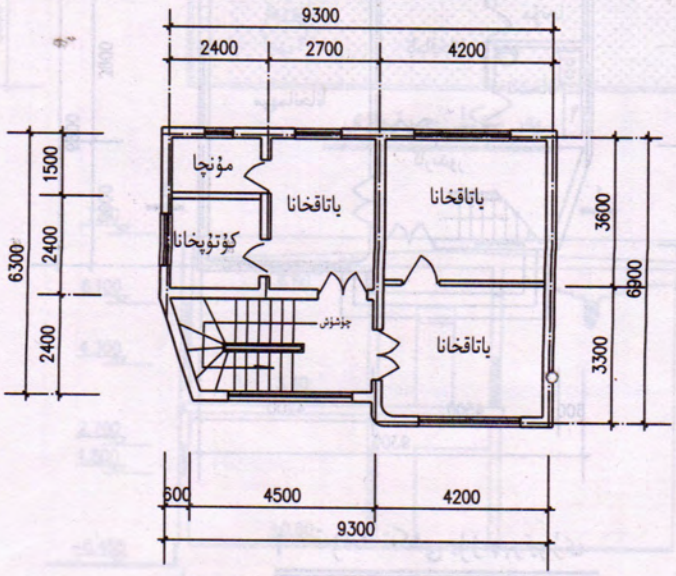

2 — قەۋەت تەكشى يۈز چېرتيوژى

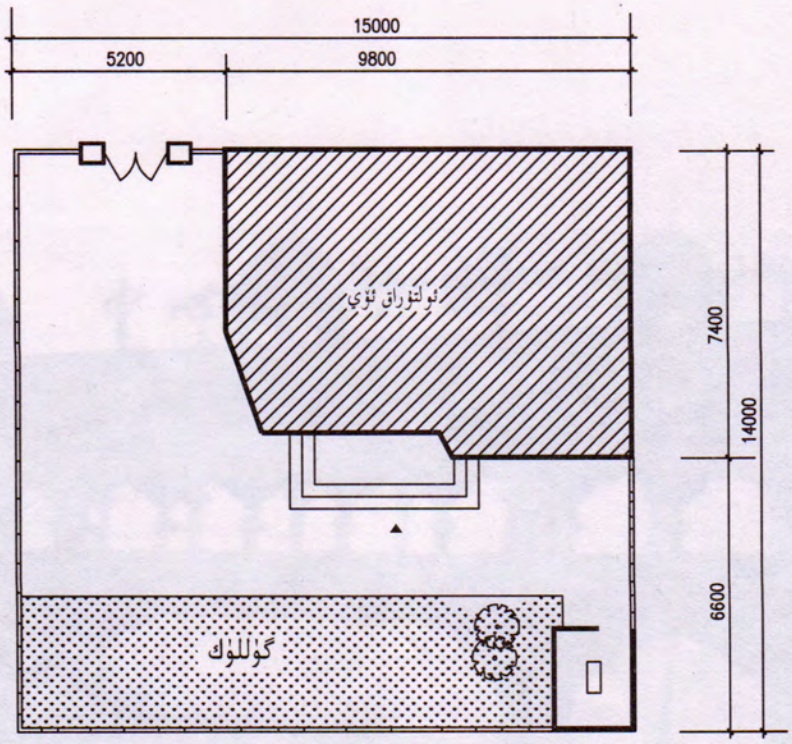

يەر شەكلى چېرتيوژى

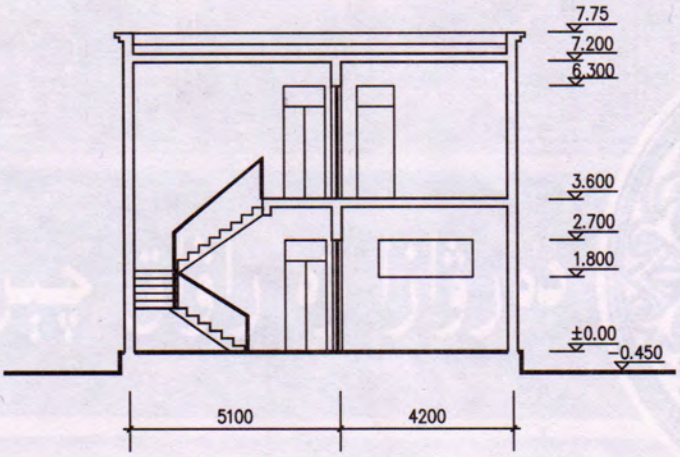

I-I كەسمە يۈز چېرتيوژى

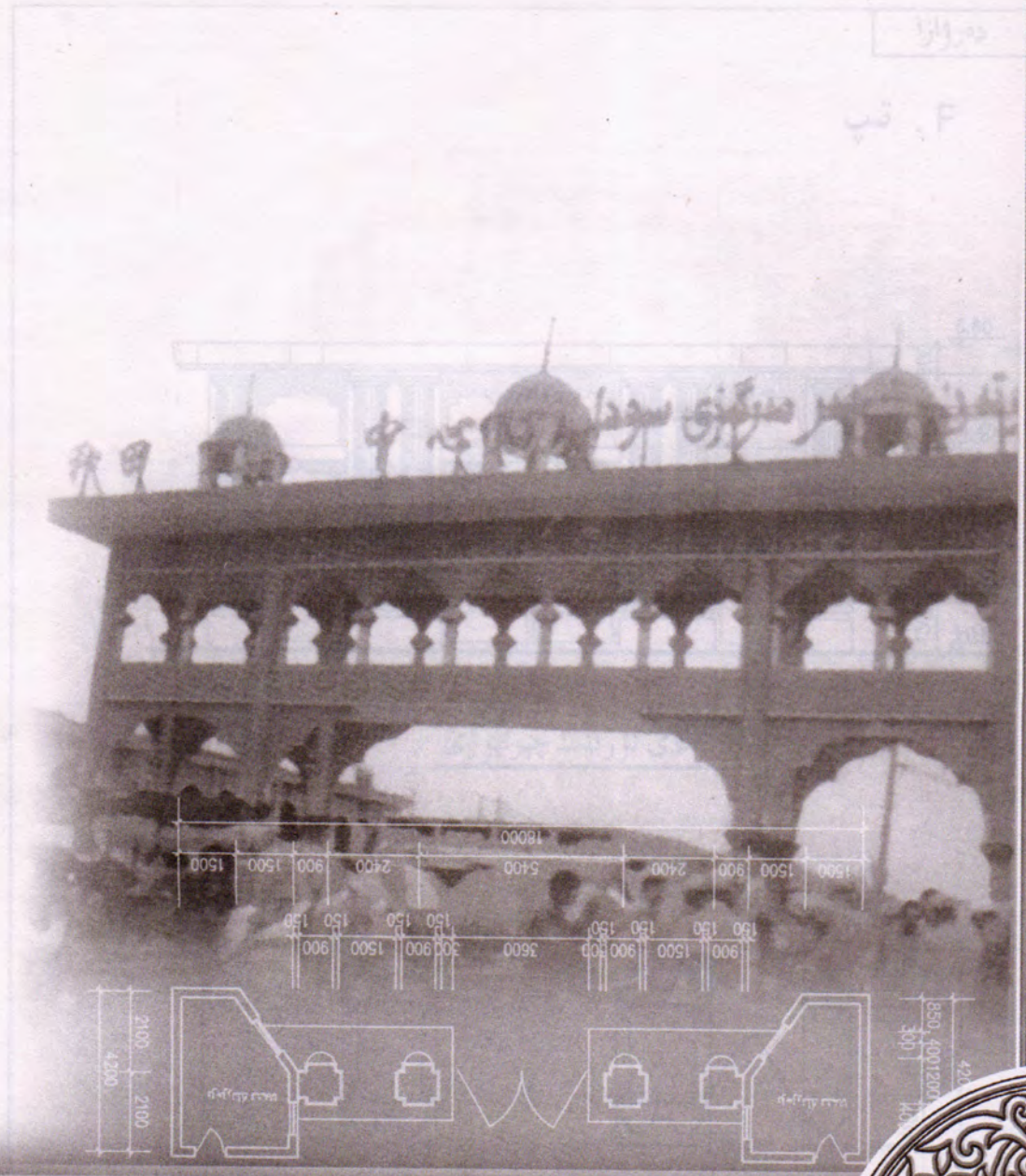

دەرۋازا ۋە راۋاق چىپرتيوژلىرى

F . تىپ

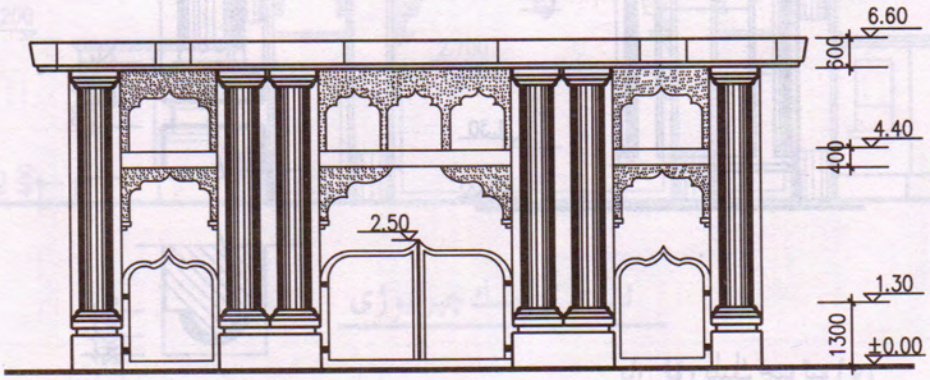

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

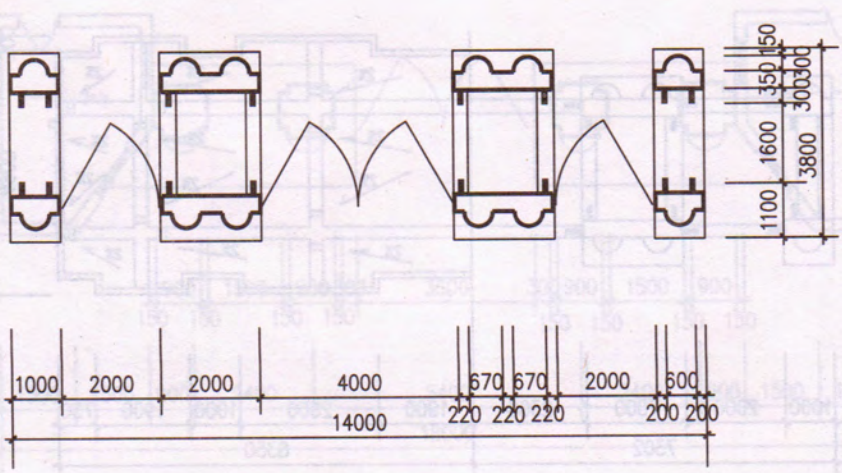

تەكشى يۈز چېرتيوژى

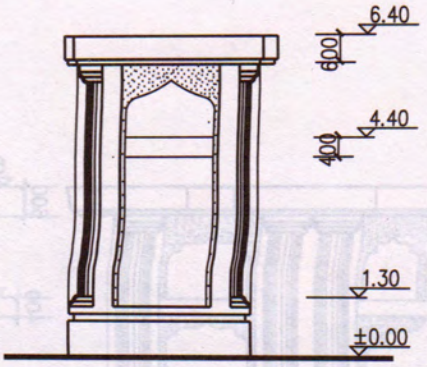

يان ئۆرىلىك چېرتيوژى

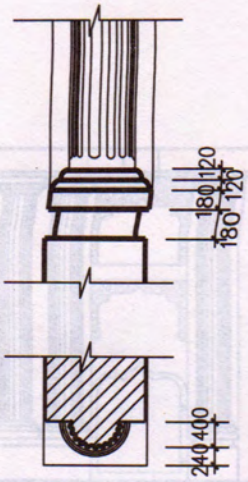

تۆۋرۈك چوڭايتىلما چېرتيوژى

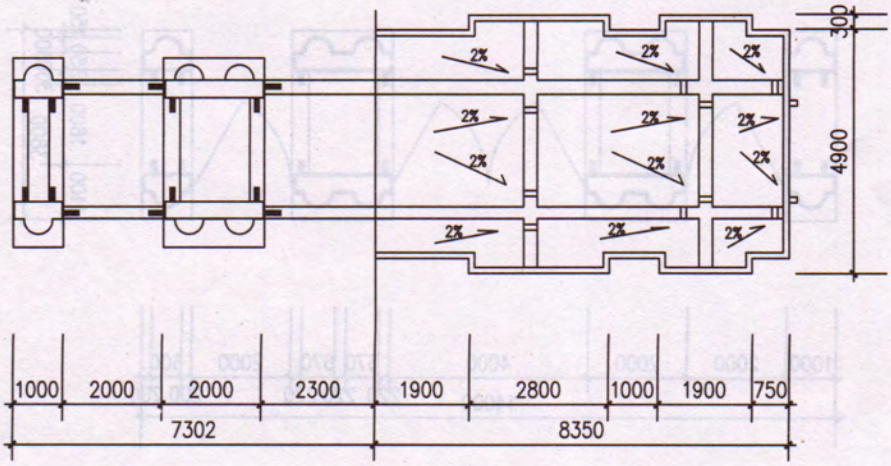

دەرۋازا ئۈستىكۆرۈنۈشى ۋە ئۈستى ئەگمە كەسمىسى

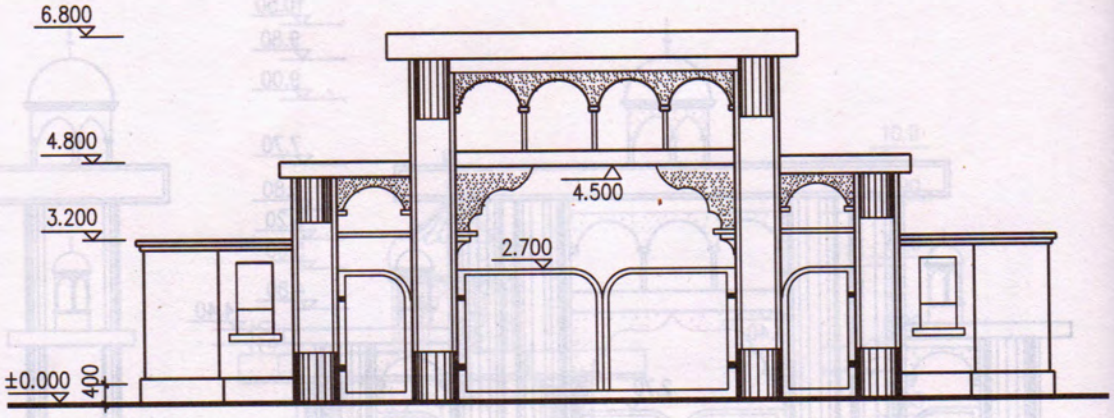

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

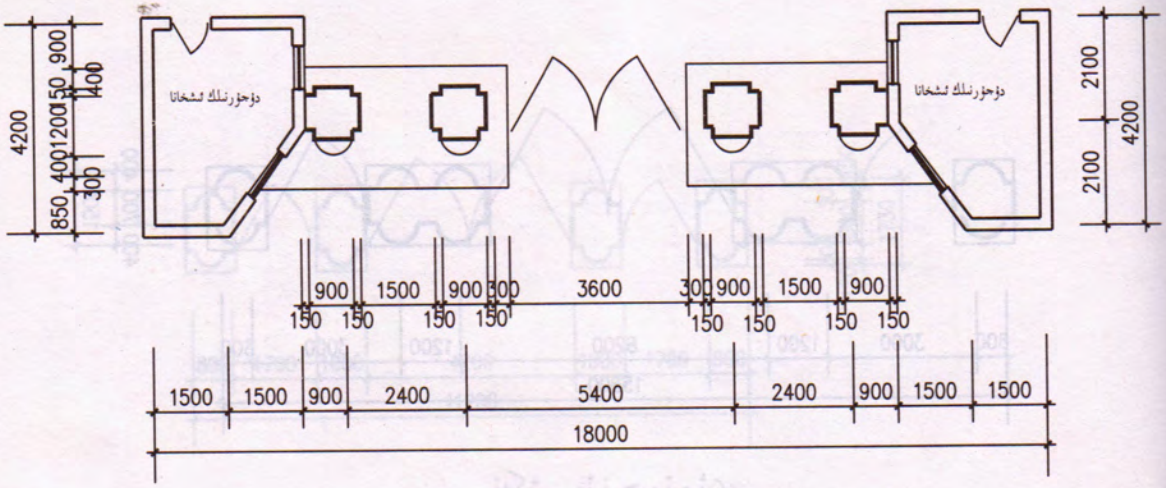

تەكشى يۈز چېرتيوژى

3-F	دەرۋازا

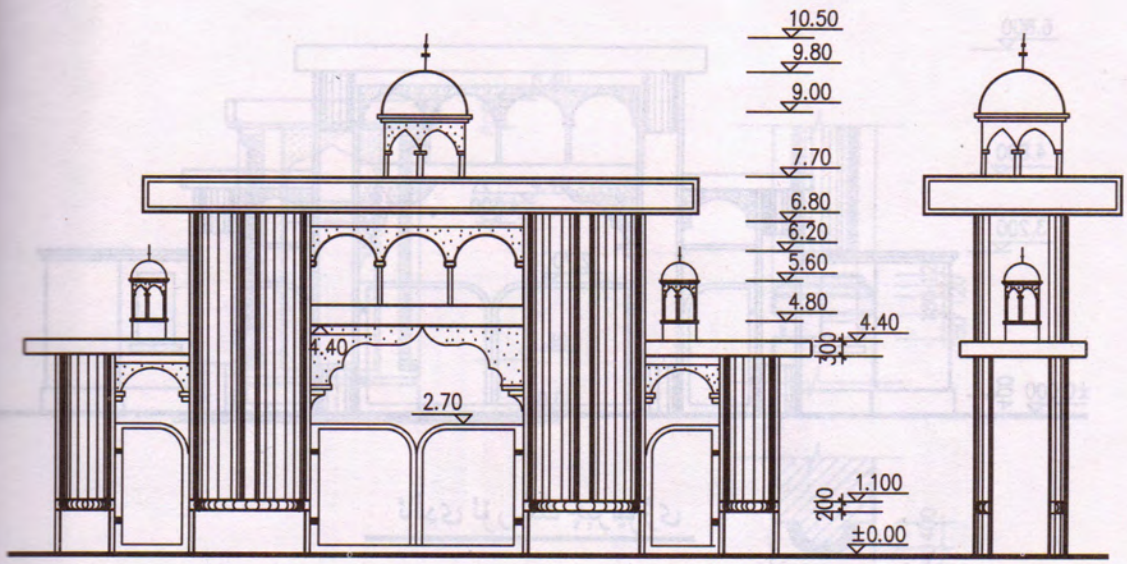

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

يان ئۆرىلىك چېرتيوژى

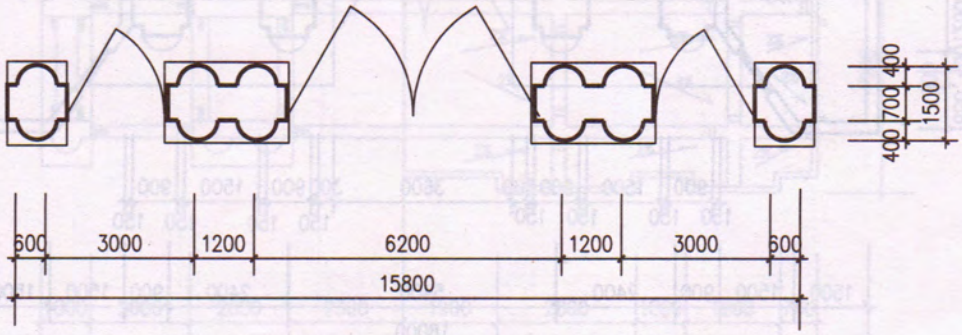

تەكشى يۈز چېرتيوژى

4-F	دەرۋازا

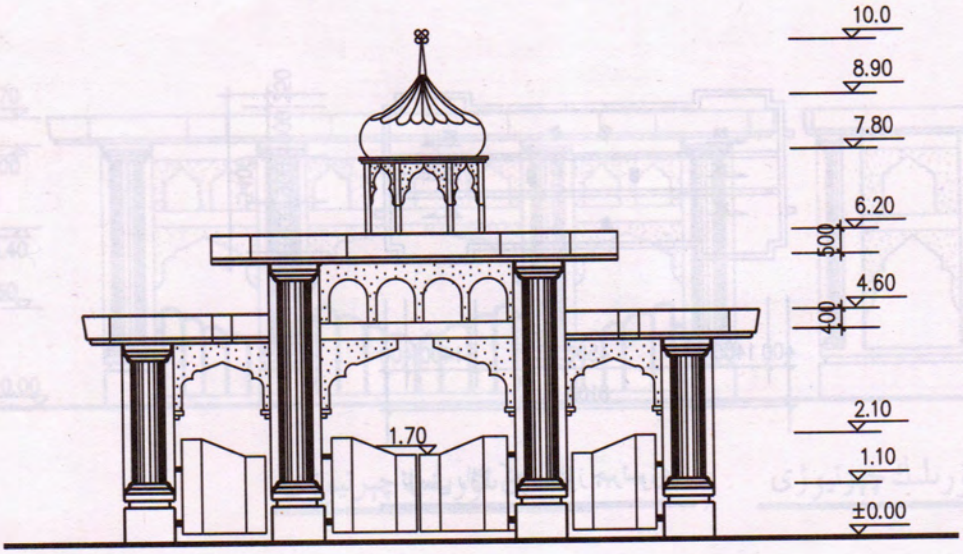

ئالدى ئۆرىلىك چىرتىوژى

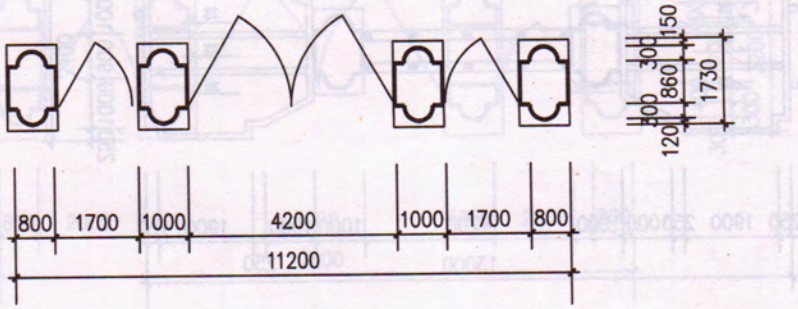

تەكشى يۈز چىرتىوژى

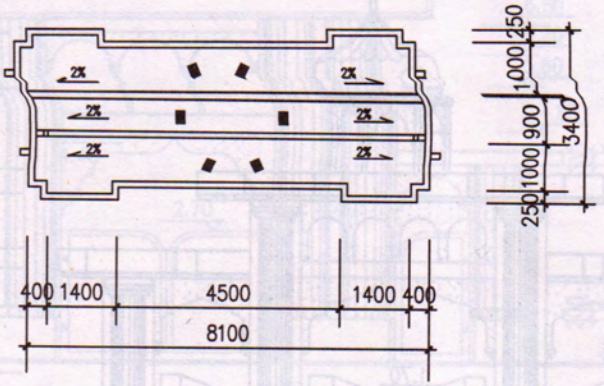

ئۈستى راۋاق كەسمە يۈز چىرتىيوژى

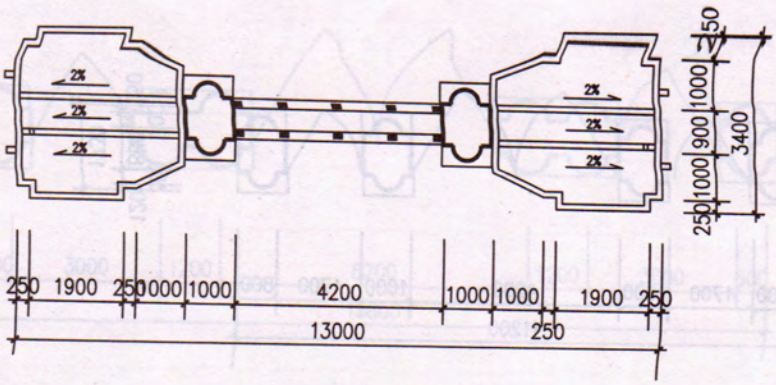

ئۈستى ئەگمە كەسمە يۈز چىرتىيوژى

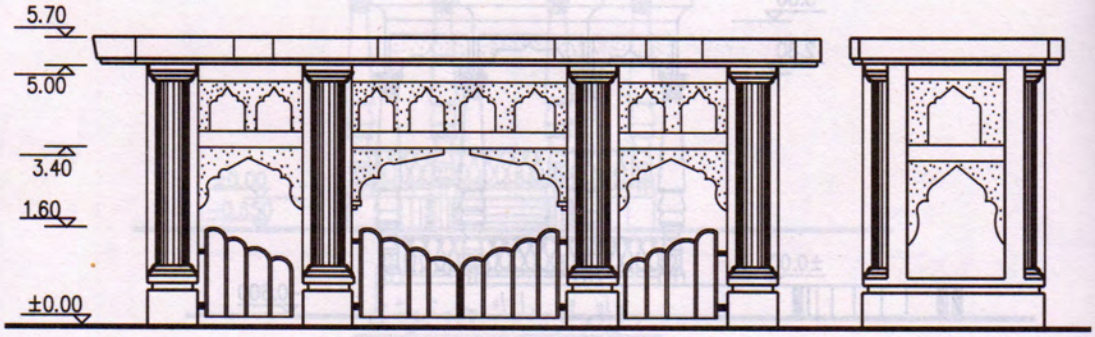

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

يان ئۆرىلىك چېرتيوژى

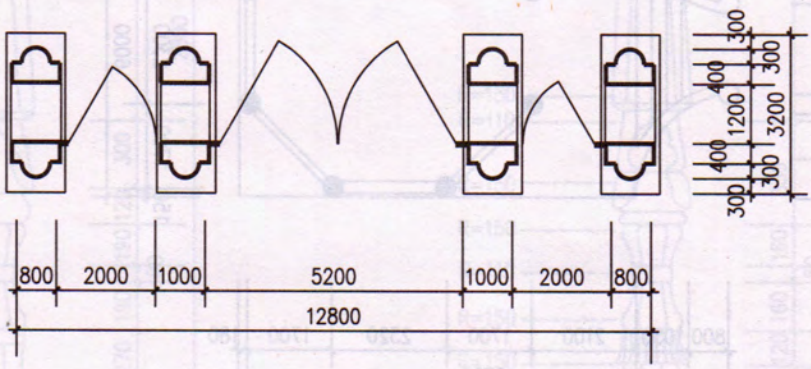

تەكشى يۈز چېرتيوژى

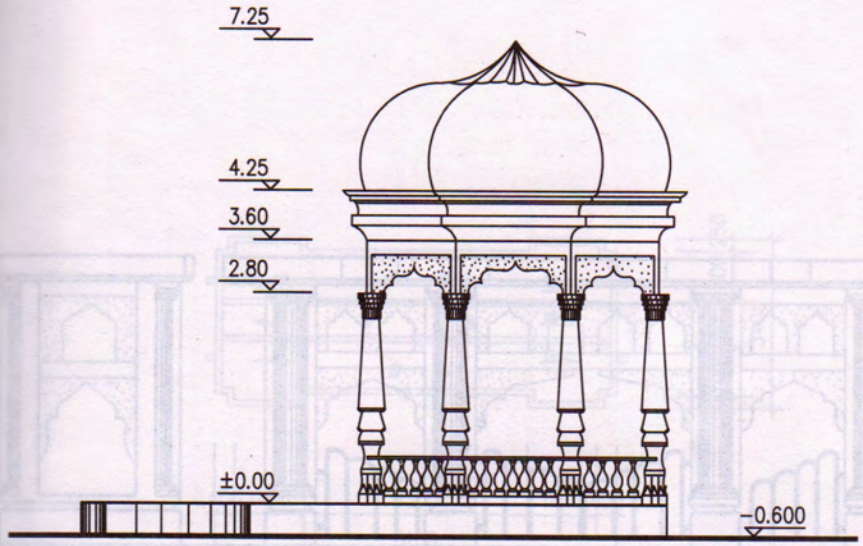

راۋاق ئۆرىلىك چېرتيوژى

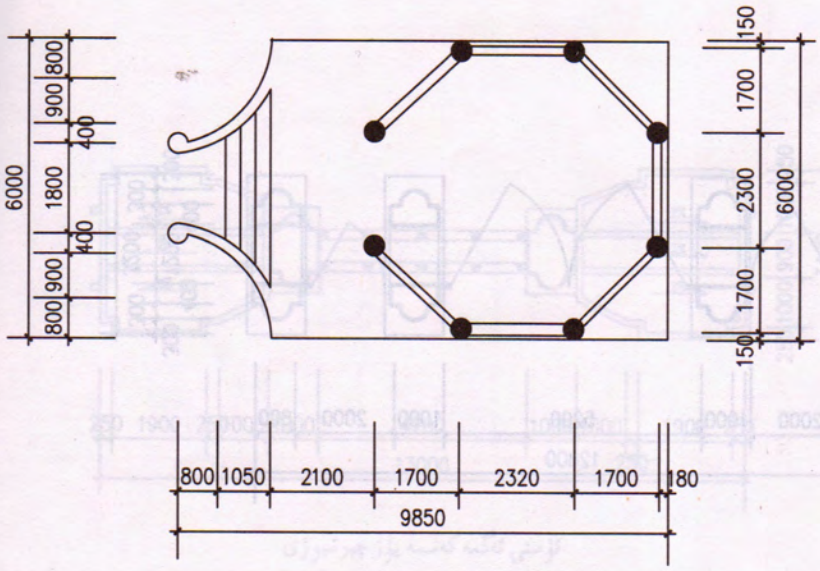

راۋاق تۆز يۈز چېرتيوژى

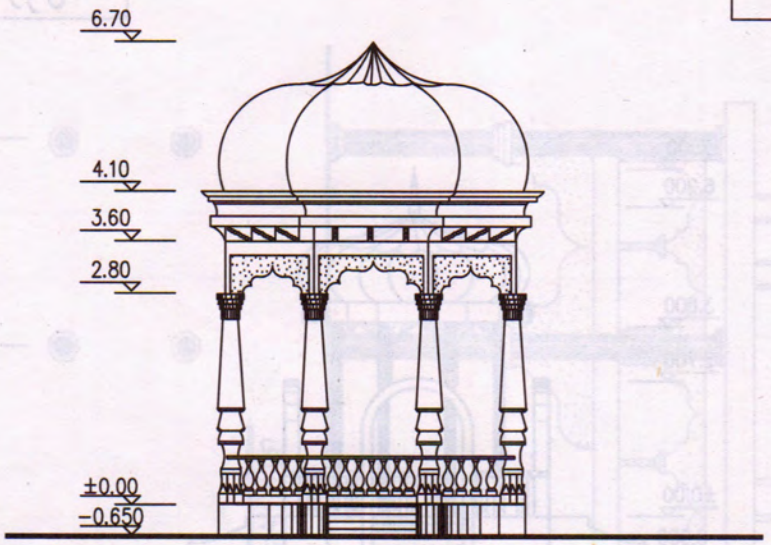

راۋاق ئۆرىلىك چېرتيوژى

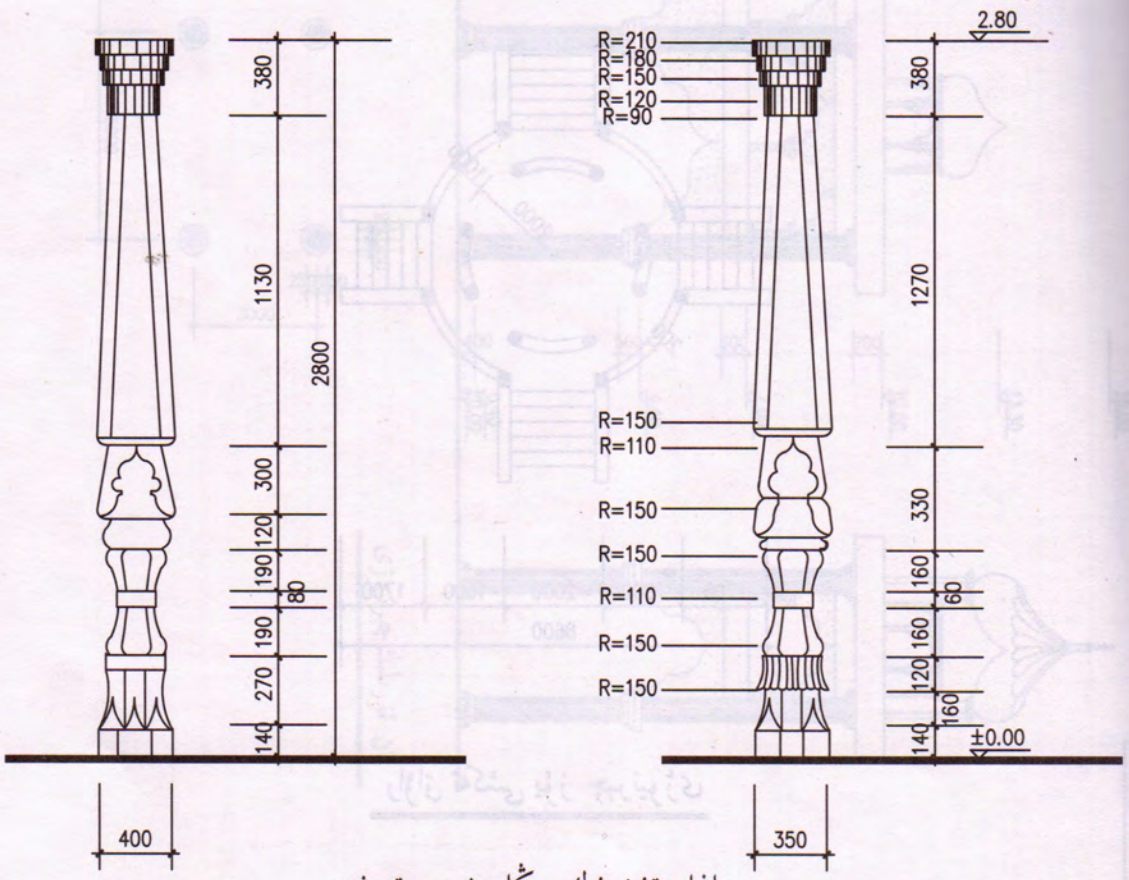

ياغاچ تۈۋرۈك چوڭايتىش چېرتيوژى

راۋاق	8-F

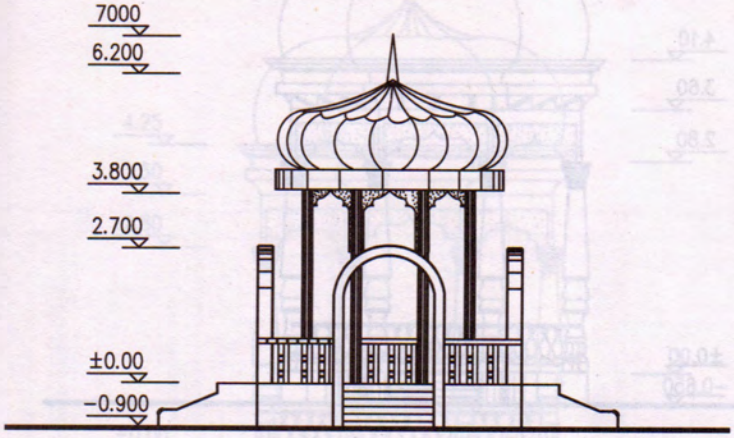

راۋاق ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

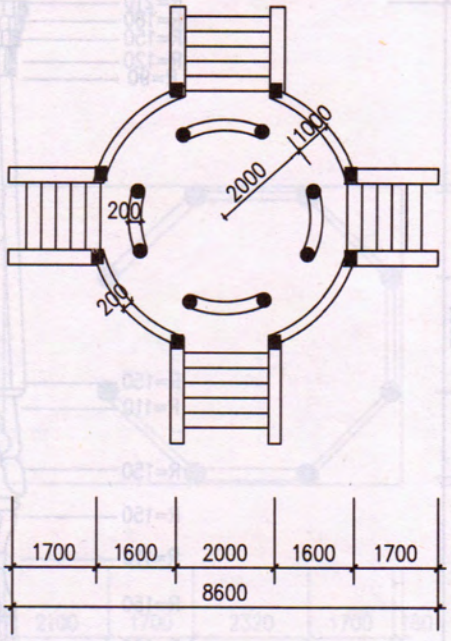

راۋاق تەكشى يۈز چېرتيوژى

دەرۋازا	9-F

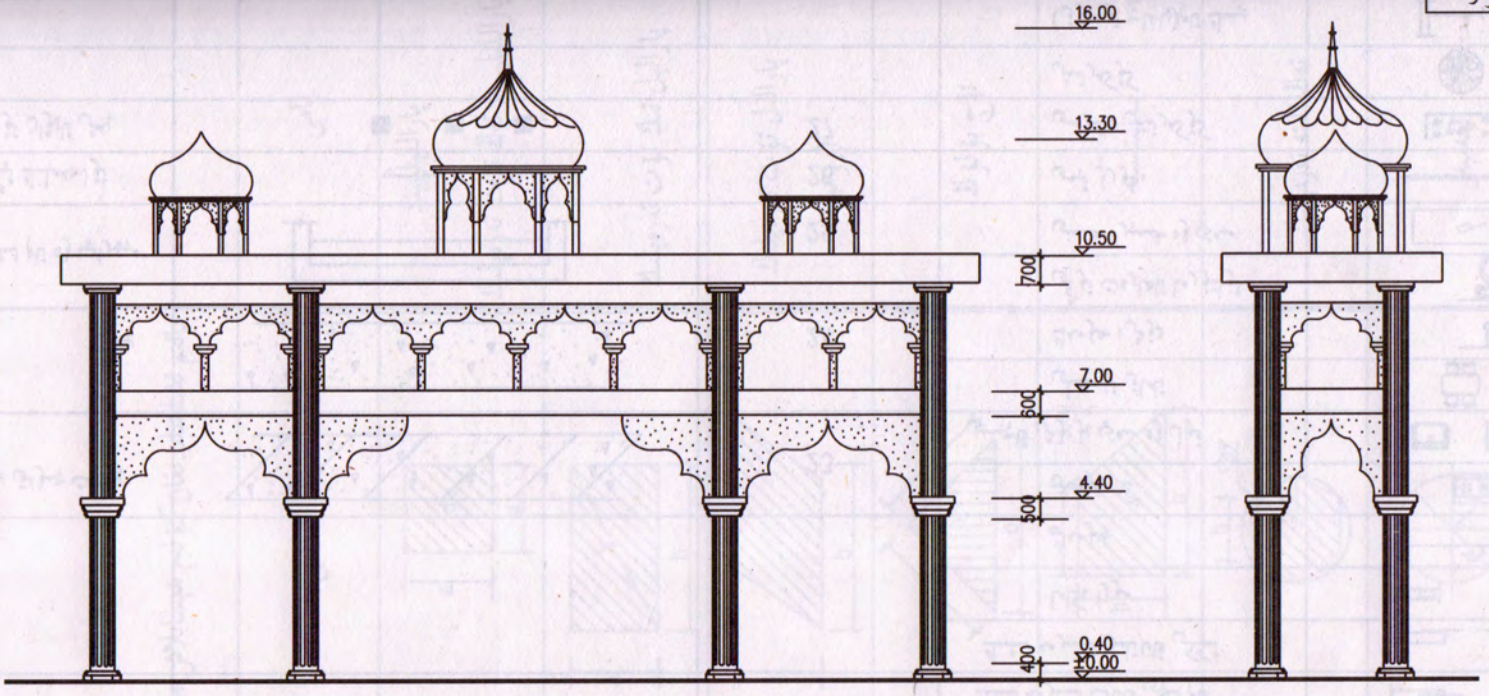

ئالدى ئۆرىلىك چېرتيوژى

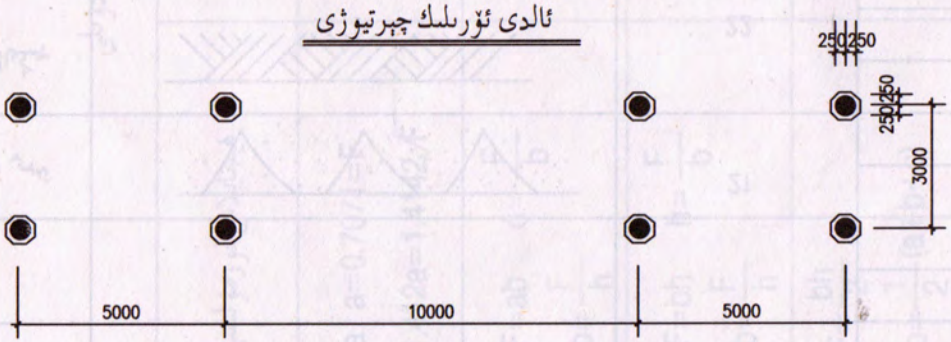

يان ئۆرىلىك چېرتيوژى

تەكشى يۈز چېرتيوژى

شەرتلىك بەلگىلەر جەدۋىلى

رەت نومۇرى	شەرتلىك بەلگىلەر	ئىزاھاتى
1		بىر قاناتلىق ئىشىك
2		قوش قاناتلىق ئىشىك
3		ئىشىك كامېرى
4		قورۇ دەرۋازىسى
5		دېرىزە كامېرى
6		سىرىلما ئىشىك
7		تام ئىچى قانات ئىتتىرمە ئىشىك
8		ئىككى قاناتلىق ئىتتىرمە ئىشىك
9		مورا ،كاما
10		جۈمەك
11		گاز ئوچاق
12		قول ۋە سەي يۇيۇش قاچىسى
13		تاماق ئۈستىلى
14		دۇش، جۈمەك
15		ئولتۇرما تاھارەت تۈگۈ
16		سەي ۋە خىمىرتاختىسى
17		قورۇ تېمى
18		كۆكەرتىش دائىرىسى
19		كۆكەرتىش
20		يېنىك تام(ياغاچ توسۇق)

رەت نومۇرى	شەرتلىك بەلگىلەر	ئىزاھاتى
21		تەبىي تۈپراق
22		چىگدالغان توپا
23		پولات چۈۋىق بېتۇن
24		بېتۇن
25		مېھراپ ۋە تام ئىشكاپ
26		ئۆلچەملىك ئېگىزلىك بەلگىسى
27		پەش ئايۋان تۈرۈكى

دائىم ئشلىتىلىدىغان كۆلەم ھېسابلاش جەدۋىلى

نامى	شەكلى	ھېسابلاش فورمۇلىسى
پاراللېلېپىد (پاراللېلېپىد تەك تۆت تەرەپلىك)	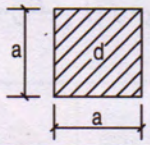	$F=a \quad a=0.7071=F$ $d=1.412a=1.4142\sqrt{F}$
پارالېل تىك تۆت تەرەپلىك	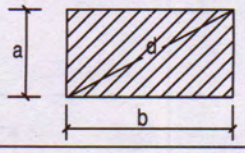	$F=ab \quad d=\frac{F}{b}$ $b=\frac{F}{h}$
پارالېل تۆتِ تەرەپلىك (رومبا)	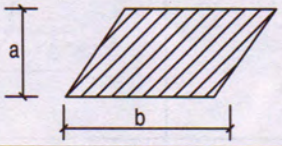	$F=bh \quad h=\frac{F}{b}$ $b=\frac{F}{h}$
ئۈچ بۇلۇڭ	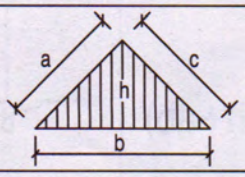	$F=\frac{bh}{2}$ $b=\frac{1}{2}(a+b+c)$
تىراپىتسىيە	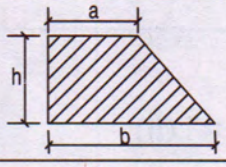	$F=\frac{a+b}{2}h \quad h=\frac{2F}{a+b}$ $a=\frac{2F}{h}b \quad b=\frac{2F}{h}a$
تەك ئالتە تەرەپلىك	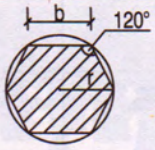	$R=a=1.1547r$ $F=3.4641r$ $r=0.86603a$
چەمبەر		$F=\pi RL \quad \pi=3.14$ $F=2\pi R$
ئېللىپس	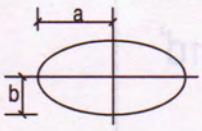	$F=\pi ab$ $2p=\pi\sqrt{2(a+b)}$

دائىم پايدىلىنىدىغان جىسىملارنىڭ ھەجمى ۋە سىرتقى يۈزىنى ھېسابلاش فورمۇلىسى جەدۋىلى

نامى	شەكلى	ھېسابلاش فورمۇلىسى	
		سىرتقى يۈزى	ھەجمى
كۇب	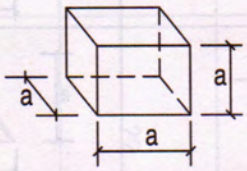	$S=6a^2$	$V=a^2$
تىك تۆت تەرەپلىك	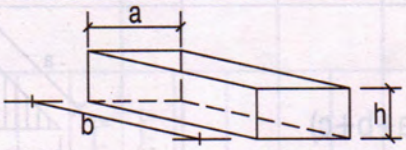	$S=2(ah+bh+ab)$	$V=abh$
سىلىندىر	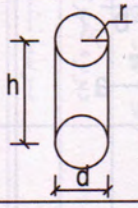	$M=\pi 2rh=\pi dh$	$V=\pi rh=\frac{d\pi^2 h}{4}$
ئالتە قىرلىق تۈۋرۈك	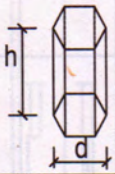	$S=5.1962a^2+6ah$	$V=2.5981a^2h$
شار		$S=4\pi r^2=\pi d^2$	$V=\frac{4\pi r^2}{3}=\frac{\pi d^2}{4}$

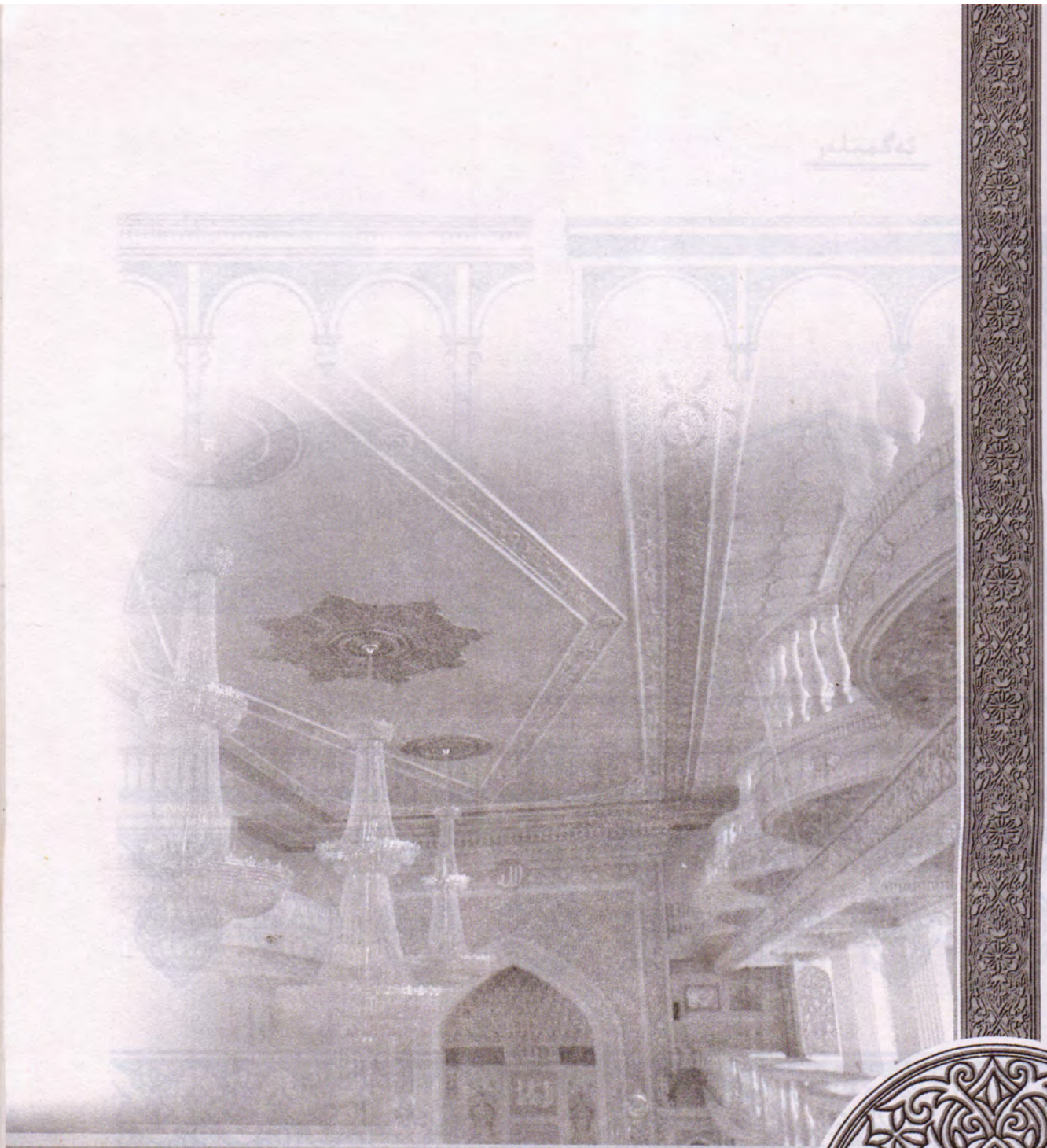

نەقشلەر

ئەگمىلەر

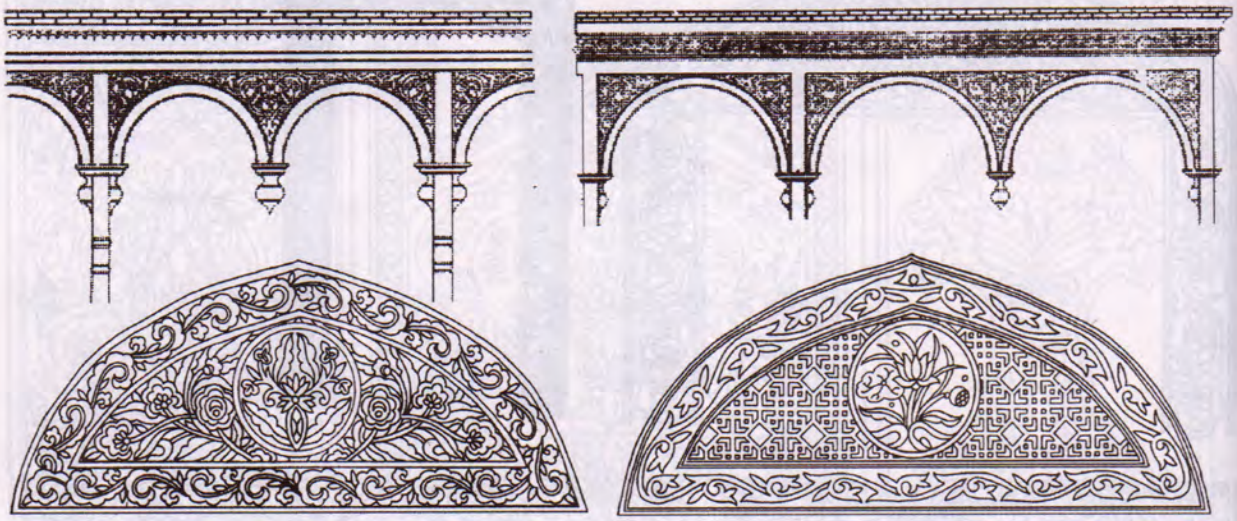

سەيقەلەم ئاستىغا ئىشلىنىدىغان نەقشىلەر

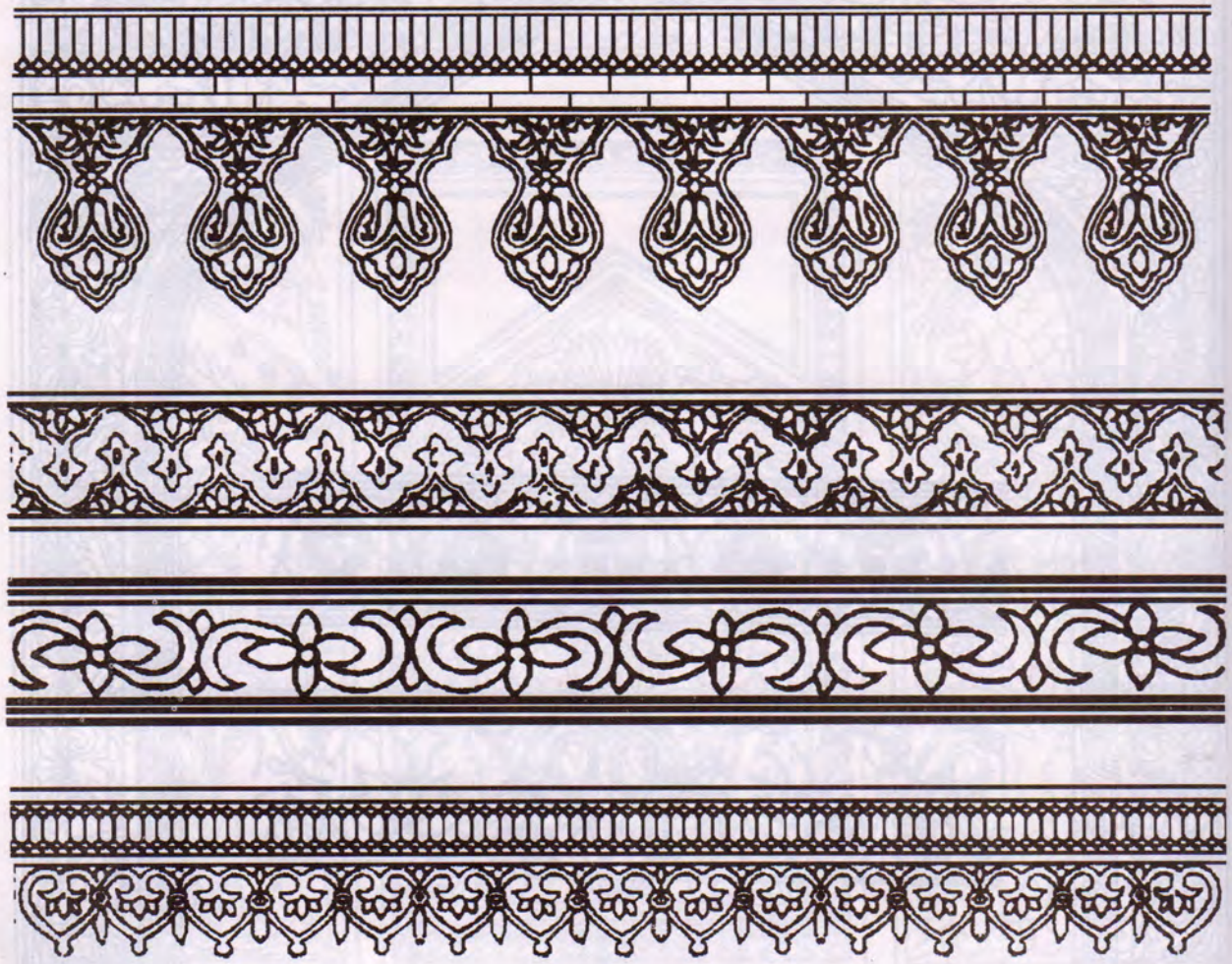

مـیهرابلار

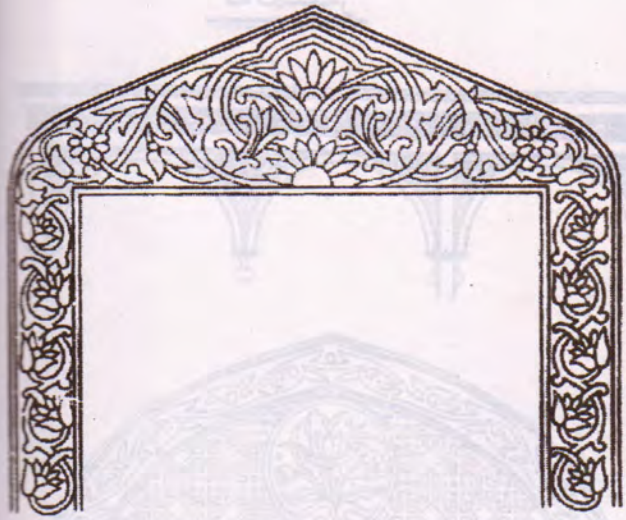

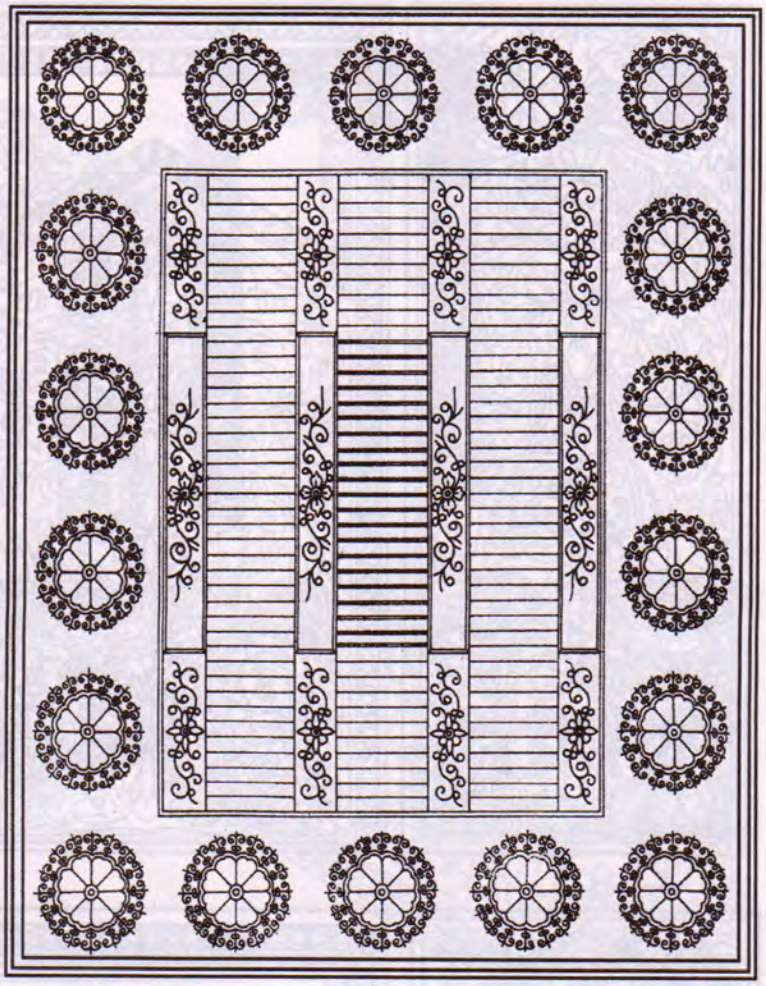

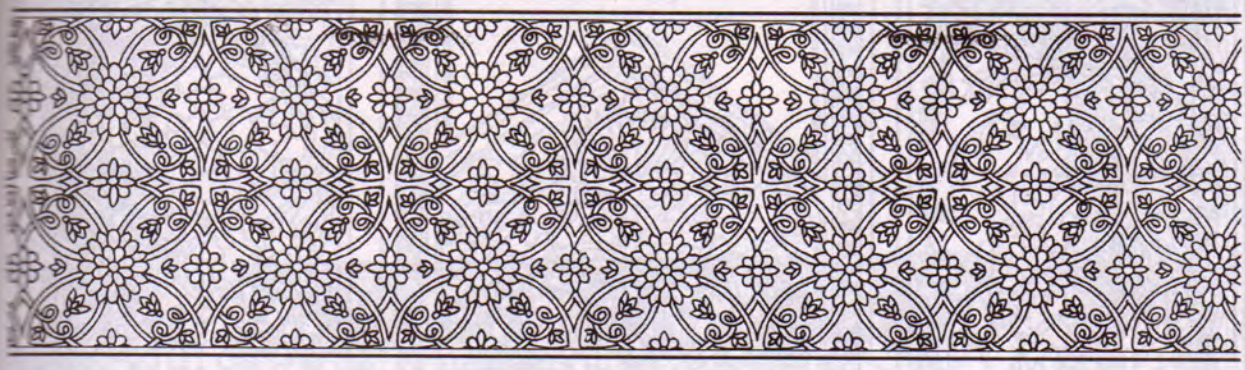

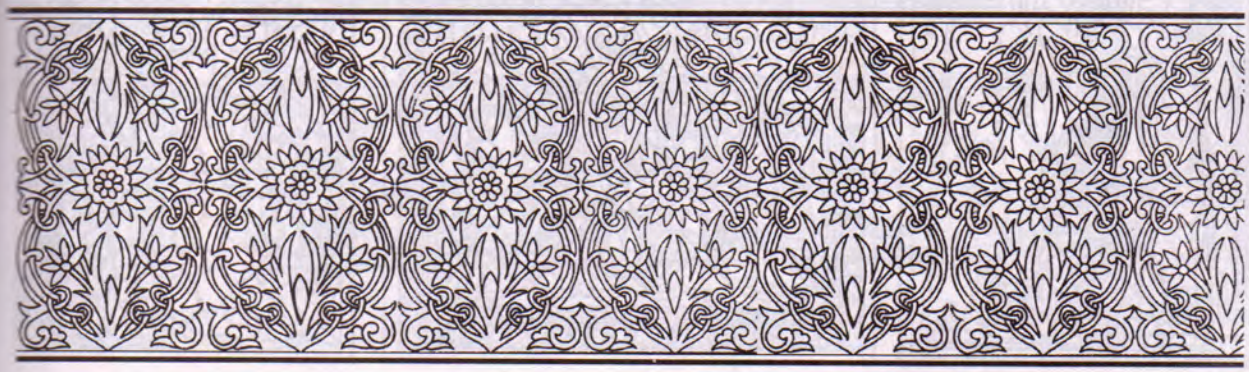

ئويۇقلار

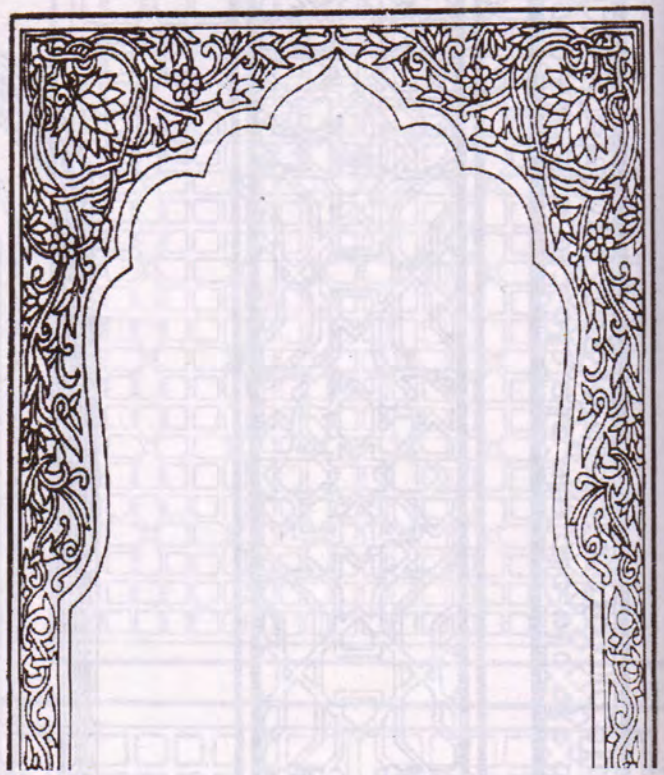

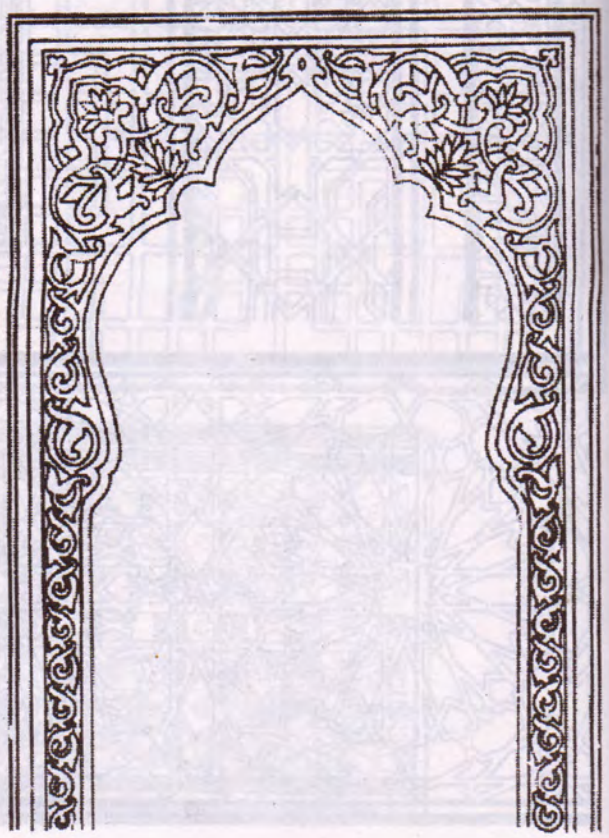

پەنجىرىلەر

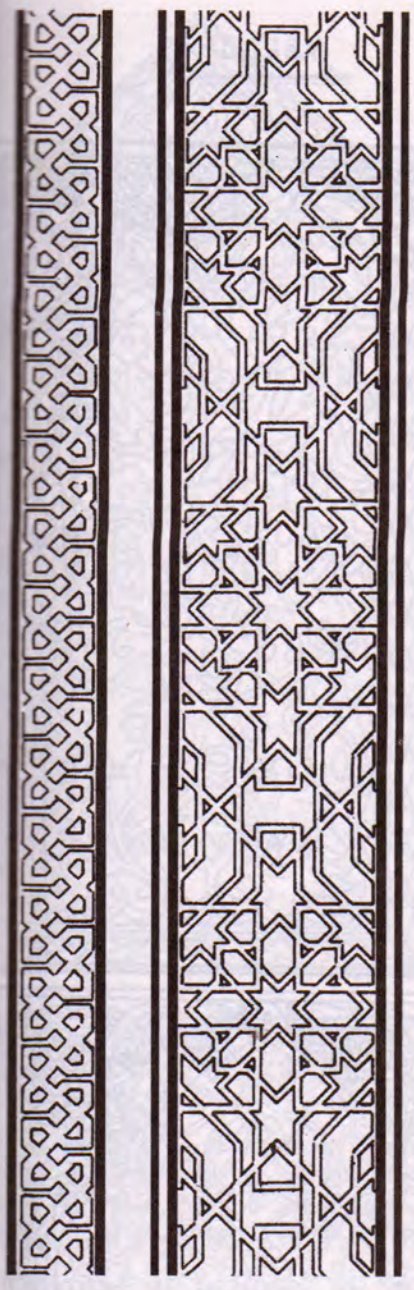

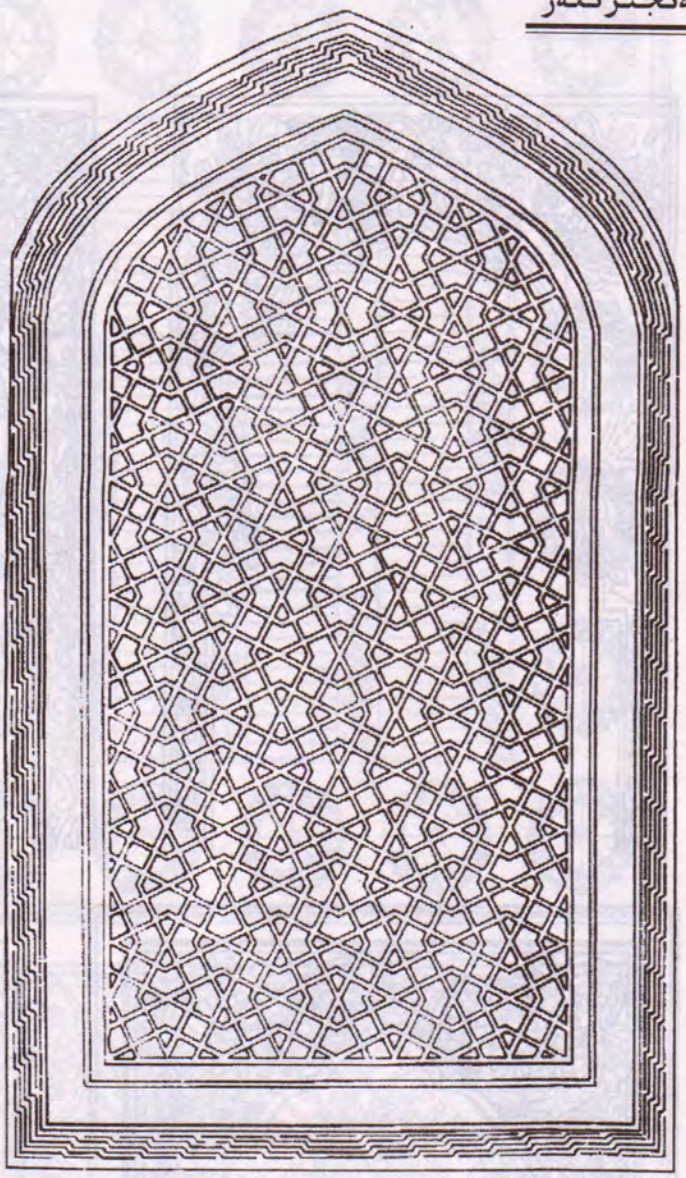

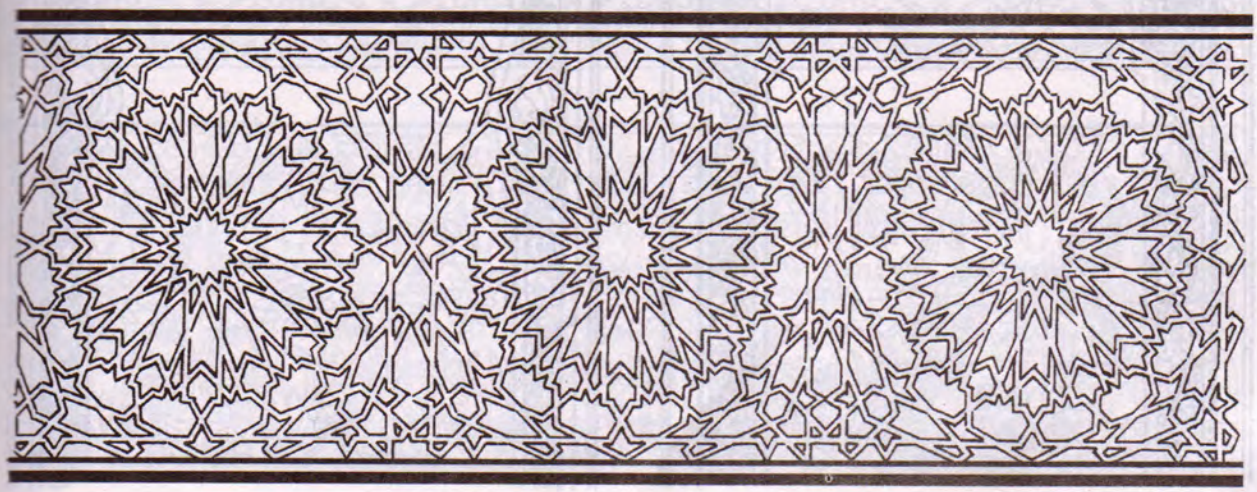

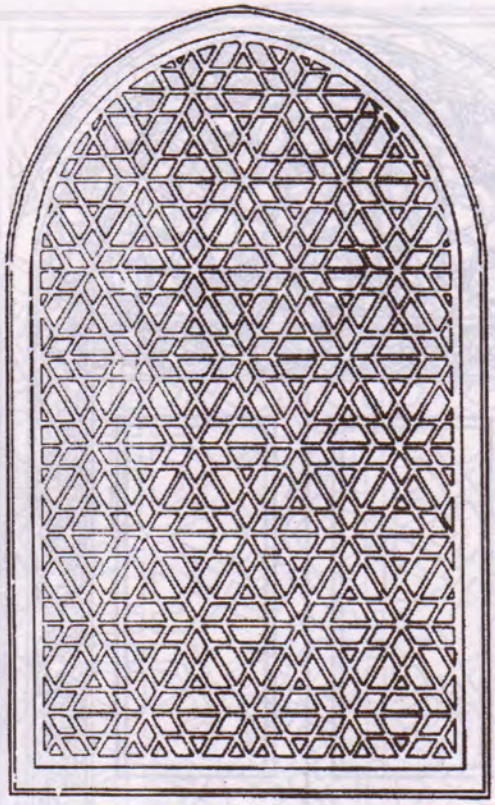

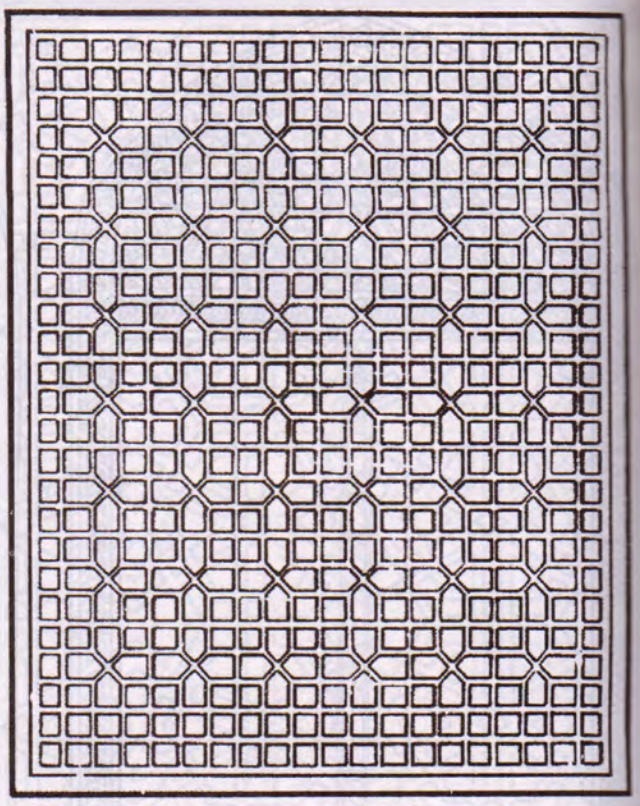

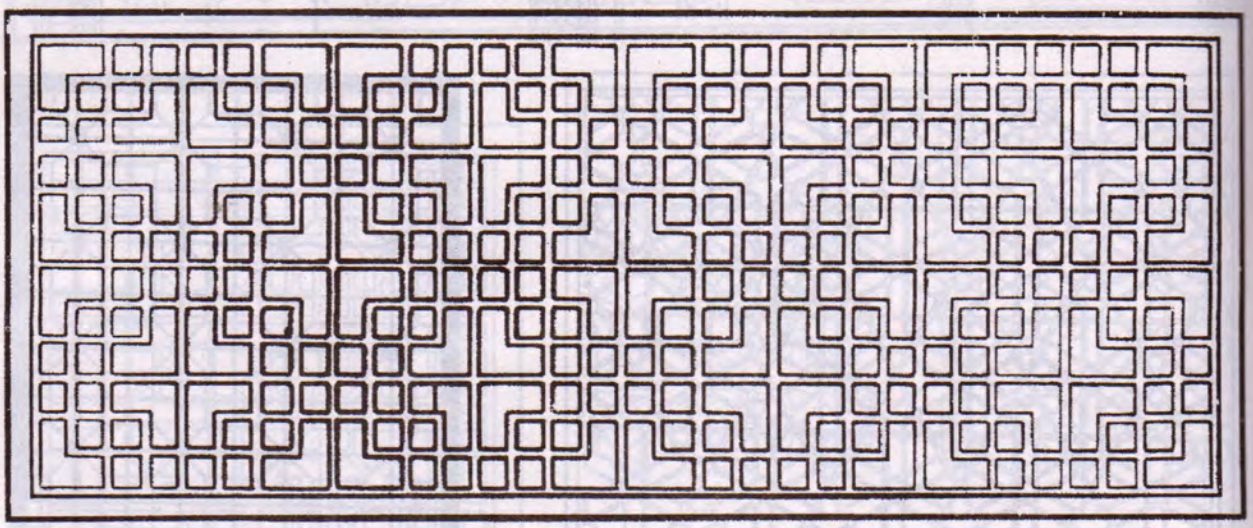

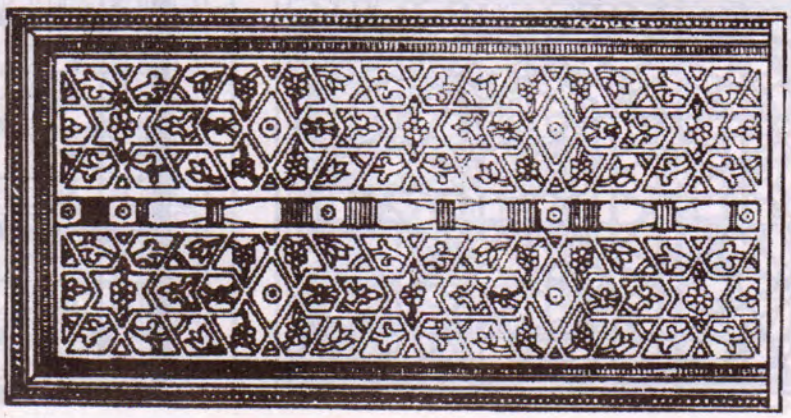

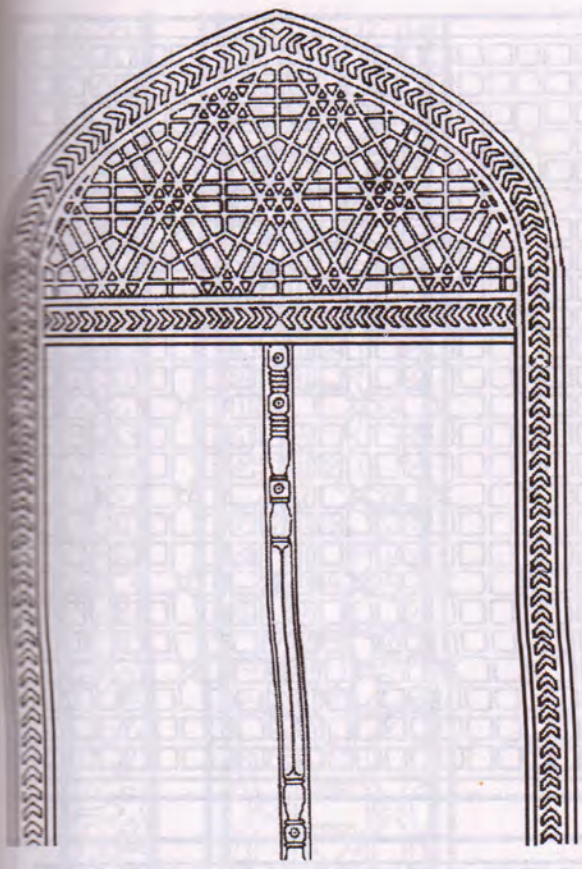

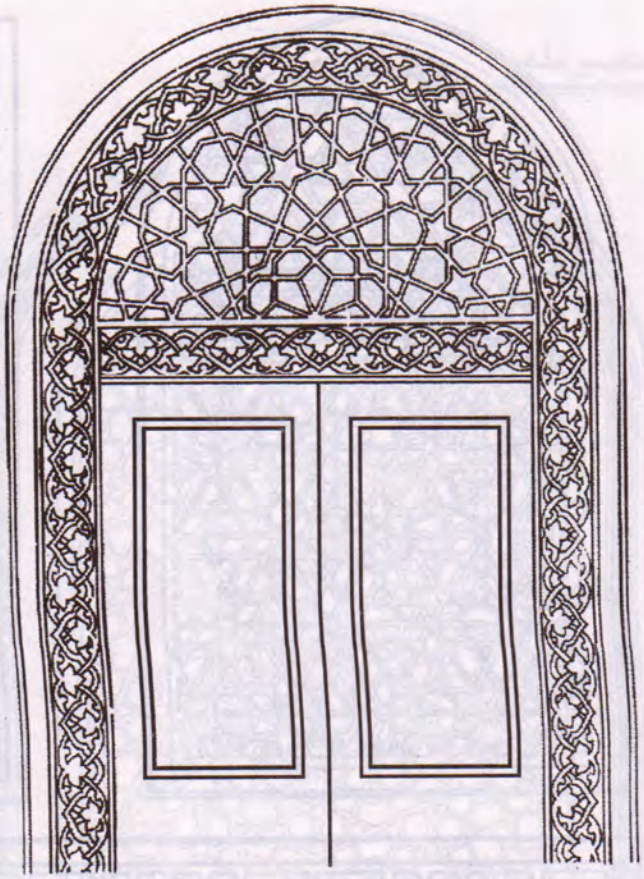

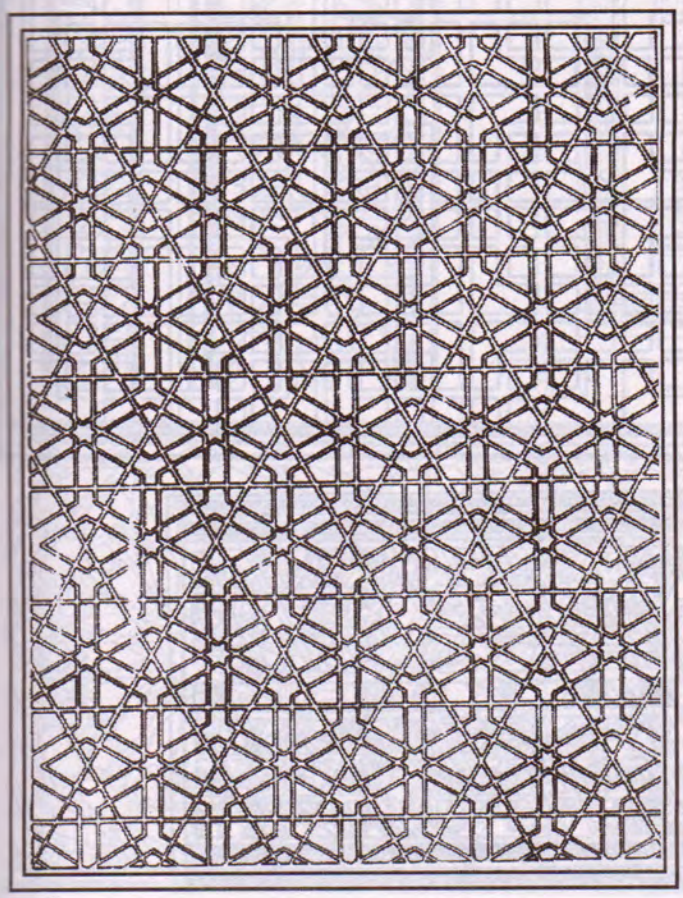

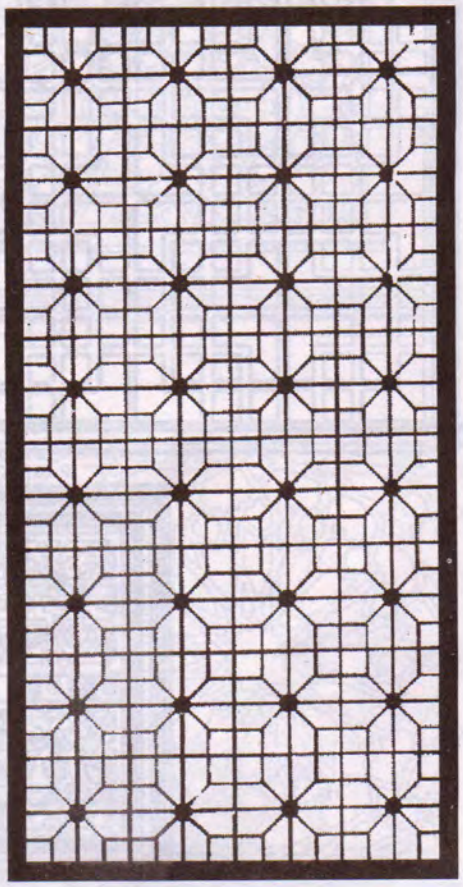

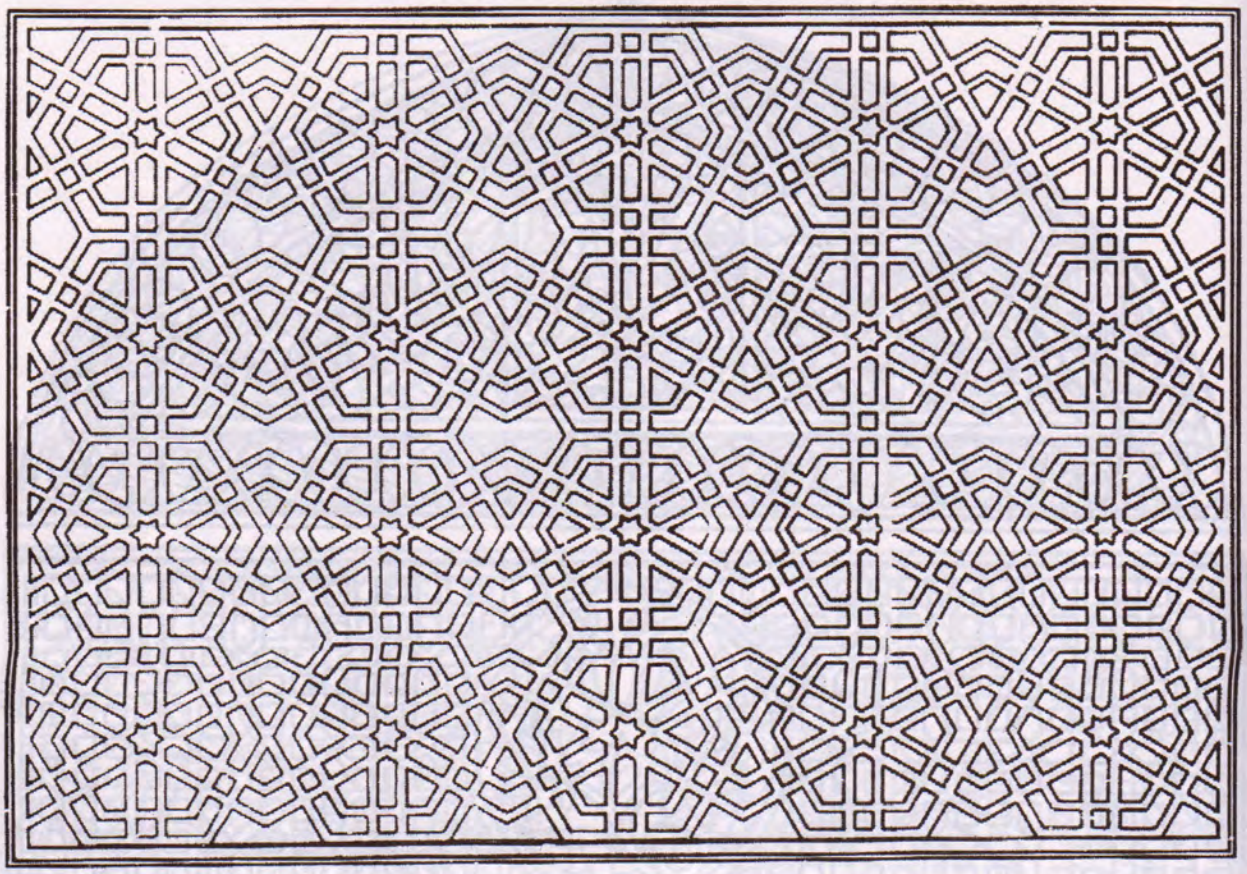

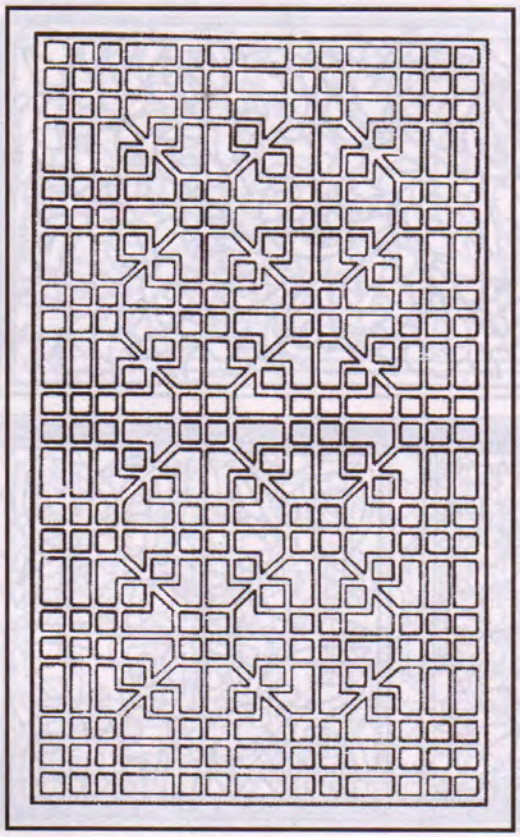

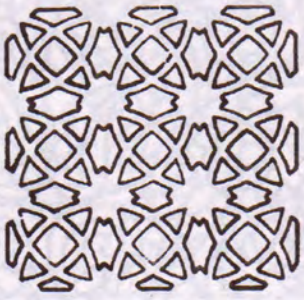

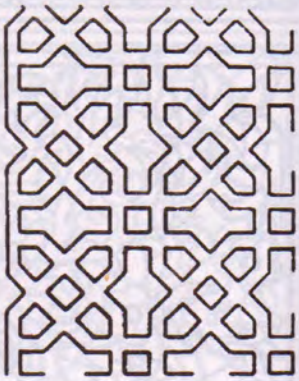

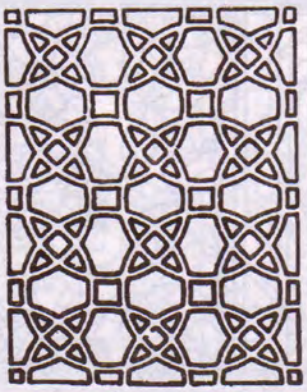

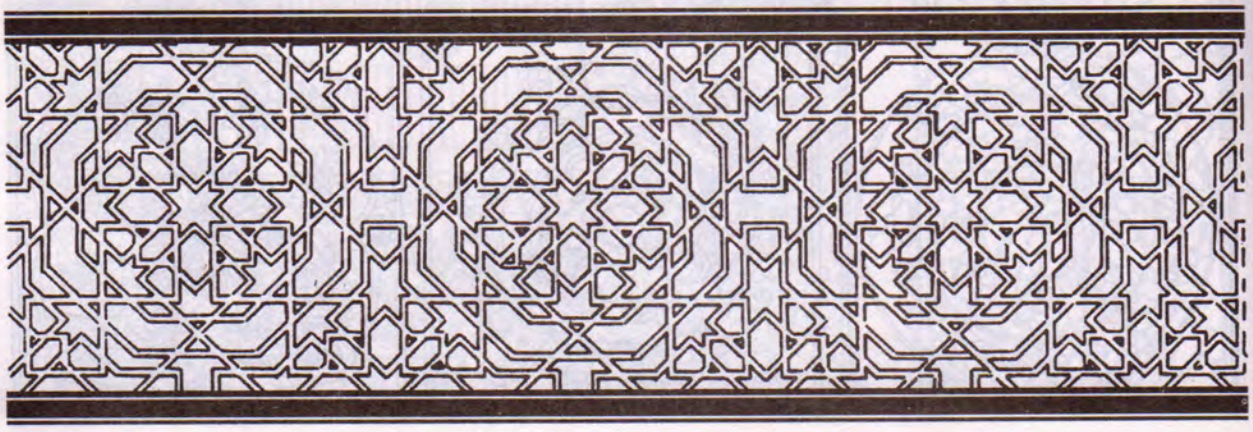

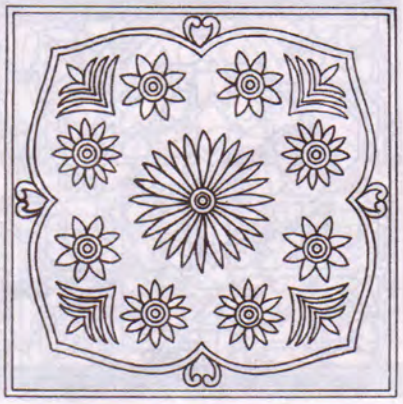

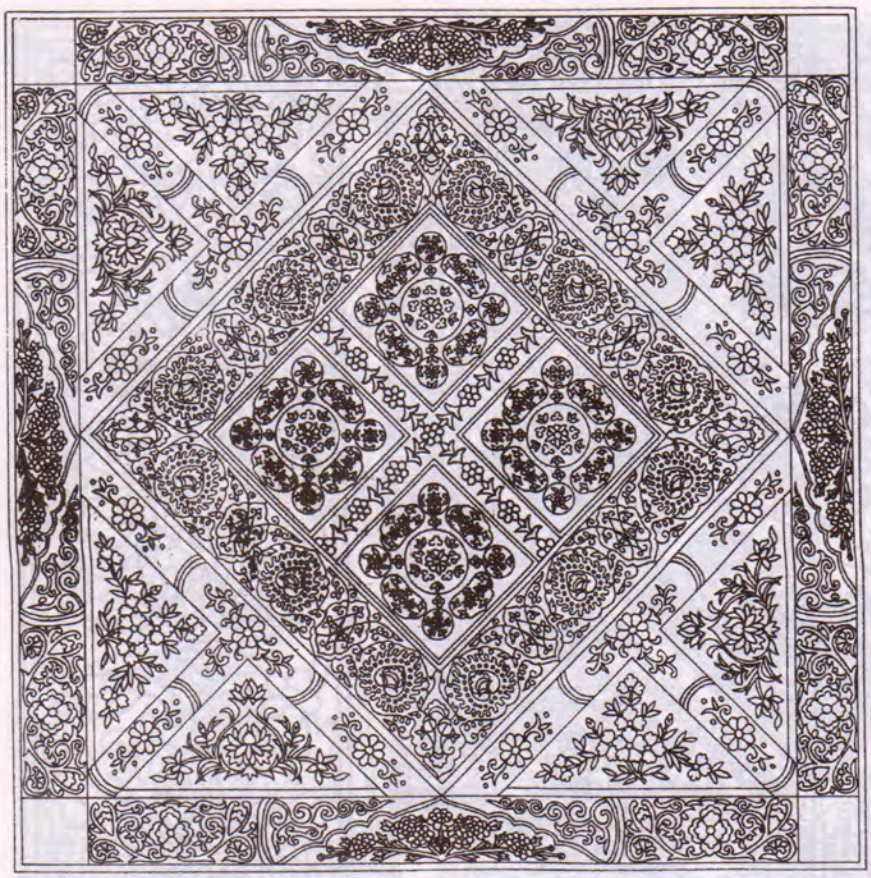

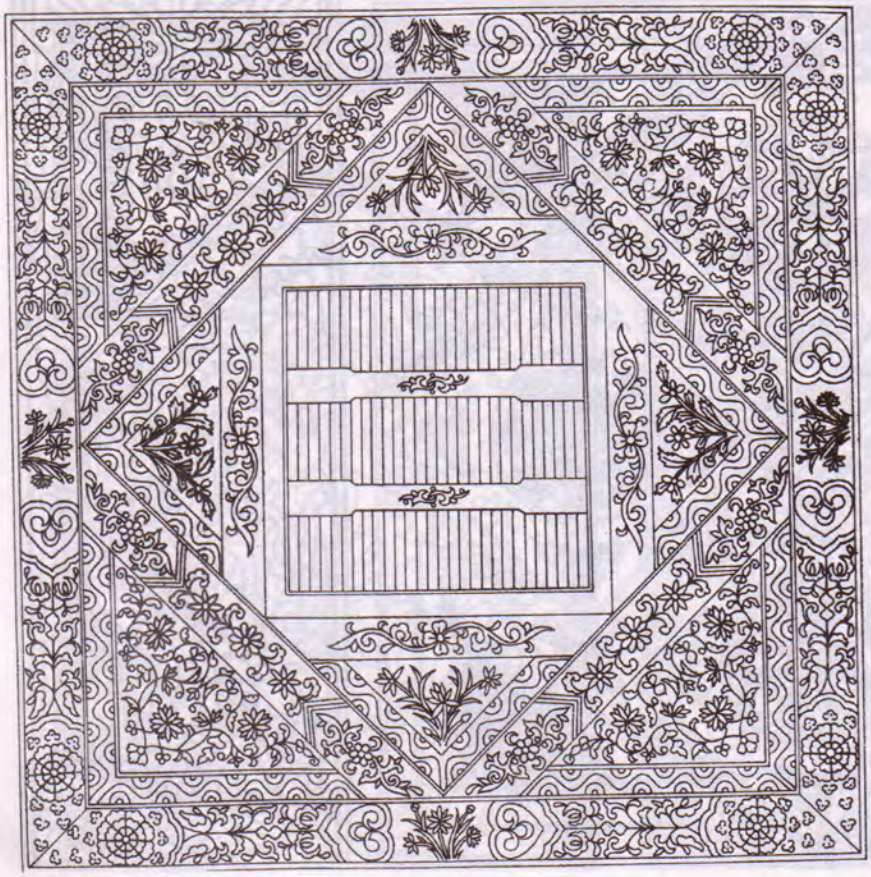

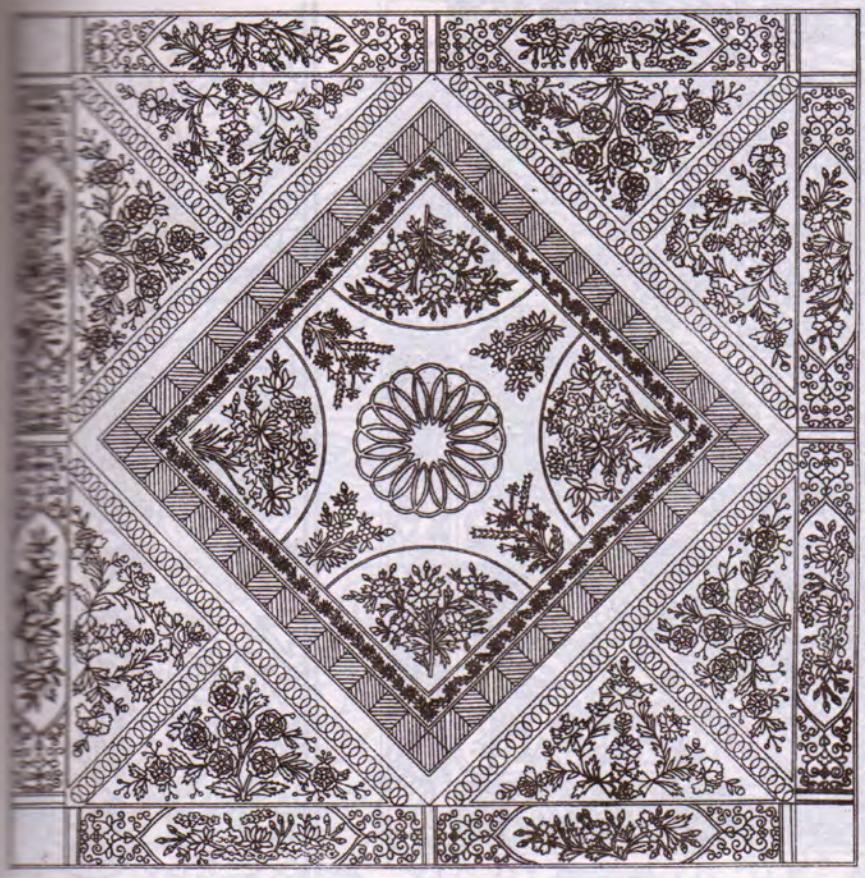

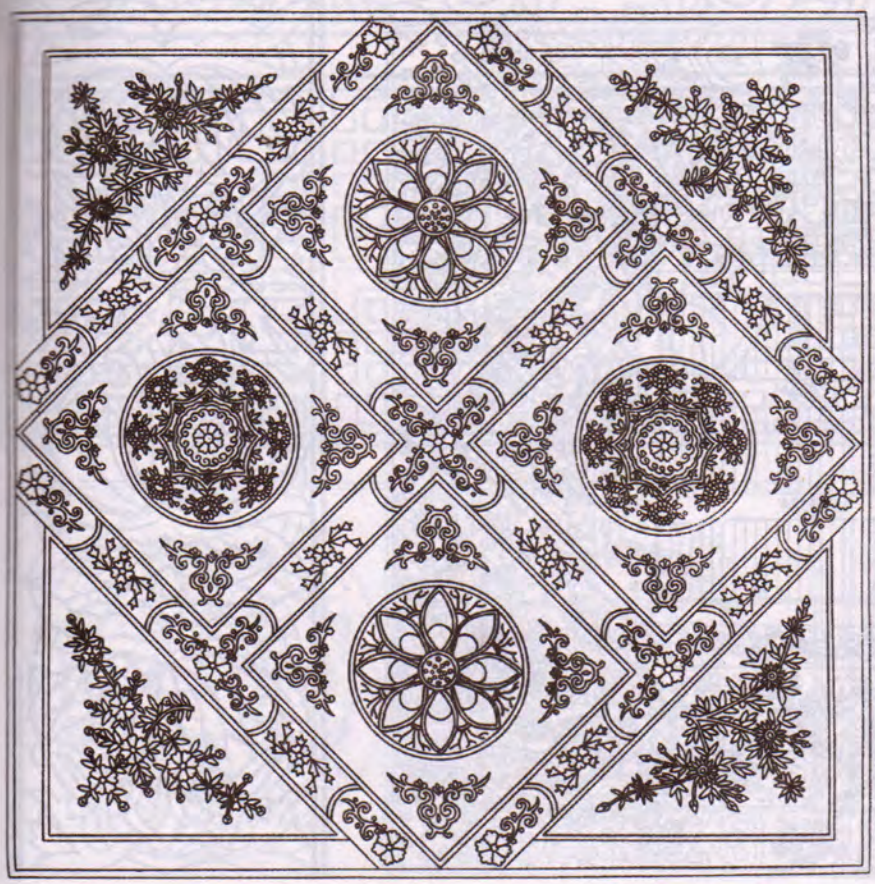

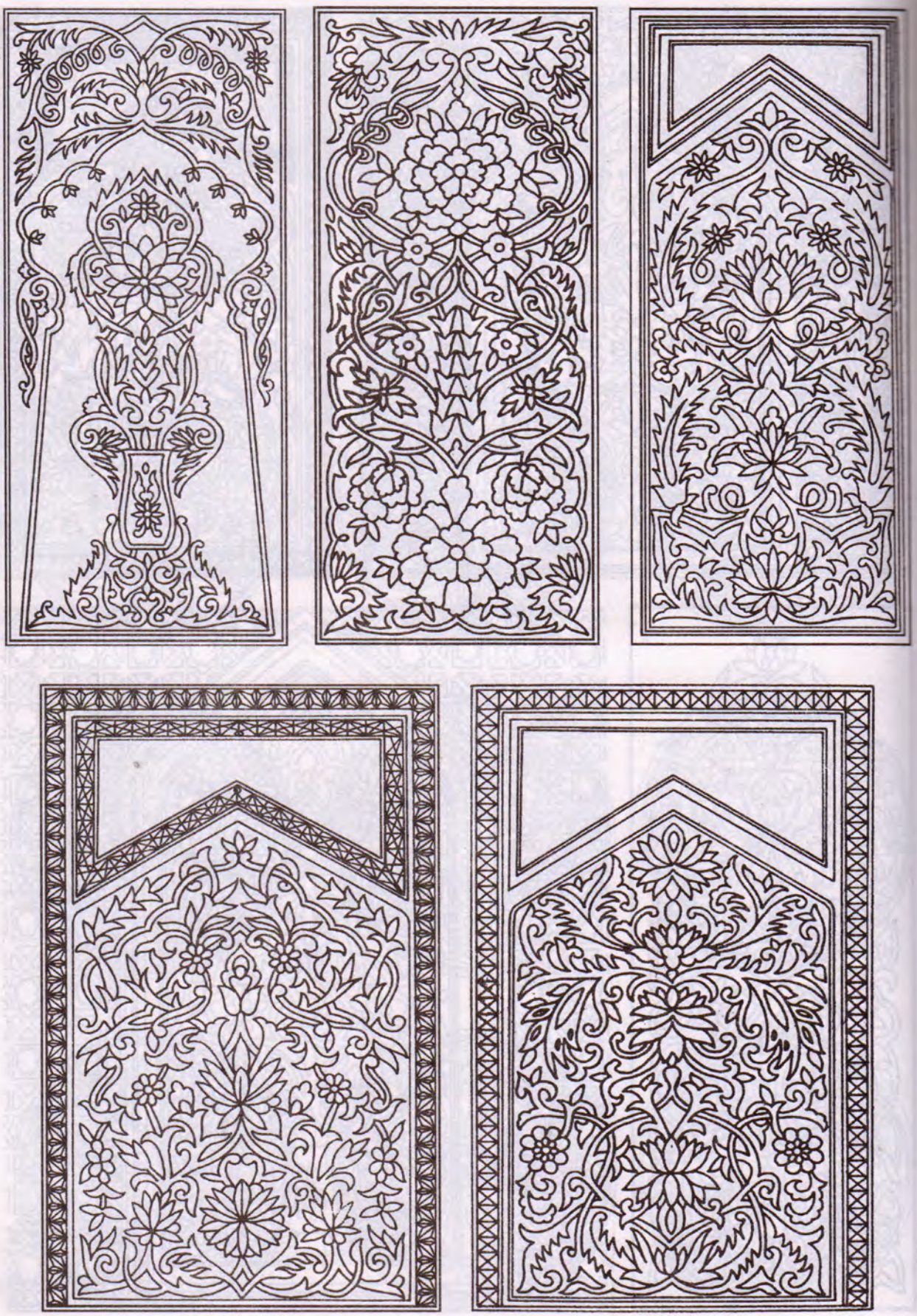

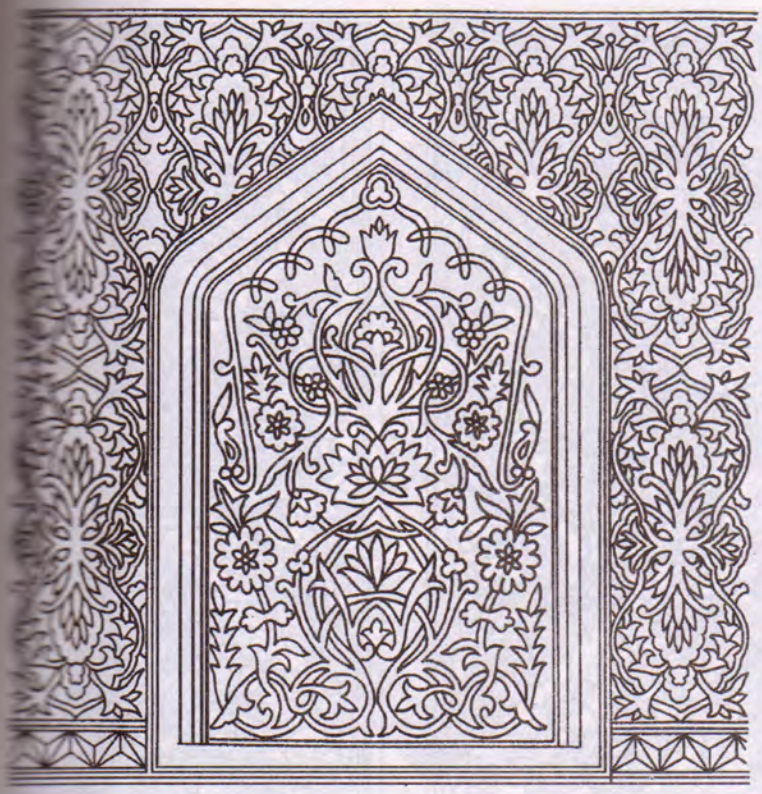

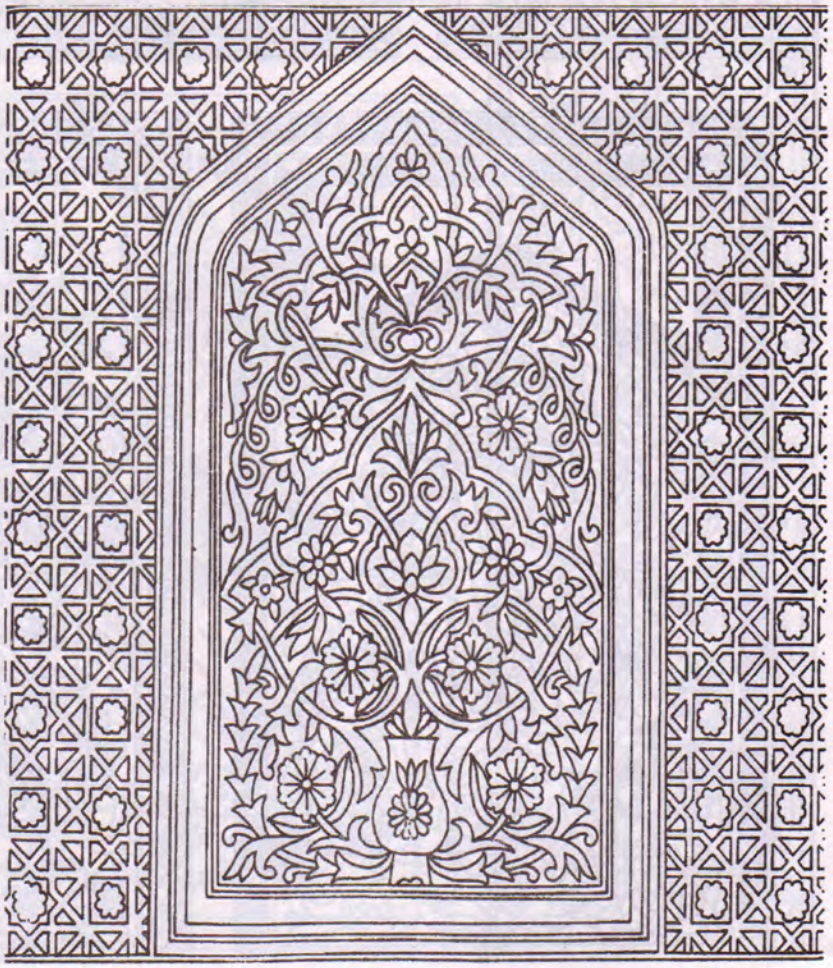

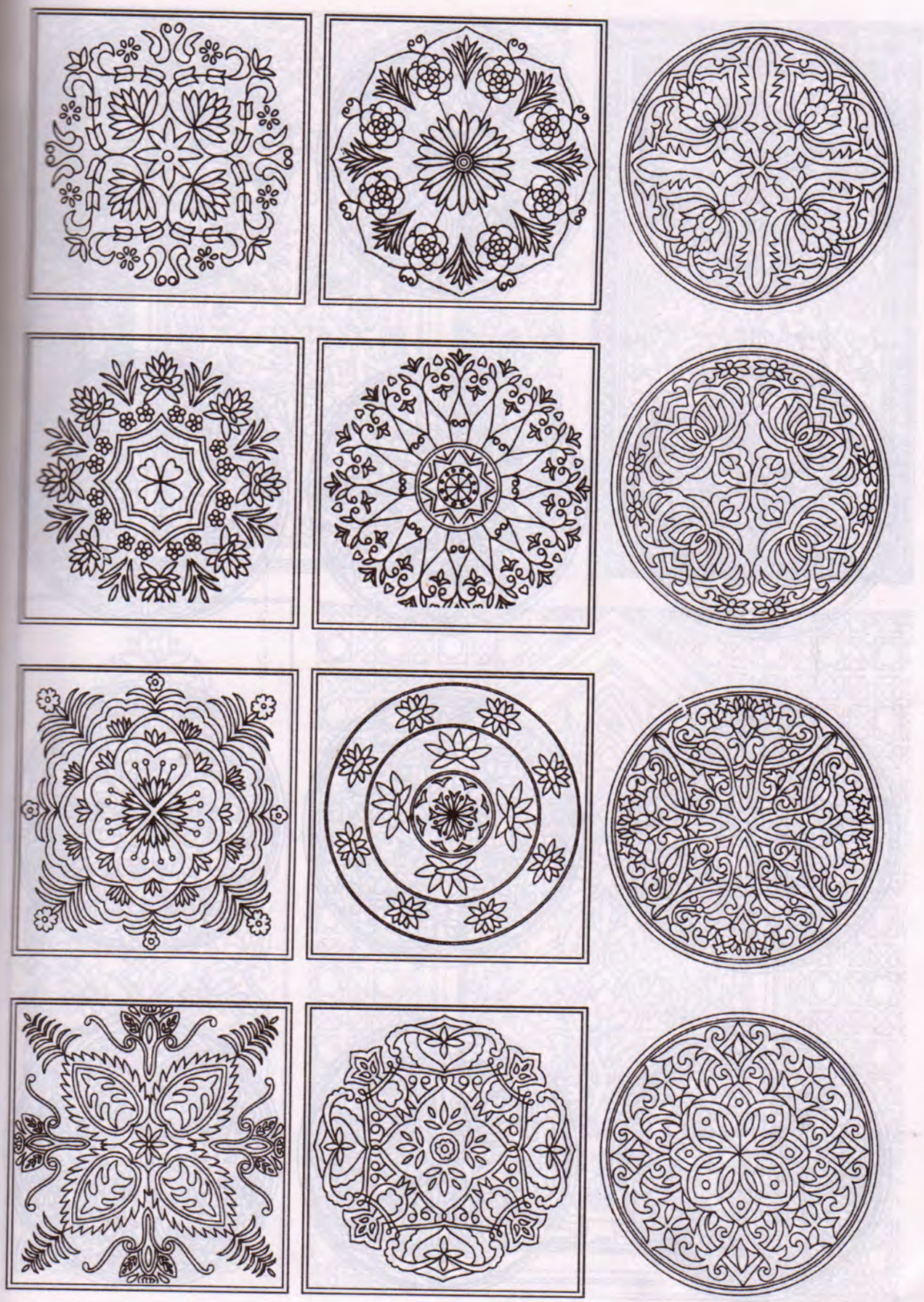

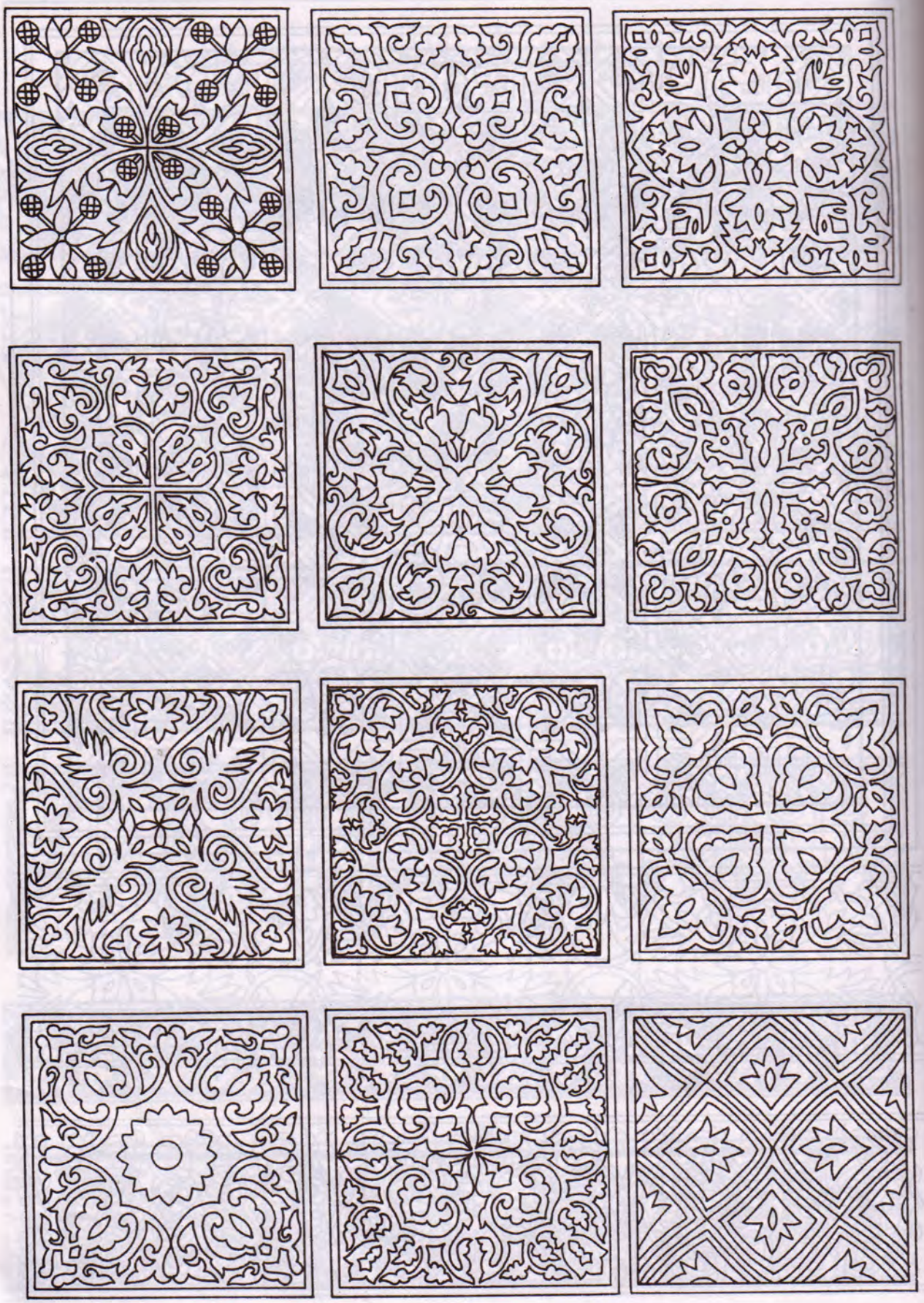

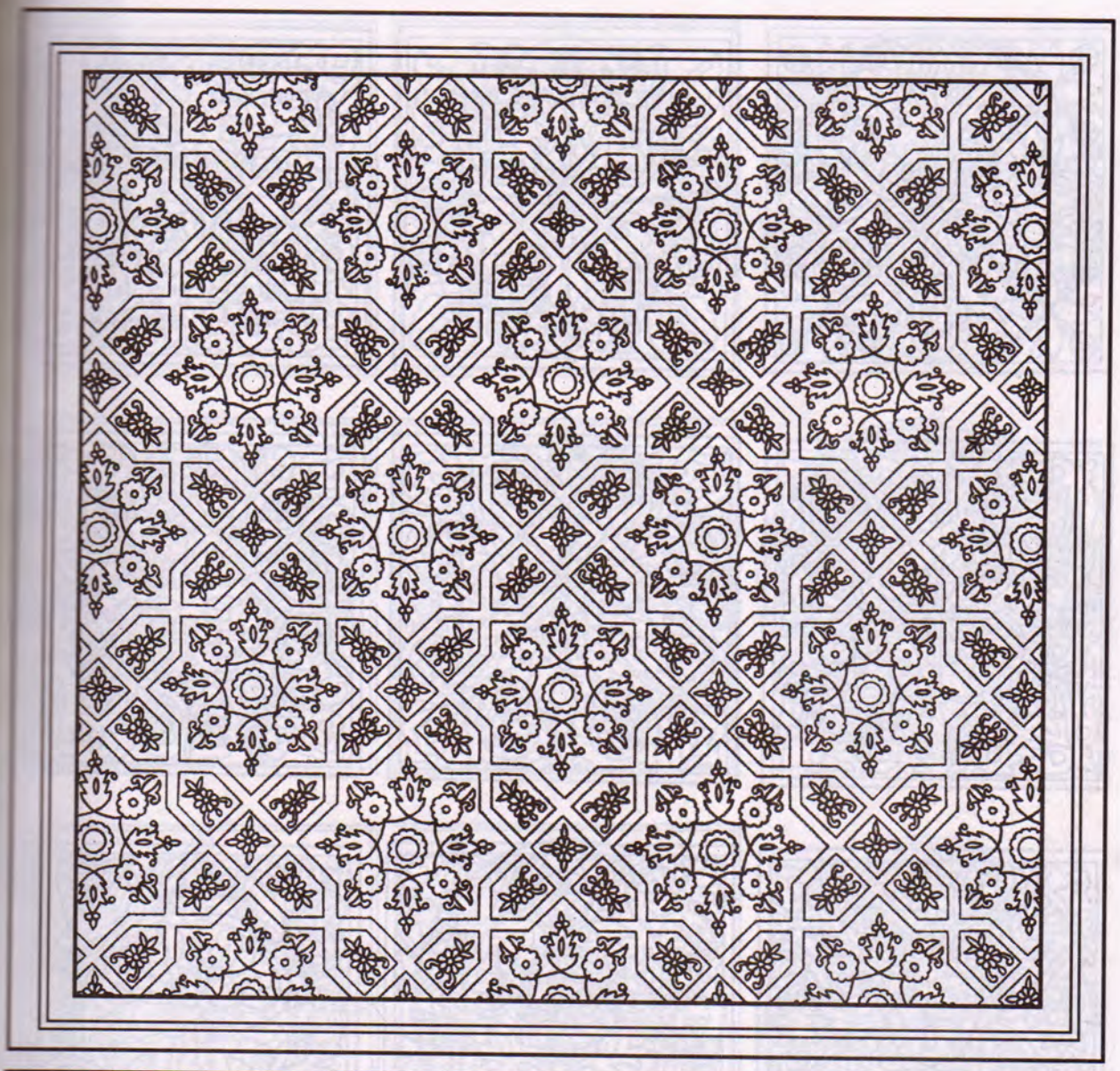

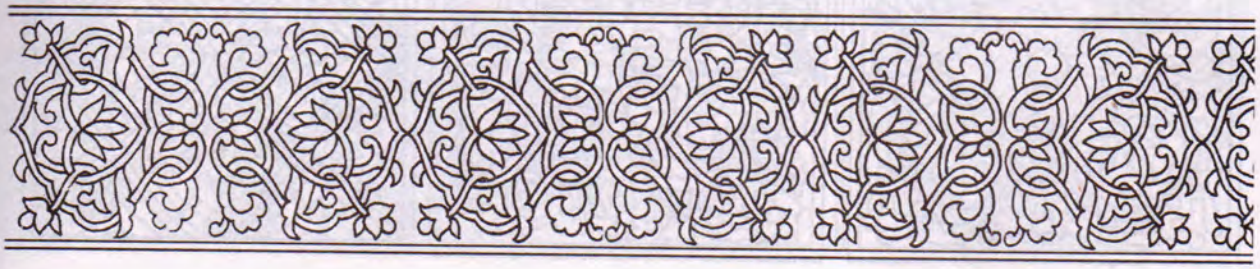

ئۆي ئىچى ۋە تېشى ناۋا ئاستى نەقىشلىرى

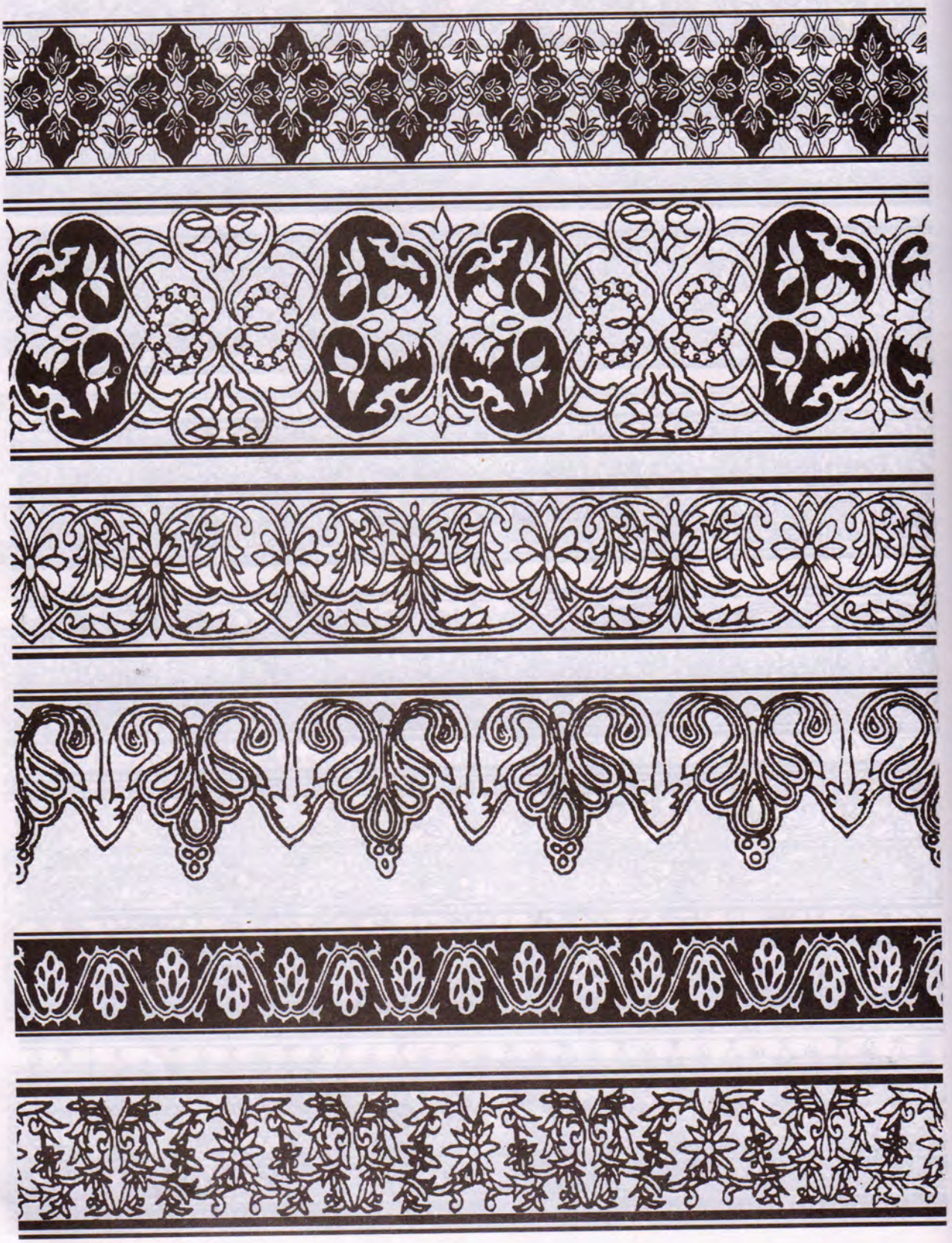

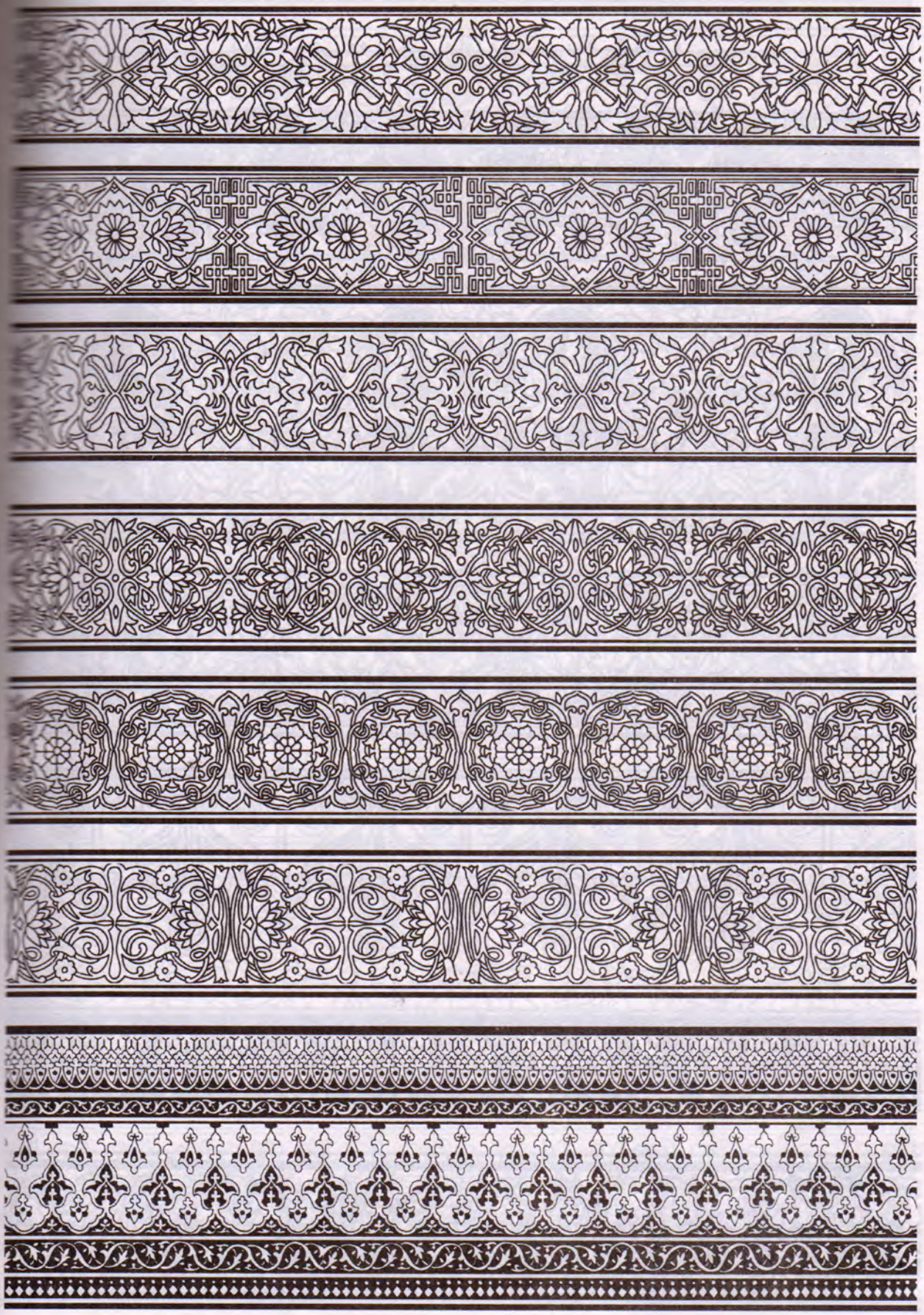

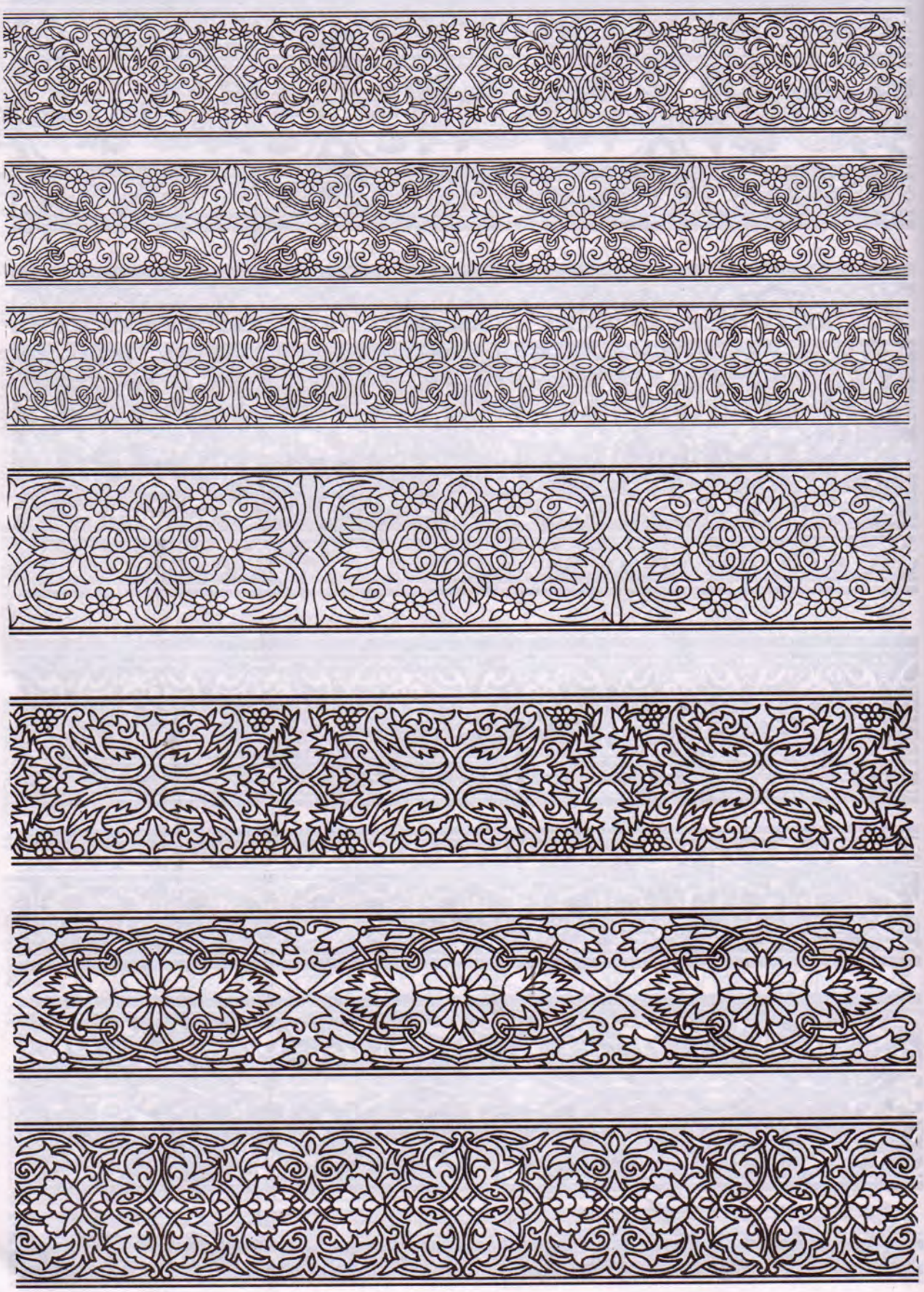

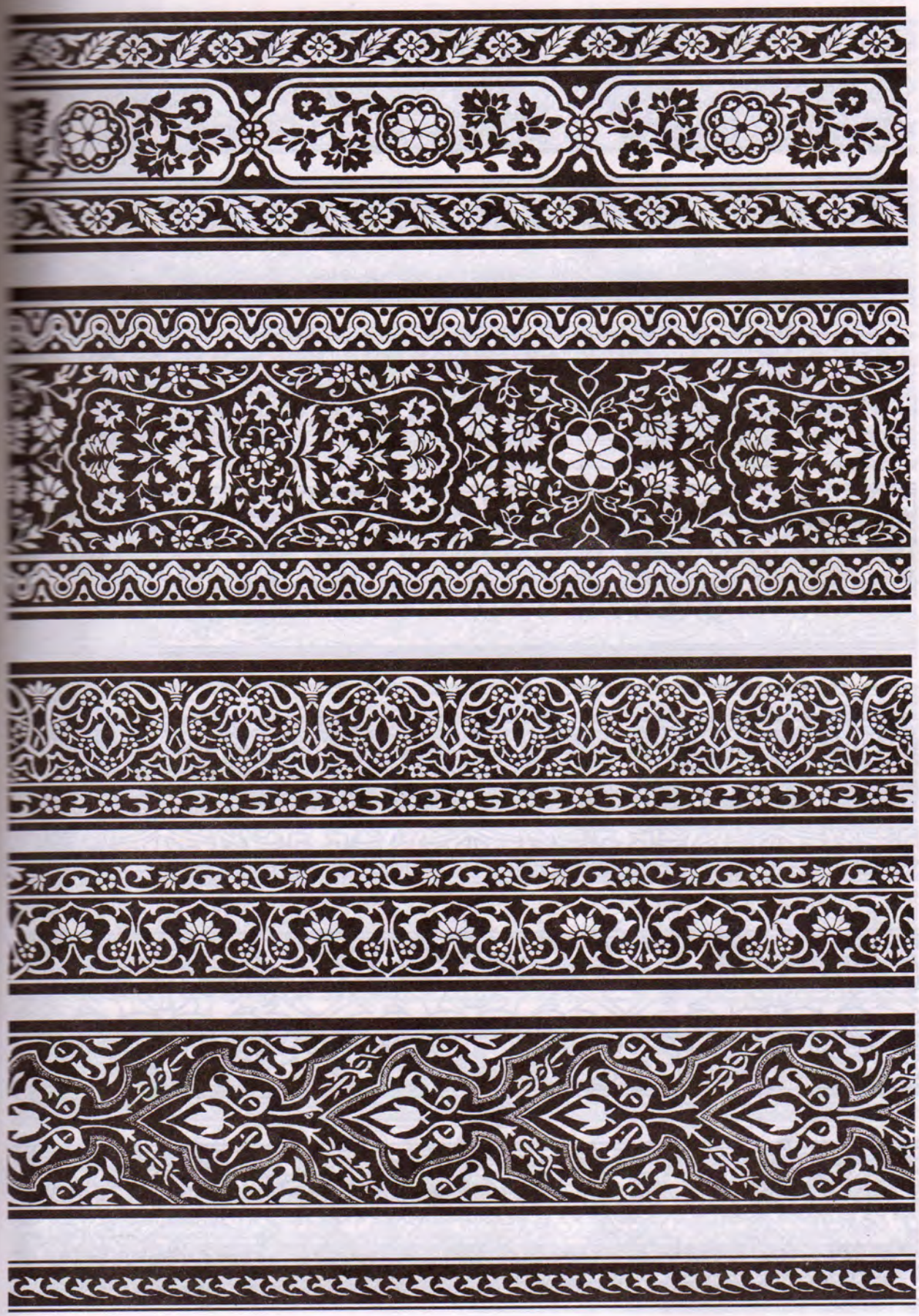

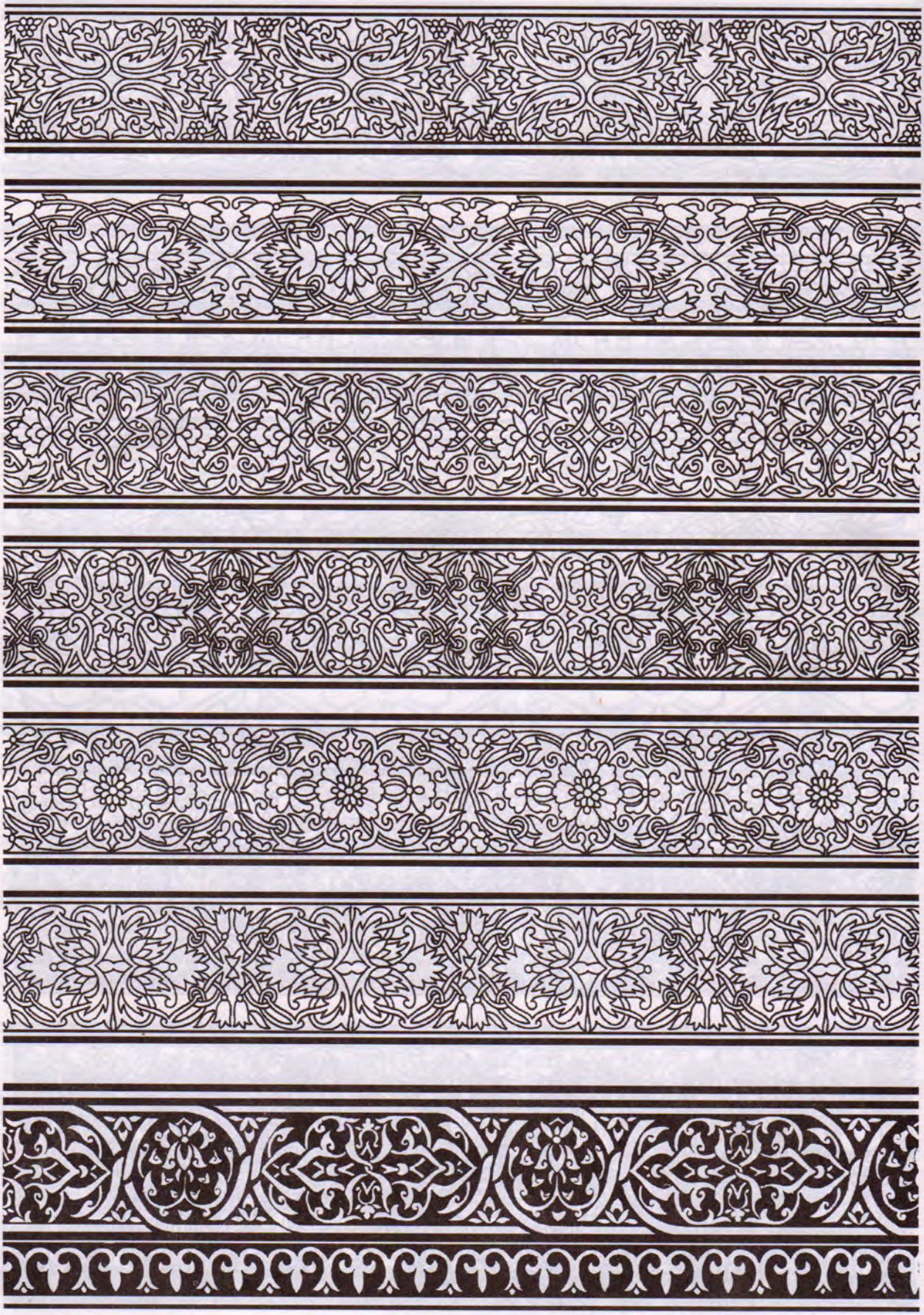

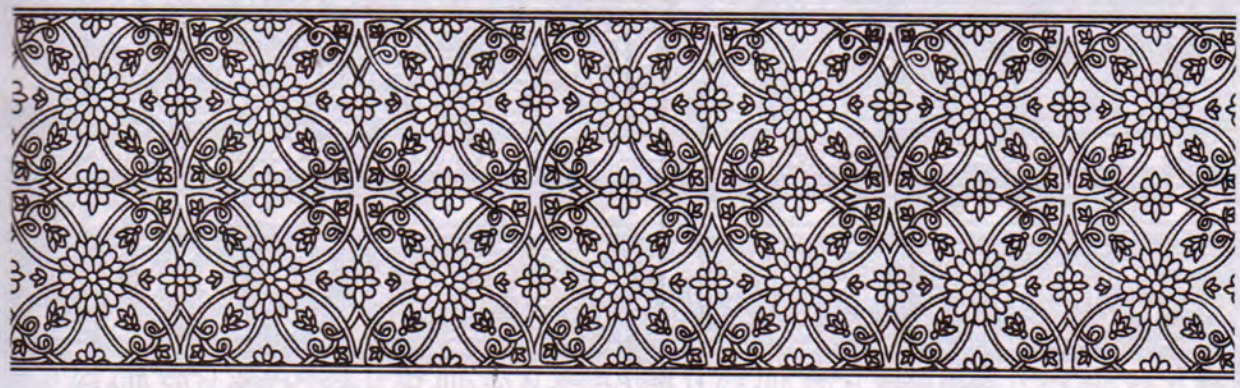

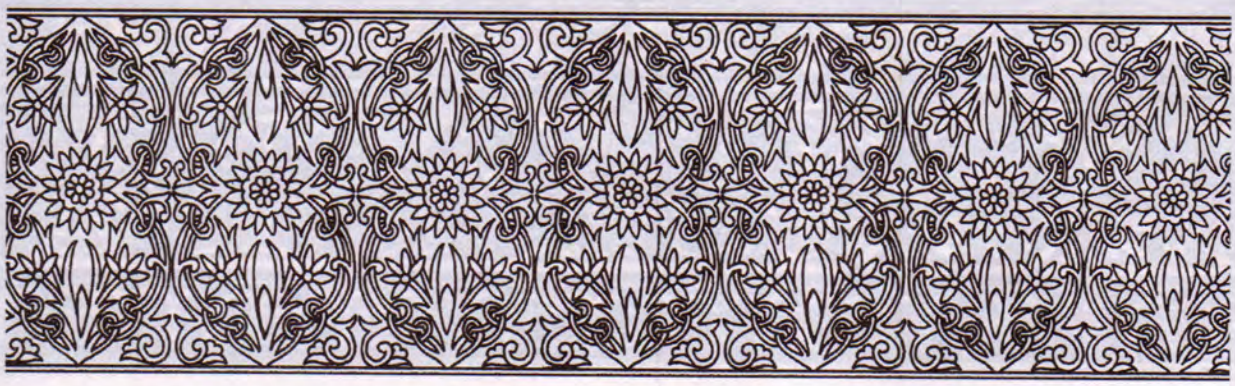

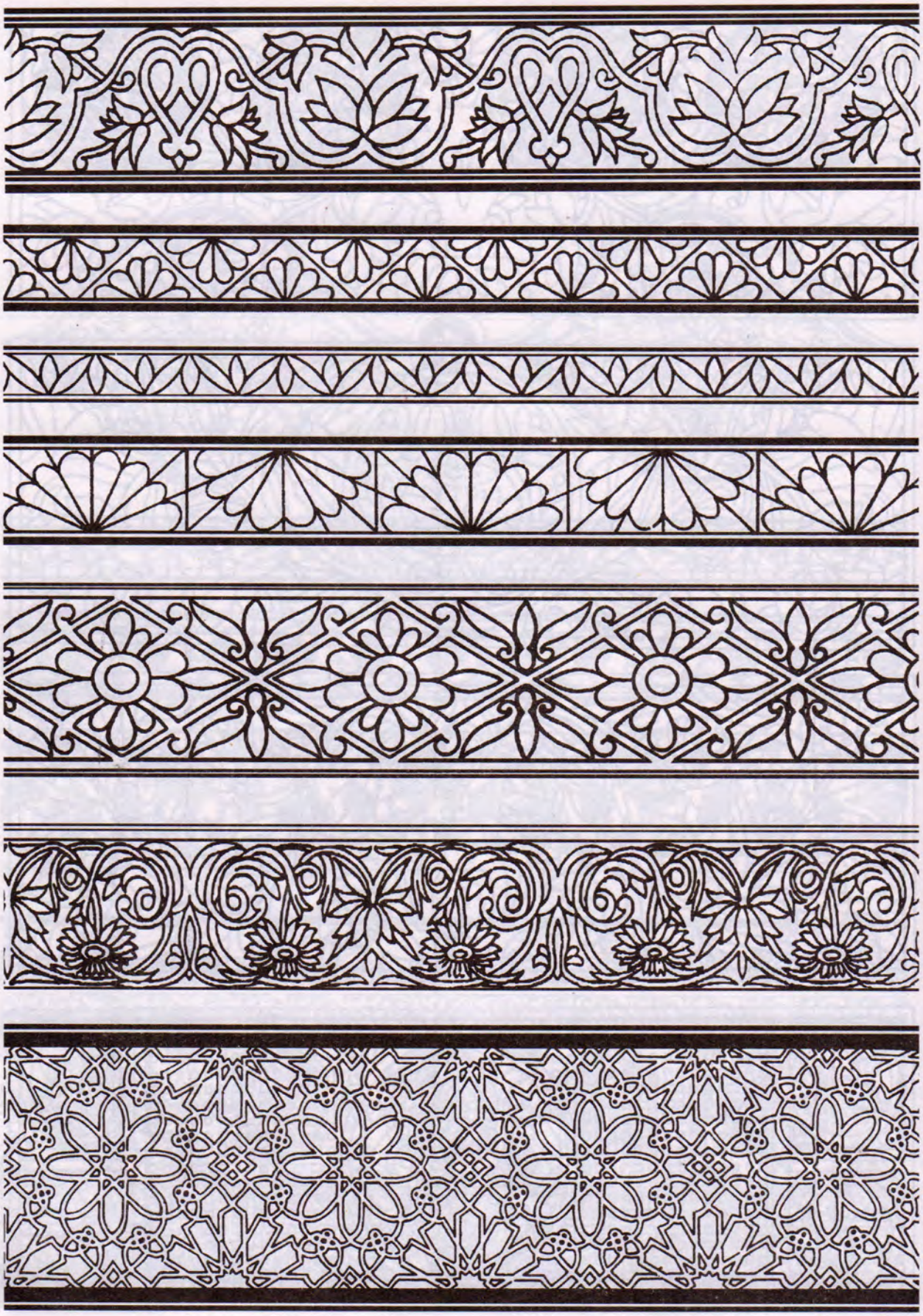

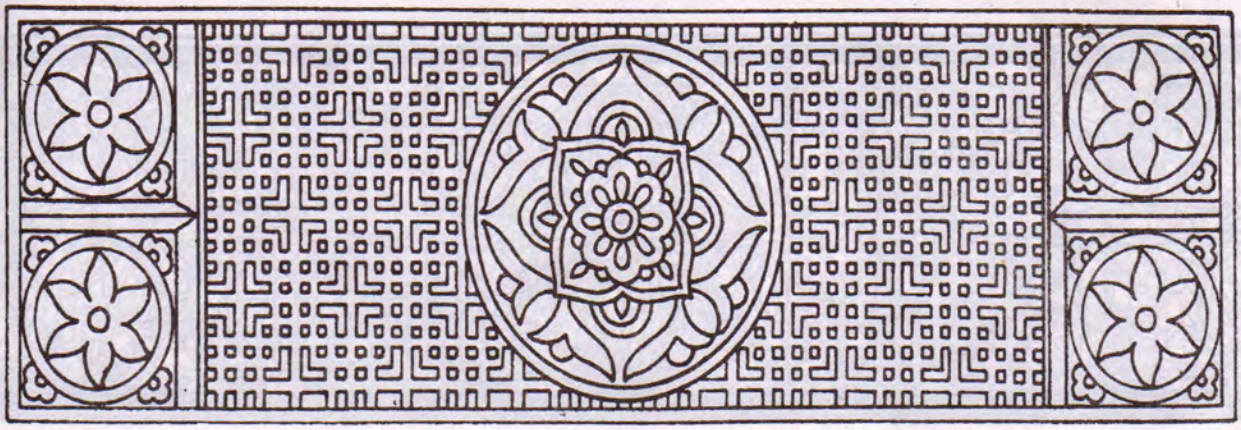

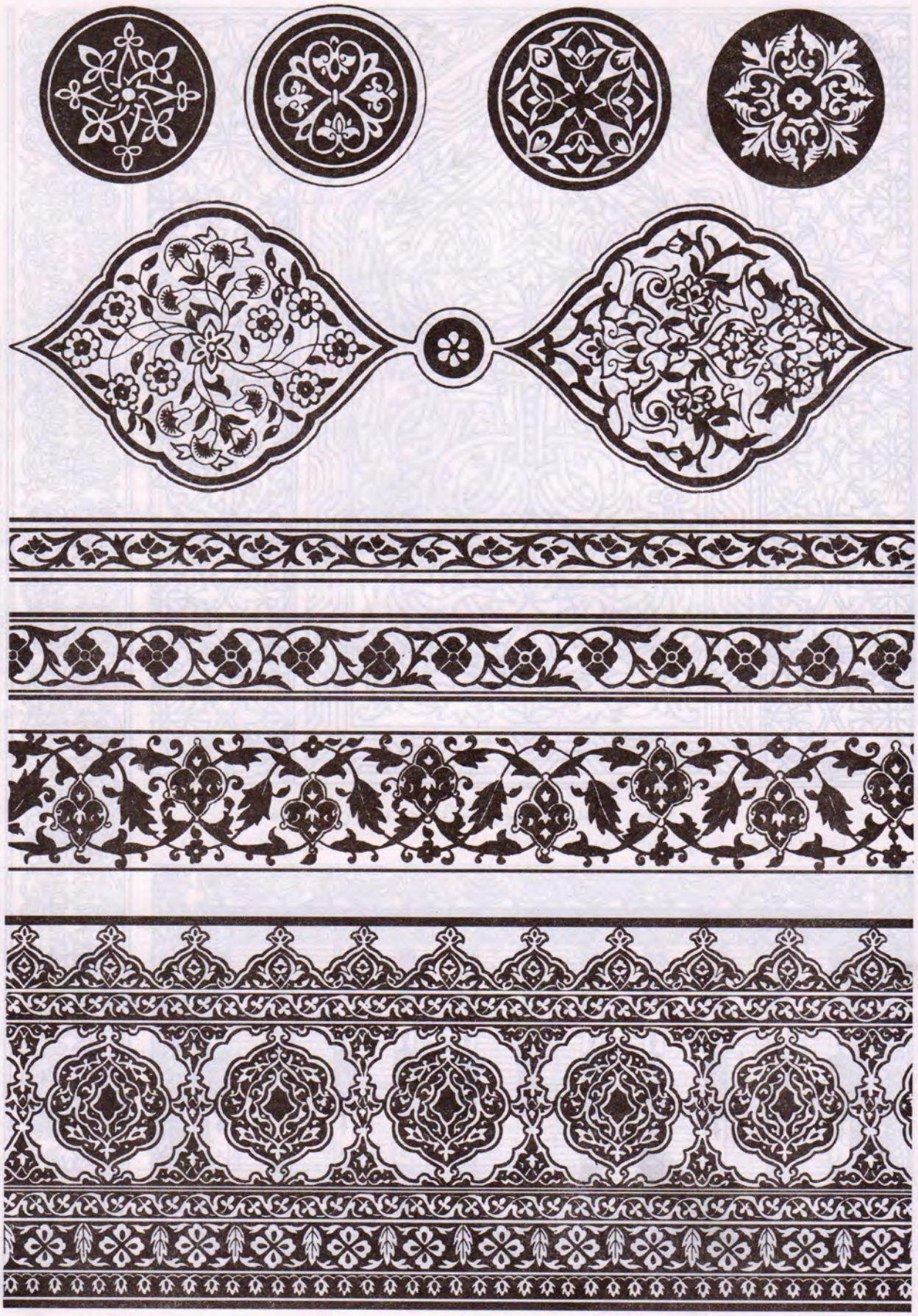

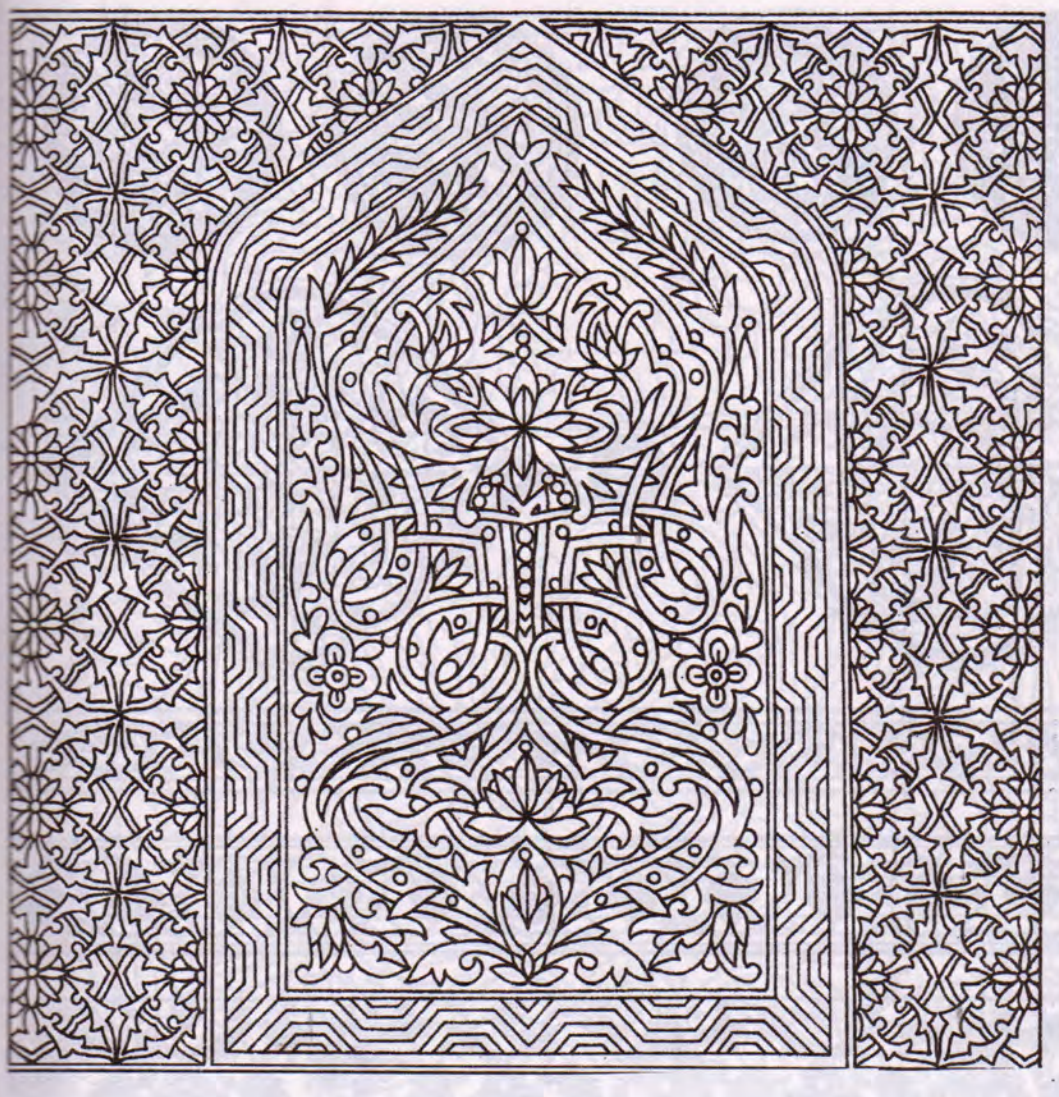

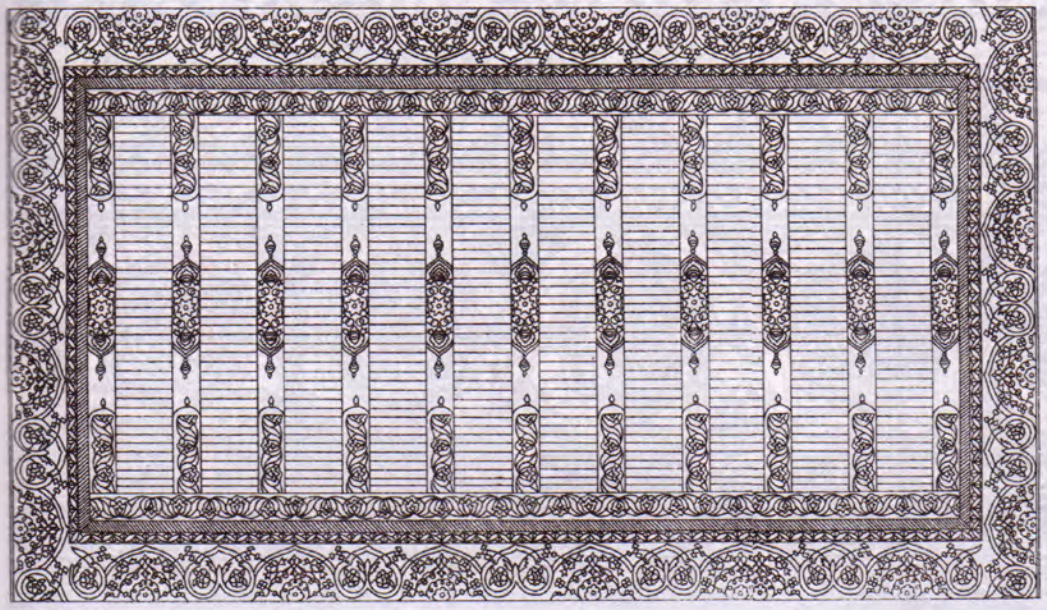

بېتون ۋە سېمونت ـ قۇم لاي نىسبىتى

1. پولات چۈۋقلىق بېتون نىسبىتى

نەق مەيداندا قۇيۇلىدىغان بېتون نىسبىتى

ئولتۇرۇشچانلىقى : 40～70mm　　سېمونت C32.5　　001

سېمونت نومۇرى	بېتون نومۇرى	سۇ ، سېمونت نىسبىتى	قۇم پىرسەنتى (%)	ماتېرىياللار (kg)				
				سۇ	سېمونت	قۇم	شېغىل (mm) 5～20	شېغىل (mm) 20～40
C32.5	C7.5	0.900	29	46	50	124	311	
	C10	0.810	28	41	50	110	298	
	C15	0.690	26	35	50	84	247	
	C20	0.589	26	29	50	67	201	
	C25	0.507	24	26	50	50	165	

نەق مەيداندا قۇيۇلىدىغان بېتون نىسبىتى

ئولتۇرۇشچانلىقى : 40～70mm　　سېمونت C32.5　　002

سېمونت نومۇرى	بېتون نومۇرى	سۇ ، سېمونت نىسبىتى	قۇم پىرسەنتى (%)	ماتېرىياللار (kg)				
				سۇ	سېمونت	قۇم	شېغىل (mm) 5～20	شېغىل (mm) 20～40
C32.5	C7.5	0.786	26	39	50	121	107	250
	C10	0.756	26	38	50	114	102	238
	C15	0.618	23	31	50	80	83	193
	C20	0.534	21	27	50	64	69	162
	C25	0.470	20	24	50	47	59	137

نەق مەيداندا قۇيۇلىدىغان بېتون نىسبىتى

003 C42.5 سېمونت ئولتۇرۇشچانلىقى : 40～70mm

سېمونت نومۇرى	بېتون نومۇرى	سۇ ، سېمونت نىسبىتى	قۇم پىرسەنتى (%)	ماتېرىياللار (kg)				
				سۇ	سېمونت	قۇم	شېغىل (mm)	
							5～20	20～40
C42.5	C15	0.680	27	34	50	99	271	
	C20	0.580	26	29	50	72	215	
	C25	0.535	26	27	50	62	185	
	C30	0.480	25	24	50	52	157	
	C35	0.438	25	22	50	37	135	

نەق مەيداندا قۇيۇلىدىغان بېتون نىسبىتى

004 C42.5 سېمونت ئولتۇرۇشچانلىقى : 40～70mm

سېمونت نومۇرى	بېتون نومۇرى	سۇ ، سېمونت نىسبىتى	قۇم پىرسەنتى (%)	ماتېرىياللار (kg)				
				سۇ	سېمونت	قۇم	شېغىل (mm)	
							5～20	20～40
C42.5	C15	0.657	23	33	50	88	90	210
	C20	0.556	20	28	50	67	76	176
	C25	0.483	20	24	50	53	63	147
	C30	0.437	20	22	50	40	53	122
	C35	0.388	19	20	50	31	43	99

ئاشۇرما لىم قۇرۇلمىنىڭ نەق مەيدان بېتون نىسبىتى

005 C32.5 سېمونت ئولتۇرۇشچانلىقى : 40～70mm

سېمونت نومۇرى	بېتون نومۇرى	سۇ ، سېمونت نىسبىتى	قۇم پىرسەنتى (%)	ماتېرىياللار (kg)				
				سۇ	سېمونت	قۇم	شېغىل (mm)	
							5～20	20～40
C32.5	C20	0.516	20	26	50	60	90	135
	C25	0.468	20	24	50	46	77	115

ئاشۇرما لىم قۇرۇلمىنىڭ نەق مەيدان بېتون نىسبىتى

ئولتۇرۇشچانلىقى : 40～70mm　　سېمونت C42.5　　006

سېمونت نومۇرى	بېتون نومۇرى	سۇ ، سېمونت نىسبىتى	قۇم پىرسانتى (%)	ماتېرىياللار (kg)				
				سۇ	سېمونت	قۇم	شېغىل (mm)	
							5～20	20～40
C42.5	C20	0.553	21	28	50	67	98	147
	C25	0.482	20	24	50	51	81	121
	C30	0.430	20	22	50	41	67	101
	C35	0.385	20	19	50	31	55	82

نەق مەيداندا قۇيۇلىدىغان بېتون نىسبىتى (ئادەتتىكى سېمونت)

ئولتۇرۇشچانلىقى : 40～70mm　　سېمونت C32.5　　007

سېمونت نومۇرى	بېتون نومۇرى	سۇ ، سېمونت نىسبىتى	قۇم پىرسانتى (%)	ماتېرىياللار (kg)				
				سۇ	سېمونت	قۇم	شېغىل (mm)	
							5～20	20～40
C32.5	C7.5	0.90	29	45	50	120	311	
	C10	0.80	28	40	50	105	289	
	C15	0.68	26	34	50	80	237	
	C20	0.58	26	29	50	64	194	
	C25	0.49	24	24	50	45	158	

نەق مەيداندا قۇيۇلىدىغان بېتون نىسبىتى (ئادەتتىكى سېمونت)

008 سېمونت C32.5 ئولتۇرۇشچانلىقى : 40～70mm

سېمونت نومۇرى	بېتون نومۇرى	سۇ ، سېمونت نىسبىتى	قۇم پىرسەنتى (%)	ماتېرىياللار (kg) سۇ	سېمونت	قۇم	شېغىل (mm) 5～20	20～40
C32.5	C7.5	0.76	26	38	50	113	102	239
	C10	0.72	26	36	50	103	96	224
	C15	0.60	23	30	50	74	81	189
	C20	0.52	20	26	50	59	66	155
	C25	0.45	20	23	50	43	55	129

نەق مەيداندا قۇيۇلىدىغان بېتون نىسبىتى (ئادەتتىكى سېمونت)

009 سېمونت C42.5 ئولتۇرۇشچانلىقى : 40～70mm

سېمونت نومۇرى	بېتون نومۇرى	سۇ ، سېمونت نىسبىتى	قۇم پىرسەنتى (%)	ماتېرىياللار (kg) سۇ	سېمونت	قۇم	شېغىل (mm) 20～40	5～20
C42.5	C15	0.66	27	33	50	91	256	
	C20	0.57	26	29	50	68	204	
	C25	0.51	26	26	50	57	172	
	C30	0.46	25	23	50	48	147	

نەق مەيداندا قۇيۇلىدىغان بېتون نىسبىتى (ئادەتتىكى سېمونت)

010 سېمونت C42.5 ئولتۇرۇشچانلىقى : 40～70mm

سېمونت نومۇرى	بېتون نومۇرى	سۇ ، سېمونت نىسبىتى	قۇم پىرسەنتى (%)	ماتېرىياللار (kg) سۇ	سېمونت	قۇم	شېغىل (mm) 5～20	20～40
C42.5	C15	0.63	22	31	50	76	86	201
	C20	0.54	20	27	50	62	72	167
	C25	0.46	20	23	50	49	60	139
	C30	0.43	20	21	50	37	51	118

2 . سېمونت ـ قۇم لاي نىسبىتى

دائىم ئىشلىتىلىدىغان ئارىلاشما سېمونت ـ قۇم لاي نىسبىتى

011

لاي نومۇرى	نىسبىتى (ئېغىرلىق نىسبىتى)	ھەربىر كۇب مېتىرغا كېتىدىغان ماتېرىيال (kg)		
		C32.5 سېمونت	ھاك ئېقتىمىسى	قۇم
C1.0	17.5 : 3 : 1	88.5	265.5	1500
C2.5	12.5 : 2 : 1	120	240	1500
1500	C5.0	8.5 : 1 : 1	176	176
C7.5	7.2 : 0.8 : 1	207	166	1450
C10.0	5.5 : 0.5 : 1	264	132	1450

دائىم ئىشلىتىلىدىغان ھاك ـ سېغىز ـ قۇم لاي نىسبىتى

012

لاي تۈرى	لاي نىسبىتى (ھەجىم نىسبىتى)	ماس كېلىدىغان نومۇرى
ھاك ـ قۇم	ھاك ئېقتىمىسى :قۇم=1 : 6～3	2#～4#
ھاك ـ قۇم لاي	ھاك توپىسى (پاراشوكى) :قۇم=1 : 7～3	4#～10#
ھاك ـسېغىز ـقۇم لاي	ھاك توپىسى :سېغىز :قۇم=1 : 0.3 : 5～3	2#～4#

دائىم ئىشلىتىلىدىغان سېمونت ـ قۇم لاي نىسبىتى

013

سېمونت نومۇرى	لاي نومۇرى	قۇمدىكى توپا نىسبىتى (%)	ھەربىر كۇب مېتىر لايغا كېرەكلىك ماتېرىياللار (kg)			ئېغىرلىق نىسبىتى (سېمونت ـ قۇم)
			سېمونت	قۇم		
C27.5	M2.5	<10	277	1600		5.8 : 1
	M5.0	<10	400	1500		3.8 : 1
	M7.5	<5	553	1400		2.5 : 1

دائىم ئىشلىتىلىدىغان سېمونت قۇم لاي نىسبىتى

014

سېمونت نومۇرى	لاي نومۇرى	قۇمدىكى توپا نىسبىتى (%)	ھەربىر كۇب مېتىر لايغا كېرەكلىك ماتېرىياللار (kg)			ئېغىرلىق نىسبىتى (سېمونت - قۇم)
			سېمونت	قۇم		
C32.5	M2.5	<10	250	1600		1 : 6.4
	M5.0	<10	355	1560		1 : 4.4
	M7.5	<5	575	1450		1 : 2.5
	M10	<5	695	1400		1 : 2

ھەر خىل نىسبەتتىكى بىر كۇب مېتىر سېمونت - قۇم لايغا كېتەرلىك ماتېرىيال

015

ماتېرىيال نامى	بىرلىكى	نىسبىتى (ھەجىم نىسبىتى)				
		1 : 1	2 : 1	2.5 : 1	3 : 1	3.5 : 1
C32.5 سېمونت	kg	812	517	438	380	335
تەبىئى قۇم	m^3	0.81	1.06	1.12	1.17	1.21

3 . قوشۇمچە جەدۋەللەر

بىر قىسىم قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرىنىڭ سېلىشتۇرما ئېغىرلىقى (kg/m³)

(شۇ خىل ماتېرىيالنىڭ بىر كۇب مېتىر ھەجمىنىڭ ئېغىرلىقى)

016

ماتېرىيال نامى	ئۆلچەملىك ئېغىرلىقى	ماتېرىيال نامى	ئۆلچەملىك ئېغىرلىقى
قىزىل ، ئاق قارىغاي	500	ھاك ـ قۇم لاي ، ئارىلاشما لاي	1700
شۇيچۇلىۋ	600	سېمونت ـ قۇم لاي	2000
ھەرە كېپىكى	250	خىش تام	1800
چويۇن	7250	3 : 7 ھاك توپا	1750
پولات	7850	سېمونت (خالتىلىق)	1600
تاشپاختا	1000	ساپ بېتون	2400
سېغىز	1600～1800	پولات چىۋىقلىق بېتون	2500
قۇم (يۇمشاق ـ يىرىك)	1400～1700	سۇ	1000
دەريا تېشى	1600～1800	قۇرۇلۇش ئەخلىتى	1500
خۇاگاڭيەن (تاش)	2800	ئادەتتىكى سېغىز خىش	1900
ھاك ـ قۇم خىش	1800	ھاك ئېقىتمىسى	1350

دائىم ئىشلىتىلىدىغان ئىشكلەرنىڭ ئۆلچەملىك كەڭلىكى

017

ئىشلىتىلىدىغان ئورۇن	ئىشىك تۈرى	ئۆلچىمى (mm)
تام جاۋەن ۋە ئامبار	تاق قانات	650
هاجەتخانا ، مۇنچا ۋە بالكون	تاق قانات	700～800
ياتاق ۋە مېھمانخانا	تاق قانات	900
كارىدور ۋە چوڭراق ئۆي	قوش قانات	1100～1500

پولات چۈنقلىق بېتون ئىشىك بېشى

018

لىم نومۇرى		كەسمە يۈز نومۇرى	لىم ئۇزۇنلۇقى	ئاساسى چۈنۈق	بوغما چۈنۈق	قوشۇمچە چۈنۈق	كۆتۈرەلەيدىغان يۈك kg/m
GL6.1	1	1000	2∅8	∅6@200	1∅6		850
GL6.2	2		2∅8				1700
GL9.1	1	1300	2∅8	∅6@200	1∅6		400
GL9.2	2		2∅8				800
GL10.1	1	1500	2∅10	∅6@200	1∅6		400
GL10.2	2		2∅10				900
GL12.1	2	1700	2∅10	∅6@200	2∅6		950
GL12.2	3		2∅12				1800
GL12.3	4		2∅14				3500
GL15.1	3	2000	2∅10	∅6@200	2∅6		900
GL15.2	3		2∅14				1700
GL15.3	4		2∅16				3500
GL18.1	3	2300	2∅12	∅6@201	2∅6		900
GL18.2	3		2∅16				1800
GL18.3	4		2∅18				3500
GL21.1	3	2700	2∅14	∅6@200	2∅6		900
GL21.2	3		2∅16				1800
GL21.3	4		1∅25+1∅22				3500

هەر خىل قېلىنلىقتىكى $1m^2$ خىش تامغا كېرەكلىك ماتېرىيال

019

تام قېلىنلىقى (mm)	120 تام	180 تام	240 تام	370 تام	490 تام	620 تام
ئادەتتىكى خىش (دانە)	64	96	128	192	256	320
لاي قۇم (m^3)	0.0325	0.0410	0.0650	0.0975	01300	0.1625

هەر خىل چاسا خىش تۇۋرۇكنىڭ هەر مېتىرىغا كېرەكلىك ماتېرىياللار

020

چاسا تۇۋرۇك ئۆلچىمى (mm)	240 * 240	370 * 240	370 * 370	490 * 370	490 * 490
ئادەتتىكى خىش (دانە)	32	48	72	96	128
قۇم لاي (m^3)	0.0163	0.0244	0.0366	0.0488	0.0650

خىش تام ۋە تاش قوپۇرما تامغا كېرەكلىك ماتېرىياللار

021

تۈرى	بىرلىكى	خىش (دانە)	تاش m^3	قۇم لاي m^3	1:1 قۇم لاي m^3
بىر خىشتىن يۇقىرى قېلىنلىقتىكى تام	m^3	530		0.26	
يېرىم خىشلىق تام ۋە خىش تۇۋرۇك	m^3	545		0.26	
كاۋاك تام :					
بىر كاۋاك بىر ياپما	m^3	432		0.135	
ئىككى كاۋاك بىر ياپما	m^3	411		0.124	
ئۈچ كاۋاك بىر ياپما	m^3	402		0.119	

پۇتۇنلەي كاۋاك	m^3	379		0.107	
تاش قوپۇرما تام (چاقما تاش)	m^3		0.125	0.41	
خىش تام ئەنكاپ	m^2				0.0035
تاش قوپۇرما تام ئەنكاپ	m^2				0.0080

ئادەتتىكى خىش پولنىڭ $1m^2$غا كېرەكلىك ماتېريالار

022

ئىشلەش ئۇسۇلى		خىش (دانە)	قۇم (m^3)	سېمونت ياكى هاك پاراشوكى (kg)
قۇرۇق قۇم بىلەن ياتقۇزۇش	تۆز	34	0.015	
	يانتۇ	71	0.026	
لاي بىلەن ياتقۇزۇش	تۆز	34	0.014	27
	يانتۇ	71	0.024	46

ئۆگزە بالا ئۆلچىمى (تېرەك ياغىچى)

023

ئۇزۇنلۇقى (m) / دىئامېتىرى (cm) / ئارىلىقى (cm)	2.80	3.00	3.20	3.40	3.60	3.80	4.00	4.20
100	Ø14	Ø15	Ø16	Ø16	Ø17	Ø18	Ø18	Ø19
90	Ø14	Ø14	Ø15	Ø15	Ø16	Ø17	Ø17	Ø18
80	Ø13	Ø14	Ø14	Ø15	Ø15	Ø16	Ø16	Ø17
70	Ø13	Ø13	Ø14	Ø14	Ø15	Ø15	Ø16	Ø16
60	Ø12	Ø12	Ø13	Ø13	Ø14	Ø14	Ø15	Ø16

ئەسكەرتىش : هەر كۇادرات مېتىر ئۆگزە يۈزىگە 250kg يۈك بويىچە هېسابلاندى ، يۇقىرىدىكى ئۆلچەم بالانىڭ كىچىك بېشىنى ئاساس قىلغان .

يۇمىلاق پولات چىۋىقنىڭ ھەر مېتىرىنىڭ ئېغىرلىقى

024

رەت نومۇرى	دىئامېتىرى (mm)	ئېغىرلىقى kg/m	رەت نومۇرى	دىئامېتىرى (mm)	ئېغىرلىقى kg/m	رەت نومۇرى	دىئامېتىرى (mm)	ئېغىرلىقى kg/m
1	5	0.154	8	10	0.617	15	24	3.55
2	5.5	0.187	9	12	0.888	16	25	3.85
3	6	0.222	10	14	1.21	17	26	4.17
4	6.5	0.260	11	16	1.58	18	27	4.49
5	7	0.302	12	18	2.00	19	28	4.83
6	8	0.395	13	20	2.47	20	30	5.55
7	9	0.499	14	22	2.98	21	32	6.31

ھەر 100 كۋادرات مېتىر يۇزگە كېرەكلىك سىر مىقدارى

025

ماتېرىيال	ياغاچ ئىشىك (بىر قات)	ياغاچ دېرىزە (بىر قات)	پولات ئىشىك دېرىزە (بىر قات)	تام يۇزى	مېتال يۇزى (قاڭالتىر)
تەڭشەلگەن سىر	27.92	25.61	16.5	9.72	8.16

پولات تۇرۇبنىڭ ھەر مېتىرىنىڭ ئېغىرلىقى

026

(in)	سىرتىنىڭ دىئامېترى (mm)	تۆمۈرنىڭ قېلىنلىقى (mm)									
		2.0	2.2	2.5	2.8	3.0	3.2	3.5	4.0	4.5	5.0
		نەزەرىيە ئېغىرلىقى (kg/m)									
$\frac{1}{2}$	51 (4 پۇت)	0.937	1.02	1.14	1.26	1.33	1.41	1.51	1.68	1.83	1.97
$\frac{3}{4}$	20 (6 پۇت)	1.23	1.34	1.51	1.67	1.78	1.88	2.03	2.27	2.50	2.71
1	52 (بىر سۇت)			1.82		2.15		2.46	2.76	3.05	3.33
$1\frac{1}{4}$	32 (1.2 سۇت)			2.44		2.89		3.35	3.75	4.16	4.56
$1\frac{1}{2}$	40 (1.5 سۇت)			2.93		3.48		4.01	4.54	5.05	5.55
2	50 (2 سۇت)					4.22		4.88	5.52	6.16	6.78
$2\frac{1}{2}$	65 (2.5 سۇت)					5.40		6.26	7.10	7.93	8.75

بىر قەۋەت ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشىغا يېتەرلىك ئاساسلىق ماتېرىياللارنى ھېسابلاشتا پايدىلىنىش جەدۋىلى

027

ماتېرىيال تۈرى / كۆلەم بىرلىكى	تاش (m^3)	خىش (دانە)	سېمونت (Kg)	قۇم (m^3)
$1m^2$ قۇرۇلۇشقا	0.25	400	135	0.39
$100m^2$ قۇرۇلۇشقا	25	40000	13500	39

داۋامى

شىبغىل (m^3)	پولات چىۋىق (Kg)	ئىشىك (m^2)	دېرىزە (m^2)	بالا (m^3)
0.17	4.8	0.13	0.20	0.05
17	480	13	20	$5m^3$

ئۇچ خىل ماتېرىيالنىڭ تۈرلەر بويىچە ھەر بىر كۋادرات مېتىر قۇرۇلۇش كۆلىمىگە تەقسىم بولۇشى

028

ئىش تۈرى / ماتېرىيال تۈرى	چارچاپ (ئىككى قات)	پول بېتون (قېلىنلىقى 80)	سۇۋاق ۋە ئەنكاپ	تام قوپۇرۇش (سىرتقى تام 370)	ئۈل	جەمى
سېمونت (Kg/m²)	13	14	40	43	25	135
قۇم (m³/m²)	0.01	0.02	0.09	0.17	0.10	0.39
شېغىل (m³/m²)	0.07	0.10	—	—	—	0.17

يۇقىرىقى ئىككى جەدۋەلدىكى ئۆي بىر قەۋەتلىك ئۆي بولۇپ ، يەردىن 0.50 مېتىر كۆتۈرۈلىدۇ ، ئۆي ئىچى ئېگىزلىكى 3.5 مېتىر بولىدۇ . ئۈل تاش بىلەن قوپۇرۇلغان ، تام خىش بىلەن قوپۇرۇلغان بولۇپ ، سىرتقى تام 37 سانتىمېتىر ، ئىچ تام 24 سانتىمېتىر ، ئۆي ئىچى ۋە سىرتقى پەۋاز سۇۋاق ، سىرتى ئاساسەن ئەنكاپ ، بېتون پول ، ئۆگزە ياغاچ بىلەن يېپىلىدۇ ، ئاستى - ئۈستىگە ئىككى قات چارچاپ قويۇلىدۇ .

ئۈل ۋە تام C2.5 سېمونت ئارىلاشما لاي بىلەن قوپۇرۇلىدۇ ، سۇۋاق C8.0 سېمونت لاي بىلەن سۇۋۇلىدۇ . ئەنكاپ 1:2 سېمونت لاي بىلەن ئىشلىنىدۇ ، پول C15 بېتون بولىدۇ ، چارچاپ C20 بېتون بولىدۇ . بالاغا يۇمىلاق ياغاچ ئىشلىتىلىدۇ .

پايدىلانغان ماتېرىياللار

1 . شەنشى پەن ـ تېخنىكا نەشرىياتى نەشر قىلغان «يېزا ـ كەنت بىناكارلىق لايىھىلەش ۋە ئىشلەش» خەنزۇچە بېسىلغان جەدۋەللىك كىتاب (1986 ـ يىلى 6 ـ ئاي 3 ـ نەشرى) .

2 . «بىناكارلىق قۇرۇلۇشى» ناملىق ئۇيغۇرچە بېسىلغان كىتاب (1983 ـ يىلى 6 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق شەھەر ـ يېزا قۇرۇلۇش ، مۇھىت ئاسراش ئىدارىسى تەرىپىدىن تەرجىمە قىلىنىپ نەشر قىلىنغان)

3 . «يېزا ـ كەنت بىناكارلىق توپلىمى» ، جۇڭگو بىناكارلىق سانائىتى نەشرىياتى تەرىپىدىن خەنزۇچە نەشر قىلىنغان (1984 ـ يىل 2 ـ ئاي)

4 . «بىناكارلىق ئاساسىي بىلىملىرى» ، ئەمگەك ـ كادىرلار نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىنغان (1988 ـ يىل 10 ـ ئاي)

5 . تۇرسۇن غازى تۇزگەن «ئۇيغۇر ئەنئەنىۋى بىناكارلىق بېزەك نەقشىلىرى» دېگەن كىتاب (1997 ـ يىل 1 ـ ئاي 4 ـ نەشرى)

6 . سۇي پاك تۇزگەن «قۇرۇلۇش سېلىش چېرتيوژى» شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى ئۇيغۇرچە نەشر قىلغان ، (1988 ـ يىل 7 ـ ئاي)

7 . جاڭ يىنجۇ تۇزگەن «يېزا ـ كەنت ئۆي ـ ئىمارەت قۇرۇلۇشى» (ئازادلىق ئارمىيە نەشرىياتى نەشر قىلغان ، 1985 ـ يىل 9 ـ ئاي)

8 . «بەش خىل مېتالدىن پايدىلىنىش قوللانمىسى» شاڭخەي پەن ـ تېخنىكا نەشرىياتى نەشر قىلغان (1989 ـ يىل 1 ـ ئاي 20 ـ باسمىسى)

9 . خوتەن ۋىلايىتى بېتون ، سېمونت ـ لاي ئىش ئېلىپ بېرىش نىسبىتى ، خوتەن ۋىلايەتلىك قۇرۇلۇش باشقارمىسى يازدۇرغان .

策　　划：买买提肉孜·买买提斯依提
责任编辑：买买提肉孜·买买提斯依提
吾热古丽·玉苏甫
责任校对：瓦力斯江·买买提
艾比不拉·艾力
装帧设计：艾克拜尔排祖拉

维吾尔住宅建筑图集（维吾尔文）

阿不都力米提·毛拉尤夫
阿不力孜·毛拉尤夫　编著
阿不都热西提·阿不都拉
吉力力·阿尤夫　审订

新疆科学技术出版社出版
（乌鲁木齐市延安路21号　邮政编码：830001）
新疆新华书店发行　新疆新华印刷厂印刷
889×1194毫米　16开本　12.25印张　插页8
2004年9月第1版　2004年9月第1次印刷
印数：1－3 000册

ISBN 7－80693－527－4　（民文）　定价：36.00元

ALBUM OF BUILDING CONSTRUCTION OF UYGHUR

ISBN 7-80693-527-4

9 787806 935279 >

ISBN 7-80693-527-4 （民文）定价:36.00元